

hebräisch
Joseph Zupin, Rhetorik in hebr. Sprache von Juda (Messer Leon) ben Jehiel
Druck von Mantua, ^{Abraham Conat,} 1480 (?), alte handschriftliche Druck auf starkem Papier, 176 Blätter.
in Quart.

In Catalogue des hebr. Druckwerke der British Museum p. 396 verweist auf
de Rossi's Annali Lettere tipogr. sec. XV p. 113 und hat Abschrift nach dieser Quelle
von Abraham Conat Mantua 1480? (N mit Fragezeichen).

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

ספר נפת צופים

הרור חפץ שפתי רעת על מה נרפס אתם נרפס
הטיבו נגן הדבר שיר כי בא מגיר נפת צופים
חבר ספר אמרי שפר כשימו כן הוא נפת צופים

אמר העבר הקטן האוהב הנאמן יהודה
יזו הנקרא מסיח ליוון בימים ההם
בהיות אור ישראל כאור החמה כאור שבעת הימים
בסוד אלוה עלי אהלנו בשבת עיר על תלה וארמון על
משפטו וכבבי השמים וכסיליהם יראים מגשת אלינו
לרע ומטות הממשלה אף ברושים שימחו להם ארזי
לבנון מבין עבותים היתה יסודתם כעב תעופינה בנות
המומה וחכמות שרותיה אל הר הקדש וכיונים אל
ארבותיהם אף הלכה מיסאה בית ופת השיר קן לה בין
העימדים אשר שיה אפרוחיה את מוצחות יי לכבוד
ולתפארת כל ממלכות התבונה בערו גן אלהים היו
מיים יפררו שים תרבינה בנה טוב ביות התורה אשר
שים משה מבין שורותיה יסודו בתוך אבני אש
התהלכו אשה רעותה לא פקרו או ראינו בנעים יי
וטהרו בחכמה ורעת במסלה עלינו עד מכותמים

בנינו בשמים מעלותינו ממעל לכסאות ההנהגה שימנו
קננו בסתר המדרגה הנשגבה נחבינו ביסלה חמורנו
וישבנו אז יהפך עלינו המון יס חיל גוייס למטן רעת
יסדקות יי טפעת גמלים תכסנו לקחת מפינו תורה
ואניות תרטייס בראשונה עס נפך כפיר וברקת לרעת
מוסי השכל אלה מטובה יבאו ואלה מארץ כיניס זהב
ולבינה יסאו אלו מראש הרדי קדס עס כל אבקת
רוכל להבין אמרי בינה מה גדלו מטשינו בימים
ההס מה יקרו רעינו עס יל ותעלוזנה כליותינו אף
גילת דמן מה עימנו ראטי עס קדס ונפלאו
במועיסות ורעת גבהא קומתס כבוד הלבנון נתן לנו
הידי ההנהגה והתפארת עד יאמרו בגוייס הגדיל יי
לעשות עס יל וכאשר חטך עלינו השמש ביסאות
ותפרה הלבנה כי כבוד יי סר מעלינו ויסתר פניו
ממנו ותבקע העיר ההללה שבעו בארץ טעריה ובית
קדשנו ותפארתנו היה לשרפה ממרוס מטפטיס
משיחתיס באו לנו קרעו את סגור לבנו ולא דמו הכר
המלכיס איש ממקומו וספקו עלינו כפיס כל עוברי
דרך כי ידענו פלאיס סדקו וינועו ראסס אברה עיסה
מבניס ויסכרו מעינות התבונה ומקוריה והחכמה באה
בתרדיה ותסגור דלתיה בעריה ותטכון בחגוי סלע
מרוס טבתה יתטב במחטיכיס במסתורי התעורה בנתה
ביתה לא תאיר אל עבר פניה כימי קדס אין גס אחד

תקרא בזהו שני כשנים קדמניות נטה תאבל הארץ
קריה נאמנה תפריט כפיה כי הכו בניה בסנורס ירדו
במיסלות ההוללות כל מטברי התלאות וגליהם עליהם
עברו מלכה יסודה בגרס אין תודה כי אס יורה וחטכה
מעוקה יסודה ובבואיה לא מיכאו חווק לא יראו אור ההסגו
כי יהל לא חכמו יסכילו ואת המנוחה הסלמה כלולת
המסלות כי טח מראות עיניהם עתה רחקו מעלינו כל
דני רעה והסכל כל עתורי ארץ שמנו אסר נואלנו
ואסר חטאנו סודו שמו קראו לנו היני ביניהם לנירה
כי יאמרו ידנו ומה עלינו במעלות החכמה עד שחקים
הנה עם בני ישראל הם ועיכוס ממנו במדרגית הסכלות
בחטכה יתהלכו עם שמו שפתיים נלעג לטון אין בינה
מה אמולה לבתך הבת הטובה כי אסר למדת אותם
אלופים לחאש והספיתם מיין הדקח כוס מלא מסך
התבוננת מעטים רמוניך סתו ריטכו וייטבו לבס עד
נפקחו עיניהם בחכמות רמות נעלמות מראשית
עריסתייך עשו להם כוונס לקטר למלאכת הסמים
מראשית פרי ארמתך הביאו אל בית האויכר ייטנו את
טעמם לעיניהם מגו כבטייך יתחממו עשו להם במות
סלואנת אסר שס הדקמה מהדרי קדסך חכבו אבנם
גדולת לבנות להם מיכרות ומגדלים ממך פנה ממך
יתד כללו יפים ממך יכא כל נוגש יחדיו ערוך כאיש
למלחמה ועתה יאמרו לנו המים עלינו למדום התבוננת

שִׁבְיָנִי שִׁבְיָנִי בְּעֵינֵי בָּתִּים עֲלִיּוֹת וְהִיכְלוֹת רַבִּי הַתְּפֹאֶרֶת
בְּכֹל מַרְעֵה וְהִשְׁכַּח וְקִרְאוּ לְךָ שִׁמְאוֹת הַשָּׁמַיִם סִכְלָה הַחֹלָה
גִּוְעֵלֶת אִיטָה וְכֵנָה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּרַמִּי הַבְּטֵלָה חֲבָקָה
אֲשֶׁר־תוֹת הַנְּבִלּוֹת לְשִׁמְאוֹהֶבֶס בְּאִיךְ חֲכָמָה וְתַבּוֹנָה
וְאֲנֹכִי בְּאֲשֶׁר עֲבַרְתִּי אֲמַדְתִּי אֲסוֹרָה נֹא וְאֲרָאָה הַכִּסְעֵקֶתָה
הַבָּאָה אֲלֵיכֶם עֲשׂוּ פְּלִילָה וְרֵאוּ בְּמִדְּאוֹת הַיְּכוֹבָאוֹת פֶּתַח
הַהֲטָגָת הַעֵיּוֹנִיּוֹת מִדְּאוֹת הַיִּיכִידָה הַתְּמִימָה וְשִׁקְלוּ
גְּבֻעוֹת הַהֲטָגָה בְּמֵאוֹנֵי הַבְּחִינָה וְחַפְּסֵתִי אֲמַתְּחוֹתֶם
וְרֵאִיתִי אֶת כָּל בֵּית נִכְאֹתֶם וְאֶלְךָ בִּיעַר לִכְרוֹת לִי אֲרוּיִם
וּמִרְאֵשׁ יוֹנְקוֹתֶם רַךְ קִטְפֵתִי וּבֹאֲתִי אֶל עֲרוּגֵי הַבְּטִים
וְאֲרִיתִי מֵר וְאֶהְלֹת לְעֲשׂוֹת לִי גְּנוֹת וּפְרָדִים וְכֹאֲטֵר
דְּאִיתִי אַחֵר כֵּן בְּחִיכָרִי וּבְטִירוֹתִי חָרַד בְּחָרַד לְמִיכּוֹא
מִקּוֹס לְמַגְדְּלוֹת מִרְקָחִים אֲטֵר חֲטָבֵתִים חֲרֻטִּים
מִקְרוֹב בְּאוֹ וִידֵי נֹטְפוֹ מֵר וְאֶהְלֹת קִיכֵיעוֹת כָּל
בְּגָדוֹתַי אֲשִׁכּוֹל הַכֶּפֶר נָרַד וְכִרְכּוֹס עִם כָּל רֵאֲשֵׁי
בְּשָׂמִים נֹטְעוֹ וְשׁוֹרְטוֹ בְּקֶרֶךְ וּוִיַּת אֲשֵׁר לֹא דְמִיתִי וְלֹא
עָלוּ עַל לִבִּי מִלְּפָנִים אֲמַרְתִּי מִדְּוִשְׁתִּי וּבֶן גְּרָנִי לֹא
יִחַסֵּר כָּל בּוֹ אֶךְ לְשִׁקֵּר שִׁמְרֵתִי מֵעַט הִכְאוּן הַהֵנָּה
בְּמִדְּבַר הַעַמִּים אָהָ כִּי וְאֵת אֲשִׁיב אֶל לִבִּי כִּי לֹא
בְּמַחְתָּח מִיכְאוֹתִים וּבְמִקּוֹס אֲרִיךְ חֲשׂוֹךְ אֵס לֹא עֲמַדְתִּי
אֶת רוֹכְלִים בְּאֲרִיכּוֹת לְרֵעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקוֹט שׁוֹטְנִים
לְכֵן קָנֵאתִי לִי קָנֵאתִי גְּדוּלָה וּמִלֵּאנִי לִבִּי לְהִרְאוֹת אֶת
הַעַמִּים וְהַשָּׂרִים כִּי עֲרוֹת יִי נֹאמְנָה תְּמִימָה נִשְׁגָּבָה

מחכימות פתי היא חותם תכנית אשר בה כל מושג ונו
ונורע למינהו מיציאות מפורסמת או רמוזה בה ינוחו
הלככות רייטקוטיו עמה מקור החיים הנצחיים וההש
וההשגחה הפרטית ליראי יי ולחושבי שמו ידה חלק
חלקתה להם בקו כללה אמתת המציאות בכללו וכל
חכמה ניונית או מעשית כללות מכוגל מחני נתגלה
בגבואה ליושבים לפני יי לא סופתו עין הנשמה
מוולת הטפנה נבואית או מקובלת ממנה לא ידע
אנוש ערכה אם לא יבקשנה ככסף בכל מדינה ומדינה
וכמטמונים יחפסנה ויען קצת משרי המלך
הפרתמים בחורי חמד לבושי ההטגה אוכלי יערי עם
רבטי יעירוני בבקר בבקר לתת להם לשון למוריס
יתנשאו בו רעומתם על אשר אמרו קצת המפרטים
בספרי הנבואה ידברו ביחוד עתק בכל חקת ההליכה
ומשפטיה למען לא נגרע גם אנו מהקריב קרבן
הכפורים הטלמים למורנו נתתי את לבי לדרוש ולתור
ולגלות את אשר ידעתי בחכמת ההליכה עם שהיא נקל
נקלה בעניניה וידעו כל העם אשר אני בקרבן את
מעטיה יי ופעלו כי טוב הוא ונורא הוא על כל
סביביו וכל הגויים מאין ופעלם מאפע מאפע ותוהו
נחטבו הן איים כדק יטול לכן מיצאתי הטומרים
מיטורת הרשון ואסובבה את מוזבותם מוזית אל זרית
מרחוק ומקרב ובאתי בחכמיהם ובטירונתם ובידי

מנורת והב טהור וגילת הריכון האלהי לטמן שטון על
ראשיה יאירן שבטת הנרות אל עבר פני לראות כמו
אופל מקום ספיר אבניה עברתי מטך ריון ותובל ותירס
האיים הרחוקים אליטה ותרטיש כתיס ורורניס
ואספתי חיל כל הגרים והב ורב פניניס לטס טבן וא
חחולמה וסגלת מלכיס והמדינות וכלי יקר שפתי
דעת ועטייתי עטרת ומלאתי בהס מלואת אבן יקרה
ושמתיס על ראש השיריריס אטד יי קורא ליכפידת
תפארה אומריס אמור למנאטי הקבצו יחריו פליטי
הגרים חזן מפעלות יי כאו חאו בעטרה טעטרה לי
אמי לתורה ולתעורה ביוס חתנתי וביוס טמחת לבי
אס תתנו סגור תחתיה אס יט לכס בכיסכס אבן ואבן
גדולה וקטנה כאטד יט לנו כל הנמיכא לכבודנו
ולמה תדימו קרן תטימיעו במרוס קולכס ועס התבונני
בכל הנמיכא כתוב בספר בואת המלאכה עזבתי קינת
המאמריס לא יתנו בברותי ראש גיא טמניס וטלחתיס
לכפטיס והבואתי תחתיהס אמרות טהורות מדברי הנ
הנבואה אטד בהס אתפאר ואלהס פי קראתי לכונן
פטיסיס נפלאיס חרטיס מקודב באו לא טערוס קינת
הקדמוניס והמה גבורי לאפי עליי גאחתי ואתה
בן אדם אס תחשוב האמנתי כי ידברו הנביאיס בלשון
מרברת גדולות למה טראיתי דברייהס מסכימיס עס
הנמיכא מזה איכל קינת האומות לב הותל השך והמכ

יהמכילה הוואת תחת ירך ושכבה בחיקך עמך יטב
בקרובך בקשיתני ולא מיכאתני והייתי נקי מאלתך
ואם הימלה על רוחך כי לכו פניתי אל הדברים ההם
והאמנתיס להיותם קרובים לדברי הנביאה יתלכרו ולא
יתפרדו אז רוחי בקרבי אטיחוך וקרא ואנכי אענה ופי
הוא המדבר הנני וקראתי שם זה הספר נפת יופים
למה טיבו מנע מות הספורים ונרבותם והוא יפוך רבט
אמרי נעם הוד והדי ינטוהו מתוך הנפש ומרפא לניכס
וינן ידיעת הכללים קודמת ליריעת הפרטים כאמר
התבאר בספר השמע הלכתי בזה הספר מן הכלל אל
הפריט למען ילקטו הדברים אחר אחר מבלי בלבול
והסתבך רק בסדר אשר ירי הטבע כוננוהו רמיכו הוא
סמכתהו למען ירוחו בו חשכי ירקו ולא ייגנו עד
ימיכא מקום תהלות הספורים לוי משיכנות טפה
ברורה לאביר יקב ולטין נלגים תמהר לדבר יכחות
והיה זה הספר בכללו נחלק לארבעה שיערים
השיער הראשון יתבאר בו גדר ההליכה ותכליתה ואם
היא ראיה לכתב וגדר המליץ ומשמחתו וסוגי ה
הדברים והדברים המאויים למליץ וחלקי ההמיכאה
השיער השני ידבר בו איך יוטמו בהדגל חלקי המאמר
בינך אל טעמה סוגי הדבור יביע לומר מקים מטפטי
עיתני ודברים נופלים בנור וחמס וטיכנות נישמיות
בטיגבים בהנהגה

הטליטי יסופר בו מן המדות ומן מיני

הטער

ההקטה המיוחדים למליץ

הטער

הרביעי ידבר מן היפודיים ההלכיים

הטער

הראשון כולל ארבעה עשר פרקים

הפרק

הראשון פרק גרר ההליכה ותכליתה

הפרק

השני חס ראוייה זאת המלאכה ליכתב ומי

הוא המליץ ומטמרתו

הפרק

הטליטי פרק סוגי הדבור

הפרק

הרביעי הרברים הראויים להיות

במליץ

הפרק

החמישי מחלקי ההמיכאה

הפרק

הטטי פרק הפתיחה

הפרק

הטביעי פרק הפתיחה הנסתרת

הפרק

הטמיני פרק הספור

הפרק

התטיעי פרק החלות

הפרק

העטירי פרק הקיים וההתרה

הפרק

אחד עשר פרק הסדור

הפרק

שנים עשר פרק הרמיוה

הפרק

שלשה עשר פרק הזכירה

הפרק

ארבעה עשר פרק הכחית ומיניה

הפרק

ומהנה נתחיל בצורת המלמד לאדם רינת

הפרק

הראשון מה היו ההליכה ומה תכליתה

אמר אר"י טו טו טו ברא טו טו מה הל"ה טעמן ההל"ה
היא כח עומס על עיכמו ההספקה האפטרית
בכל אחר מהעעעס הנפרדים והתבאר טע טהר טו טו בכ
בכח הוא המלאכה אשר תפעל בטע המקבילים ריכוח
לומר ברבר והפכו לא טלא יתחבלה המטח התכלית
המבוקש על י"ו ההכרח והמטח טאס היה המבוקש
מהמליץ חזרת האנטי"ס רני התכונה והמפעלים אל ט
טלמות ההנהגות והרבה והפיכיר במאמרים הל"ים
בכל היכלת עד טלא העת דבר ממה טהתחייב לו לפי
תנאי ואת המלאכה ימשיט"ה עם כל זה אפטר טלא י"ו
י"ג התכלית אשר אליו נטא את נפשו והנך דואב
בניעך כמה הפליגו הנביאים עה במאמדות טהורות
מוקצות וקראו י"ו בני י"ד ל בחוקה לאמר טובו בעס
טובבים ויתנו כנה סודרת גס מאו לא פתחה אזנס
לשוב י"ו י"ו לקיהם ומוקצו ונלכרו עלה הכחות עליהם ספו
תמו מן בלהות והמכון בעומס על עיכמו ההספקה
האפטרית טיכון במאמר תכלית מה טאפטד בו מן
הסדור התקון והיפוי לפי חקת המלאכה בעען אשר בו
המאמר לא יפקד ממנו אי"ו ומה טאמר בכל הרבריס
הנפרדים הוא עען לא ימ"א כמהו במלאכות החלקיות
כי הם לא יספיקו בכל הרבריס כי אס בעעעס טהס במ
במלאכה ההיא כאילו תאמר טהרפואה לא יספיק כי אס
הרבריס היכרי"ס לחכמת הרפואה וכן בעל חכמת

הג' מטדיאה אין לר לבאר או להוסיח דבר בלתי מיכסוך
אל מלאכתו וכן בכלם כאשר יתבאר בחפוש אמנם
ההלכה אפטר לה טחסיפיק בכל המלאכות ובכל הענינים
כאלו תאמר שהמליץ יספיק למי שימכחיש דבר מה
התבאר נענן בחכמת הטבע שהענין הוא כמו שהתבאר
שם וזה בהפליגו עם האיש ההוא בגע'מות הספור וטוב
ההלכה מיכורף לאי זו ראייה מטובחת או מפחיסמת עד
יבואהו לחטוב שהענין ההוא במדרגה מן הפרסום כד
כדברים המרגשים אשר כל אדם חוז במ וכן הענין ביתר
המלאכות והנה הנביאים עה הספיקו לאמה הי' טחולית
בדברים כמעט אין תכלית למספרם מהם במדות מהם
ברעות מטל הדאטון שימרו מספט ועשו כרקה וגו'
מטל הטע טאו מחכ עיכס וראו מי ברו אלה המ
המריכיא במספר יבאס וגו' ואס נאמר שההלכה היא
חכמה אשר בענינם המטופים והמיוחרים נוהגת רבון
מלא וטלס לפי מה שנמיכא בקצת החבורים או שהיא
מלאכה מסדרת להפיק הריכון או חכמת אמדות מון
מזקקות כאשר יגיד קרנטייליאנו בפרק טטה עטר
מן המאמר הטע או שהיא הטבה מראה דרך המספט
אמתי מן הרבור כמו שאמר אלאנו המפרש הכל שב
אל ענין אחד כמעט עם מה שאמר הפילוסוף כי ענין
דביר מלא וטלס במאמר הדאטון הוא אשר רמזה
ארטוטילס בעומס על עיכמו כו וענין בכל אחר מן

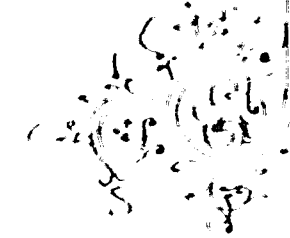
הנענעס הנפרדים הוא מה שנאמר הנה היא חכמה אשר
בענעס המצטופים והמיוחדים וכן אמנס המאמר
הטיע הוא אומר תכלית ההליכה שיהא הפקת הדיכון וזה
לא זכרו ארסנו פירס במאמרו אבל מאמר השלישי
והרביעי הוא מבואר מענעס טהם נכללים במאמר הפ
הפירוסוף אשר זכרנוהו אמנס תכלית ההליכה כפי
מה שהתבאר מדברי טוליאן בראשון מההליכה היטנה
ומדברי רטורינו המפדי הוא הפקת הדיכון במאמר למה
טיכל מה שייטתול המליץ ורבר גבוהה גבוהה לטון
מדברת גדולות הוא לזה התכלית ריכיע לומר להמטיך
לבב הארס לעשות אשר יחפיהו מן הנענעס לא יסוד
ממנו ימין ושמל ואמתת זה התבאר ממה שאמר
טלמה המלך במטלי טפתי כריץ ידעון ריכון ופי
רעניס תהפוכות כלומר טפתי הכריק אשר יכוננו
דבריהם בתכלית מה שאפשר מנתינת ההספקה ידעון
להטיג התכלית אשר כוינו אליו והוא ריכון האנטיס.
אמנס פי רטיניס אשר לא ידעו דרכי ההליכה ולא יבינו
בחטיכה יתהלכו ויטיגו דברים רבים הפכיים יל מה
טיכונו אליו ולקחו בזה הגדר במאמר למה טהפקת
הדיכון תעטה ברברים רבים כילו תאמר טארס יטיג
מבטון בתת מניית כלי כסף וכלי זהב ושמלות והאטה
המנאפת מוכחת עמיכ בזניעה וממלכות בכטפיה
ולהבדיל ביעהס אמרו בגדר הנזכר במאמר טהמליץ

מפיך הריכון בסבת מאמריו מיוסדים על אבני פז
מתוקים מרבים ונפת יופים אבל מה שראה מרעות
דכנת הקדמונים הביאם קריטריליאנו בפרק הטטה עטר
ממאמר השני תכלית המליץ הוא לחבר במאמרו כל
מה שאפשר מן הרברים לפי חקת המלאכה ומטעמיה
בערך אל הטגת ענין וענין וזה התפרסם מדברי
יטעיהו באמרו יי אלקים נתן לי לטון למורים לדעת
לעות את יעקב דבר כו כלומר שיי נתן לו לטון
האנטים המורגלים המפלגים בהליכה לדעת לאמר
הדברים הנמדיים בנת הדארי את יעקב וכאילו אמר
התכלית מזה הלטון למורים הוא לדעת לעות דבר את
יעקב רכות לומר לחבר דבר בעתו את יעקב כפי מה
שאפשר והמכוון ביעקב היכמו לסמוע את דבר יי
כמו ומים לטות את היעקב במדבר על דרך לא רעב
ללחם ולא יכמו למים כי אם לסמוע דבר יי ונאמר
אנחנו שהגדירים הנזכרים לא יסתרו זה את זה וגם
טניהם כאחד טובים ולהבנת זה הענין ראוי שתדע
שהתכלית ממנו חיכות ומינו פנימי כילו תאמר
שתכלית הסלחן הפנימי הוא טיעטה על הטלמות כפי
מה שאפשר בעדכו עוד הסלחן נעטה לאכול עליו
למורד או לעשות דבר מה אחר וזהו התכלית
החיכות וכן במה שאמרו מן הגדירים תכלית ההליכה
הוא עשיית מה שאפשר מן המאמרים לא יפול דבר

מתנאי ההליכה נראה תכלית פעמי אטנס הפקת הריבון
הוא התכלית חייבת על מדרגה שהאכילה
והלמוד תכלית חייבת לטלחן

פרק

טע אס ראיה ואת המלאכה להכתב ומי
הוא המליץ ומטמרתו כדלטה
המיה מטיבי יבעו ידברו עתק לא תקאס ולא תהיה
ההליכה אחת מן המלאכות ובמספר החכמות לא תבא
ראשונה כי בכל דור ודור קמו אנשים בע בליעל
אשר אמרו ללמדנו נגביר ויבקשו לטלוח יד במלך
והטרים טתו בטמים פיהם טמו תבל לטמה ועריו
הרסו קבר פתוח גזנס להטות מדין דלים ואת היטרה
יעקשו אמרו לרטע כדיק אתה לכיל גריב יהללוהו
בקהל עם נבל נבלה ידבר במוטב וקנס יהללוהו
דורט מששט ומחיד יברק סורו טמא קראו למו וקנס
מטיעו יטבינו ולטונס תהלך בארץ להחוס מהדלים כל
חומה ביכירה יפילו מי יתן החדש יחדיוסון והנה
טוליאז בתחלת ההליכה היטנה וקונינטיליאנו בפרק
טבעה עטור מהחלק הטע ספחו מה טהטחיתו ליה מן
הארצות והיטובים מטמנס יגורו אליו רבים חללים
הפילו ואין יתרון לבעל הלטון ואת רעוד אחרת
אטור ידי הטבע עטדהו ריפוננוהו היכלח למלאכה
היאמר כאשר מימי קרט. קדמתה כי חלו בה יד

ההיא התמימה לרשת משכנות הקיפה וחרון על כל
המונה לבנות את במות התופת וגי בן הנוס תגלה
עדותה ותעל יחנתה והיתה דראון לכל בטר שוטטו
גא בחריכות היצירה תחת שמי יי מים עד ים באיים
הרחוקים ומנהר עד אפסי ארץ ובקשו ברחובותיה אם
תמיצאו אור כי יהל תמיד לא יחטה ולא יבואו ימי
הפקרה בארץ שיפתה כמו אפל ולא יגיעו ימי השלום
להיות ענן לבושו וערפל חתלתו ומי משלנו ידמה
לעליון כל יסע יתדותיו לניח מתנשא לאמר אני
אמלוך לעולם ועד במטפס ובצדקה יגה טיב אשי
ונגז לא יקרב באהלי וילעג לשאת לספחת ולבהדת
מי יאמר זכיתי לבבי אשכיר חסיו מרס העיולה ממותי
חלליס תמות וחרב תאכל בטר התאווה
ביצדקתי החוקתי ולא ארפה לא אמוט לעולם היעזוב
מיצור טלג לבנון כי מי הנהר העיזומים והרבים וטיט
וטיטפו כפעס בפעס עיר ויושיביה או כי אריכות
ומדינות תהומות יכסימו מטעס המלך וגדולין כי
הרבו לפטוע ויבאו המיס בקרבס ואס יכאה אש ילקיס
ותאכל בקיפה המחנה ולהבה תלהט הריס מנפשי ועד
בטר תכלה העל זה תכחד מן הארץ לא תבא עוד אלינו
לא תראה ולא תמיצא גם כי תחוד חידה ותמטול
מטול ובשיקף תסתר שחתי במדינות מדי חודש בחרטון
הלכן יסתבה יצירי הכאן סתוב והטלך ויו מרמה אל

הקיר בהגלים תרמס ועל עפר תשכב יעלו עליה קהל
לאמר אל תפקדו את הארורה הזאת שימטוה וישמטוה
הלא אלה כעדי תלבש לדעת לעות את יעקב רבר ותקטירם
ככלה להודות דעה להבין שימועה וכי כברה און משימוע
אס לא תברא חרשה או תהפוך יל עמיס בטפה ברודה
בתורה וקול זמרה תטיב נגן תרבה סיר בנתה טוריס
בחרוריס למען תזכר גם כי שמעה קול אלה במחנה
בטינאה תעורר מדניס תפקד יצבא מלחמה תטיב את
דרכה לבקש אהבה ריטנה את נערותיה לטוב ומה
תכטיסיה גם כעס מה פטעה ומה חטאתה ומה שימץ
דבר נמיצא בה והנה זה מה שהטיבו האנטיס הילה
תטובה ניכחת על הראשון והאחרון מהמאמרים המ
המדברים סרה על זאת המלאכה והמאמר הנטאר התירו
הפירוסוף בראשון מההליכה באמרו וימיצאו הרבה
טיגי עו למכונס בזה הפעל ומבט ארס מי שיפעל זה
בהזרמן ומהס מי שיפעלהו בהרגל וקען קייס וידוע
שמי שיפעל זאת המלאכה בקען קייס הוא יותר חשוב
ממי שיפעלנה בהזרמן כי אטד ידע בסבה אשר בה
יפעל פעלתו יותר תמיס ויותר מעלה וזה העען ידעוהו
ההאון כל טכן היחידים סגלות לכן היה מחויב שיוחקו
חלקי זאת המלאכה בספר ולא יהיה מספיק הנמיצא
מזה בטבע לבר ולא בהרגל כמו העען בהרבה מהמל
מהמלאכות ההקטיות אמנס מהו המליץ הוא דבר

הוקטה אל קצת המחברים מיצר שקצתם שיחטבו
כמו שאמר קוינטיליאנו בפרק הטע מן החלק הטעם
עטר גם ויטורינו בפירוט ההלכה היטנה והמפרט
אלאני טימנע בחק המליץ הטלס טלא יהיה ארס טוב
ויכרית והביאו לזה יכרדים רביס מיצר הפרסוס להוכיח
דעתם מהם שהמליצים הנמרצים טהיו בכל דור ודור
היו בריאי ההנהגה וטובים קראו בטמותם עלי אדמות
ומהם טהנחו טאי אפטר למליץ טייספיק ברברים
תמימי ההספקה אם לא יהיו פיו ולבו טלס ריכוע לומר
כי היאך יעורר על הכרית והיוטד באופן הדאוי ולבו
יקבץ און לו לעות ארס בריבו והנה יביא במאמר הטל
טי מהחלק הטעם עטר הרברים הראויס למליץ וקודם
מחלק הפילוסופיא לטלטה חלקים כפי חלוקת קצת
המחברים ריכוע לומר לטבעית מדינת דברית ואין
טפק טהחלק הטליטי ריכוע לומר הרברית טלה ראוייה
למליץ אם הדקדוק לדעת עטן הטס והפעיל והמלה ואת
מוכאס ואת מוכאס ולהבין כל מה טיימטך אליהס מן
ההוראות והטמוטיס באופן טלס ואס ההלכה לא יפקד
ממנה מאימה כי היא מלאכתו המיוחדת דדיה ירוה
בכל עת ואס ההגיון יכריך לו מאד להתוכח עם טיכנגדו
ולהבריל בין הכוב והיכרית בין הטמא ובין הטהור אלא
טלא יכטוך לרדת עד תכלית דקדוקו ופילפוליו כי אין
מחק המליץ להוכיח הדבר בריוקיס וטמוקות טאטד

יעשה בעל מלאכת הדגיון ילא שיתחייב בערכו להביא
דברים תמימי ההספקה עש המטלים וראיות מפרסמות
יעמדו עליהם השומעים בקלות ואם החלק השני ריכוש
לומר הפילוסופיא המדינת התחייבה ליו בסלמות כי
כל זאת המלאכה תבנה עליה ואם שירצה ליעך לטבח או
לגנות ולהבין ארחות מטיפט טהם אטדי ישוב עליהם
המליץ כל זה הוא דבר התבאר נענה בפילוסופיא המ
המדינת ואם החלק הראשון הוא מבוואר שהוא גם כן
מן הדברים הראויים לו למה שיפול הרבור הרבה בסוג
העיקתי בעבודת הילקים כמו שיתבאר עש טדאר לרעת
הנהגת השם יתעלה בעולם למען יוכל האדם להתקרב
אל בוראו ולטימור חקותיו ותורתיו ולכוון בכל כח יל
ואת ההנהגה ויברח מפע זה מתאוות העולם ותענוגות
בע אדם אטדי לא יתנוהו הטב דוחו יל הילקים אשר
נתנה ואל תפלא באמרנו בחלק הראשון בעבודת
הילקים עש טהיא הפילוסופיא טבעית למה שהמכוון
אזילם בטבעית החכמה הילקית כמו טאמר ויטורינר
המפרט בהליכה היטנה שהטבעית היא אטדי תספר
מעטעם הילקיים והפילוסופיא המדינת היא האומרת
מעטעם המיוחסים לאדם בהנהגת המדינות כנה דבר
לפי דברי זה החכם המליץ הוא אדם טוב נקי בלשון
למודיע ומטימרתו הוא שיוכל לדבר כפי מה טיאפטד
בכל הדברים טהם מיוסדים מיצר הדתות והמדות אל

ההחגל המדיני עם הפקת ריבון השומעיים כמו שאמר
טוליאנו בהליכה החדשה או שהוא הדבר כפי הראוי
להפקת הריבון כאשר אמר ביטנה והנה אם תתבונן
ברברי טלמה המלך יתבאר לך כל מה שאמרו למעלה
ממאמר אחד קצר אשר בו מן הפלא מה שלא יעלה
וזה שהוא אמר כסף נבחר לטון צדיק לב רשעים כמעט
והריבון בכסף הנבחר הכסף אשר הוא נקי מן הסיגים
בתכלית מה שאפשר בערכו מן הטלמות ורמו בזה אל
הספור הנאות אשר בתכלית וכאלו אמר טלסון היריק
הוא הספור הנאות אשר בתכלית והתנה במליץ הטוב
והטלס טיהיה צדיק והנה זה שב אל גדר המליץ אשר
כפרו קוינטיליאנו שהוא אדם טוב בקי בלסון למודים
כי כל אדם טוב בקי בלסון למודים יצדק עליו שהוא
צדיק לו הספור הנאות אשר בתכלית כי זה הוא המכוון
בלסון למודים וכן להפך שהצדיק בעל הספור הנאות
אשר בתכלית הוא האדם הטוב הבקי בלסון למודים
והמכוון בצדיק הנה האדם אשר לו הצדק אשר
במדות וברעות ולהורות על זה אמר אחר כן לב רשעים
והיה ראוי שאמר להסכים עם ראשית הפסוק וכסף
סיגים לטון רטע אלא שרצה בזה המאמר להורות שלא
התחייב למליץ הטלס הטלמות אשר במדות לבר
אמנם התחייב לו גם כן הטלמות ברעות ולזה אמר
שתרשע אי אפשר שיעשה זה כי עם היותו בעל

הפחיתות שהיא רשע כי כן יקרא הרשע סתם היא גם
כן חסר השכל אין תבונה בו אשר זה בחלוקה מה שיהתח
שהתחייב על המליץ הטלם כמו שהתבאר וזה מה שר
טריכה בלב רשעים כמעט ותהיה הכף לאמת כמו אותו
כהיום תמיכאון אותו ורו אמר בלבד כסף נבחר לטון
כדיק וכסף סיגיס לטון רשע היה המכוון בידיק טלם
המדות וכן היה המובן ברשע פחות המדות ובמה
שייכא משיטתו ואמר לב רשעים כמעט תחת מה שיהיה
ראר לאמר כסף סיגיס לטון רשע גלה דעתו שהריכון
בידיק בזה המזוס טלם המדות והדעות והמכוון
ברשע חסר המדות והדעות והנה התנה במליץ הטובה
שיהיה חכם וטלם במדות כמו שהתפרסם למעלה מרב
מרבדי קיינטיליאנו ויטן הרבר המתואר בו הכדיק
אין ספק בטובו וביפיו והיה שלמות הלשון אשר היא
ההליכה מתואר לכדיק התחייב מזה שזאת המלאכה
ראויה וטובה וגדולת השלמות והתועלת גם כי היא
דבר יתוקן במלאכה כאשר הענין כן בכסף והנה אם כן
עלה בידיו מזה הפסוק שההליכה היא נאותה וראויה
ליכתב ושהמליץ הטלם יוכללו בו טלם דברים שיהיה
חכם טלם המדות ומכלכל דבריו במטעם בכל מה שיא
שאפשר בערכו וזה מה שאמר שלמה המלך גם כן
שפתי יכדיק ידעון ריכון ופי רשעים תהפוכות לב
חכם יטכיל פיהו ועל שפתי יוסיף לקח ופסוקים

הרבה וזולתם וזוהי מפלגי ההליכה היו בחירי האמה
 וסגלתי כמעט נשלמו בהם המעלות כלם ריכז לומר
 הנביאים אשר אין ערוך אליהם וכל זה יחזק דברי קיינ
 קוינטיליאנו אמנם משמרת המליץ אמרה טלמה המ
 המלך אחר הפסוק הנזכר באמרו טפתי יכרית ירעו רב
 רביס והנה המטייל בכאן תמימות ההספקה בכל עטן
 ועטן למזון המיוחד לכל איש ואיש כי כמו שיכריך ה
 המזון להיות נאות לעזון ודומה לו כפי מה שאפשר בא
 באופן ישוב הוא הוא כן גם כן התחייב בחק המאמר
 להיות נאות ודומה לטומע באופן יפיק ריכז המליץ כ
 כילו היה המליץ בעיניו וזוהי אמר ירעו רביס כי דרך
 הלשון לכנות המאכל במרעה כמו ירעו בטן וגלעד
 וכך נרמזה בו גם הטגת הסכל כמו ורעו אותם דעה
 והסכל ואמר רביס כי מהדאוי לו טייספיק ויאמר הדאוי
 בכל הענינים והנה זה שב לי מה טיגרדנו למעלה במש
 במשמרת המליץ

פרק טלטי בסוגי הרבוריס אשר תעיין בהם ה
 ההליכה חטבו קינת הקדמונים כמו
 שאמר טוליאן בהליכה הישנה שהרבוריס אשר תעיין
 בס ההליכה הס בלתי בעלי תכלית ריכז לומר שאין עטן
 וחקירה אשר לא תעיין בה ההליכה כילו תאמר החקירה
 אם הריקות נמיכא או לא ומהו הזמן והמקום וזולתם מן
 החקירות טבעיות ילקיות אין ומה שתהייגה וחלף

וחלק עליהם הפירוסוף והנמטכיס אחריו ריכז לומר
טוראו וקוינטיליאנו וזולתם וזה לשון הפירוסוף בראש
בראשון מההליכה וכבר ימיצאו סוגי הרבורים אשר
תעייין בס ההליכה מהענינים הרבונים שלטה כמו שימ
שימכה מספר מיני הטומעים למאמר ההלכי שלטה
וזה כי הרבור מורכב משלטה מאמר והוא המליץ
ומאמר לו והוא אשר יעטה לו המאמר ומאמר
יתחייב אליהם המאמר והם הטומעים והתכלית במאמר
אמנם הוא פונה מול אלו הטומעים והטומעים בלי
ספק אם חולק ואם טופט ואם המכוון לתת לו הספקה
והטופט אם שיהיה טופט בענינים העתידים והם המוע
המועילים והמויקים ואם בענינים שכבר היו והענינים
אשר כבר היו מהם אשר ימיצאו לאדם בביחוחו כמו
המעלות והפחיתות מהם שימיצאו לאדם בזולת
בחירתו אבל מאדם אחד והוא העול והיוטר והטופט
בענינים העתידים הוא הראש והטופט בענינים ההווים
הוא אשר יפקדהו הראש כמו הדיין במדינותינו ילה
ואמנם החולק הנה אמנם יחלק בכח הקצין ההלכי אם כן
סוגי המאמר ההלכי שלטה עינתי ועינתי וקיומי עד
כאן דבריו אמנם קוינטיליאנו בפרק רביעי מהחלק
הטוליטיי אומר שדא ימנע אם טתהיה מטמרת המליץ
ברבר נוגע במטופט או חרץ ממנו אם ינתן הדאטון
יהיה בירנו סוג אחד מסוגי ההליכה והוא העינומי או

המטפטי והדבר אשר הוא חוץ מהמטפטי לא ימנע
גם כן אם שיהיו בערך ל זמן העתיד ויולד העיכתי
שהעצה היא בדברים העתידים ואם שיהיו בערך אל
הזמן העבר ויכמת המקיים למה שהטבח והגנות המ
המיוחדים במקיים יביטו הזמן העבר עוד באופן אחר
טלא ימנע אם שיהיה הדבר בודאי איכל המליץ ומזה
יכמת המקיים שהוא מחייב טבח או גנות בודאי אם
שיהיה זה איכלו בספק וזה לא ימנע אם שהוא
בבחינתנו ויתחייב מזה העיכתי ואם שהדבר תלוי בפסק
וזלתנו וימטך העיכומי ואחר התישב זה ראוי שנגדור
כל אחר מילן הסוגים כאשר נוכל להבין מהפילוסוף
בראשון מההלכה וטוליאן בראשון מההלכה החדשה
והיטנה וזולתם וכאמר שהמקיים הוא אשר יכלול טבח
או גנות בערך אל אדם מה והטבח הוא שהדברים הר
הריכזיים אשר ידוברו מאדם מה הם מעלה וחטיבות
לנפשו והגנות הוא כשהדברים האלה ישובו גנות
פחיתות וחסרון לנפש אשר ידובר לה בערכו אמנם
העיכתי הוא שכאשר יוטס בעיכס תמיכא בו הרטאה או
מענה וזה שיכל מי שיעץ בין לאחד מאנשי המדינה
בין לכלל המדינה הנה לא ימנע אם שיעץ בהרטאה או
במענה וההרטאה הוא המאמר העיכתי המספיק על
שהדבר ראוי שיעשה והמענה הוא מאמר העיכתי
המספיק על שהדבר אינו ראוי שיעשה ואין ראוי

שיעורם שהיכואה והאזהרה והגנבה והפיוס והתחנה
והנוהג מנהגם הם תחת זה הסוג ואם העיכומי או
המטפטי היא דבר טכאטי יוטם מחלקת בו תלונה או
התנכלות ממנה והתלונה היא אטידי יכוון בה לבאר
טפלט עטה הפך מן הדארי ריכוע לומר טהגיט ממנו
רע לפלט והתנכלות הוא אטידי יכוון בו לבאר טלא
עטה הפך מן הדארי ולא הגיע מפלט לפלט רע והתוכ
והתוכזה תחת התלונה וראוי שתדע טהיותר דאוי
טבימעים בערך יל המיקים הוא הזמן הנומר או קרוב
אליו כי מה טיטובח או יגונה הוא ברברים הנמיכאים
בו בעת הטבח והגנות ולפימים יטבח אדם או יגנה
לתחבולה מהתחבולות ואוי יכוון בטבח או בגנות וזולת
מה טספרנוהו והתכליות לטה הסוגים לפי המכוון
מהפילוסוף בראשון מההלכה אם בערך יל העיכתי יהיה
המועיל או המזיק ריכוע לומר טידטיה במיעיל או
ביותר מועיל וימנע מההזק או מיותר הזק ותכלית
העיכומי היא היוסיר והנחל
המיקים הוא הטבח והגנות ואם יטתמיט אחד מילי
בתכלית חברו הנה זה לא יהיה על הכונה הז טאוונה
והמטיל טאפטיר טהיועץ יספיק על טהדבר יוסיר או נחל
ויכוון בזה ליעץ בהרטאה או במעטה ריכוע לומר טיעץ
טהדבר טהוא יטיר דאוי טיעטה אמנס הדבר טהוא
נחל דאוי האדם והתרחק ממנו וכן גם כן כטיטתמיט

במעלה או בפחיתות יכון בזה ליניץ התקרב על המעלות
או התרחק מן הפחיתות

פרק

רבינו הרבנים הראויים להיות במליץ
אמר קוינטיליאנו בפרק השלישי מהחלק
השלישי כי קצת מן הקדמונים לא הסכימו במספר הר
הרבנים הראויים למליץ עם מה שאמר טוליאן בראשון
מהלכה החדשה לא שהאמת הוא מה שכתבו שיהתח
שהתחייב אל המליץ המיכא אכלו לה החמשה דברים
ריכז לומר ההמצאה והסדר היכחות והזכירה
והרמיוה וההמצאה היא חקירת הדברים האמתיים או
נראים אמתיים אשר ישימו הענין מפרסם ומה שאמר
אמתיים או נראים אמתיים למה שיקצת הרבנים הם
אמתיים ואינם נראים וקצתם נראים ובלתי אמתיים
וקצתם אמתיים ונראים וקצתם בלתי נראים ובלתי אמ
אמתיים כמו שאמר בואיכיון בספר הניכוח שניטה
משל הראשון שהשמש גרול מן הארץ כמה פעמים זה
עם היותו אמתי ומבואר במופת הוא בלתי נראה וב
בלתי מפרסם משל השני אין טווס אם הורגת את הבן
זה המאמר מפרסם עם היותו בלתי יורק למה שהרבה
מהם הרגו בעהם כמו שנמצא בספרי דברי הימים והם
בספרי הקדש במלכים מהנשיים שאכלו בעהם משל
השלישי שהשמים הם כדוריים בזה יתקבצו שעהם
יחד ריכז לומר האמתות עם מה שיראה ממנו משל

משל החיני שיהל אינו גדול מן החלק ואפ"ש הדבר
היות לבן ושחור יחד ואמרנו בזה שי"ש הדבר מפר
מפרסם באמצעות הדברים האמתיים או הנראים
כי זה אספיק למליץ שהוא מוכיח מן המשרסמות ומה
ומהדברים שי"ש להם פעם מן ההראות והנה אם יאמר
האשה הזאת ילדה אם כן טכב איש אותה הנה באר והו
והוכיח באמצעות דבר אמת אמנם אם יאמר האיש
הזה חטא והאות שנתארמו פניו אינו זכרון החט באר
מבקשו באמצעות דבר יש לו פעם מן ההראות ואם
הזר הוא סדור וחלוק הדברים אשר יבוא במקום הראוי
להס' למה שאם הקדים המאוחר או להפך או שהביא
במקום הראיות החזקות החלוטיות או להפך או זולת זה
מן הפוך הסדר הוא מבואר שיכא בזה מן הדרך הוא
האמתי והנאות ואם היכחות היא הבאת התבות או המ
האמצעים הנאותים בענין ענין ואם הזכירה היא חזקה
קיימת מהענינים המלות והאדרים ואמר חזקה קיימת
כרי שיובן מזה הזכירה המלאכותית ריכיע לומר הנניט
הנניטת מיצר המלאכה כמו שיתבאר למה שהזכרנו
הנניט הוא דבר ראוי שיתבאר בספרי הצבעים והוא
זולת מהמכין ממנו בזה המקום ואם הרמיה הוא תקין
הקול הפעם והאברים עם ההאותות לענין ריכיע לומר
ש"ש יאמר דבר יעדר על היכבון ראוי שיתקן הקול
והנניט במדויגת האקזנט והבוכים וכך תנועות האברים

כאילו תאמר שיכה כף אל כף או תכנינה אחרת מסכמות
לעסבון וכן ביתר האברים ואם יעיר נל הטמיה יתקן
כל הרברים הנזכרים בהפך וכן בכל ענין וענין כפי מה
שיאות לו מן הרמיות והנה אם תתבונן היטב אולי
החמטה רברים הוטמו לפי הסדר הראוי להם הקרימה
והאחור כי אי אפשר שהמציאה לא תקדם כי הסדר
אינו נופל כי אם בענינים הנמיכאים גם היצחות הוא
בערך אל ההמציאה והסדר והיא מתאחרת להם וכן
הזכרון הוא בערך ל' שלטתם ורוחף אחריהם והרמיות
היא האחרונה שאם לא ימציא יסדר ידבר יצחות
יזכר על אי זה דבר תפול הרמיות וראוי שתדע שיאמר
קויטיאנו בטליטי מהחלק הטליטי שאפשר היות
המאמר במדרגה מן הקצור עד לא יתחייב למוריץ
בנהכו החמטה רברים הנזכרים ואמר טוריאנו בהליכה
החרטה שהחמטה הרברים הנזכרים תקל עלינו עשיתם
או הוצאתה אל הפועל אם מיכר המלאכה אם מיכר
ההדרכה אם מיכר ההשתדלות המלאכה היא עמוס מיה
נותן דרך ומטפט הרבור ההדרכה היא אשר למענה
נתעורר עם ציור אמתי להדמות ל' קצת האנשים במ
במדרגת הרבור וההשתדלות היא מכהג והדגל המירי
מן הרבור ואמר ויטוריאנו בהליכה השנה שההשתדלות
הוא תמידות הפעל ואם ישאל טרל באי זה מקום מן
המאמר ראוי שימציאו ל' החמטה ענינים נטיב שגד

שהואו להם להיות מפוזרים בכל המאמר עד שבכל חלק
ממנו תהיה ההמיכאה והסדר הראוי והיחזות והרמינה
כפי הענין במדרגת הרם שהוא מתפשט בכל הגוף
והנה התבאר מה שנאמר בזה הפרק מהחמישה דברים
הנוכחים ממה שאמר משה רבינו עה האוינו השמים
וארברה כו' למה שהוא מביא לו הענינים כלם במה שאמ'
יערוף כמטר לקחי כו' וזה כי תבת לקח בלשוננו תאמר
על הרבור הערב שהוא כאלו לקח הארס אשר ידבר לו
לעשות בו כריכונן כמו הטתו ברוב לקחה הלוקחים
לשונם וינאמו נאס' אל' שלוקחים לבב האנשים להטותם
ל' אשר ירכו והנה רמו בזה המאמר אל' יערוף לקחי
שלשה דברים אל' ההמיכאה והסדר והיחזות אס
ההמיכאה והיחזות במה שאמר לקחי כי היא תורה על
הערבות כמו שבארנו גם כי הוא דבר לקחו לפרסם
מה שירצה לספר והוא ענין ההמיכאה אס הסדר יובן
ממה שאמר יערוף כמטר אל' שידבר בסדר מפרג' וב
ובמאמרים מופסקים בהדרגה באופן יובנו בטלמות
אכל השומעים במדרגת המטר היורד טפה אחר טפה
בסדר נאות כפי עטנו ואס הזכירה יתבאר ממה שאמר
תזל כטל אמחתי וזה כי משה רבינו עה למד מה טלמך
מפי הגבורה והיו נגד עיניו ולבו תמיד כמו הטל שהוא
ענין תמיד בלתי נעצר והנה אמרותיו היו מסדרות
מהזכירה אשר בתכלית לא ששכח במ קצת ממה שכו'

שנאמר לו ער יפול ברבריו ספק שיאמר דבר בלתי מס
מסכים עם מה שיטענו מפי הטעם ואמר אך כטעמיריט
עלי דטא וכרביבים עלי עטב וראוי שתדע שהדיוטון
בטעמיריט המטר הרק אס מיכר שיגיד עליו ריעז חל
שנתב רביבים תורה עליו אס מיכר שהוא מלסון וט
וטער שיחור ימח בו כלומר שהוא במדרגה מן הרקות
כמו הטעמות והנה אס כן יהיה יחס הרטא בערך ל
העטב יחס הטעמיריט בהצטרף ל הרביבים חל שהרטא
יהיה העטב הרק בתחלתו אסד יספיקו לו הטעמיריט
והעטב יקרא בהיותו נטלס ונגמר ויכטרך ל מטר רב
ממה שהיה כריך לזה הרטא והוא מבואר שאילו היה
הסד נהפך חל שיהיו הרביבים בערך ל הרטא
והטעמיריט בערך ל העטב לא היה נטלס מה טנקוה מן
העטב והרטא כי הרטא היה נפסד מרוב המטר והעטב
ימולל ויבט כי לא ירה ימאנו בטעמיריט ובזה האופן
חל טספר הסתוב באמרו כטעמיריט עלי כו ימיכא לכל
אחר מה שיאות לו לא יחסד דבר והנה אמר מטיה רבינו
עה טרבריו יהיו באופן מהטלמות ער שיאותו בערך ל
כל עטן ועטן כקטן כגדול יטמעון והדאוי טלא יביכר
ממנו התכלית אסד כון אליו עם טרמו בזה אל הרמיוה
שתהיה כפי מה שיאות לענין עטן כי האותות הדבור
וערביותו כבר רמזו בתבת לקחי וטעור המאמר כלו
הוא כאילו אמר על דרך מטל לטמיט וארץ תהיו לי

צורה כי יבאו דברי עם ישראל באופן מן הטלמות כד
א יחסר בהם דבר מתנאי הדבור הטלם כל מההמיכאה
סדר הכחות הזכרון והרמיוה אטר ראוי למי אטר
לה לו שיגיע אל מה שכונן אליו ואס בזה לא יוסרו
י תהיה תרכחה גמורה על קטי ערפס ותטאר זאת הב
בבחינה מבואחת הכרק אס היה חסר במאמ' אפי' דבר
מועט מאטר התחיב אל רביר הטלם היה אפטר שיאמ'
טזה קרה מחסרון המאמר והיה בהס בזה קיבת התניכר'
הנה ואת הסירה בכללות היא במדרגה גדולה מהדב
מהרביר הנטא לא תסלה בטתס אופיר ואיך לא ויי הכין
דרכה עטאה ויכוננה הטס רוח ארס בקרבו

פרק

חמישי מחלקי ההמיכאה

אחר טקדס מה שהתחייב למליץ ט

שימיכא אתו ראוי טנבאר חלקי המאמר לפי מה
טבארס ארסטוי בטליטי מההל'כה ובק'כורו טטלח
לאלקסנדר ולפי מה טבארס טול'או בא' מההל'כה הח
החדטה והיטנה עם ויטוריניו המפרט ולפי קרינטי'ליאנר
ברביעי מספרו ונאמר טיההמיכאה תחלק אל טטה
חלקים פתיחה ספור חלוק קיוס התרה חתימה ואמר
קיבת המפרטיס טלא בלבד ההמיכאה תחלק אל ילו הו'
חלקים אבל אפטר היות הענן כן גס בסדר ביכחות
בזכרון וברמיוה וראוי טתדע טאמר בוואיכ'או ברביעי
מהנכוח כי למה טמדרך המליץ להוכיח לא ימנע אס

שיעוטה זה בהביא ראיה ואם שיעוטה זה בלתי ראיה
ואם יעוטה בלתי ראיה לא ימנע אם שיעוטה זה בלתי
מטית השומע מקטיב מתלמד מחבב וזה על שיעוטה
אם דרך ספור לבר ויולד הספור אם דרך באור מה שב
שביענו ושיכנגדנו ויתחייב החלוקה אם שיעוטה זה ברברי
באותי הפסקה בלתי ראיה למה שיעוטה השומע מחבב
מקטיב מתלמד לא ימנע אם שיעוטה זה בהצטרף ל
העתיד להאמר אם בהצטרף אל הרבר שכבר אמר
אם ינתן הראשון תתחייב לנו הפתיחה ואם השני תמ
תמטך מזה החתימה ואם שיעוטה זה בהביא ראיה לא
ימנע אם שיביא ראיה להוכיח דעתו ויולד הקיום
אם שיביא ראיה לבטל דעת
תחולק ותכמת ההתרה ולזה היו החלקים שיטה לבר לא
פחות ולא יותר אמנם הפתיחה היא מאמר באשר יובן
לב השומע להאזין ולהבין מה שיאמר וזה כאשר עש
נעוטה אותו מכח דברינו מקטיב מחבב מתלמד
והפירוסוף בי מקצור ההליכה אשר עשה לאלכסנ' גודר
אזנה ככה הפתיחה היא מאמר קצר באשר נעוטה לבב
השומעים מתלמד מקטיב ומחבב בערך אל מה שידו
שידובר בעתיד אמר קוינטליאנו בר' טאלו הדברים הל
שיהיה לב השומע מוכן ושינביא אותו אל שיהיה מקטיב
מחבב מתלמד הוא דבר ראוי לעשותו בכל חלקי המא
המאמר לא טוה ינתר הכרחי בפתיחה להמתין לבב

הטומע באופן נביאהו לחטוק אל מה טימטך מהמא'
הספרד הוא הגחז הרברים האמתיים או כאלו הם אמתיים
אמתיים רל טיט להם פעם מן ההראות אמנס הפירוס'
בקצור ההליכה טעשה לאלכסנדר גורד הספור באטר
בו נספר הדברים העובדים או נבאר הענינים ההרים או
טנגיד העתידים החלוק הוא באטר יתבאר הדבר אטר
יסכים בו עם החולק ואטר יטאר במחלקת או שהוא בא
באטר יתבאר מה טרזיכה לאמר בעתיד וקוינטיליאנו
ברביעי גורד אותה ככה החלוק הוא מספר הדברים אטר
ביענו לבין החולק במחלקת ואטר נסכים עליהם יחד
הקיום הוא מאמר כאטר תבארנה ראיותינו עם קיום ד
דעתנו או שהוא אטר בהביא ראיות על נעננו המאמ'
מוסיף בו חזוק וקיום כאטר גורד טוליאן גם ויטורינר
המפרש בהליכה היטנה ההתרה היא מאמר באטר ה
תבאר הפלת הראיות והספקות הקורות לענן נחזיק
בו וזה אם בכל אם במקצת החתימה היא גבול ותכלית
מלאכותי מכל מה שנאמר אמנס אמדנו בזה הגדר מל
מלאכותי טראוי טיתוקן באופן יעורר הטומע אל הרח
הרחמנות או אל האכזריות והכעס או טיטנה במאמר
קצר כל הנאמר למעלה והמטל לחלקי המאמר מאמר
יהודה עם יוסף פרטת ויגט וזה כי אמרו ויגט אליו
יהודה ויאמר בי ארע כו כל הפסוק הראשו' הוא הפתיחה
והנה נמיכאו בו טלטה תנאי הפתיחה רל לעשות הטומע

מחשב וזה מיכר ההכנעה והתחנה שישיה לפניו באמרו
בי ארע ואל יחד אפך בעברך גם מיכר מה שאמר כי
כמוך כפרעה שטיבח אותו עד עטאו בדבריו במרחקה
אחת נס המלך עוד יעשהו מקטיב ומתלמד במה שא
שאמר ירבר נא עברך דבר כי לזה הספור יתחייב שי
הדברים יחד כמו שיתבאר ומה שהתחיל ארע שאל
את עבדיו וכו' כל זה הוא ספור עד והורדת את שיבתי
ברעה שהוא מספר הדברים שנפלו בזה הענין ומה שא
שאמר והיה כבואי ל עברך אבינו והנער ויננו אתנו
ונפשו קטורה בנפשו והיה כראותו כי אין הנער ומת
הוא חלוק כי בו יתפרסם הדבר אשר לא יסכימו עליו
ר' על עויבתו וכלו אמר זה התפרסם לנו כי ימות אס
לא יראה הנער ולזה הוא הדבר שאין ראוי לנו לעשות
לא שלא פרסם לדברו בענוה ובמוסר כעבר לפני המלך
גם מזה הפסוק יובן מה שהסכימו עליו עם יוסף ריכתי
לומר בביאת בנימן שמה וכאלו אמר במקצת מה
שיריאת הסכמנו על ביאת בנימן במצרים ומה שגשאר
במחלקת הזא העזיבה הנה כי אנחנו לא נסכים בזה זה
ענין החלוק לא שבא כאן ברמז לסבה שבאנו אס אמרו
והורידו עבדיך את שיבת עברך אביו ביגון שאולה
וזהו הקיום וכאלו אמר הראיה שאין לנו להסכים עמך
בזה היא כי אס נעשה זה ימאני עון גדול למה שנסבב
מיתת אבינו ביגון שאולה וזה עון פלילי ומה שאמר

כן כי עבדך ערב את הנער היא התורה כי היה אפשר
שיאמר מדוע אתה לבדך תרבה תרבה גבוהה גבוהה
ואחריך יתאפקו והוא מתיר זה במה שאמ' כי הוא ערב
אותו והיה ראוי שיטתרל בהטבתו לו יותר מן האחרים
והנה מאמ' כי עבדך ערב לא היה כופל עם טוב ההבנה
על מה שיאמר קודם אסלא שיאמר שינמנו למעלה שיה
שיסלא יניחוהו ולא יעו בוהו כמו שבארנו אמר אכ'
ועתה יטב נא עבדך תחת הנער כו כי איך מעלה ל' אבי
והנער איננו אתי כו ואת היא החתימה כאשר כלל במ
במאמר קצר מה שאמר למעלה והנה לנו בזה המאמר
כלו פתיחה ספור חלוק קיום התורה חתימה

פרק ט"ז מהפתיחה **אמר**

שוליו בהליכה החדשה במאמ' הראשון ססוגי
הדבור הם ארבעה כל הגון ומכוער ספק וטפל והקטה
עליו ויטורינו בהליכה הישנה לו ממה שאמר הוא בעמ
ניכמו למעל' ססוגי הדבור הם שלשה ואמר בהתרת זה
הספק שלא ימנע שדבר אחד בעצמו יחקל בחלוקות
מתחלפות אחד שיהחלוקות הנה אינם במדרגה אחת
והמיטל בזה שאנחנו נאמר שיהחי ממנו מדבר וממנו
בלתי מדבר וזאת היא חלוקה אחת נודע נאמר החי
ממנו מהלך ממנו מעופף ממנו שט על פני המים וזאת
היא חלוקה אחרת ושתי החלוקות אמתיות לא שיהחלוק
הראשונה היתה בערך אל הדברים הנכמיים והחלוקה

השנית היא בהצטרף אל הדברים המקריים וכן גם כן אם
נאמר שהי' ממנו ארוס ממנו לבן ממנו שיחור ממנו
מרוקס עור נאמר שהי' ממנו גדול ממנו קטן ממנו
בינוני הנה לו החלוקות כלם אמתיות ואם הם בלתי מסכ
מסכימות במספר החלקים אלא שהאחת ביחס אל מקרה
הכמות והאחרת ביחס אל מקרה האיכות ובכלל אומר
שהעיסס האחד בעיסמו יחלק אל חלוקות רבות בלתי
מסכימות האברים ביחס אל מקריים מתחלפים מבלתי
שיקרה מזה בטל וכן הענין באלה החלוקות שנתן טולאו
שהראשונה בערך אל הקיום והעיסה ועיסוס שהם איכו'
מהוהשנית בערך אל איכות אחרות דל' הגון מכוער
ספק ושפל שהם איכות אחרות וכל אלה הם נטאים על
הדבור עור השיב באפן אחר שהחלוקה הראשונה היא
בהצטרף אל הדבור וזאת השניה היא בהצטרף אל
מקרה הדבור דל' בהצטרף אל המקריים והעיסומי והעיס
והעיסתי כי כל אחד מהם יחלק אל הגון מכוער ספק
ושפל ואחר התייבב זה נגדור הדברים הנזכרים כפי א'
אשר גרס טוליאור בחדש' ונאמר ההגון הוא כאשר נכון
התניסלות לדבר טואוי זה בו בערך אל כל אדם או שניכ
שנכון התלונה והתרעומת על דבר ראוי זה לו בערך
אל כל אדם המכוער הוא שנכון המחלוקת והתלונה
על דבר ההגון או שנכון ההתניסלות על המכוער הספק
הוא אשר לו ירדי המכוער וההגון דל' שימיסא בו יר

הגון יל' השומעים ויזר מכוער השפל הוא כאשר יבא
לפני דייין דין שפל אמנם בהליכה היטנה אומר טסוגי
אלה הצבות הם חמשה הגון נפלא שפל ספק וחטוך
ואמר טיהגון הוא אשר לב השומע יכון בו ההתגלות
אף אם לא נאמר דבר והנפלא הוא אשר יפרד ממנו
לבב השומעים והשפל הוא הנעזב מן השומעים ואין
להס חפץ להטפל בו והספק הוא כאשר נטיית לבב
השומעים בספק או שיטבו יזר לכאן ולכאן מיזר עיזמו
והחטוך הוא אשר בו השומעים מתונים או שיהו דבר
מבולבל מהדברים שהם קטי' ההבנה וזאת החלוקה
האחרונה מביאה גם קויטיליאנו בא מהחלק הטביעי
ואמר וטורינו המפירי טאלה הגרדים לא נלקחו מי
מעצמות הדברים כי אם בהצטרף אל לבב השומעים
והנה אלה החמשה דברים הגון נפלא שפל ספק חטוך
לא נלקחו במוחלט לא כפי מה שיסברו בו השומעים
והנה הגרדים שהביאם בהליכה החדשה יען אמר בגרדי
ההם שיהיו כן בערך אל כל אדם אין ספק טלקח אותם
מהדברים בעצמם מבלתי הצטרף אל סברת השומעי
כי הרבר שהוא ראוי לכל אדם הוא מיזר טכן הוא בטבע
אמנם קצת המפיריים חטבו לחבר את האהל וכתבו
טגם טס המכוון בהגון מכוער וזולתם לפי סברת הטמ
השומעים והוא זולת מה שנחטבוהו אנחנו בזה המקום
והנה החלוקות הנזכרות תחייבנה חלוקה גרוול בפתיחות

לפי הענינים אשר הפתיחות האלה במרכס ורזה אמו
טוליאן שהפתיחה היא על אחת מיחתי פניס אס מה
שממנה בנגלה ותקרא פתיחה סתם אס מה שממנה בהעלם
ותקרא פתיחה נסתרת והפתיחה סתם כבו
גדרנו למעלה שהחייב אכלה שתעשה הסומט מחבב
ומתלמד ומקטיב ואס יקרה לנו ענן מסופק נתחיל מה
מהחבוב למען לא ינגר לנו יחד הכעור אשר בו ואס
מה שיקרה לנו יהיה טפל נסתדר לעשות מקטיב ואס
יהיה המכוער נעשה בזה הפתיחה הנסתרת אשר נבאר
עננה אחר זה וזלת אס יקרה דבר מה באשר נוכל להט
להטען לעשות החבוב כלו תאמר שבתלונה הנעשת ממ
ממנו מן אשר כנגדנו נגדס החבוב והמטל אס נקבע
אחד מחברו אל הסופט ויכוה לכנס במאסר ואמ' מתלונן
אע נענש טלא כרין ואו הטיב חברו טקבעו אתה תכנס
במאסר על אפך ועל חמתך כרין או טלא כרין ואו יאמ'
אותו העע ל' הדין ראה ארע אס גבה לב האיס הזה לאמ'
כדבריס האלה זה יביא אל שהדין יכמוז רחמיו רמטין
מפע זה שהנקבע ההוא לא יכנס במאסר והנה בזה האופן
קרה שעטינו הפתיחה וחיבה החבוב לסומע במקום לזו
היתה ראויה בו כי אס הפתיחה הנסתרת ואס הדבר אשר
לפענו הגון או הרעות בירינו לעשות הפתיחה או לבלתי
עשותה ואס נריכה לעשותה ראוי לנו טנוכית שהרבר ה
ההוא הגון או טנאמר בקצור מאי זה ענן הכונה ממנו

לרבי ואסלא נריכה לעשות הפתיחה ראוי שנתחיל להו
להוכיח המבקש מן הדת או מן הכתב דל' מאי זה שטר
יהיה בעזרתנו או מאי זו ראייה חזקה יתבאר בה מה טע
טכוננוהו ואמרו קצת המפרשים שהריכון הנה ברת אי
זו רת טתהיה להיות או אנושית ואחר התייבב זה ראוי
טינאמר היאך יעשה השומע מתלמד מקטיב או מחבב
אמנס נעטיהו מתלמד או נספר כלל מה טנריכה לומר
בקצור או טנעטיהו מקטיב למה טהמתלמד הוא אשר
יכין לבו תקטיב אוני להבין היטב וראוי שתרע טמי
טהוא מתלמד הוא מקטיב אבל לא יתהפך אמנס האופן
באשר יעשה מקטיב אם באמר טהכונה ממנו לדבר ב
בענינים הגדולים חרשים מקרוב באו או מהרברי' טהס
הכרחיים לכללות אן אל השומע בעיניו או מהרבריים
נוגעים בעבורת הליקס או טנבקש ממנו טתהיינה א
אוניו קטובות לדבריכו טנאמר לו מספר הענינים אשר
יהיה בהם המאמר אמנס אפטר טנעטיהו מחבב באחר
מר' פנים אם מיצר עימנו אם מיצר המנגרים אם מיצר
הטומעים אם מיצר הענינים בעינין והאופן אשר נעש
נעטיהו מחבב מיצר עימנו אם נטכח מטמדתנו ומע
ומעטנו בלתי ההנשאות והמטמרה היא לפי וטודינו ה
המפרט בהליכה היטנה הדבר המוטל עלינו להטילמו
אם מיצר הדתו אם מיצר הטבע או טנכפר היאך הועלנו
לכללות והיאך הפולגנו בכבוד הדוריס ורחס עליהם

ושהטבנו לאחות מדיענו גם כי גמלנו טובה אל הטוב
אם הרברים האלה כלם נכתבו להאמר בהצטרף אל הכ
הענין אשר אכתבו בו עוד נספר נמלנו ולחכנו שאנחנו
נעזבים ונשכחים ונזכרים ונזכרים לנו וכי ירחיקנו נגדנו תמיד
או אם נצחק לפניו שיהיה לנו ליטועה ונשאמר לו שאין
לנו בצחק כי אם עליך והוסיף שולאו בהלכה היטנה
טכנו כן הענין אם ננהג עמו ההכנעה ובקטנות ותחנות
או אם נדחה מה שייצא עלינו קול מהרבות והאופן
שאפאר שנביא החבה יצר המנגדים הוא אם נביא
המנגדים באיבה או בקנאה או במחלוקת וענין טעמי
שנביא או באיבה הוא אם נספר אי זה דבר נעשה מהם
כמיאוס והתנשאות וחסרון אמונה באכזריות או בעזות
במרמה במרד ביי ברב תאוה אמנם נביאם בקנאה
אם נספר גבורתם וכחם והתקטרת ועטרת ועזרתם ויח
ויחסם וסעודתם והמסובים עמהם תמיד וקדוניהם ומנ
ומנהגם בהתנשאות ושכל מה שיהם נוטים הוא בעד
תועלתם לא בעבוד האמת ואופן הביאנו אותם במחלוק
במחלוקת הוא שנספר שהחולקים עלינו הם יושבי קרנות
בעלי עיטנות והתדטלות ורב תאוה אמנם מיצר הסו
הטומניים נביא החבה אם נאמר שמעטיהם כלם הם נע
נעשים בחכמה ורעת וענה במיטעט וכדקה או אם נפ
נפרסם מה גדלה תפארתם בלב האנשים ויחלו כמטר
להס ידמו למועצותיו ואם מיצר הרברים בעינים נביא

החבה כשנרמס ענכנו ונשבח אותו וענן החולקים עלינו
ודברי ריבותם נשפילם עד ארץ נגיעם עד עפר

ו' מן הפתיחה הנסתרת

פרק

המגע העטות הפתיחה סתם היא באחר

מג' פנים אם שיהדר אטר בירנו מכוני חל' שהענן ההו
ההוא גורם אל שירחק ממנו לבר השומעים מיכר כעורו
אם כשלבב השומע הספיקוהו מי שיקדמו לרבר לפענו
או שהוא נראה משימוע מיכר המדברים ההם שיקדמו
ואם הדבר מכוני נאמר שדאוי לדיעם להביט יותר אל
הטוב שאפטר שיגיע מזה החוטא יותר ממה שיביטו אל
העון אם הוא ארס גדול המעלה שאפטר שיאמר זה בע
בערכו או שדאוי שיביטו אל מעלת אבותיו וחטיבותם
ומה טעמו מהטובות או שדאוי שיביטו על הפלגת חכ
חכמה זה החוטא ומלאכתו היקרה יותר ממה שיובט
אליו או שיאמר שיותר דאוי להביט אל האיש הנכבד
הזה גדול העינה ורב העלילה יותר מטתפקד חטאתו
וחרפתו לא תמחה והנה אם תתברון בהתנצלות הראש
נלקח דבר תמורה דבר ובטני ארס תמורת ארס ובטליש

הדבר תמורת הארס וברביעי הארס תמורת הדבר
ובזה האופן דאוי לבאר דברי טוליאוביה המקום כמו
שאמר ויטורינו ביטנה או דאוי לנו שנכבד העון ונא
ונאמי שמה שאמרו המנגדים היא עון מופלג וחטאת
עצומה אין כמוה ואין ערוך אליה בתעצומה ורומה

וואחר שהפולגנו בזה נאמ' שזה הרבר הרע אשר בתפיל'
 ימנע שירחם בתך האי' ש הזה אשר הפולגו התלוכה בו
 והנה הכברת החטאת והפולגתה הועילה לנו להוכיח
 שינון כמהו בחק האי' ש הזה נמנע למה שלא נמ'
 מעולם טעשה כדומה לזה או טנביא ראיה ממה
 טנעשה כבר בדומה לזה או גדול ממנו כלו תאמר
 טאס נרצה להסיר המכה את חברו מן העונש נביא
 ראיה ממי טעשה בזה או ממי שהרגו שהוא עון יות
 יותר גדול ונמחל לו וכן ראוי למחול לזה או טנביא
 ראיה ממה טנעשה לקטן ממנו חל' שבזמן פלוט קרה
 זה הענין בערך אל פלוט שהיה קטן מזה האי' ש במעלה
 ומחלו לו הדיינים וכל טכן טראוי טתמחלו לזה אתה
 ואח' טנרגיש שלבו פונה אל הרחמנות ראוי טינלך בזה
 ההתנכרות לאט עס הבאת הרמיועס אס טנטפר רעו
 רעות גדולות מהמנגדים ופולג בספיר רטענתס עס
 טנא' טלא נרצה לדבר בהס איך הס בערך ל ההנהגות
 כמי טיאמ' אחרי' ש אתאפק ולא אספר חטאתיך ומה
 טעשית כך וכך וזה אחר מן היפוייס הנקרא העלמה
 ובוה ירחק לבב השומע מבטלי התלוכות ואס נראה
 שלבב השומע פונה אל המנגדים מיכר טהספיקו
 אליו ברברס אתו כי זה ידעהו בקלות מי טהרגיל
 מלאכת התלוכה וההנכרות נבשית הדיין לספר מה
 טחטבהו החולקים מן הראיות ולמביס ומשיגב ובית

מקורו מלך וטעמו כהו או שנתחיל ממה שספרו המנ
המנגדים וביחוד ממה שדברו באחרונה כי הם חביון
עושים כי כאשר יראה הסומע המתנצל מוכן להשיב ית
יתחדש שהאמת איתו או שנאמר במספח סוף גרש מאי זה
מקום וראיה נכון ההתחלה לרוב הראיות אשר לנו כנ
כנגד החולקים ואם לבב הסומע טאה מרוב דברים ש
שישע מבטלי התלוכות נתחיל מאי הרבר מעודד ה
הטחוק כגון חידה או בריאה תו הדרכה אשר לה פע
פעם מן ההראות כגון שידבר בלשון אחרת דל' שאם
היה ספרדי יתחיל לדבר בלשון אשכנזי או שיפסה אי זה
פניל מתרמה לאחר כגון שיגיה עכמד בעל חטופות
או שדבר בלעגי טפה או הקריאה בש עות כגון סקרה
טמן בחלום או אי זה הפוך במאמר' כגון שאמר אסמע
בעיני ואראה באוז או אי זה דבור מסופק כגון שיאמר
דבר שאש' שישוב לטע ענעם כמו טלף אי ש נעלו או
אי זה חסרון אית כגון שדכיה לאמר היכלה ואמר ה
היכלה או אי זה חסר כגון שידבר או יעטה פועל יובן
ממנו חסר מה כנגד בטלי התלוכות כגון שנראה ע
עכמנו לבח' אמר דבר מהם טא שנטה עכמנו
אל און אחר מן האששים אשר זה יוליד חסר גדול בלב
הסומע או לפי כגון שאמר לטומ' זה בשל התלוכות
לא היתה חכמה אשר' טגבה ממנו כל סתום לא עממה
או אי זה פעל שט' שנספר להסיר הלמו' מן הסו' או אי

זו הפלגה כגון שיאמ' פלוט עשה לו כנפים לעוף בטימי
או אי זה דמיון כגון שיאמ' לשומע זה בעל התולדות כ
כאריה יכסוף לטרודף כי זה יביא להרחיק לבב השומע
מן המנגד או חלוקה אחרת כגון שיאמ' בעל התולדות
במקום תולדות או טנעמד מלאמר כי זאת אחת מן הס
הסבות שהשומע יהיה מקטיב או אי זה מטל כגון שיא
שיאמ' לבעלי התחבולות שועלים או טנעמד חרשות
ורבדים לא נודעו או אי זה חרוט טנאמר או טנגיד אי
זה מעשה שהיה או שיהתלו טניהם זה בזה וראוי
שתדע כמו שאמר ריטוריקו ביטנה שהדברי' טזכנו אין
לעשותם מבלתי הבטה למה טיכרי' כי ראוי שהארס
יתבונן מה טוב לעשות ויעשה לפי מה שיראה שהשע
מטיחקת לו חלפי היכורך גם אם לא יראה דרך לרברי
ההתור והטחוק אולי יפותה במה שייעירו אל העיכבון
והדאגה מן המעשים הספורים והרבותים או רברבו מן
הפלא והתימ' כי גם זה יכירהו מן הלאות או טיבטיח
השומע לבלתי אמור כמו האחרים המאריכי' ברבריהם
אמנ' יכלכל רבריו בתכלית הקיכור זה תכלי' מה טנא
בהסרת הלאות אמנס ההברל בין הפתיח' סתס והפתיחה
הנסתרת כי בפתיחה סתס תכף במאמרים נגלים ומפר
ומפרסמי' נגרוס ל' טלבב השומע יהיה מתלמד מקטי'
מחבב והפתיח' הנסתרת תחייב כל אלה ל' שתעשה כל
זה בהנלמה והסתר כמו שבארנו ואין ראוי שינלט ט

טוה העען ירין טיהיה טמור בכל חלקי המאמר. רל
לעטות הטומע מחבב מקטיב מתלמד אלא טוה בפ
בפתיחה הוא הכרחי יותר וראוי לנו טנחלק ההטעאר
הנופלות בפתיחה ונאמר ראטונה ראוי טיהיה הפתי
טובת ההבנה בלטון בינוע מבלתי יחוויות למען לא
יחטוב ארס בה תחבורות אס תעבור הרגל הלטונות
עור ראוי להטמר טלא ילקח בה דבר על יר הסכה
אפטד טילקח בכל דבר כגון טנאמר הנה באתי אלך
כדורטי מטפט כי ידעתי לא יעלס ממך דבר המטפט
להגיע לכל אחר מבעלי דיעס מה טראוי לו הוא דבר
דבר כולל טאפט להביא זאת הסכה בכל עען לכן אין
ראוי להרגילה בפתיחות עור טלא יאמר מה טאפטד
טיאמרהו המנגד כגון טיאמר לטומע זכור תזכור ט
טאע הייתי למטמעתך כמה טיעס עס טיהמנגד גס כן
היה אתר בזמן ההוא עור ראוי להטמר לאמר דבר
טיהמנגד אפטד טיביאהו לעזרתו עס מעט הטינות
והמטיל אס אע הטידלותי לבקטת הטומע ברבר מע
מעטי התועלת והכבוד וטכנגדי כבר הטידל והטיג
למענו הטומע דבר יותר מעלה וגדול ממה טיהטיג
למעע ואס כן אס אומר לטומע טיזכור מה טיהועלתי
אותו בעען כך או המנגד יאמר טיזכור התועלת הגדו
אטר הגיע לו ממנו והנה יאמר דברי ממיט עס טנוי עע
התועלת ואין ספק טוה יטוב לי להזק גדול עור ראוי

להטימר מהפתיחה שיש לה מן היצחות טיעור רב או
שהיא ארוכה ביותר וזה אפטר שיהיה באחד מג פעם
כמו שיאמ' ק'ינטייליאנו אם שהפתיחה בעצמה תהיה
ארוכה אם שהיא ארוכה להיותה מעורבת עם יתר הח
החלקים אם שהיא ארוכה בהצטרף אל סוג הרבוי רל
סוג העיכומי והעיכתי אשר ראוי בערכם שתהיה הפ
הפתיחה קצרה עוד ראוי להטימר שלא יהיה בפתיחה
דבר שהוא זר מהענין אשר אנחנו בו כגון שתריצה
לקבוע אדם אל המטפס מפע הריצח ותעשה הפתיח
הפתיחה בענין הנואף עוד הפתיחה הטעאית אם במ
במקום טראוי לעשות הטומע מחבב אע עושה אותו
מקטיב או מתלמד או להפר עוד הפתיחה ההטעיית
אשר אינה מחייבת אל הטומע לא התלמדו ולא קטב
ולא חבה זה מה שאמר טוליאנו בחרטה אמנס ביטנה
אמר שהמקומות ההטעאיים בהצטרף אל הפתיחה א
אשר ראוי להטימר מהם בחזקת היר הס' ו' ריכוע לומר
הכולל המטותף המטתנה הארוך הנפרד המחלק וא
ואשר הוא כנגד תורת הפתיחה הכולל הוא אשר הוא
אפטר שילקח בערך ל ענעם רביס המטותף הוא שאפ
הוא שאפטר שילקח מכל אחד מטע החלקים המטות
המטתנה הוא כאשר אפטר טיכל אחד יקחהו עם מעט
טיני הארוך הוא כשהתבית או המאמרים יותר
ארוכים ממה שיצריך הנפרד הוא כשלא יולד מה

מהסוג ההוא ואינו כמו אבר דבק עם יתר החלקים
המחלק הוא המחלק הסדר ממה שייבקש סוג הדבור
כאלו תאמר שבמקום שראוי לעשות הטומע מחבב
או מאוין הוא עושהו מתלמד או להפך ואשר הוא כג
כנגד תורת הפתיחה וכלליה הוא שאינו עיטה הסו
הטומע לא מחבב לא מאוין ולא מתלמד ויש לדעת
שקוינטיליאנו בראשון מהרביעי אומר כי לפעמים
הפתיחה היא דבר יתר כשהדיין זולת זה הוא מוכן ל
לשמוע או שהעעך אינו צריך להבנה ואמר אדיסטו
שאינו מחויב שתבטיח לפע דיין ישר למה שהדיין הו
הוא כלאה מעסקי רבים מיצר שהזמן קצר ועוד שבט
שבשאר חלקי המאמר לפעמים אנו עושים מה שנעט
בפתיחה מן ההתלמדות והחבוב וההקטבה ואומר
לדיעם שיטו אזעהם לשמוע ואמר הפירוסו בשלישי
מההליכה כי רוב מה שייצטרכו הפתיחה והחתימה הו
הוא בחלק העצתי ולפעמים בדבור המדיע וכשהמאמ
קצר לא יצטרך אליה ואמר אם כן וכאשר היה העעך
כן באלו החלקים כמו שספרנו הנה החלקים הכרחיים
הם שיעם הכינה והאמות וכל מה שידחה בו בעל הדיב
הנה היא מהאמותים והנה כלל ההתרה בכלל האמית
ואם כן אמר וראוי שיונחו לאלה העעעם כשהיו מתח
מתחלפים לשמות כמו שיעטוהו אנטי המלאכית ואמ
בראשון ירעה שיקרא החלק הראשון פתיחה והשני ה

הכונה והשליטי הספור והרביעי האמות והחמישי
החתימה וההתרה כללה באמות והנה אם תתבינך
בספרי הקדשי תמצא כי מה שאמ אריסטו וקוינטיליאנ
הוא אמת אין ספק בו וזה כי אם תבקש המאמרים
הנמצאים בספרנו והספורים המעט מהם אשר ימצא
בו כל החלקים ובכלל זאת החלוקה אינה הכרחית לא
אפסיר שיימצאו במאמרים החלקים כלם וזה יכא אל
הפעל על המעט והנה אברהם אבינו עליו השלום
כשבקש המערה מאנטי חת אמר גר ותושב אנכי עמי
אנכי עמכם כו' והנה היה הרבר הגון ובסוג העצתי
ולזה לא עשה בו פתיחה אחרת לא שיביאר שהרבר ה
הגון אשר הוא הפתיחה ברבר ההגון כאשר התבאר
באמרו גר ותושב כי מזה היצר היה ראוי שיתנו לו א
אחוות קבר לפחות במכירה ומה שאמר תנו לי אחות
קבר הוא הספור והנה אין בכאן חלק אחר מהמאמר
וכאשר גם כן הטיבו בע חת אמרו נטיא אלקים אתה
בתוכנו וזאת היא הפתיחה ועשו החבוב בשבח הש
השומע ואם כן אמר הספור ריכז לומר במבחר קבר
קברינו קבור את מתך וחתמו באמרס איש ממנו את
קברו לא יכלה ממך ותשובת עפרון לא כללה כי אם
פתיחה ספור וחתימה הפתיחה היא אמרו לא ארוע
שיעע בקשו ממנו שישמעהו וטאר מה שנמסר
עד לך נתתיה הוא הספיר ומה שטינה אחר כך לעיע

נתתיה לך היא החתימה גם אליעזר עבד אברהם התת
התחיל מהספור וזולת אם נאמר טימה שאמר קודם לא
אוכל אם דברתי דברי היא הפתיחה שהוא כאלו יבקש
שישמעו ויחסרו הנה הרבה מהחלקים והנה אלה כל
כלם בסוג העינותי והנה אביגיל עזבה הפתיחה והת
והתחיל מן הספור ואמרה שיחטאה במה שיכתוב בי א
ארע העון ואחר כך עשתה דוד מחבב ומתלמד ומקט
אם שעטתהו מחבב בדבריה עם תכלית ההכנעה אם
שעטתהו מתלמד ומקטיב באמרה שיתדבר דבר ויטמ'
את דברי אמת: לפי טוזה העען ראוי לעשותו עד סוף
המאמר כמו שיהתבא למעל' אח' כן אמרה אל נא יטי
ארע כו' כלומ' ט'לא יטיית לבו אליו לחטיב שהוא בחט
כלל ואחר כך אמר כי כשמו כן הוא נבל טמו ונבלה ע
עמו זה הקיום אשר בו הוכיח טראוי לו לבלתי הטיס
אל לבו כי בטבעו הוא לט'לס רעה תחת טובה והנה ב
בבאן אחר מן היפויים ההלכיים רל' ההעתקה ומפע
טהיה לרוד יכר תרעומת על אביגיל אם היה טידעה ה
הדבר הרע הזה ולא בקטיה למחות כפי יכולתה אמרה
אח' כן ואע אמרתך לא ראיתי את נערי ארע אשר טלחת
וזה החלק הוא ההתרה ואכ עשתה החתימה נפלאה
באשר כללה כל הנאמר עם התועלת אשר ימשך אליו
מזה והנה כללה בזה מה שאמרה נבל טמו ונבלה עמו
במה שאמרה יהיו כנבל איביך רל' טיהיו מטלמי רעה

תחת טובה כמוהו כי אז בודאי יפלו ולא יוכלו קום יא
אבר זכרס המה כי אטיר הס בזאת התכונה אף מריע
מריעין ירחקו ממנו וינטשו על פני הטידה ויהיו רחוקי
לכל בטיר ובמה שאמ' חי יי' אטיר מנעך וכו' עם רמוזה
בזה המאמ' שלא ישיית ל לבו כללה בכאן גם מה שיימ
שימשך לרוד מזה שלא ישיפוך דס נקי כי הוא לא היה
חייב מיתה על דרך האמת וזה יהיה סבה ל שיושיע ידו
לו וידבר עמים תחתיו עם שיתחי נפשו לעד בעולם ה
האמתי הרוחני כמו שינטינה זה המאמר אח' כן באמרה
והיה נפשי ארע יכרורה כן והנה התמיצע הי נפטיך ב
בין חי יי' והושיע נפטיך לך והוא מן היפויים ההלכיים
הנקרא הבלבול ושיעור הפסוק הוא כן ועתה ארע חי
יי' אטיר מנעך מבא ברמים והושיע ידך לך וחי נפטיך
כו' כלומר מזאת המעשה יתחייב שיתושיע לך ימינך ג
גם שיתחי נפטיך לעולם הבא ויש בזה מן הפלא למה
לא אמר תכה שיתטיא לפטיע אמתו אחרי נכנסה במקו'
החוטא קודם שיתספר מה שיימשך מן הגמול והנה א
אמרה הגמול קדם בקטת המחילה והוא בחלוקה מה
שדאוי למה שהגמול נמשך למחילה ועתה טא נא
עיע שיכלך וראה מה שיבזה הספור מן החכמה היקרה
עד יקטיה למיכא ספור כמוהו בשלמות בספרי הקדש
וזה כי לא ראתה אביגיל למיכא התנילות לנבל כי אם
בהעתקה העוז למה שהתקבצו טיס ברברים מונעים ה

המחילה רל האישי הבליעל והפעל המגנה והנה רק ר
רע כל היום מיצר האישי ומיצר המעשה ולא נשאר לה
דרך אחר מיצרו ולזה האתה שיתעתיק העון ממנו אל
מי שימיצא חן בעיני רוד מיצר עיכמו וחטיבה שיהיאת
תהיה בזה התואר עם מה שבטחה אחר בטחון בבור'
ית' בנעימות מדותיה וערבות דבריה ונכנסה בזה ב
במקום בעלה והיה עתה ברבר יצר טוב ויצר רע היצר
הטוב בערך ל' נושא העון והיצר הרע בהיכטרף ל' ה
העון בעיכמו והנה בא הדבר מן הרע משני יצורים ל'
רע מיצר אחר לבר ובזה האופן היה אפשרות בקטת ה
המחילה מיצר הטוב כי קדם זאת ההעתק לא היה בו
אפשרות בקטת המחילה מיצר נבל כאשר יתבאר בן
בזאת המלאכה ולזה תכף הגיעה ל' רוד אמרה בי אע
ארע העו' כי זה היה היסוד אשר עליו בנתה כל ההיכלה
הזאת והיסוד הוא קודם לבען בהכרח ואמ' בי אע ארע
בהכפל כנרי המדבר בעדן להירות בזה המאמ' שלא
נשא ממנו כלל אצל נבל כילו אמ' בי העו ואע העון
בעיכמו עם טוה אחר מן היפוי ההלכי' כאשר התפרס'
בזה הספר והנה בקבל רוד זאת ההעתק לא תשארת
תיעומ' לרוד על נבל זולת אס יאמ' שיהוא ב' אדרג' מי
שהיכ' בידו למחו ואינו מוחה כי הוא טוב בזה העען
שהעון נהפ' לאיש אח' והשיתדל להסיר ממנה התרענ'
ואמר ל' ישי' ארע כו' כלומ' לכו אל נבל אפי' להחזיקו

בתורת מי שידרו למחר ואינו מוחה כי נבל שימר ונבלה
עמו רל שיהוא מוטבע על הנבלה גם כי היא אתו בקען
ובהרגל ואחר שימטבעו הוא מוטבע על שישלם רעה
תחת טובה שיהיא פען הנבלה היאך יחטב לו לענון ה
העדר הנתינה בטב ואל תעטה והבן חכמת זה המאמ'
טלא אמר שישא עונו כאשיר אמר טיא נא לפטיע אמת
אמתך רק אמר טלא יטיב אפילו אל לבו לחשוב בו י
כר קטון מעון והנה התנכלה מיצר טלא ראת הנערי'
ואמרה ואת אמתך לא ראיתי וכו' כי אם היתה במעמד
היו לה טני עונות אחד העון מנבל אשר העתיקה אל
אליה והאחר העון טלא מחתה בזה העון המגונה כ
כפי יכולתה והנה אפסיר טלא ימחול לה רוד בהקבץ
טיע הרברים יחד ומה שעלה בידה עד הנה הוא הנקות
נבל מכל עון והיות אבגיל במקום נבל על החט ההוא
לבר והנה ספרה מה שיימשך לדוד מן הגמול מקבול זו
ההעתקה כמו שבארנו למעלה וחטא אבגיל במקומה
לא נמחל עדין ולא בקטה עליו מחילה כי יראה ולא
בטחה בנפטיה שישלם לה זה מבלי פעל אחר ולזה כת
נתנה הדורון קודם עם דברים בהם מן הערבות והה
וההכנעה מה טלא עד ישלם לה מה טקותה משיכוך כ'
כעס רוד וחרון אפו כי ראתה כי כלתה לנבל הרעה וא
ואתה יודע מה שאמר הפילוסוף בא מההלכה מעען
הדורון שהוא דבר נכסף מאד מאד ואחר כל זה בקטה

המחילה מהעון אשר קבלה על נפשה ואמרה טא נא
לפטיע אמתך ויעדה לו מן הטוב שימטך לו בעבור
זה נוסף על מה שאמר למעלה ואמרה כי יעשה יי
לו בית נאמן רל' שיהיה ביתי נכון עם אל ותמטך ו
ותתקיים המלוכה בידו לדורי דורים ואחר כך שבה
לטיבחו כי תמיד יראה מפני האף והחימה ואמ' כי מ
מלחמות יי ארע נלחם ורעה לא תמזא בכ מימך זה
והנה שבתו במה שיהיה נוגע בהנהגת המלכות בא
באמרה כי מלחמות יי ארע נלחם עם שפחה אותך
מיסד המדות וכאלו אמרה שיהא ראוי ללחום מלחמ'
יי שיהא ענן נפלא התועלת לא שילחם עם איש הב
הבליעל הזה עם נבל ומכל זה היה מתחייב שימחול
לה שלא היה בטבעו לעשות רע עד שלא עשה רע
כל ימי חייו וכאלו אמרה והיאך תעשה הרעה הזאת
ואם כך ספרה רטיעת טנאיו ורוע מעלליהם ואמרה
ריקס ארס לרדפך ולבקש את נפשך ריכוע לומר שיהיו
מבקשים את נפשו חנם לשיפוך דם נקי וזה המאמר
בכאן היתה הערמה גדולה כי רמזה לו בזה שיהוא ה
היה בענן ההוא במדרגת נבל ריכוע לומר שיכמו ש
שיאנשים היו רודפים אחריו לשיפוך דם נקי כן היה ע
עענו עם נבל שיהיה דוד חודף אחריו לשיפוך דם נקי
גם כן והיאך היה מקוה התטועה מהטם מטונאיו אם
היה נוסף בזה הענן בעיניו אדרבה זה פעל היה

סבה שימדור לו יי מדה כנגד מדה ולכן היה ראוי
להתרחק ממנו הרחק אשר בתכלית והנה חייבה
בכל המאמר החבוב לדוד או מיצר מה שברור מן המ
המדות או מיצר דוע תכונות שונאיו ואם כן אמרה ו
והיתה נפש ארע כו ספירה מה שימסך מן הגמול
לו ומן העונש לאויביו ועטיתה יפוי אחד מן היפויים
ההלכיים הנקרא החלוקה ואמרה שתהיה נפשו צרורה
בצרור החיים עם יי יתברך רכוע לומר שתשוב אל
מקורה אשר ממנה חרובה תמיד מתענגת מזיו. הברי
הבורא יתברך ונפש האויבים תקולע בתוך כף הקלע
והנה צרורה בצרור החיים הפך תקולע כי הדבר אשר
אשר יקולע מטלטל בהכרח והדבר הצרור בצרור
הוא נח ממקומו הטבעי ולא ילך אנה ואנה ורמז בזה
אל שהכרת תכרת הנפש ההיא ואם כן חתמה דבריה
באופן מלאכותי מפואר כאשר כללה כל האמור למ
למעלה והיה כי יעשה יי לארע ככל אשר דבר מן ה
טוב וההיכלחה לא יהיה בו דבר לאבן נגף ולכור
מכסור ולמוכרת עון וריצתה באמרה בזאת המחילה
המיוחדת טאם לא ימחול תהיה לו למכסור ולפוקה
גם לא תהיה טייטפוך הסופך דם נקי וזהו שב אל רוד
כי אם לא היה מוחל והיה סופך דם נקי יהיה נטפוד
דמו גם כן שהיה נקי בהצטרף למי שהיו חודפים או
אותו ולא ישאר בו דבר רע יבטל היטועה ומה שירצ

השם להטיב לו ואחר זה יזכיר את אמתו ותברכנה
נפשו למה טיטבה אליו מן הטובות והנה כלל זה ה
הספור רבים מחלקי המאמר עם יפויים רבים ערבות
והכנעה לא יערבנו זהב וזכויות

פרק

שימיע עען הספיר

אמר טוליאנו בהליכה החדשה מייע
הספיר הם שלשה האחד כטינספר דבר
מה נעטיה לתועלתנו לכוון בו הנצחון ויבוקש עענו
ברברים אשר נכתן בהם הפסק דין בעתיד והסוג
השני מן הספור היא אשר יקרה באחד מחמשה פעם
אם לכוין בו ההאמתה כמו שאמר כה עשו אבותיכם
בטלחי אותם מקדש ברנע וכו' טוה הספור הוא בא
למען יתאמת להם העונטי אם יעמדו במרדס אם ט
טינכון בו התרועעו והתלנה כמו לך רד כי טחת עמך
אשר הויכאת מארץ מיכרים טוה הספיר בא על יד ה
התלנה והתרועמות על אשר חטאו יטיל והרבו לפט
לפטוע אם על יד ההעתקה מעען לעען כמו ונסע
מחורב ונלך את כל המרבר הגדול והנורא ההוא אט
ראיתס דרך הר האמורי כאשר יורה יי טקינר אותנו
ונבא עד קדש ברנע והוא מבראר טוה הספור הוא בא
לפרסס בו אופן העתקתה ועברס ממקדס למקדס אם
טיכונן בו יפוי העעעס ותקונס כמו הספור ממטיתה
אחשוורטי כמו טנאמר חור כרפס ותכלת אחרו

ותכלת אחיו בחבלי בוך וארזמן על גלילי כסף ועמו
שש מטות זהב וכסף על ריכפת בהט ושיט ודר וסוחרת
כר כל זה הספיר בא על יצר היפוי והתקון יתבאר בהם
הפלקת העעעס במטתה ההוא אם שיכוון בו טיבח
או גנות לרבר כמו הספור הגדול טיעטה יחזקל מיכור
ומלכה עם טיבאו בו דברי רבי על יצר היפוי והתקון
ובהלכה היטנה במקיס הטיבח והגנות אומר אם שייבא
מיצר ההרחבה במאמר הסוג השליטי הוא כאטיר יתב
יתבאר באי זה אופן יותר מעלה ויותר מתוקן כוכל
להגיד הב סוגיס הראשועס וזה לא ימנע אם שיהיה
בעעעס בעינמס אם עם הבאת אנטיס מדברי במאמר
עור אטיר הוא בעעעס הוא נחלק לג חלקיס ריכה לומ
הגרה חידה בריאה ההגרה הוא ספור הדברים הנעטי
הרחוקיס מומננו והחידה היא מאמר יבאו בו דברים
בלתי אמתיים גם אין בהם פעס מההראות כמו טנא
טנאמר ביחזקל חור חדה ומשורל מטיל וכוליה הנטיר
הגדול גדל הכנפיס ארך האבר מלא הנויכה אטיר לר
הרקמה בא הלבנון ויקח את ימרת הארו אטיר וכולי
וכן מה טאמ יותס הלוך הלכו העיניס למטוח עליהם
מלך ויאמרו לזית מלכה עלינו אלה הדברים והנוהג
מנהגס מבואר מעענס טיהס נמנעו היצחק
כל טיכן טאינס אמתיים לא טיורו על מה טיירצו לומ
באופן יותר יט ומתוקן הבריאה היא מאמ יבאו בו

יותר ירח ומתוקן הבריאה היא מאמר יבאו בן
דברי בלתי אמתיים אמנם הם אפ"ר הכרח והמשל
ממאמ' נתן אל דוד באמרו ש"ב אנשים היו בשיר אחד
שיר ואחד שיר שיר היה יצאן ובקר הרבה מאור
חרש אין כל וכו' וכן מא' התקועית אל דוד גם כן אשה
אלמנה אע וימת איש' ולשפתך ש"ב בעם ויכ"ו ש'
שעהם בשדה וכו' אלה הדברים וזולתם ואם היו ענעם
ברו מלבם מ' מ' מ' בואר מענעם טהם אפ"ר יים ואלה
מתחבורות תקון הענעם ויפ"ים ומה שנעשה מזה
הסוג עם הבאת האנשים מדברי' וטדאלי' זה לזה ומ
רמטיבי' כמו שאמ' ויטורי'נ' בי'שנ' ריען מקצת האנשי'
הם חכמי' ונבו'ע' מקצתם סכלים מקצתם רכי' הלבב מ
מקצתם גבורים' או זולת זה ראוי לספר באופן אחד ענין
החכמים ממה שנספר ענין הסכלים כי
ראיה שתהיה מתרמה לאנשים אשר נביא אותה בהג'
היה אכ' ראוי שיהיה לך מן ההאותו' והיחות לפי תע
הענין כברות קלות תקוה יראה חלוף הדעות חסד חסד
בריאה רחמנות חלוף הענעם הטתנות המזל תלאה
נבררת התקוה שימחה פתאומית תסלית נאה לענעם
כל אחר לפימה שיררטהו טבע האנשים הזכאן במאמ'
עור התתיב בערך ל' הספור ג' דברי' האחד שיהיה ק'
ק"כר ב' שיהיה מפרסם ג' שיהיה לך פעם מן ההראות
הק"כר כשולח נתחיל לספר מתחלת הענין כמו והיה כי

לספר מתחלה הענין כמו והיה כי יסאלך בנג מחו
לאמ' מה ואת האמרת אליו בחזק יד הויכאנו יי ממי' מ
מבי' עברי' כו' הנה הוא מספר מה שיכריך ואינו מתחיל
לספר הסתלסלות ביאת מיכריס והמסך הענינים זה
אחר זה וטנאמ' הדבר כולל כמו טיטת ימים עשה יי
את השמי' ואת הארץ ואינו מגיד מה שנעשה דבר יוס
ביומו וטלא נבא אל תכלית הענין לא כד מקום הכרי'
לנו כמו והי' כי הקטה פרעה לשלחנו ויהדוג יי כל ב
בכור בארץ מיכרי' מבכור ארס ועד בכור בהמה לכן
אז ותחילי' כו' הנה עוב מה שנעשה על היס להיות
זה הסעור מן הספור בדרך אל מה שיכריך לנו ממנו
בזה המקום מספיק וטלא נבא מענין אל ענין אחר ב
בלתי כריך במקום ההוא וטלא נטעה מאשר התחלנו
לספר וטנאמ' היכיאה מן המדינה ותטאר הביאה מ
מובנת בעינא כמו הנה עש יבא מיכריס הנה כסהו
את עין הארץ כו' וטנעוב הדבר טלא יועיל תלא יויק
דכס' המויק לבר וטלא נאמ' דבר אחר בעינא ב' פע
פעמים או יותר וזאת אם יהיה ליכחות כמו הענין בקיס
בזכות היפריס אמנס נעשהו מפרסס כטנביא הענינים
ראטון ראטון ואחרון אחרון בטמרנו סדר הענינים
והזמנים וטלא נבלבל הסדר המיוחד בלסון מקדימת
התיבו' ואחרים וטלא נדבר בורות לפי הלסון וטנאמ'
מהדבר טמטימנולב' פעט וטלא נבא מהמבוקט וטלא

נשאר מראשית הענין גם לא נבא עד סופו ושלח בעוזב
היכריך ברב ושישטמור מה שנא' מן הקיכור לפי שיהמ'
היקצר באופן ראוי הוא יותר מפרסם ותקל הבנתו אמנם
היאך יהיה לספור פנים מההראות הוא בזה האופן אם
יסכים לדעת אנשי המדינה חלפי הרגלם וטבבם אם
יהיה בו שיעורי הזמן כפי מה שיאותו לעצמם והעיסות
הראויות והמקום הנאות ואיפן הרבור כפי מנהג המר
המובאי' בספר' ושאי אפשר טנסתור אותו מיצר טהזמן
היה קצר ממה שיצר' או מיצר שלא היה לו סבה תבוא'
לזה או מיצר שהמקום לא היה ראוי לכך או שהיה נמנע
בחק האנשי' ההם אם מיצר שלא יוכלו עטוהו אם טאפ'
היה היכולת בידם ולא היו עושים מיצר מרותיהם ויש
לדעת שהרבנים ההכרחיים בכל פעל הם טבעה כמו
טאמ' וישורינו בייטנה ראטונה מי הוא העוטה ב' מה
עטיה ג' באי זה מקום ד' עם מי עטיה ה' בסבת מה
ו' באי זה אופן ו' מתי נעטיה והמטל יואב הרג את עמ
עמטא הנה לנו טעם חל' מי הוא טיהיה יואב ומה נעטיה
כהרג עמטא באי זה מקום עם אבן הגדולה אשר בגבע'
עם מי עם הזרב כמו טכתוב ויואב חגור מירו לבורט
ועליו חגור חרב מיצמרת על מתנובתערה וכו' בסבת
מה משע' שהיה ירא פן דודי ימנהו טר יבא תחתיו באי
זה אופן כמו טאמ' הכתר' ויאמ' יואב אל עמטא הטלוס
אנה אזי והאחור יד ימין יואב בזקן עמט' לנטוק לו וע'

לא נשמר מהחורב אשר ביר יואב ויכהו בה אל החמש
ויטפך מעיו ארצה וכ' מתי ביום כטדרפו יואב ואביטי
אחר שבע בן בכרי ואפי' אם הרבר הוא אמת ממ' זריך
לחקור כל אלה החקירו כרי שיהי' לענן פע' מן ההראו'
למה שדברים הרבה הם אמתיים נס שאינם נראים ואם
אין הדבר כן כפי טראי לחקור אותו באמתות והנה אלה
הדברים זריך טנחקור אותם בתחבולה רבה נכסל
להעורבהם מכת אי זה עמוס או ערות מהאנטיס הגדר
הגדולים וראוי שתדע טקוניליאנו בפ' ב' מחלק ד'
מביא מחלקות רבות מהספור מדעו' הקדמונים ושורבים
חטבו שהספור הוא בערך סוג העיזומי לבר ובהצטרף
ל זמן העבר ולזה יראה טיסכימו קצת רברי טולאו אמנ
לפי מה שיראה מדברי הפילוסוף בקיכור ההליכה אשר
עשה לאלכססנדר הספור אפטר טילקח בערך אל כל
הזמנים ובערך אל כל סוגי הדבור חל' בעצתי ובמקיס
ובעיזומי לא טבג' מההליכה אמ' דבר זה נענו ואולם
הדבר' העצתי הנה אין בו ספור' כלל לפי טלא יתכן ספור'
במה טיהיה בעתיד אמנס הספור הוא במה טכבר היה
או טהוא הנה עתה והנה בין טני ל' המאמרים סתירה
ואפטר טנאמ' טהפילו' לקח בקיכורו תבת ספור באופן
רחב רל בעד כל הגדה הנה תהיה עוברת או עתירה וב
ובג מההליכה לקחה ביחוד בערך אל העבר וההווה
לבר או טלפעמים יפול הספור גם בסוג העצתי כטהל

כשההלכי נעתק לי השבח מהעיסה כמו שאמ' הוא אחר
 כך עור אמ' קנינטי לואנו בפרק הנו' שנפלה מהלכת בין
 הקדמועס אם התשובה בשלילה בסוג המריבי תקרא ס
 ספור או לא כאלו תאמ' המתרעס אימר ראובן הדג את
 הנפש והמתנצל מטיב לא הרגתי אם זאת התשובה
 רל אמרו לא הרגתי היא ספור והטיב כי התשובה היא
 ספור לא מיצר מה שהיא שוללת לא מיצר טייתחייב א
 אכלו לסתור ראיות בעלי התלונות או להביא מי זו
 ראי ה או סברה לדבריו גם מדברי הפלוסו' בשליטי
 מההלכי יראה שתשובת המתנצל בשלילה תהיה ספור

ברק

ט' ענף החלוק

אמר טולואו בהליכה היטנה שהחלוק יחלק
 לב' חלקים האחד המודיע באי זה דבר נסכים
 עם המתנגדי ומהו הענף הנטאר במחלקת אטר מזה
 יעטה רוטס חוק בלב הטוליע כאטר יריך טייתבונן
 היטב והחלק האחר כטנבאר בקצור הדברים טנררטה
 לדבר בהס בחלקנו אותם לחלקים מה וטיעהס מגלים
 הדבר ומולידו המחלקת וראוי לנו טנבאר בקצו' היאך
 ראוי טיפורל כל אחד מהס בהרגל אמנ' החלק הא' ראוי
 טייתהו המתרעס לתועלתו באופן זה בזה דעת המנגר
 מסכמת עמנו רל טיואב הדג אבנר כי הס יודו בזה א
 אמנס אטנבאר ברי' או לא זה נטאר במחלקת והנה

הביא זה הענין לתועלתו באמרו שיאפי' המנגדי' מודי'
אליו במקצת והחלק האחרון הנקרא באור הוא כולל
דברים רלקצור התכה מעוט הקצור כאשר לא ילקח
בו כי אם המאמ' ההכרחי וזה תועלתו מיכר שאין רא'
ראוי שינחיק בלב השומע בתבות נכריות או בפרויס
רחוקים כי אם בעעעס בעינימס ובחלקי סבותיהם
ההתכה היא כאשר נכלול בחלק כל הדברי' אשר תחת
הענין אשר בו המחלקת כאשר ראוי להתברר היטב
שלא נעזב דבר מה תועלתו כלו תאמ' שיחלק החי אל
מדב' ואל בלתי מדבר או שיחלק אותו אל שח מעיפה
והולך ולא עזבנו אחר מן החלקים ההכרחיים המעוט
כשנלקח הסוגים בלתי מעורבים עם רלקיהם כגון ש'
שינקה העינים הכמות והאיכו' וזולתם מזולת חלקיהם
והנה מי שיאמ' מפע הפחיתו והכילאות והעזות באו
לכל יצרות רבות ורעות הוא חוטא לפי המעוט למה
שיפחיתות הוא סוג לכילות ולעזות והוא מעורב אכ'
הסוג עם רלקיו וראוי שיאדם ישמר מזה רל כשיהסוג
בחלוקה לבלתי יערב עמו אחר מחלקיו ואמר בהליכה
החדשה שאחר ראותנו הדבר אשר בו נסכים עם המנ
המנגדי' והנשאר במחלקת כמו שיהתבאר ראוי שיושם
בהרגל הבתור והו' נחלק לב' חלקי' אשר אחר מהם הם
הספירה רל שהוא מונה החלקי' והמשיל שיאמר אע
רויכה להוכיח המבקש בג' פעם ואמר שאין מן ההכרח

שיילקח מספר יותר גדול מג' פן נשכח אחד מן החלקי
ויכנס השומע בחטיו באופן המליץ לא יאמן עיר והח
והחלק האחר נקרא הבאור והוא כשנבאר עענו בקצור
מבלי מספר באמר מיצר שימו הרע מיצר מרותיו מיצר
אותות רבות אוכית המבוקש ואמר קוי נטיליאנו בה'
מן החלק הד' כי פעמים רבות החלוק הוא יתר במאמר
אבל היסוד אליו הוא מאיר אותו מאד ומפרסמו ויטא
המליץ חן מהשומעים למענו וירומה כמו שיהיכאו ה
העעע מהכלל ההמוע ויוטימו לעיע הדין וראוי שיהי'
מפורסם וגלוי כי איך יהיה המאיר המאמר כלו חטיף
כל חושך טמוך ליכפועו הנה נטלס זה הפרק

פרק

עטיירי פרק הקיום וההתרה

אחר שבארכו עען הפתיחה והספור והחלוק

ראוי לנו שנבאר עען הקיום וההתרה

אשר עליהם תטיען כל תקות הנכחון והפקת הריכון
למה שיתכלית הנכחון ואם הפתיח המכוון בה הקנאת
החבוב וההתלמדות וההקטבה והריכון בספור להגיד
עענו בסתם ובחלוקת תברר הכונה ממנה לה טעה
הוטימו לתקות הטגת הנכחון כי כאשר נוכיח כינתנו
אשר זה יעטיה בקיום ונתיר ראיות המנגרים אשר זה
פעל ההתרה הטגנו פרי ההליכה ותכליתה אבל זה לא
יעטיה אם לא נרע קודם עען הטענה וחלקיה
ואמר טוריאנו בתרטיה שיכבר חשיבו קצת מהקודמים ש

שהיא תחלק אל ד' חלקים אמנם הוא קבל מרבו שאינם
כי אם טלשה למה שאחד מאלה החלקים חשבו האנטי
ההם טהם טעם וזה בחלוקה מה שהתברר איכר
אמנם הטענה היא המענה הראשונה מהמתנכר מחר
מחוברת אל תרעומת בעל התלונות והמטיל בעל התל
התלונות אומ' הרגת את הנפש והמתנכר אומר לא
הרגתי זו היא המענה הראשונה אבל מה שיימשך אכ'
מהדברי' אם זה עשאו כדון או לא וזולתם מן התרעומ'
המענה בערכם לא תקרא ראשונה ואמר מחוברת אל
תרעומת בעל התלונות כי זולת זה לא תקרא טענה כג'
כגון שייאמ' המתרעם הרגת והוא אינו משיב כלום
והטענה תחלק ל' ג' חלקי' רל סברייית ראוייה ומטיפטית
ויש' לרעת שהאנטיס שהזכרנו היו מוסיפי' ל' אלו' הג'
הטענה הגרר'יי' אמנם היא תחת הראויים על יד' האמת
הטענה הסברייית היא כאשר תפול המחלקת על הענף
בעצמו והמטיל נהרג אדם מה וראינו אחד יוכא עם
חרב בידו מראה דם הסברה נותנת כי הוא הרגו אחר
שהוא לברו נראה בזה התאר והנה אם נקבע אותו אל
הטופט ונאמ' שיהוא אטיר מיכאנו החרב בידו הרגו וי'
וישיב לא הרגתי ואת היא הטענה הסבריי' וטענה הר'
הראוי' כאשר יולד המחלק' מחמת המכתב' ותחלק לר'
חלקי' רל הטענ' מן הנכת' והמשימעו' מן הדת' ההכר'ו'
מן המסופק מן הגרר מן ההעתקה מהרומה מהמכתב

והמשימעו' כאטור האחר מביא ראיה מאי זה שיטר וטיכנ
וטיכגרו אומ' טימשימעו'תו אינו כן מן הדתו' ההפכיות
כגו' טינמיכאו' טיתי' דתו' מדברו' בעען ואחת מהס' אוסר'
או טיאנה לא מתרת ולא אוסרת אס המתרע' ישען על
אחת מהס' יטיבהו המתנצל טיהדת האחר' המספית גס
כן מן העען אינה מסכמת בזה ומה ראית לסמוך על
האחת יות' מן האחר' מן המסופק כגו' טימאמר המיכרה
על דרך מטיל יובן בטע' פע' ער לא נרע באי זה מה' ריכה
ואס לפי' משימעו' אחר היה ראוי' טייקבל ראובן מוזאת הי'
הירוטי' ק' דוקא' ולפי' המשימעו'ת הטע' אינו ראוי' טייקבל
דבר אס יטעון ראוב' על אלה הק' דוקא' מכח אחר מילה
המשימעו' וטיכגרו מתנצל' מכח המשימעו' האח' הית'
זאת הטענ' טענ' ראוייה מן המסופק מן הגרד כגו' טיהי'
טיס מה ברתות או במכתבים טייסכול טיע פרוטיס אס
המתרעס יקבוע לכטיגרו אל הטופט להענטי כפי' מה
טיורה אחר מן הפירוטיס והמתנצל פוטר עיכמו מן
העונטי לפי' הפי' האחר טיאפטי טיעטיה בו היתה זאת ה'
הטענ' טענה ראוייה מן הגרד רל טיתולר מכח פרוטיס
מת' לפי' טיתסבו' התב' ההיא מן ההעתק כגו' טיהתנצלר
היא מכח התעתקה מעען לעען כגון טיאמ' טיאלה הד'
הדייעס אין בידס לטיפוט זה הדין וראוי' טיעתק העען
אל רייע' אחרים או טיאמ' טיאין זה אטיר התלונה עליו
ראוי' להענטי והנה ראוי' טיעתק העונטי מאיט' לאיט' א

שהיא תחלק אל ד' חלקים אמנם הוא קבל מרבו טאמנס
כי אם טולטיה למה שאחר מאלה החלקים ישיבו האנטי
ההם טיהם טיעם וזה בחלוף מה שיהתברר אצל
אמנס הטענה היא המענה הראשונה מהמתנצל מחו
מיחברת אל תרעומת בעל התלונות והמטיל בעל התל
התלונות אומ' הרגת את הנפש והמתנצל אומר לא
הרגתי זו היא המענה הראשונה אבל מה טיימטיך אכ'
מהרברי' אם זה עשאו כדף או לא וזולתם מן התרעומ'
המענה בערכם לא תקרא ראשונה ואמר מיחברת אל
תרעומת בעל התלונות כי זולת זה לא תקרא טענה כג
כגון טיאמ' המתרעם הרגת והוא אינו משיב כלום
והטענה תחלק ל' ג' חלקי' רל סבריית ראויה ומטיפטית
ויטי לרעת שהאנטיס טיהזכרנו היו מוסיפי' ל' אלו הג'
הטענה הגררי' אמנס היא תחת הראוים על יד האמס'
הטענה הסבריית היא כאשר תפול המחלקת על הענף
בעינמו והמטיל נהרג ארס מה וראינו אחר יוכא עם
חרב בידו מלאה רס הסברה נותנת כי הוא הרגו אחר
שהוא לברו נראה בזה התאר והנה אם נקבע אותו אל
הטופט ונאמ' טיהוא אשר מיכאנו החרב בידו הרגו וי
ויטיב לא הרגתי ואת היא הטענה הסברי' וטענה הר'
הראוי כאשר יולד המחלק' מתמת המכתבי' ותחלק לו'
חלקי' רל הטענ' מן הנכת' והמטימעו' מן הדתי' ההכריז'
מן המ' סופק מן הגרר מן ההעתקה מהרומה מהמכתב

והמשימעו' כאשר האחר מביא ראיה מאי זה שיטר ושיכב
ושיכנגדו אומ' שימשימעו'תו אינו כן מן הדתו' ההפכיות
כגו' שינמצאו שית' דתו' מדבריו בעען ואחת מהם אוסר'
אי שיאינה לא מתרת ולא אוסרת אס המתרע' יטען על
אחת מהם יטיבהו המתנצל טיהרת האחר המספית גס
כן מן העען אינה מסכמת בזה ומה ראית לסמוך על
האחת יות' מן האחר' מן המסופק כגו' שמואמר המיורה
על דרך משיל יובן בטיע פע' עד לא נרע באי זה מה ריבה
ואס לפי משימעו' אחר היה ראוי שיקבל ראובן מוזאת הי
הירוש' ק' דוקא ולפי המשימעו'ת השיע אינו ראוי שיקבל
דבר אס יטעון ראוב' על אלה הק' דוקא מכח אחר מילה
המשימעו' וכשיכנגדו מתנצל מכח המשימעו' האח' הית'
זאת הטיענ' טענ' ראוייה מן המסופק מן הגדר כגו' שיהי'
טיס מה בריתות או במכתבים שייסביל טיע פרוטיס אס
המתרעס יקבוע לכשינגדו אל השופט להענטי כפי מה
שיורה אחר מן הצירוטיס והמתנצל פוטר עיכמו מן
העונטי לפי הפי' האחר טאפטי' שיעטיה בו היתה זאת ה
הטיענ' טענה ראוייה מן הגדר רל שיתולר מכח פרוטיס
מתחלפי' שיתסבו' התב' ההיא מן ההעתק כגו' שיהתנצל
היא מכח ההעתקה מעען לעען כגון שיאמ' טאלה הד
הדייעס אין בידס לטשוט זה הדין וראוי שיעתק העען
אל דייע' אחרים או שיאמ' טאין זה אשר התלונה עליו
ראוי להענטי והנה ראוי שיעתק העונטי מאיט' לאיט' א

או שיאמ' טוה אינר זמן ראוי לזאת הטענה והנה תעת'
מומן לזמן מן הדומ' כגון שלא ימצא לענן אטר אנח
אנחנו בר מאמ' מיוחד בדתו או בעמוסיס או בדברים
אחר' וירצה המתרע לדמותו ל' אי זה מאמ' אחר אשר
מכחו היה ראוי המתניכל להענטי והמתניכל אומ' שאינר
דומה זו טענה ראוי מכח הדומ' הנה נטילמ' חלקי הט'
הראויה אמנס הטענה המטיפטית היא כאטר יודה המ'
המתניכל על עטית הדב' אבל אם נעטה בדין או לא זה
יטאר במחלקת ותחלק ל' טלמה וגרועה הטענה המטי'
המטיפטית הטלמה היא כאטר המתניכל מורה ואומר
טעטה כראוי ונקראת זאת הטיענ' טענ' טלמ' למה שלא
תיכטרך לדבר מחוץ יקוה בו המתניכל ההלצה הטענה
המטיפטית הגרועה היא כאטר הטענה מיכר עיכמה חל'
חלוטה אם לא תטיען על דבר מבחוץ וזאת תחלק אל ר'
חלקיס חל הודאה הרחקת העון העברת העון ההערכה
וההודאה היא כטיהוא מורה על החט ומבקש מחילה
עליו ותחלק אל הוכחה ותחנה וההוכחה כאטר יתניכל
שלא עטה זה בכונה ותחלק ל' סכלות מקרה והכרח
סכלות כגו' טיהוא מתניכל מיכר שלא היה יודע טוה ח'
חטא טאס היה יודע לא היה עוטה מקרה כגו' טמתניכ'
על שלא עטא הדבר טיהיה מחוייב לעטותו מיכר מקר'
טיקה כגו' טיהגטימי' מנעוהו או כל הדומה לה הכרח
כגו' טמתניכ' טיהוא הוכרח לעטות הדבר או לבלתי עט'

עטותו והתחנה היא שיהא מידה שיחטא ושיעשה זה ב
בכונה אבל הוא מבקש מחילה עליו וזה בלתי אפשר
שיעשהו הדיועס כי הם אינם רשאים לעבור על מה ש
שיגזרה הדת או העמוס מן העינשי אמנה זה ראוי
אל המלכי ואל הראשי אשר אין למעלה מהם הרחקת ה
העון כשיורה שיחטא ושיעשה בכונה לא שיחטא אחרים
הביאתהו לזה והמשיל מאחר שיהרג אמו והתנצי' שיאמר
גרימה זה מפני שיהרגה אביו ובזה האופן העתיק החט
מימנו ושימו' על אמר העברת העון הוא על טע' פעם אם
שיעבירהו על אדם אחר או על עען מן העעעס מיטל
הראשון אם הדיועס לא יוכלו להמית בדין אדם מה מ
מיכר גרלו ורוממותו ויכר' לאחד מן הפרייכו' שיהרגהו
כי לא יבואהו עונטי מזה והלך הפריץ והרגו אחר
כן נקבע הפריץ שהוא אל המשיפט והתנצל' שיעשה זה
במיכות הדיועס והנה בטל מימנו הענטי למה שיהעביר
העון אל הדיועס משיל הטע' שאחר יכרה לבנו בטיעה
מותו שיעשו' באח למקום מן המקומות אשר עמוס הע
הביר יזהיר מזה כאשר נעשיתה התלונה על הבע' שילא
עשו' מה שיכרה אביה' התנצל' מיכר העמו' חל' שיהעמו
יזהי' שילא יעשה והנה העבירו החטאת מעליה ושימרה
על העמוס אמנס ההערכה היא כשימנע מבלתי עשו'
אחת משית' ראוי שיהאדם יעשה היותר בטוח מן המכ
המכשורלים כאשר נעדין אחר אל חברו ואם קרה זה

הדבר אל שיר היצבא על דרך מטיל שיהיה באופן שלא ה
היה יכול להניח מן הארובים כי אם באחד מב' פעם ו
ועתה אחד מהם שיהיה נראה לו יותר מעט הנזק הנה
אם נקבע אל המלך או אל מנהיגי המדינה יתניח שיה
שיאמר שיהיכלה היתה נמנעת בזולת נזק ברור מה שיה
שהיה בו פחות מן הנזיקים והנה בארנו הטענה ומיעה
והנה ראוי שינספר היאך תושיס בהרגל אחר שינבאר מה
שיצריך לעטור למתדעס ולמתניחל בסבה העיצומיית וזה
כי בהמיסא הטענה תכה ישיאל ההתניחלות מן המתניחל
אשר הוא סבת המחלק למה שאס לא יהיה כאן התניחל
התניחלות יעדר המחלקת כי הדיין יתן הפסק דין לפי
התרעומת וזה כי אם אדם יורה שיהרג את הנפש אם לא
יתניחל ויתן סבה למה עשה זה יענש מיד אחר כך יצריך
שיביא הסבה כי בזולת זה אין מקום למחלקת ואחר ה
התבאר זה מן המתניחל יצריך שיהי מתרעס יקיים התלונ'
ויחזקה שיהוא כנגד מה שיהביא המתניחל שאם אמר המת'
המתניחל שיהרג את הנפש מפע שיהרג בנו או המתרעס
יקיים התרעומת כשיאמר היה לך להביאו בדין לא להרגו
אתה עם שאפי הדיין לא היה יכול להעעטור טרם שיורה
החוטא והנה יולד מזה ההתעצמות רל ממה שיהתניחל
בו המתניחל ומאחר שיקיים התרעומת המתרע המשיפט
מהדיין אם היה מן הראוי שיהרוג את הנפש מפע שיהרג
את בנו או לא והנה בזה האופן יכמח המשיפט וכאשר

שפט הדיין מה תיראה לו יצוי לקבץ כל מה שהביא ה
המתרעס וכל מה שיהתנצל בו המתנצל ולהביאס אל
מקום המשפט בכל הטענן וחלקי הטענות ראוי לדרוך
זה הדרך וזולת בטענה הסברייית כי אין יצויך לשיאיל
בה למה עשית כן הוא מבקש זה ואומ' שלא חטא לא
אחר שיהמתרע' נתן התרעומת מכח הסברה כמו שיאמ'
למע' מפע' שייכא מן המק' עם חרב מלא דם והמתנצל
אמ' שלא הרג נשאר זה ברעת הדין להתבונן מה ראוי
לרוך, אם שיהרג אם שלא הרג ואם הסברה דבר ראוי ל
להשיען בה או לא ואם היו טענות רבות במחלקת אח'
והיו המשפטים גם כן רבים וזה היה מנהג הרומיים
במשפטים בימים ההם והנה באלה המאמרים באו קיו
קיומים והתרות והתבארו מייע ההמצאה לא שלא הת
התחייב אצלנו לאמר בחתימה יותר ממה שנאמר בת
בתחלה לקלות העמידה על עטפה

פרק יא' פרק ענן הסהור אמר קיינטייליאנו
בראשין מהו במדרגת מה שיהתחייב לבועס מבטן
הבית כי לא יספיק אליהם לברי היוכא להם הדברים ה
הצריכים לבטן רל הסיד והאבעס ועיני ארזים או ברו
ברושים וזולתם אבל היצורך הגדול הוא לחבר העעעס
האלה ולתקנס על סדר ולכונן הבטן חלק אחר חלק ל
לא יאחר המוקדם ולא יקדים המאוחר כן גם כן יצויך
לעשות באמרים כי עם היות לנו ספורים אמרים ורא

וראיות ותשובות והתרות כהנה וכהנה לא יועילו ולא
יכילו אם לא ישמר הסדר המיוחד בהם ולזה היה הס
סדר דבר גדול והכרחי במא' ובלערו המל' להב' וריק
כמו יכלה ולא תעשינה ידיו תוסייה לא יענה עזו' ולא
יקרא לטבו' דרור ולאסורי' פקח קוח לכך ואוי' שנדרר
בענו וזה שמו אשר יקראו טוליאנו בג' מההלכה וזה
גדרו אשר גדרו הסדר הוא מאמר באשר המאמרים
שימיכנו יסודרו כל אח' מהם במקומו המיוחד לו זה
והוא על ב' פעם אם שיהיה כפי חקת המלאכ' ומטיפטי'
אם שיהיה כפי הדארי' לזמן אשר בו המאמ' אמנס כפי
המלאכה יהיה הסדר האמתי כשנתחיל מן הפתיחה ו
ואחריה הספר וימשך אכ' החלו' ואחריו הקור' עו' נכונן
ההתרה ולבסוף נסיים בחתימה כאשר התבא למעלה
ולא בלבר חלקי המאמ' העקריי' יכריך שיבאו על סדר
אבל זה הענין בעינינו התחייב בחלקי כל חלק מהם כיו'
כילו תאמ' שנביא כל חלקי הראיה אשר יתבארו במיה
שיבא איש' על דגלו באותות בסדר מסגל כפי מה שיא
שיאות לא ירח ממנו נרח וזה מה שממנו לפי המלאכ'
והסדר לפי הזמן הוא שנסדר כל אחד מן החלקי' אשר
במאמ' לפי היסוד והטיעה והוא כי ניצטרך לפעמים ל
להתחיל מן הספר או מאי' זו ראיה חזקה או מראיית המ
המכתבים או מן הקיום או מן הדומה לאלו מהפך
הסדר אשר אין לעשותם אלא כטיהטיעה יכריכה לכך

וזה כי אם נראה השומע במדרגה מן הלאות עד תכב
תכברנה אזעז משימוע או כי רברי הרברי המנגדים
רשועתם עלו באזעז או עען אחר זולת זה אז ראוי ל
להעמ הפתיח ונתחיי מהספור או מאי זו ראיה חזקה
ואכ אם יאות לנו בחזור על הפתיח ואם הספור בלתי מ
מפרסם למה שיאין לו פעם מן ההראות נתחיל מראיה
מה חזקה ובכך ראוי לנו לנהוג ההפוכי האלה וחלופ
הסדרים אם יבואנו ההכרח לשינות הסדר שהוא לפי
המלאכה והסדר הראוי בקומים והתרו הוא שיהראו
החזקות תהיינה בראשונה ובאחרונה והחלטות והב
והבינועיות אשר הם לבדם מעטות ההאמתה אמנם י
יקנו האמתה עם האחרות אם תמיכאנה יחד ראוי שיו
שיוטמו באמזכע וזה כי תכף השילס הספור יכפה לב
השומע אמות המבוקש לכן ראוי שייהיה האמות ברא
בראשונה מן החזקות שיבראיות ויען הנאמ באחר
יטימרהו השומע בקלות ותקל עליו זכירתו אין ספק
שיראו לסיים באי זו ראיה קיימת וחזקה והנה הסדר
בזה האופן יוכליח המליץ במדרגה סדור המערכות
באופן הראוי במלחמה אשר בו מן התחלת והתקזה
על הנכחון רבר לא יעלם ואנחנו הביאנו למע
למעלה הרבה מן הפסוקים המעידים על הפוך הסדר
והנה משי רבינו עליו השלום בהתפללו בעד כל ישרי
בעען המרגלים התחיל מהראיה החזקה שיבראיו על

החזקה שבראות על שהיה ראוי לה' ית' למחול להם
ואמר ושמעו מיכרים כי העלית בכחר את העם הזה מק
מקרבן ואמרו אל יוטיב הארץ כו' כלומר אם תעשה את
הדבר הזה ושמעו מיכרים אשר נראה בהם כחך הגדול
לכל האותות והמופתים והעלית את העם הזה מקרבן
ואמרו שיאמנס היה זה רל שיהרגת אותם עתה בעביר
יוטיב הארץ הזאת שהם במדרג' מן היכולת וההוממות
שלא יכלת אליהם להוריש בע' ישראל את ארצם וזו היא
ראיה גדולה על שאין מן הראוי להשימה את ישראל
כי מה יעשה לשימו הגדו' ויהיה לו בזה המקום במקו'
בעבור כמו ויאמר אברהם אל שרה אשתו שהיא כמו
בעביר כאשר התבאר בלבנת הספיר והנה ימסכו מזה
למיכרים ב' דברי ארד שישימחי וישישו אקגילת ורנן
כי ראו נק' אתם מהרעות הגדול וזכרות רבו ודעו סברו
למענ' וענ' שיחטיב' טוה היה מפלו יכל' כו' ומפע שהיו
אפשר שיאמ' טוה לא יתחייב כי מה שיהושיע הש' יתב'
במיכרי' היה מפע שהיו ישראל במדרג' ראוי לו שיעשו
אליה הנס' והנפלאו' ההנה אמנ' עתה על רוב פטיעיה'
הדוחס הסתיר פעו מהם והיו לאכיל ופא להם העונש
הגדול מיכר רב העונ' והמדרים ולזה לא יתחייב מימנ'
הסרון מה ביכלת הש' אמ' אם' ששמעו כי אתה יי' בקרב
העם הזה אשר עין בעין נראה אתה יי' ועננ' עומד ע'
ענמ' עליה כו' כלומר זה אינ' למ' שימסא' בישראל דברי'

ההשגחה הפרטיות שיהיו הפך הסתר הפעם והם כל א
אלה שזכר באשר נפלאו ישרל מכל העם אשר על פני
הארמה נזאת היא ההתרה ואמ' אחר כן אם תמית את
העם הזה כאיש אחד לא מיצרים לבר יאמרו זה אבל
כל הגוים אשר שמעו את שמעך יאמרו מבלתי יכולת
נזאת היא ראיה אחרת לא שבמיצרי יתקבצו בדברים
השימחה הגדולה שהתחייבה אליהם מיצר הנקמה וש
ושיאמרו מבלתי יכולת לכן היה מחק השם ית' שלא
לשימח נפשו אומצו גם שלא יוכלו לאמ' הדבר הרע הז'
ואחר הראוי שם אל הפתיחה ואמ' שיגדל כחו וגבורת
כאשר דבר ושיזכר מדותיו המזוקקות אשר בהם מנהי'
ישרל הל' שיהיו ארך אפים ורב כח כמדרג' מה שנעשה
האדם מרוב בוכרו שבחיו מיצר המדות המפלגות
ההנה ואחר כן אומ' סלח נא לעין העם הזה כגודל ח
חסדך וזהו הספ' וכל זה הכלבול התחייב מפני האף
והחמה כי כאשר היה הענין כן יצרי' שהמליץ יתחיל
מהראוי לטיבך מיד חמת השומע כלומ' אם תעשה זה
יתחייב כך וכך וילך בהדרג' אל הפתיח ואל הספ' כפי
צורך הענין אמנם אפשר שישפיק כי אם ההתחלה מן
היאיות תתחייב על הסעס והחרון למה לא עשה זה
משה רבינו עליו השלום בהתפלל עליה על ענין העגל
והיא מבואר שחטאו ישרל בפעם ההוא חטאה גדולה
מיו ויצ' כבו את רוח קדשו והנה אז התחיל מן הספור

ואמ' למה יי' יחרה אפך בעמך כו' והלך ממנו אל
 הראי' ואמ' למה יאמרו מיצרי' לאמר ברעה הויציאם כו'
 כלומר שיהיה ראוי שימחול להם כי מה יאמרו מיצרים
 כו' רל' טניצרקו ברבריהם כאשר אמרו ראו כי רעה נג'
 נגר פעכס וטיהטים ית' היה לתי' הרעות לבר' כאשר חש'
 חטבו קצת מהקדמים כמו שאמ' בן רטר בבאו' בספר
 מה שאמר לפי' ההעתקה החרטה עוד למה לא שב אל ה'
 הפתיחה כמו טעטיה בכאן באמרו יי' ארך אפים וכו'
 וארובה בפעם ההיא היה ראוי לעשות במדרגה מה שיי'
 טייגרוס החבוב לבע ארס כי גרלה חמת יי' עליהם עד
 לאין מרפא אמנס התשובה אל אלה הספקות היא ממה
 שיקל כי במעטיה העגל אמר השים ית' ועתה העחה לי'
 והנה רמוז לו בזה טאס יתפלל עליהם ינחם על הרעה
 ולא יעשה כלה והנה לא היה צריך לגרוס החבוב ולט'
 ולטיכך החמה תכף ולזה גם כן לא הצרך לפתיחה

פרק יב' פרק עטן הרמיזה אמר הפילוסוף בג'
 מההל' צ' דבר זה עענו קדס שנדבר במלך' הנה
 ראוי שנדבר בעעעס הנעטיים עם המלות על יצר העור
 בטוב נת'נה ההבנה והפלת ההיכרקה והגעת הכונה ה'
 המכוונת והס אשר היה כבר מנהג הקדמוע' שייקראוס
 רציזות הפעם וזה שהדברים האלו למה שיהיה מדרכס
 שייטו השומעים אל ההאזנה וההשימעות והסברות

והסברות הפעם למדבר והרחבת הנפש למה טיעוהו
הוטיאל להם זה השם וילך הדברי ב' מייעס אס תמונות
אס קולות ונעימות והתמונות מהס מה טיהס תמונות
לגוף בכללו ומהס מה טיהס תמונות לחלקי הגוף כירי
כירים והפעס והראש ואלו הס יותר רבי העשות איכל
ההליכה והתמונות בכלל יכיון בהס אחר מיטע עעעס
אס נתינה הבנת הדבר ורמותו המפיל האמות ואס
דמיון להפעלות מה או מרה מה וזה אס במדבר ריכוע
טידומה בו טיהוא כאותו ההפעלות או המדה כמו טיר
טידבר ארמוע הפעס מתפעל בהפעלות הפחד כאטיר
ריכה להגיר טיהוא מפחד או במתוך ואבירות לב מביא
לחשוב טיהוא מטיכיל ואס כאטיר אליו הדבור כאטיר ר
ריכה טייכיריהו ביכרות מפחד או מטיכיל ואס טיפיל א
אותו ההפעלות בנפשי השומע או איתה המדה ער טיה
טיהיה מובן אס מול האמת הנפיל מאותו ההפעלו או
המדה ואס מול הפעל המגיע ממנו ואולם הנעימות
הנה הס תעטינה במאמ' ההליכי לפעס מהס לרמות ה
ההפעליות או המחוח וזה גם כן לג' פעס אחר מהס א
אבל מה טיריכה המדבר טייביא לרמות את השומעים
טיהוא באותי ההפעלות או המדה כמו טיהוא כאטיר
ריכה טיידומה בו הרחמנות יחנך קולו וכאטיר ריכה
טיידומה בו הכעס תבער חמתו וככה במדות ואמנס
היה זה כן טיאלו הקולות נמיכאות בטבע מגיעות מא

מאשר יתפעלו כמו אלו הפעלו והאופ' הטיע שתהיה
כונתו הנעת הטומעי מול הפעלות מה או מדה מה אם
כדי טיגייע להם האמות המגיע מאותו הפעלות או ה
המדה או הפעל המגיע ממנו והג' איכל מה טייספר ספר
מואנטי יתארם באותו הפעלו או המדה ומהם עוד ט
טיהם תעטינה במין מן המטיקל ברבו ההליכי כפי מה
טינאמרהו אחר זה ומהם עוד טיתעטינה טייריס בפתוח
המאמו וחתומתו ומקומות העמידה וכ' עוד אמ' וראוי
טיתרע טיהרמיו בפע' אין לה יכורך בהליכות הכתובות
אמנס יריכה בנאמרות פעם בפעם כו' עוד אמ' והרמיו
בפעם אמנס היא מועילה ברוב כהליכות המסדרות על
יכר המחלקת לפי טיהארם אמנס יכטרך אל ההעזר בכל
הדברים הנותעם הספקה במקום המחלקת כדי טיפור
הנכחוך עד כאן ואמר טוליאו בטליטי מההליכה החד
החדשה הרמיוה תחלק אל ב' חלקים רל בתאר הקולות
ותנועות הגוף ותאר הקול יחלק אל שלשה חלקים אל
חזק וקיים ורך וחוזק הקול יתוסף מן הטבע והולך ומ
ומתגרל כפי גרול הארה והנהג' הרפואית טומרות א
אותו וקום הקו יתוסף מן הטבע גם כן לא טיהרגל ה
הקריאה והיעק' טומר אותו ורכו' הקו הוא אשר נוכל
לכנה אותו כטינרבר באופן יאות לנו וכריכוננו וביחור
עושה זה האותות היעקה מתחזק הקול וחלק מהקיום
אשר אחר מהם עושה אותו הטבע והאחר הטבע טומ

אותו איך לנו שיכרב' בו בזה המקו' אמנ' מן חלק מהקו'
אשר ישמרהו הרגל היצעה ומרכות הקו' ההכרחי אל
המליץ והוא נקנה מהאותות היצעה ראוי שיסופר הנ
הנה היאך נוכח לשימור הקול שיהיה במדרגה אחת מן
הקיום הוא בזה האופן אם בתחלה יהיה נמוך שפל שח
למה שאם היה זולת זה בתחלה רל אם היה חזק וזיק אל
הלחי' קודם שינגילהו בקו' שפל עם מנוחו ארוכ' למה
שבזה ינפשו הקו' והנשימו והלחי' והנה יכריך שנעזוב
היצעה התמיד' כלך בהדרגה ל' המאמר ונכוון ההש
ההשתנו' עד שלפעמי' נגביה הקו' לפעמי' נשפיל ובוה
האופן יתקיים ויתמיד הקול ולא יעטה ירור והחדות
והיצע' יכו בלחי' ויזיקו להם ותכף יפסידו ערבות ה
הקו' אמנ' באחרי' המאמר ביצעה מתמדת ובנשימו אחת
ראוי שיאמרו דברים רבים כי כבר נתחממו הלחי' ב
בהדרגה ולא יווקו מן הקו' והנה עלה לנו מזה שבתחל
הקו' יהיה נמוך ובאמצע עם ההשתנו' פעם נמו' פע' חז'
ובאחרונ' על מדרג' אחת מן היצעק לא זולת זה והנה
בזה האופן יחס הקול ל' השומע מתרמה יחס הקול אל
המרב' כי כמו שיוון המרב' מהקו' החזק והקו' החד ויהיה
נאות לו בתחלה הקול החלש זה העען בעצמו יקרה
לשומע כי הוא יתפעל מן החד ויווק ויערב לו החלש
וכן כמו שבאמצע השתנות הקול עם מנוחות ארוכות
יטבות וינפש המרב' כן זה ישוב אל השומע לנחת רוח

ולערבות גדול והמנוחות תעזורנה לו להבנת הענין
והשיגתו וכמו שבאחרונ' תאות התמדת הקו' עם יצעה
מה למדבר ולא תזיק לו לסבה שיזכרנו כן השומע מיצר
היצעה המתמדת יחוקה הדבר בלבן ויעש' חוסי' גדול
לשימדת הדבר ויעירנהו כאיש אשר יעיר משנתו והנה
יתחייב מזה שדבר אחר בעצמו יתמי' הקו' על מדרגה
אחת מהקו' ויחייב ערב' וטעם ומתיקות בנפש השומע
כמו שיהענין כן בהרבה מהדברים הטבעיים שימיצאו
תועלות רבות לדבר אחר כי רוב העשבי' הם במלאכת
הרפואה מועילי' לדברי' רבי' ואחר שיכבר התבאר ענין
קו' הקו' ראוי שינאמר מדבות' שיהוא דבר ראוי למליץ
ונאמ' שיהוא יחלק לג' חלקי' חל הדבר' שיהוא כולל הפת'
הספור והחלוק והמחלקת שיהוא כולל הקיום וההתרה
וההרחבה שיהוא כוללת החתימה הדבר' הוא מאמ' שפול
קרוב ל' הדבור תמיד' המחלקת הוא מאמר חוק
נעשה לקיים ולהתיר ההרחבה הוא מאמר יעירר
הארס אל הכעס או אל הרחמנות הדבור יחלק אל ה'
חלקים אל ההאותיות אל הרומז אל הספור אל השיחוק
ההאותיות הוא מאמר עם כברות מה עם שפלות ה'
הקול הרומז הוא מאמר המורה עם קול שפול אם
אפשר שיעשה הדבר או לא יעשה הספור הוא באר
הדברים הנעשים או נראים השיחוק הוא מאמר מאי זה
דבר אשר לו פעם מן ההראות ואפשר שיקנה שיחוק

שיחוק עם בשית וותרנות המהלך יחלק אל התמורה
וחלוק ההתמורה היא יצקה נחוצה מהמאמ' המסופ'
החלוק הוא מאמ' במחלקת מתמיד עם מנחה קצרות
לפעמים עם יצקה חזקה ההרחבה תחלק ל המצויף
והמתוכן המקיפה הוא מאמר מרחיב העון מעורר
השומע אל החמה והכעס והמתוכן הוא מאמ' מרחיב
הצרות והתלאות ויעורר לבב השומע ל הרחמינות
יען רבית הקול הוא נחלק לג' חלקים ואלה החלקים
יחלקו לח' חלקים אחרים ראוי שיתבאר היאך תיאור
הרמיזה בערך אל כל אחד מהם הדבור באשר הוא
עם ההאותות ראוי שייסופר בזה מלא עם קול שפל
אבל לא ינבא אל הדמעות והבכי ואם הוא עם הרומז
צריך שיעשה בקול מדוקדק מעט עם מנחה תכופות
ועם חלוקים למען יתבארו הדברי היטב ויכנסו בלב
השומעים ואם הוא עם הספור צריך לשינות הקול כפי
מדרגת הספור טאם הוא בעעע המלחמו נגיד הדבר
במהירו ובעען מיוחס אל המלחמה ואם בעעעס אח
אחרי נדבר באחור יותר ולפעמים בשימחה לפעמים
בעצבין לפעמי' בחזק ולפעמי' בחלשה לפעמי' במד
בדרגת טיאל או משיב או זולת זה בכל דבר ועען
טיבא בזה כפי הראי לו ואם עם השיחוק צרי' שיאמר
בקול חרד מעט עם דבר מה מן השיחו' לא שימשך אליו
ער ירא סכל ואם המהל' אם הוא בהתמדה צרי' שיוחסף

באופן בינוע עם דברים מחוברים אחד אל אחד ולא
ולאמר הדברים עם צעקה מהירה ואם בחלוקת תחייב
אליו צעקה ברורה עם מלאווי הפה ויכוון שיהיה שיעור
מטף הקולות בשיעור מטף המנוחות אשר ביעהם
ואם ההרחה אם תהיה במקצת צריך שיהיה הקול
נמוך עם צעקה חלקה והכרח שיהיה והשתנות תכוף עם
מהירות גדולה ואם תהיה במחונך צריך שיעטיה עם ק'
טפל והכרה נוטה עם מנוחות תכופות והמטיכות או
ארוכים והשתנות גדולות והנה נשלם ענין הקול
אמנם תנועות הגוף הוא תקון תמונת הגוף והפעם
באופן יאות אל המדבר וזה שיצריך שיהיה בשית בפע'
ומעט כעס יתמונות לא תכוון בהם הלבשה המפוא'
בתכלית גם לא הנבות למען לא נראה או מכת הלוח'
הלוחצים או מעוררי הארמה וצריך שיהיו התמונות
והפעם מיוחסים אל הקולות שאם היה הדבור עם ההא
ההאותות ראוי להניע מעט היר הימנית עם עמידת הג'
והעיכור והשמח והדבר הממוצע בין שניהם יהיו כפי
שיאות לדבר ואם הוא ברומז צרי' שיעטיה זה עם הטי'
הראש מעט לפי שזה הדב' הוא בטבע כי כל אשר נקרב
הראש אל השומעים יבינו יותר הדבר אשר נלמדס וי
וישיגוהו ואם הוא בספור תהיה התנועה מתדמה למה
שאמרנו בהאותות יאם הוא בשחוק צריך שינראה הש'
השומחה בפע' מוזלת תנועת התמונות ואם המחלקת

ואם המחלקת אם הוא בהתמדה יצריך שנעע הורוע ב

במהירות והפעם ויהיה בהם מהוראת הכעס

ואם הוא בחלוקת ראוי שיעשה עם הושיטת הורוע במת

במהירות ותנועת הרגל הימין עם פעם קיימים בפעם

ואם ההרחבה אם היא במקצת נכוון התמונות והפעם

כאשר במחלקת בהתמדה עם אחור יותר ואם כמחונ

זה יעשה עם פעם מלאי העצבון ובכח במדרגת הנשי

והכית בראש יבחזה עם עמידת הגוף ואם קיינטיליא

בה מחלק היא שהרמיזה היא דבר גדול ויש לה כח מ

מפלג במאמרים ההלכיים עד לא יאמנו הדברים וה

והראיות אשר יבוא המליץ אם לא תעשה בערכם ה

הרמיזה כפי מה שיאות

עוד אם שכבר שאחר לדימושיטיע מה הוא היותה מע

מעולה בכל מלאכת ההליכה ונתן מקל עזו ומטה תשא

תפארה לרמיזה וכן שאלו פעם טעה וטלויטי וישיבם

כדברי הראשו ואם טהקו במלחמה ראוי שיהיה נטי

בכל היכולת ובכעס אכזריי עז וקשה עם נטימו תכופו

ובקנאה ייתר קל בחנפיות בהוראו בפורענו ובפיוסי

קלוטפל במספיקים ומעעים ונורדים ויועיסים כבר ב

בפחד יבטית טפל ברחמינות רך בבאורים אמיסעי בין

חרוכבר אטנס שיהתמונות ורמיזות הפעם ירע

יועילו להראות לאדם מה טיחו הוא דבר מברואר בנפ

בנפשו למה שנותנו ההספקה וההבנה אף בלא דבור

כאשר יעשו החרשים גם בתנועות העפעפים והעינים
תובך הכונה וההטת חוואה הגר תגיד לנו כי תכנע הנ
הנפטי העושה וכן נכיר הכעס השימח והדאג והחנפ
אף בבעלי חיים בלתי מדברי גם היצורות המחוקות
בקיר תורנה על הכעס הדאגה והשימחה וזולתם ואין
אומ' ואין דברי' העירף ראוי להיות זקוף והיציאר מית
מתקבץ ומתפשט הכתפי' מורי' על העברה ועל העברו
בהתקבצם וכאשר יקצרו העורף ולפעמי' על הערמה
כאשר יראו על החנפות והתימה והיראה עם קצת
הושיטה מהזרוע עם עויזי הכתפים או התפשט אמנם
הידיים כמעט תמיכאנה להם תנועות ער לאין תכלית
ער יאמ' להם שיהם מדברו' נודרות מבטיחות קיראות
מעחות מתחננות יראות מבקשות מואסות שימחה
עצבון ספק היראה תשובה דברי' מספר' זמן מפרסמו'
מיצוות מזהירות מבארות מתמיהות מתבטחות ער
כמעט הם בלשון אחד משותף לכל בע העולם וכן
האיכבעות מה יטיבו דרכם לבאר ולחלק ולהראות
ולספיר מה יגידו ירבו ידברו ולפעמי' עם קצת תנוע'
הכתפי' עיכמו מספר גם החזה והבטן עם קצת תנועה
עוזרים לפרסום העפעפם ולפעמי' הבאת היד עליהם
וזה על המעט אמנם כאשר יעשה אין להסיר הבגדי'
מעליהם וכן בתנועת הרגלי' לפעמי' נעזור להספיר
בערך י' קצת הספורי' ואין ספק שבתנועות האלה ב

בעיניו יסור רבנים הטעניים אשר ראוי להשימר פן
יסור בהרגל אמנם הרבה הראוי שהמליץ יתבונן עליו
הרבה הוא לראות מי הוא המדבר ומי ישוב הדב
הדבור ולפע מי למה שהוא מבואר שאין ראוי לעשות
מרמיות הפעם התנועות והתמונות לפע המלך או ש
טר היבוא או נשיאי העדה ולפע דלת עם הארץ באופ'
מתדמה ובכלל קיינטייליאנו האריך בזה המקור אריכו
לא מעט ואנכי הגלתי דבריו וקצרותי למה שרובם נכ
נכללים בדברי טוליאנו אחד באחד יגשו והרמיוה בכ
בכללה אין ספק שהיא מפרסמת מספרי הקדש אם מת
מתארי הקולות אם ישעיה הנביא עה קרא בגרון אל
תחטוך כטופר הרס קולך והגד לעמי פשיעם כו והנה
הורה בזה שהקול בת יכחה ראוי להיות גדול וכך להפך
קול האמוללי ובצלי התחנ' ראוי שישיגל כמו שנאמר ו
ושפלת מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב
מארץ קולך כו וכך אין קול ענות חלושה ואין קול ענ
ענות גבורה קול ענו אנכי שומע קול מלחמה במחנה
קול שטון וקול שמחה קול חתן וקול כלה כל זה יורה
על השתנות הקול כפי הנאות לדבר דבר ואמ' בתנועת
הראש בזה לך לעגת לך בתולת בת יצוץ ארריך ראש
העעה בת ירוטלס עוד בתנועת הידי עם הראש ספקו
עליך כפיס כל עוברי דרך שדקו ויעעו ראשם ואמ' עו'
בתנועת הידי כי קול כחולה שמעתי יורה כמבכירה

קול בת ציון תתיפח תפרש כפיה כו' וביחזקל וגם אע
 אכה כפי אל כפי והעחותי חמתי כו' והנה הכתי כפי א
 אל ביצעך אטיר עטית כו' וכן גם מאת זה תצאי ויריך
 על ראשך וכן בתנועת הרגלים והידיים יחד ביחזקל
 כה אמר יי' לקי' הכה בכפיך ורקע ברגלך ואמרו אח וכן
 על תמונות הגוף למה תהיה כאיש נרהם כגבור לא יו
 יוכל להוטייע וכן רוס עיע' ורחב לב לב טמח יטיב פע'
 ואמ' עו' עריכה עיעו לחשוב תהפוכנת קורץ טפתי' כלה
 רעה ארס בליעל איש און הולך עקטות פה קורץ בעיעו
 מולל ברגליו מורה באיבעותיו וזה תכלית מה שנא'

בוה הפרק מהרמיזה

פרק יג' פרק עען הזכירה אמ' טולאו בחרטה
 הזכירה ממנה טבעית / ממנה מלאכותית

/ הטבעית הוא כח תקוע בנפשנו עם מחטבה וכאלו אמ'
 טהוא כח מה בנפש אטיר ב' נזכור הרברים הדמיוני'
 והטכילי' / והמלאכותית היא אטיר תקוים מיכר המלאכ'
 וההרגל במדרגת מה טנמיכא מהרברים הטבעיים טיה
 טהמלאכ' תקיים אותם ויוסיף בהם' ואם הם טלמים כן
 העען בכאן טעם היות לארס הזכירה רבת המעלה וה
 והטלמות' מיכל מקום המלאכה תקיים אותה ותוסיף
 בטלמות ההוא ואם כן הזכירה הטבעית ראוי לחזקה
 ולקיימה במלאכה למען תהיה יותר טלמה ולזה התחי'
 התחייב לנו לרבר בזאת המלאכה הנה ולתת לה חקים

ומשפטים טובים / ונאמר שואת הזכירה המלאכותית
תעשה באמצעות המקומות והזכורות והמכוון במקומות
שיהיו קטנים ושלמים ומסומנים נעשים מיצר הטבע
או מיצר המלאכה כדי שנוכל להחזיקם בזכירה בקלות
כמו הבתים והמרחב אשר בין שני העמודים והזווית וק
וקצת הפתחים והנרהג מנהגים והזכורות הם חקויי
סימנים והמטילים לדבר שנרצה לזכרו כמו הסיסים וה
והאריות והנשרים ויצריך שנשים הזכורות במקום מ
מן המקומות אם נרצה לזכרם וראוי לנו לבאר היאך
נמצא המקומות והיאך נתקן בהם הזכורות כמו שיודעי
האותיות יוכלו לכתוב אותם ואחר כך לספר אותם מב
מבחוץ כן גם כן יודעי החכמה יוכלו להוסיף במקומות
הדבר אשר ידעו ואחר כך לספרם מבחוץ מיצר הזכירה
והמקומות דומים לשיעור או לעיר והזכורות לאותיות ו
והוסיבת הזכורות במקומות מתרמה לכתובת האותיות
בעיר ואם נרצה לזכור דברים הרבה התחייב לנו למי
למיכוא מקומות רבים באשר נוסיב זכורות הרבה
וממה שיהתחייב איכנו הוא שיהיו המקומות ההם מסו
מסודרים בסדר מיוחד עד לא נתבלבל אם נתחיל מהר
מהראשון או מהאחרון או מהאמצעי כמו שהזכורות א
אשר נזכור אותם אם הם עס סדר מוגבל מאי זה יצר
שנתחיל לספרם על הסדר כך העעך במקומות בטייה
למה שימצא מקומות הם ברצונו השיעור או העיר שאם לא

נצטרך ל' היצורות החתומות בטיעון או ל' האותיות
הכתובי' בעיר ממי הטיעון והעיר ישארן קיימים אחר
מחיקת היצולת והאותיות וכן בהעבירנו היצורות מא
מהמקומות בהערה היצורך אליהם ראוי שהמקומות ב
בעמדם יעמדו מרוב ימים יפקרו עוד ראוי שנסמן
כל חמשי במספ' כאלו תאמ' שבמקו' החמשי נטי' היד
מוהבת כדו' טיובן לנו מה' אצבעו' היד שהמקו' ההוא
הוא החמשי וכן בחמשי הטע' התחייב איכלנו לשו' בר
דבר יורה על מספ' העטירי' וכן בחמשי' השלישי' דב'
יורה הטו' וכן בכלם על הסדר' אמנם לקחנו המספר
החמשי' למה שאיננו לא קרוב ולא מופלג עו' אי' ראוי
שיוקחו מקומות יעברו בהם האנטי' תדיר כי זה הוא
מה שיבלבל הזכירה מאד וזה מבואר בנסיון שהדבר
הנעשה במסתוריים לא יעבור מנפשותינו ועושה בנו
רוטם חזק ויתקיים מה שלא יתחייב בערך ל' הדבר ה
הנעשה בפניהם ובתשואות ובהמוון קריה כי לא נח
נחזיק בו ויעבור והנה איננו' ובכלל המקומות ההם
זהו כאטר' איך העברת האנטיים תכופה ותדירה בהם
כי זה יקיים ויחזק ויעמיד הדבר ולא נטיכחהו עו' לא
יהיו המקומו' דומי' זה לזה ויוכר הברלס והתחלפס
בין שיהיו המקומו' מעטה ידי' אמן כבתי' ועליו וזולת'
בין יהיו טבעי' כמו הדיס וגבעות בקעות והנהג' מ
מנהגם כי זולת זה יהיה הטעות בהם קרוב וזה דבר

לא יעלה עור המוקמות יתחייב בערכם שיהיו מתרמי
לכירות בגודל רחל שהמקום יהיה בגודל ראוי ביחס אל
המקום לא שנוטים דבר קטן במקום גדול או להפך כי זה
יחייב הבלבול אמנם ראוי שיושב דבר דבר במקום נאור
לו לפי הצטננות והגדל גם לא יהיו המוקמות חטופים
מאר או להפך כי אם בתואר אמצעי ביעהם כי החטוף
לא יראה מיצר חטופות גם המזהיר הרבה יעלה מיצר
רב זהו לעין בערך אל השמש עוד המרחק בין מקום
למקום יהיה קרוב לשלשים רגלים לא יוסף או ימעט
ממנו הרבה כדי שיקל אל הדמיו לעצור אותו במדרג
הטיג חוש העין אשר לו ברוחק הוא לא יותר רחוק או
יותר קרוב ממנו ואם לא יטב בעיני האדם לקחת המ
המוקמות הנמיכאי יוכל לכירם ברמיונות ולהמיכאם
בטיב בעיניו כי ביכלתו ליכיר מדינות עירות ארמונו
ומי שיאמו לו מה תעשה אמנם יסמו הכללי הנזכרים
לבלתי יפקד מהם איש וזה תכלית מה שיאמר טוליאור
מהמוקמות אמנם הצורות הם על ב' פע' אם שיתחייב
צורות הדברי בעצמם אם שיתחייב צורות המאמרים
ואם צורות הדברי התחייב בערכם שיהיה להם יצר
דמיון עם הדבר אשר להם צורות והמשיל אם המתרע
יאמ' ששלוש הרג את הנפשי במס המות בסבת הירושה
ושיהא יוכיח ריבאר על פי ערס או הצתנצל ראוי לו
טיזכור כל הפורטי האלה כדי שיוכל להציל את נפשו מ

מיד להבה כי אם יפקד אחר מהם לא יוכל לתחת התנצי
התנצלות על הדבר ההוא הנפקד ויפורל ולא יוסיף קום
לכן למען לא ישיכח דבר מן הדברי ראוי לו לקחת מצד
צורה מתרמה יתבארו בה כל מה שאמ' המתרעס . וזה
כסניציר מטה אחת בו חולה אחר נוטה למות והחשוד
לפע המטה מחזיק בימינו כוס התרעלה ובשמילו שיטר
צואה ובאיכבע קמייכה ביכי הטלה . ובזאת היצורה יה
יהיה כל העען חקיק לפענו למה טהחולה טהוא במטי
ידמה המת מהסס ואטר לפעו עם כוס התרעלה ידמה
ההודג בהס והשיטר יורה לנו טהוא בסבת ירוטה ובצי
הטלה יביאנו להזכיר עען העדים ורומה לזה ראוי לע
לעשות בנהג מנהגס לקחת תמורת הדבר טנריכה ל
להזכירו עען ידמהו ויביאהו למזכרת וזה עען יצורת
הדברי . ואס יצורות המאמרי' הס מהדברי' הקטי' וצרי
וצריכות השתדלות והסתכלות ורגילות יותר והוא טב
טבאמיצעות יצורות מה נבא ל זכרון מאמרי' נאמריס
כאילו תאמר טבעטיית המיכות נבא אל מזכרת זה המ
המאמ' טיכיה הש' ית' באמרו טבעת ימיס מיכות תאכלו
וכן בראתנו תאר הסכה נזכיר תכנהמה טכתוב בתורה
בסכות תטבו טבעת ימיס . ולזה יצטרך זכרון טבעיי
הגון ונאות כי זולת זה יהי העען ממה טיקטיה מאר
אמנס אם הטבע יסכים תעזרהו המלאכה העזר לא יע
יעלס ויהיה אן מה טיתעטיה המלאכה בזה דבר יותר ג

גדול ממה שיעשהו הטבע ולמה שיהתבוא בנסיון שיהרב
שיהדברי המרגלים והשפלים טיהם נגד עיטנו תמיד לא
יחדשו רושם חזק בזכרו והדברי החדשי אשר אינם כמ
כמנהג הס אשר יבנו בדמיוננו בית זבול להם כמדרגת
הנערי טיהם כל מה שלמדו וראו בקטנותם להיות להם
בזמן ההוא כל הדברים חדשים מתקרב באו וישלח מהם
המדרמה אם כן היכורו המביאו לזכור המאמדי ראו
שתהיינה בזה התא רל דבר שיש בו מן החדו והפלא כי
או יתעורר הזכור להחזיקו יאחזהו ולא ירפהו כי לא
יתעורר האדם מזריחת השמש והערבו טיהוא דבר תמ
תמיד ומרג כאשר יתעורר מלקיו השמש והלב הבאי
לעתים רחוקו ולזה הזקע טיאי בערכו כמעט דבר חדש
או פלא הם בעלי השכח העצומ ויקט להם לזכור הדברי
קטי נפלא ולזה ראוי שהמלאכה תרמה לטבע למה טיה
טיהיא תקוף הטבע לא וולת זה כמו טיאמו קוינטיליאנו
ונקח אם כן לגרו זכירת המאמדים הדברים החדשים
והנפלאי כגו העעע טיש להם הפלגה מה בחשיבו או
בזופי נעדרו הדבי וקלות התנועה וכן העעע המסוער
אשר בתכלית יגרמו הזכרו להיות גם כן בלתי מרגלי
לא טלא יעשו זה במדרגת החשוב והנטיאי והיפוס
או שכלביש היכור בגרי מלכות שש ורקמ : ואכן יקרה
או עשרת מלכות בראטיה או טינעטיה בהפך זה ולשט
בה השלגה מה מהכיעו כלו תאמ טיהם מלכות שש

או בוכו או עם אי זה מראה מכוער או עסקרע בראש
ובכלל אי זה דבר מביא לטיח ותהי' הפלג' מן יופי או
כעור למען אלה התרושי' וההפלג' וגרמו הזכי' וכל זה
ראוי לעטיו בהשיתרלו' ורגילו' מפלג' עד שיזכרנו המק'
המקומו עם היכרו' תכה נבא לזכר' המאמרי' אש' יחקו'
/ וטולאו בזה המקו' סותר דעת קצת היוע' טהיו לומדי'
לתלמידי' כמעט יכרו לבלתי תכלית ואמ' טויף ראוי
למלמד לתת לתלמיד זולת ההתחלות וליכא מן העעע'
במשיל' אחר ומזה יבא המתלמד לעש' כן בנוהג' מנהג'
וקצתה' להיותם בלתי מועילי' למה שגריכהו אמנ' מה
טאמ' בזה המקו' ובמקומות אחרי' טיהסדר הטוב בלמו'
להתחיל מן הכבר כי כאטיר ידעהו יבי' ממנו תכה הקל
זהו זולת מה שגחטבהו ומה שגמכא מזה בספרים כי
העתקת המתלמד ראוייה שתהיה מן הקל ל' הכ' לא להפ'
/ וכאטיר תתבונ' בתורתנו הקדושה וזולת התוע' האחרו'
הנמיכאו בעטי' המיכור רבו מהס' ריכו' זה המרו' להזכי'
אמ' בעען השיבת ברברות הראטונות וכור את יוס' הט'
השיבת לקרטי' טטית ימס' תעבלו' וכר' ואחר כן אמר כי
טטית ימים עש' את הש' ואת האר' את היס' ואת כל אטיר
בס' וכר' ואמר ברברות האחרונות וזכרת כי עבר היית
בארץ מיכרים ויזכיאך יי' אלקיך מטוס' על כן יכרך יי' א'
אלקיך' והנה זמך עטיית ואת המיכרה עם תקותיה וט'
ומשפטיה ידמו המקומות והיכרות אטיר למענס' וגרכו'

זכרון הרברים והערר אכילת החמץ תביאנו לזכור שני
שנשאו ב' קז טרם יחמץ ביצאתם ממצרים כמו שאמר
והגדתם לבנך ביום ההוא בעבור זה עשה לי ביצאתי
מצרים ואמר בעצן התפילין והיה לך לאות על ירך
ולזכרון בין עעך למען תהיה תורת ל בפיק כי ביד ח
חזק הוציאך ממצרים ואמ' בקרשת הבכ ורות והיה
כי ישאלך בנך מחר כו' ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו
ויהרוג כל בכור בארץ מצרים מבכור ארס וער בכ
בכור בהמה על כן אע זובח ליה כל פטר רחם הזכרים
וכל בכור בע אשרה הנה אלה המצות וגרמו
זכרון קצת הנסים נעשו ביצאת מצרים ועעך המט
המטכך והארוך והמנורה והמזבחות והשלחנות וכל
הכלים ובית עולמים והעבודות מי לא ידע בכל אלה
שהם יחקו מהעולם העליון הרוחני דברים גדולים וגור
וגורמים לזכור מה לקיות דבר גדול זולת מה שידמו מ
מעעך שכל הארס ועעעם אחרים נפלאים ואלה הם המ
המשלים ומיוע בארץ נפלא ער לאין תכלית יותר מ
ממה שידמו המקור והיצורות הדברים אשר הם לה
דמיוע ואמ' בפרשת אמור ברה זכרון תרועה מקרא
קרה לל שיהא ידמה ההכנעה ושיברון הלב הראוי בימי
בימים ההם וגרס לזכיר אותה מלשון תרועס בשבט
ברזל רוע התרועעה הארץ וכן גם תרועת השופר
תחקה היללה והקנה כי מה יתאוון ארס חי גבר על

גבר על חטאיו ואמ' בחג הסוכות בסוכת תטיבו שיבעת
ימים וכו' ואמ' אחר כך למען ידעו דורותיכם כי בסכות
הושבתי את בני ישראל וכן בעען היציאת גם כן אמר
והיה לכם ליציאת וראיתם אותם וזכרתם את כל מיצות
י' ועשיתם אותם וכו' ואמ' אחר כך למען תזכרו ועשיתם
את כל מיצותי והנה זאת המיצוה תביאנו לזכר מה שיזכרו
לנו י' מן המיצוה באופן בארו רבו והי' ברמיו יזכרו
המאמרים והנה התפרסם כי מקצת תועלו המיזו הוא
טיהם חקוי רמזים והמטלי' לעעע יקרים ונכבדים לא
יערכם זהב וזכוכית ובהם יחקו הרבירים ההם באופן
יותר שלם עד לאין תכלית מאשר יעשו המקומות הנז'
הנוכרים עם יצורותיהם מהרבירים שיגורמים לזכרם כי
הם מעטי ידי הטיס ית' הוא עטאס ויכוננס ואלה מעטי
ידי אדם ומה יכרז אנושי עם י' ולא זו בלבד אבל כל
חכמה וכל תבונה אשר תמצא בחבור מן החבורים ה
היא בתורתנו הקדושה ובספרי המדברים ברוח הקדש
למביעם עעעהם ולאשר האיר י' עיע שכלו בתכלית
מה שאפשר מן השלמות וזהו מה שאמ' המסורר עה'
תורת י' תמימה מטיבת נפטי כלל בזה הפסוק ב' עעעם
אחר מהם שיהתורה היא תמימה ר'ל שלא יחסר בה דבר
כי כן עע' התמי' עד היא עמוס שלם לכל הטלמיות לא
יחסר ממנו איש ומזה יתחי' שיתכלו האמתיו בכללם
ברמז אס בפרסוס/האחר שיהא תטיב הנפטי י' מקום

חריצבה ולא ייסטויך לה בזה דבר אחר כי היא מספקת ע
בעינמה כי כמו שכללה כל השלמות כן תכלול כל מ
מה שיכריך אל השארות הנפש והדבקה בלתי שיהוא
השלמות האחרון והנה סוף הפסוק ואחריתו יתחייב
מראשיתו כי למה שיהי תמימה יתחייב בהכרח שיהיה
ספק בידה להושיב הנפש אל המלוא העליון ושבה אל
בית אביה כנעוריה יי בדר ינחנה ואין עמו ל נכר
והנה בימי הנבואה בירחי קדם כאשר מיכיו מכלל יופי
אלקיס הופיע היינו לומ' ויודעי' מן התורה הקדושה כל
החכמו' והתבוננ' וכל ההשיגו' האנושי' בכללם כי הכל
בה בהסתר או במפרס' והיה מה שינמיכא מה' איכל האו'
האומו' מעט מיכער בערכנו עד היו אומרי' הגויס אשר
שימער את שימ' ענו רק עם חכם ונבו' הגוי הגדול הזה /
אמנ' אחרי הסתלק השכינה מביענו בעינותינו הרבים
הרבי' ופסק' הנבוא' והדעה וחכמ' נבוננו נסתר לא נוכ'
להבין מדברי התורה כל השלמיו' וההשיגות והוא מיכר
חסרוננו לבלתי יודענו התורה על השלמו' לכן היה ה
העב' בהפך כי אחרי ידענו כל החכמו' או חלק מהם אכ
נתבוננ' בדברי התור' או תפקחנה עיני' שכלנו שיהי נכל
נכללו ברב' התור' ונתמ' אין לא הבננו זה ממנ' מתחל'
העב' כאשר קרה לנו פעמי' רב' וביחור' בחכמ' ההל' כי
בהתבוננ' בדברי התור' ההתבוננ' הנופ' עתה איכל רב
האנטי' לא טעית' תהיה בה ואת החכמ' או חלק ממנה

אמנם אחרי למדתיה וחקיתיה וכמשמזעם חפזותיה מ
מחבריה וולתינו מהאמות אחר כך שבתיה לראות מה ידו
יחבר בה בצורה ובספרי הק"ט או נפקחו עיני שכלי
וראיתי כי היא הנותנת ובין ערבות אמריה ורחיותיה
וכל חקת ההלכה ומטפטיה אטור ווכללו בספרי הקדש
ובין כל מה שנמצא מזה איסל כל יתר האמות הברל מ
מופלג עד ידמו כאזוב אשר בקיר בערך אל הארו אשר
בלבנון ונפלאתי איך עבר רוח יי אותי מלפע' ולא
ידעתי מקימה אין וכן תוכל להקיש ביתר החכמו ומזה
התבאר הטעות והטיגיא הרמה תנוח בחיק קצת החכ
החכמי בעיניהם מאנטיי אמתנו עתה האומ' לא תחזו
לנו נכחו' מאטור וממזכר לא תטיתו מים קדים נוזלי'
מאמנה ופרפר וכל נהרות דמטיק ולנו המי מקור מים
חיים מיכור טלג לבנון ומה לנו ל ארץ מיכרי לטיתו' מי
טיחו' כי מי ידלה לנו עתה מי עמוקי להשיקו את היכמ
היכמא במדב' מי ירא לנו מעיננו ותהומו יוכא' בבקע'
בהר או יוכיא מים מיכור החלמיש והנה עם כונתם
לרומ' התורה ולנטיאה הם משפילים אותה ברבריהם כי
יעאו לבב האנטיים לבלתי יראו מסתוריה ויחקרו מה
טבה מן השלמות והתבוננות לבלתי יבואו בחרריה
ותעלומה יוכיאז אור וישיחו עם הנראה מקץ פטיטיה
וקצת סודות המקבלי איכלנו ורב טו היספין בה אין
הור' ותי' מק' וחטא' לפ' יי על טגגת' על לה והדרו אמר

הנביא עתה הרי האומרי' לרע טוב ולטוב רע שמי' חשך
לאור ואור לחשך מר למתוק ומתוק למר I
פֶּרֶק י"ד פֶּרֶק הַיְצִחוֹת וּמִיַּעַה . אוֹפֵעַ הַרְבֵּוֹ הַנִּקְרָאִי
אֵיכָל קֶסֶת הַחֲכָמִים יִצְחָק יִחְלָקוּ לְגִרְלָהּ לְהַבְרָה
הַנְּשִׂא תְּבִינֵי וְהַטִּיפֵל וְלֹא יִמְלֹט מֵאִמּוֹ טִלָּא יִהְיֶה בְּאֵחַ
מֵאֵלֶּה הַפְּעָם וְזוֹלָת אִם הִיָּה הַטְּעָאִין הַנְּשִׂא הוּא אֲסִיד
יִרְכָּב מִמֵּאֲמָרִי נְטָאִי עִם הַרְכָּבָה יִצְחָה וְנִקְלָה הַבִּינֵרֵעַ
הוּא אֲסִיד יִרְכָּב מִמֵּאֲמָרִי אֲשִׁיר הֵס בְּמִדְרָגָה בִּינֵרֵעַ בֵּין
הַנְּטָאִי וְהַטִּיפֵל הֵן אֲשִׁי יִרְכָּב מִמֵּאֲמָרִי טִיפֵל עַד לֹא
יַעֲבֹר הַרְבֵּוֹר הַמִּוֶּרְגֵּב בֵּין הָאֲנָשִׁים וְהַרְגֵּל הַרְבֵּוֹ הַנְּשִׂא
הוּא בּוֹהַ הָאוֹפֵן אִם נִקְחָ בּוֹ תִיבּוֹת טִהֵם . בְּתַכְלֵי הַיְצִחוֹ
מִיִּוְחָדוֹת אִו מִטְּאֵלוֹת וְאִם נִבְיָא בּוֹ מֵאֲמָרִים נְטָאִים
אֲשִׁיר בְּהַרְחָבָה וְהַרְחַמְנוֹת וְאִם יִרְכָּב מִיִּפְרִיִּי הַמֵּאֲמָרִים
אִו הַתְּבָרוֹת אֲשִׁיר לְהֵס הַתְּנַטְּאוֹת וְהַמְטִיל לֹוֵה הָאוֹפֵן רוֹב
מֵאֲמָרִי יִטְעִיָּהוּ וְקִצְתָּ מִסְּפִרֵי יִחְזַקֵּל כִּמּוֹ טִמְעֵר טִמְרִים
וְהָאוֹיֵעַ אֶרֶץ כִּי יִי רֵבֵר בְּעַם גְּרָלְתִי וְרוֹמְמִתִּי וְהֵס פְּטִיעֵר
בִּי יִדַּע טוֹר קִינָהוּ וְכוּ' הֵרִי גְוִי חוֹטָא עִם כְּבֵד עֵין וְרַע
מִרְעִים בְּעַם מִשִׁחִיתִים עֹזְבוֹ אֵת יִי נִאֲצֵר אֵת קְדוּשַׁי יִשׁ
יִשְׂרָאֵל נִוֹרֵר אֲחִירָה עַל מֵה תִכּוֹר עוֹרֵר תִּסְוִיפֵר סָרָה וְכָל
הַעֲעֵן וְזֶה כִּי הֵס תִּיבּוֹת טִהֵם בְּתַכְלֵי הַיְצִחוֹת עוֹרֵר
נִמְכָּאוֹ בּוֹהַ הַמֵּאֲמָר מִן הַיִּפְרִיִּי הַהִלְכִיִּי אֲשִׁיר יִבּוֹקֵט עַע
עַעֵנֵס בְּרֵבֵוֹ הַנְּשִׂא כִּמּוֹ הַקְּרִיאָה וְהַיְצִחוֹ וְזוֹלָת וִישׁ בּוֹ
עַעֵבֵ נְטָאִי הַלְּקָחֵרִי מִמִּקְוֵה הַהַרְחָבֵ כִּי יִמִּיֵס בּוֹ מִן הַהַרְחָ

הלקיחים ממקומות ההרחבה כי ימצא בו מן ההרחבה
במאמ' מה שלא יעלם וכן מי זה בא מארז' חמוץ בגרי'
מבצרה זה הדור בלבדו יבועה ברוב כחו אע מדבר
ביצדקה רב להוטייע מדוע ארום ללבושך ובגדיך כדור'
בגת וכל העען וכן נדרשתי ללא שאלו נמיצאתי ללא
בקצוע אמרתי הנע הנע אל גרי לא קירא בטימי פרשתי
ידי כל היום ל עס סורר וכל העען כי בזה המאמר מן
ההרחבה וההתנצאות והיפויים אשר יבוקטי עענס בר
ברבור הנטיא מה שלא יעלם וכן ביחזקל נבואת יכור
ומלכה ופרשית הודע את ירשלים את תועבותיה וזולתם
רביס אמנס ההרגל מהרבור הבינוע הוא אס נמעט
דבר מה מהיכחות וההתנצאות מימה טיהוא ברבור הנ
הנטיא אבל לא טינבא אל המורגל והשפל כמו כה
אמר יי ולקחתי אע מיצמרת הארו הדמה ונתתי מראש
יונקיתיו רך אחטוף וטיתלתי אע על הד גבוה ותלול
בהר מרו' ישראל אטיתולנו וכן כל העען וכן ואתה בן
ארס התטיפוט התטיפוט את עיר הדמיס והודעת את כל
תועבותיה ואמרת כה אמ' יי עיר טופסת דס בתוכה וכ
וכן בן ארס טתי נטי' בנר' אס אחת היו ותזננה במיכרי
כנעוריה זנו טימה מעכו טדיה וטיס עטו דדי בתוליה'
וטימותס אהלה וכן אמנס ההרגל מהרבור השפל הוא
לרבר במנהג כלרו העס בלשו' מורג' אליה' כמו ספור
ירמיהו מצע' גרליהו בן אחיק ומחרב הבי' וס' יהוטיע

שימורו ומלכו' כמעט רוב' אש' לא יעברו ההרגל והספור'
הנהוג בכללות האנשים וראוי שנשמר פן נפול באו
באופנים הטעניים אשר יראו קרובים אל אלה האופנים'
אם בערך יל' הרבו הנטוא יצר אחד הטעמי כיוון בעקבו
ודבק בו שהוא במדרגת הנפח אל עבי הגוף וגסותו ה
הטבעי שהאדם לא ירגיש בהדרגתו כי אם בהתבוננות
ויחטבוהו הסכלי' לרבו' הנטוא כגו' שיכון ההתנטיאות
לרבר אין היכוך אליו או ידבר בלשונו כברו או תבו'
נכריות או יבוא במאמ' השאלות בלתי נאותות כמו שי
שיאמ' ניני' במקו' ניני' מפע' שמיכא זה ברב' הקליר כי
זה הלשון עתה אינו כמנהג או טעניה בען הפעיל מ
מן שימר ואמר השימיר וריכה לחדש גזרה לא נמיכאה
או שיאמ' עיע כשלה מע' עע וברכ' ימרוו בבכי כי אלה
אינם השאלות נאותות כי לא יפול הכטילון על העין
והבכיה על הברכים ואת' על פי שיחבר מאלה וכיוצא
בהם מאמרי' יראה בהם התנטיאות וההרחבה במאמר
אלה הם מאמרי' הטעמי' מיוח' לגסי הרוח אשר אמרו
ללשונו נגבי' ויחטבו לרומס הרבור בוריות וחדשים
מקדוב באו אמנם הם נראים קרובי' אל זה הסוג מפע'
חרוץ ונכריותם ער יראו רחוקי' מאד מהרבור השיפל'
שהוא הרבור המורגל ואם בערך אל הרבור הבינוע
כשלא יסוררו התיבות והמאמרים בסדר הרואי ער
יקטיה אל השומע להבינו' במדרגת מי שיאמ' תמורת מ

מה נאנחה בהמה נבכו עררי בקר כי אי מרעה להם גם
עררי היאן נאשמו מה בהמה נאנחה בקר נבכו עד
עררי כי להם מרעה אין עררי גם נאשמו היאן זהו מ
מאמ' ההטעאיי בערך ל הבינוע ויקראוהו מותך בלתי
טיקט שיהוא כמו הדבר המותך המפסיד תמונתו ושא
אדם יכול לעמוד על עענו להיותו בלתי טיקט ולא יח
יחייב לשומע ההקשבה בשום פעם ואם בערך ל הדבר
השיפל אם יחטא ברקדוק המלו' וסדר' בתבו' ובמאמרי'
המורגלו' וראוי להקרא חסר כמי שיאמ' הלך טפחתך
בשוק ואם יאמ' עברך תקע באזע ואם זאת אשיב ל לבי
זהו חסר ומאמר הטעאיי ואינו שומר מדרגת הדבור
השיפל שיהוא נגלה מפורס' וברור בלשון נאות ואם ה'
מורגל גם כי אינו משל' הדברי' ואומ' אות' לפרקי' ולא
יתנו הבנה שלמה ל השומע ויש לדעת כי בכל אופע
הדבר ימיארו יפרי' נאותי' להם ואם יושימו באופן הרע
הראוי ישימו המאמ' יסת' וההפך להפך עו' במאמ' אחר
בעינמו ראוי שנבא לפעמי' מן הדברי' הנטיא ל הבינוע
הבינוע ומן הבינוע אל השיפל והרגל' לה ההתחלפיו'
פעמים יכליחו וכאשר התבארו אופע הדבר בערך אל
היחזות רל' שיהם ג' נטיא כשירוב מהעעעס הנטיאים
ובינוע כשיסופ' מהדבר אשר הם במדרגה האמינעי'
ושיפל כשירוב מהעעע' המזעזע' נספר הדברי' אשר י
יותאר בהם היחז' הראוי והשיל' ונא' שיהם ג' רל' היופי'

ההרכב וההאותה היופי כשידוב בנקיות ובאופן נגלה
מבואר ויחלק אל ב' חלקים אל היושר והפרסום והיוש
כ ושר המאמ' נקי מטעיות הרקרוק וזה הטעות באחד
ב' פעם אם שיהיה באופן הקריאה אם זולת זה ואם
הוא באופן הקריאה כגון שיקרא התיבה שיהיא מלעיל
מלרע או להפך ואם שיהיה זולת זה כגון שלא יבדיל
בין מה שראוי להבריל לפי הרקרוק רל בין זכר לנקבה
יחיד ורבים עבר עתיד וזולתם וזה יתבאר במלאכת ה
הרקרוק והפרסום הוא הנותן המאמ' נגלה ומבואר וזה
כשידובר בתיבות ומאמרי המיוחדים לרברי ואמרי הס
בהרצל וההרכב היא שיהיה חבר התיבות יחד מכל
יחד וזה כשנטימר מתכיפת אותיות הנרח או יתר הא
האותיות העישי' היאמ' כבר ונטיחת מטיל הראשון אם
אמ' חבה או איבה אחזקך מטיל הב' חקירת חקת חטבת
חטבות במאמ' הראשון נכפל כחות הה' שיהיא מא
מאותיות הנרח ובטיע נטינת הח' פעמי' רבו' עוד ראוי
להטימר מתכיפת תבת אחת בעימה כמו שיואמר מה
מהסבה הראשון היתה הסבה האחרונ' לסבה לעלולים
רבים עוד ראוי שנטימר מהרצל נפילת התיבה
באופן מרמה כגון חברים מקשיבים מלעיבים מכא
מכאיבים עוד נטימר מחלק התבה לחלקים כגון שיי
טיאמר חכם אתה מרע כל סתום לא עממיהו על חלק
רעל לשיע חלקים עוד נברח חבר ארוך מהתיבות א

מהתבנית או מהמאמרים ער שיקיכו האומה והטומעי
ההאותיות הוא הנותן המאמר כלול מהיופי מיצר
החלוקה הנמצא בו ותחלק אל יופי המאמרים ויופי ה
הענין יופי המאמרי כאשר נמצא במאמר מן הצטווט
והערי דבר לא יעלם ויופי הענינים הוא כאשר יופי זה
הדבר בענינים בעצמם ואמר מיצר החלוקה הנמצא בו
כי כאשר המאמר הולך באופן אחד הוא נעדר היופי
וההאותיות במדרגת מה שיהיה מראה אחד לבן או ש
שיזר או זולת זה והנה היציר יפאר מלאכתו במראים
מתחלפים כי כאלה יחפצו האנשים וכן הענינים במא
במאמרים גם אין ראוי שיעלם כימה שנאמר הנה מ
מהכפל וההשניות וזולת זה ממה שספרנו אינו הותר
מה שנאמר מהם ביפיים ההלכיים כי המכוון מהם
הנה כשיפסידו יצרות הלשון וערבותה וינהגו בכבוד
בכברות ואם מה שיאמר ביפיים הוא זולת זה
והנה שלמה המלך כלל כל הנאמר בכאן בב' פסוקים
והוא מה שאמר במשלי לב חכם ישיביל פיהו ועל שפ
שפתיו יוסיף לקח יבקר בש' אמרי נועם מתוך לנפש
ומרפה לעצם וזה כי במה שאמר לב חכם ישיביל פיהו
דעה הרבון השיפל אשר אין המכוון ממנו כי אם הה
ההשכלה רל שיישיבילו האנשים ואמר חכם כי זה אחד
מתנאי המליץ כאשר התבאר למעלה והדיוקן בלב ש
שכל כמו לב ופשרי ידננו אל ל' חי ושיעורו הוא שיש

ש'יכיל הי'כס י'סכיל השומעו' מאמרו ויהיה י'יכיל י'וכא
ל'טלי'טי והנה אין ספק שזה המאמ' הוא על רבור הטפל
אשר י'ק'ז' ממנו לבר שיעמרו האנשים על אמתת הס
הספור בנקלה ואחר כך אמ' ועל טפתיו י'וסיה לקח
ר'יה בזה המאמ' הרבור הבינוע לכך אמ' י'וסיה לקח רל
ט'יוסיה בן ערבות ומתיקות מה שלא היה ברבור הטפל
ואשר זה עענו הוא הרבור הבינוע ולזה אמ' בל'טון
הוספה לבר כי י'ספיק לו מעט מהתוספת עד שיעבור ה
הטפל והנה בא בזה המאמ' בהדרגה מן הפחות אל הנ
הנכבד וכבר התפרסם למעלה הנר'יה בתיבת לקח
ואחר כך אמ' י'וסיה רבש אמרי נועס הגיע עתה לתכלית
מה שאפטר מן היצחות והנעימות אשר ברבור ור'יה
בזה טיבא אל אשר הוא נעים וי'כח מכל הי'רדים שיהא
הרבור הנטא ולזה אמ' אמרי נועס המאמרי אשר בהס
מן הנעימות כפי מה שאפ' ראוי' שיהיו כמו י'וסיה אשר
בו מן המתיקו' מה שלא י'עלס ואמ' אחר כך מתוק לנפש
ומרפא לעי'ס רל שיהיה זה הנעימות אמת' לא הטעמי
עד טראוי' שיוט'ג בו המבוקס מי'כר ערבותו אל נפש ה
השומעו' ויקבל בזה השומע תועלת אל מה שיהא נוגע
בהצלחת הנפשו' והצלח' הגוף גם כן כפי העע' במאמ'
וזה לא י'עטיה במאמרי' ההטעמי' גם רמו' אל ההעתקת
המאמ' מן הטפל אל האמי'עו' ומן הבינוע אל הנטא ב
במאמ' אחר וטעור הכתוב שהחכס הוא מתחיל לפעמי

מין הדבור הטיפול והולך ממנו בהדרגה אל הבינוע עו'
מין הבינוע אל הנטיא אמנס שיבא מן הטיפול אל הנטיא
בוולת אמיצעי זה אינו כי העתקת העען מן ההפך אל
ההפך בוולת אמיצעי הוא ממה

שימנע ועד הנה הגיע

הנריצה ממנו

לאמרו בזה

החלק

השער הטיע כולל ית' פרקים

א	ההינעה לזה המאמר	פרק
ב	מהדברים המדותיים אשר ישוּבַח בהם האדם	
ג	איך יוטימו בהרג' חלקי המאמ' בער' ל סוג המק'	
ד	הפסוקים המעידים על מה שינאמר עם דברי' מה מהפילוסוף וקינטייליאנו	
ה	מסוג העיכומי וחודס מעען העורל	
ו	מהאנטיים ההחמוסים והחמס	
ז	מהטיענה הסבריות	
ח	מהטיענה הראויה	
ט	מהטיענה המטיפטית בסתם ומהגרועה	
י	משלמות ההקטנות ותקונס וקיס' ההטיעאות אשר בערכס	

יא' מהטעאות קצת חלקי ההקשה התמימה מהספירה
מההרחב והרחמנו יב' היוך יוטימו בהרגל חלקי
המא בערך ל סוג העיסומי יג' מעען האשה התקועית
יד' איך יוטימו בהרג' חלקי המאמ' בערך ל סוג העיסתי
טו' מה היא המדינה והרברי אשר יועץ בהס ההולכי
יו' המקומ' אשר מהס יוכיח המלי' טיהרב' יותר מועיל
יז' מנתינת העיכה בעמוסי' יח' מנתינ' העיכ' לפי התורה
ברק א' פרק ההיכעה לזה המאמ' אחרי התבאר סוגי
הדברוי' וה' הדברוי' היכריכי' למלי' וחלקי ההמיכא'
הל פתיח ספר' חלק קיו' התורה חתימו ראוי' לנו שילמוד
איך יוטימו בהרגל ל' החלקי' בהיכטר' ל' ג' סוגי הדבר'
הל המקיי' והמטיפטי' והעיסתי ויען המקיי' הוא בשבח
וגנו' כאש' התבא' וזה אפש' בערכו שיהיה בהיכטר' ל' פר
פרטי' מה ותקו' הפרט הוא קוד' לתקו' הכלל כי לא ישוער
תקון הכלל או קלקולו כי אם מיכר הפרטי' המרכיבים או
אותו ראינו להתחיל בזה בסוג המקיים ולהקדימו גם ל'
המטיפטי' מיכרדים אם מיכר שיהמטיפטי' הוא יותר כבד
והעתקת המתלמד היא מן הקל אל הכבד אבל לא להפך
אם מיכר טיקורס יפורל בארס השבח או הגנות ממה
טייטיג'הו היותו מתעכס במדירות לפע כל יודעי דת.רד'
והו' מבראר שאפ' קטן בעריסה אפטי' שנכון בו השבח
או הגנות בתארי' גופו וברברים זולת אלה ואכ' נתחיל
מן סוג המקיי' עור נלך בהדרגה אל המטיפטי' שהוא

שהוא דבר אפסרי שיפורל ביחידיו ונסיים בעצתי שיהיה

עען נופל בכללות ובהנהגת המדינות

פ ר ק ב' מהדברים המדותיי אשר ישובח בהם האדם

ויען קצת מהטוב והגנות נופל במדות ראינו

להביא בזה המקור קצת מן הדברי המדותיי אשר ישובח

בהם האדם כפי מה שיאמ' השילוסו בא' מההלכה אחרי

אשר נגדור הנאה והמעלה אמנס הנאה הוא הדבר המ

המשובח וטוב ועיב מיכר מה שיהוא טוב הנבחר בגלל

עצמו והמעלה היא קע' מטיער לכל פעל הוא טוב מיכר

אותה ההטיעה או יחטיב בו שיהוא טוב ואולם חלקי ה

המעלה הם החסידו רל היוטר הכולל הגבורה הותרנו

יראת חט גודל המחטיבה ענוה נדיבות לבוב חכמה

ואלה המעלות מהם בהיטרף אל האנטיים ומהם לא

אולם אשר הם בהיטרף אל האנטיים הם כמו הגבורה ו

והנדיבות והותרנות וזולתם וייוחדו אלה מאשר אינס

בהיטרף למה שאלה יקבלו הפחות והיתר בערך יל

העתיים ובערך יל האנטיים כי הגבורה יותר טובה בעת

המלחמה ממה שיתהיה בעת השלום ומעלת הנדיבות

והותרנות יותר תשובח איכל היצריכים מאשר תשובח

איכל הבלתי צריכים אמנס אשר אינס בהיטרף אל הא

האנטיים כגון היראת חט והלבוב הם טובים בכל עת

בטוה ואחר התיטי זה נספר גררי המעלו הנזכרו ונא

החסידות היא מעלה יתרה אשר למענה ינתן לכל אי

איש מבע ארס חתן הראוי לו כשיעור מה שיתצוה הדת
והעול הוא הפך זה הגבורה היא מעלה יפעל הארס בה
הפעולות המועילות בעריכות וחיוזן כפי מה שיתצוה
הדת ומורך לבב הפך זה היראת חט היא מעלה המונע
מדרוה אחר תאות הגוף על זולת מה שיתצוהו הדת
והבלתי ירא חט הפך זה הנדיבות היא מעלה פועלת
הנאה המפרסם בממוץ והנבלה הפך זה אמנס מעלת
הותרנות תבדל מהנדיבות בפרות ויתר שיהותרנות יו
יותר רב מהנדיבות ולכן יותר ראוי שנאמ' שיהותרנות
הפכו הנבלה והנדיבות הפכו הכילות וגדל המחטבה
היא מעלה יהיה בה נעימות השעולות הנטיגבות וקטן
הנפטי הפכה והענוה היא מעלה יפעל בה מן הרוממו'
וההתנטיאות כפי הראוי והגאות הפך זה והלבוב היא
מעלה הטיכל אשר בה יהיה נעימות ההסתכלות והע
והעצה עס מיציאות המעלות המדות ייות לו אשר המה
מכסרון התבונה אמנס גדר החכמה ומיעה וחלקיה
החזרה בה בזולת זה המקום ובכלל פעולות המעלות
יהיו משובחות כאשר היו מטוערות ביוסר ומה טייטו
טיטובת בהם הארס הפעולות העצומו המיערות אשר
יהיה תגמולס הכבוד לבר כי השעולות אשר תגמולס
הכבוד טובות מהשעולות אשר תגמולס הממוץ
והשעולות אשר אין המכוון בהם תועלת עיטמו אררבה
אפטר טייטיגהו מהם נזק ראוי טייטובת בו הארס

עו' אמ' הפילוס' שאשר לא יטמאו בפעלו אשר יתנולו
בהם אנטי' הזמה אבל יוכיחם בפעל ומעשה הס בעלי
מעלה ראוי' שייטובחו בה וכן לביטת הברוטית איכל זכרו'
הגנריות תורה על המעלה לפי שכבר יחטיב בארס טה
טיהברוטית ימנעהו מאותו הפחיתות ויהיה לפעמים גכ'
הערר הבטית איכל זכרו' הנווליס אות יטובח הארס בו
וזה שכבר יחטיב טיהארס יעטה בטת וכלימה איכל זכ
זכרו' הגנריות כאשר פעלס או הגיע לירו או הוא תאב
טישעלס ואמ' עו' טיהבת הנכוח ואהבת הכבוד ממה
טייטובח הארס בס לפי טיטעהס אותות יורו על בחיר'
המעלות לא להטגת ממון אס אהבת הנכוח הנה תור'
על בחירת הגבורה ואס אהבת הכבוד תורה על בחיר'
כל המעלות ולכן היו המעלו' הנכספות הנבחרו' אשר
לא יכוין בהם בעליהם הטגת הממו' וקעיתו לפי טיה
יורה על רוממות המעלה גם הפעולו' אשר יטובח בה'
הארס הס שייטאר זכרס טמור לניכח איכל בע ארס
והו אוי' שייטובח בו גכ' הארס טיהיה נותן לאוהביו וזו
וולת אוהביו לנכרו' איכלו או בלתי נכרו' שכבר יחטיב
טירוממות מעלת הנריבות היא נתינת הממו' לכל
אמנס ההמו' יטעו בקצת מה טנאמ' ויטבחו מי טיאין
ראוי' זה לו לחטיבו מעלה כגון טייחטיבו המוסר עיכמו
לסכנות גבור והמפור ותן וכן בנהג מנהגס עור
אמ' טיראוי' שייטובח הארס בפע האוהביס ויגנה בפע

בפע האוהבים ויגנה בפע הטונאי גם יטבת ברברים
אשר הם טבח אכל בעלי המקום ויגנה בהפסס כי אין
כל מה שייטוב ויגנה טויה בערך לאל המקומי
פרק ג' היאך יוטימו בהרגל חלקי המאמ' בערך' ל' סו
סוג המקיים

אמר טוליאן בג' מההליכ' החדשה שהקדמו' הטבת
או הגנות ילדיו מאחר מג' עעעס אם מן הדבר

הדברי' אשר מחוץ אם מעעע הגוף אם מעעע הנפש
אם מן הדברים אשר מזוץ כגון הדברים הבאים בקרי
והזרמן אם טו' ואם רע כג' היחס ההתלמדו' הממונו'
מיע היכלת התפארת המדינה האהבי' וזולת והדברים
ההפכי' ללו' אם מעעע הגוף הם אשר לגוף בטבע מן ה
התועלת והעדרו כמו הזריון הערייכו' היופי' והבריאו'
או ההפכי' ללו' אם מעעע הנפש הם הדברי' הבאי' מיצר
העצה והמחשבה כגון התבונה אשר קראנוה למעלה
הלבוב והיצרן הנקר' למעלה היוטי הכולל או חסידות
הגבורה או גדלת הנפש ההגונו' אשר קראנוה למעלה
ירא חטא וקדרו טוליאן בטיהוא אשר בלבו הגונות ור
התאוות רל לקיחת התאו' באופן הגון וראוי וכן גם
כן ההפכיים לאלו ואחר הטיטב זה נאמר טיהפתיחה
בזה הסוג ראוי שיתלקז אם מיצר עיכמנו אם מיצר הא'
אשר בערכו המאמר אם מיצר השומעים אם מיצר הדב'
בעיכמו אם מיצר עיכמנו כגון טינאמר לשומעים רבו

רבותי אע משבח פלע מיכר טיהכרח הוא טייטובתיו הא
האנטי מאטר בהס מיך מהעלות או טנאמ אע מטבח
אותו בכונה לתכלית יודעו צדקותיו וטובותיו טזאת
ההודעה לא תהיה ערומה מהתועלת או טנ אע מטבח
אותו כדי שיתרעו בזה טוב לבבי טאינו יכול להתאפק
לבתי טבח הראוי לו ואס נכוון הגנות נאמ ההפך
כגוי טנאמ אע מגנה פלע על יכר ההכרח כי ראוי הוא
לכל ארס לגנות האנטיס הראויס לו או טבכונה ראוי
לעשות זה לתכלית תודענה חטאתיו ומדותיו המגנו'
למען ישמר הארס ממנו ולא יחטבהו לירא ילך וסוד
מרב או טאע מגנה אותי כדי שיתראו צדקותי כי לא
ידעתי אכנה ולחמורל או לכסות על בעלי הפחיתות
אס מיכר האיש אשר בערכו המאמ אס נכוון הטבח
נאמ טיהוא נמנע בערכי לספר כל תהלותיו או טראוי
לטיבתו בראש הומיות ועל גבי מרומי קרת או טנאמ
טיטובותיו רבי כמו רבו עד תלאה לטו בני ארס לבא
עד תכליתס ואס נכוון הגנות נאמ באופן הפכי למה
טנאמ בטבח אס מיכר השומעי כגוי טנאמ אס נכוו
הטבח טאיך רברי בפע גמולי מחלב עתיקי מטירים
טהס חכמים ונביעי ויודעים ברדכי פל ומעלליו יותר
ממע ואס הס אינס מכירים בו נאמר טייטר בעיענו
לספר בטבתיו לפע השומעים האלה כי הס למעלותס
ידמו שצלות החסידים ובעלי הכסדרונות יהיה זה הטב'

השפח שב גם כן אליהם שיהם במדרגתו מן השלמות
או יותר גבוהה ואם נכרוך הגנות נאמר ההפך כגון ש
שנאמר שייט לי לספר דברים מעטים בזה למה שיהם מ
מיצר חמיתם ותברנתם מכירים בו יותר ממע ואם
אינם יודעים בו נאמר שראיתי לדבר לפניהם מפעלותיו
הנשחתות כדי שיוכלו להשימר ממנו גם כי ידעתים בו
בארשן מן השלמות יגבר אותו יותר ממע מיצר הדבר
בעיניו כגון שנאמר שיהעין בעיניו במדרגה מן הש
שלמות עד יראתי פן אחטא בלשונתי וישמרו ממע
רוב תועלותיו וטובתיו ואם נכרוך הגנות נאמר בהפך
אמנם הספור בזה הסוג אם נרצה לעשותו נספר דבר
מה ממצטיו מכוערים או הגרעם עם שניירת מה שנא
למעלה מעעין הספור שיהיה בלשון נגלה ולא פעם מ
מן ההראות וזולתם ממה שיהתבאר ואם החלוק ראוי
שנגיד הדברים שנירצה לטבוחם או לגנותם כגון שנא
אע משפח פלע או מגנהו מיצר שלשה דברים אחר כך
ראוי לנו שנאמר סדרם לפי הזמן חל זה עשה בזמן פלו
וזה בזמן פלוע וכן בהדרגה ואם הקיום נתחיל בו מ
מעעע הנפש שיהם היותר חשובים ועזריים ואחר כך מ
מעעע הגוף הגרעם או בלתי הגרעם או מהעעעם אשר
מחוץ ואם מהעעעם אשר מחוץ אם מהיחס אם הוא
גדול נאמר אם נכרוך השבת נאמר שהוא הולך בעצבות
אבותיו או שהוא גדול המעלה מכל מה שלשנו מבע מ

מי שפיתו ואם הוא שפל ואם הוא שיפל היחס נאמר
שיעז היותו נעדר המסייעים מיצר בע היחס והמשפח
מכל מקום הוא בא מעימו אל זה השלמות הגדולה ויד
וידור רב לו ואם נכוון הגנות אם יחסו טוב נאמ' שה'
כלמת המשפחה וחרפת אבותיו ואם אין יחסו הגוף
נאמ' שהוא מוסף עין על עונס וחרפה על חרפתם
ואם מההתלמדות אם נכוון השבח נאמר שהוא כבר
התלמד במעלות ובכשירות ובטוב השכלית בכל ימי
הנעורות ואם נכוון הגנות נאמ' ההפך ואחר כך נבא
אל עטע הגוף הגרוע או בלתי הגרע אם נכוון השבח
אם מהיופי נאמ' שיפיו לא הוית לו כמו שהזיק לרבים
אחרים כאלו תאמ' לאב' לרוע וזולתם ולא היה אליו
לחרפה ואם הזריזות והעריכות נאמ' שהוא לא נהנה
כי אם ברברים החשובים וההגרועים ואם הבריאות
נאמ' שזה הוא לו מיצר חכמתו ותבונתו להיותו בלתי
נשימע אל התאוה ועושה עעטו במיטקל ובמטורה
ואם נכוון הגנות אם עעע גרפו הגרוע נאמר שהוא
מרגילם בעברה היופי בזנות העריכות להרוג האנשי
מבלי פשיע ולהכות באגרוף רשע גם בריאותו מרגילו
בכל תועבות ואחר כך נחזור אל הרברים אשר מחוץ
מטותפים עש עעע הנפש ונראה אם לו מן הממונות
וגנאי זהב וכסף או אחרות קטן הענות והדלות מה
לו ממיע די כלת והתעארת מן האהבים ומן השונאים

ומה היה ענינו עם השונאים ומי גרם לו השנאות ופאי
האמונה את חבה או משמרה הרגיל האהבה והיא היה
ענינו עם הממונות או עם החסידות היאך הרגיל כח
ויכלתו כאלו נאמן אם היה גדול הנפש וגבור כנגד ה
השונאי או אם מודותיו גרמו לו השנאה ואם היה ותוך
כדיב באמונה או להפך ואם הרגיל היכלת במשפט וב
וביטור או עות ארס בריבו או הרגיל בגאווה ורוממות
או בענוה ואם מת ראוי שינאמן מה היה סבת מיתתו
ונשוב לו ר' מרדכי העקרון והראשון חל התבונה הגבור
הצדק היראת חט ונראה אם תתנהג בצדק בתבינה
בגבורה וביראת חט או בהפסס והנה בארנו כל הצדק
אשר יפול בהם השבח והגנות לא שילא יתחייבו כלם
לכול מאמר שישובח או יגונה אבל ראוי שילקחו הצדק
הצדקים הנפולים באמת וההכרחיים לפי ענין וענין
אמנם החתימות ראוי שיהיינה קצרות ותת
ותמצענה ביעהם הרחבות תכופות וזכרות כאילו
נאמר הנה בארנו שיבז פלוג מעט הנפש והגוף והד
והדברי אשר מחוץ ומפע שיהצדק הוא טרש כל
המעלות וזה נמו כא בו על השלמות
ראוי אם שישובח במקלות
ויהללוהו בשיערים ומה שיהבאנו
כאן שיהצדק הוא טרש כל המעלות כו'
הוא הרחבה ושאר מה שנמשך לזה

מבואר

פירק ד' הפסוקי המעדי' על מה שינאמ' עם דברוי' מיה
מהפילוסוף וקונטיליאנו' כאשר תתבי' בספר
הקדש' בטיב' וגנר' שהוא רוב מה שדברו בו הנביאי'
לרומס המעלו' ולהטפי' הפחיתו' עד עפר תמוס' כלה
היכרדי' הנאמר' למעלה אש' בערכ' ילקחו' השיב' והגנר'
והמטיו' במוזמו' מיד' האומ' למניסח על שושע' לבט' קרח
ויש' לדעת קודס' שינבא' ל' באור הפסוקים טוזה המוזמור
נעשה ברוח הקד' על המטיח ופעולותיו' והרבריס
שיראוי' לטיבחו' בין מעעע' הגר' בין מעעע' הנפש' בין
מהדברי' אשר מחו' כאש' יתבא' והוא מ' זק' את המטיח
כלו' היה נמי' או בזמ' ההוא ומר' אתו' פע' בפע' הנה
זה המאמ' ברבר' המקיים ובטיע' הטיב' ממנו' עו' ראוי'
שיתדע' שיהטוט' לפי' מה שינחשו' הו' הפרח שיקרו' ילאו
יש' לו' עליו' והו' מגזרת' שיש' וטיפות' שוטט' אל המיו'
ברייח' כמו' טסוק' הפסוק מעיד עליו' באמרו' נוטפות מ'
מור עובר' שימבואר' בעימור' כי הייכו' בו המיו' מיסר'
הריח' והנה מהרבריס ריחניים נבא' אל השיגת' בעל
הריח' וכך מתכונות המטיח ופעולותיו' שיהיו'
לו' בלב' ברוח הקדש' הוא בא אל השיגת' המטיח
ועענו' ועס' שאפסיר' לומר' כי שושע' היה אולי' א'
הנגון' או מיו' ממיע' יחסי' השיר' נסכלים' או סלנו' מפל'
מקוס' רמו' בזה גס' שירבר' בעעע' מטיח' מאמר' טלס'

מאמר שלם עם כל חלקיו שהם ששה רל פתיחה ספור
חלוק קיום התרה חתימה כמו שיתפרס במדרגה נעימי
וערבה כאשר יערבו לנפש ויחזיקו הלבבות במדרגת
הרברי' הריחעים עור אין ואוי שיעלם שיתבת סיר בל
בלטיין הקדש לפעמים תורה על דבר סתום כוזב לפי
הנגלה על דרך מיטב הטייר כוזב ולפעמי' על דבר נאמי
על כ" נעימות המוסיקא אף על פי שיפטיטו אמתי ונגל
מטיל הראשון טייר השיירים אשר לשלמה מטיל השיע ות
ותען להם מרים כו' ובזה האופן האחרון נלקחה תיב'
טייר בזה המקום ומה שאמר ידירות מן מה ידירו' והיא
תיבה נאמר בלטיין הקדש על הפלגת החבה ובאה בזה
המקום בחסרון המתואר ומשפטו רביות ידירות כמו
כעדר הקציבות ועטייר יענה עוות וריכה ברברות ידיר
ידירות שיע אושט הרבו' רל הנטיא והבינוע שהם נכספ'
מאר לבט אדם וכאלו עשה החלוק ואמ' שהוא ידבר ב
בזה המזמור באחד מב' פעם רל פעם ברבור הנטיא ופ'
ופעם ברבור הבינוע ולא ירד אל השיפל כלל ואחר ה
התייטב זה נחזור אל הפסוקי' ונאמ' טייעור הפסוק הר'
הראשון הוא כן משיכיל טייר ידירות רל הנותן ההשיכלה
התמימה כפי מה שראוי נתן למניח ועל ידו נתן לב
לבט קרח לשורר אותן על טושיעס אם יהיה הריכון בט'
בטושיעס אחד ממיע הנגו' או מנעימות המוסיקא אמ'
אמנס אז ריכה לרמוז בטושיעס ששה חלקי' המאמר כמ'

כמו שבארנו יהיה שיעורו ככה זה טייר ידירות על טוש
טושע'רל שנעטיה על דרך המאמרים השלמים נתן למי
למניח ועל ידי לבע קרח ועטיה בזה אחר מהיפויים
ההלכיים הנז' הבלבו ותבת מניח הוא לטון חזק וני
וניחו כמו את ניח יטיל לא יטיר ויו ניחם על בגרי
טיהם הוא חזק הגוף ותקפו והוא החזק טיבמטוררים
הפקיד עליהם כמו לניח על מלאכת בית יי אחר כן
אמ' רחש לבי דבר טוב כו תבת רחש בלטון הקרש מו
מורה על התנועה ולזה יקרא הכלי טיתורגש בו תנועה
איכל החוש בטיעת אפיית הרברי' בו או בטורלס מרחשת
וכלו אמ' לבי העע דבר טוב ולקח הנה העלה תמורת
העלול כי זאת התנועה והרחיטה טיבא אל הטיפתי טיה'
עלולות מהלב וזה העע יוחס אל תחלת המאמ' טיראוי
להתחי' בקול נמוך וכלו לא יורגש כי אם התנועה כמו
טיבתאר בפרק הרמיזה ואכ' אמ' אומ' אע מעשי' למלך
יהיה מ^ש בזה המקום מלשון קען או תקון מסל' הר
הראשון את הנפטי אשר עשו בחרן כו מסל' הטיע וימה'
לעטות אותו ועטיתה יצפרעה ואם הוא מלש' קען המכ
המכוון מזה טאלה הרברים אשר הם בטיכור בקע' רל
במדרגת קטי' ההתרה טיהוא עע' הקע' כאטיר התבאר ב
במאמרות הוא אומ' בעבור המלך ואם הוא לטון תקו'
יהיה שיעורו טיהרברים האלה המיוסדים בתכלית התק
התקן נאמרים בעבור מלך המטייח ואפטיר טיבא זה ה

מִלֶּךְ הַמַּעֲשִׂי וְאֵשֶׁת שִׁבְאָה זֶה הַלְטִי כִּי שִׁיבְנוּ מִמֶּנּוּ בְּ
הַעֲשֵׂה יִרְדּוּ רַל הַתְּקִי וְהַקֵּץ וְאִמִּי לְשׁוֹן אֲמִירָה בְּאֲמִירָה
שֶׁאֲמִירָה בְּזֵתָה לֹא תֵאמַר נִמְיָכֹת הַקֵּץ אִי הַמְּמֹתָו
לְבַר כִּי לְשׁוֹן אֲמִירָה נֹפֵל בְּשִׁעָהּ וְזֶה הוּא עֵנֶן הַקּוֹל
הַרְאִי בְּאֲמִירָה כֹּאשֵׁר הַתְּבֹא וְאִמִּי אֶכְ לְשׁוֹעַ עֵשׂ סִיפֵר
מֵהִיר כִּי זֶה הַקֵּץ הַנָּאוּ בְּאַחֲרוֹנָה כִּמּוֹ שִׁיהִתְפָּרֵס מִפְּרֵק
הַרְמִיז וְהֵנָּה כֹּלל זֶה הַפֶּסֶק דְּבִרֵי רַבִּי תְּכֹנֶת הַקֵּץ הַרְאִי
בְּכֹל חֻלְקֵי הַמֵּאֲמֵר וְזֹאת הִיא הַרְמִיזָה וְהַסְרֹר וְהַזְכִּירָה
מִתְּבַת מַעֲשֵׂי שִׁיהוּא לְשׁוֹן כֹּללל שִׁיעָהּ כִּמּוֹ שִׁיהִתְבֹּאֵר וְת
וְתִתְּחִי מֵהֵס הַדְּמוּכָא כִּי הוּא הַקּוֹדֵם אֵלֶיהָ עַס שִׁתִּיבַת
מַעֲשֵׂי רַל הַעֲשֵׂה שִׁיהוּ נִמְיָכֹת וְעוֹמְדֵי בְּלִבּוֹ וְכִבְרָע
עֲשֵׂה אַחֵר מֵהִיפּוּי הַהִלְכֵי בְּפֶסֶק הַרְאִי הֵנָּה לְנוֹ אֵס
כֵּן עַד הֵנָּה כֹּל הַדְּבָרִי הַיִּצְרִיכִי לְמִלִּיץ רַל הַמְּיָכֹת סִדּוֹ
רְמִיזָה זְכִירָה יִצְחָק גַּם רִמּוֹ בְּזֶה הַפֶּסֶק שִׁיהוּא יִדְבֵר בְּר
בְּרַבֵּי הַנְּטִיָּא בְּאֲמִירָה לְמִלִּיץ לְמֵה שִׁיהוּא רַבֵּי יוֹתֵר רְאִי
בְּעֵנֶע הַמִּלְכִי וְאֵל יַחֲשֵׁב לְנוֹ לְזֹרוֹת מֵה שִׁאֲמֵרֵנִי שִׁתִּיב
מַעֲשֵׂי כֹלללֵת תְּזֹן וְקֵץ כִּי אֲדַרְבֵּה אֵס לֹא נֵאֲמַר כֵּן הִיָּה
הַעֲנֵן זֶר בְּחֵק הַמִּלִּיץ הַשּׁוֹלֵם רַל לְרַבֵּר בְּתִבּוֹ הַמְּשִׁתְּפוֹ
כֹּאשֵׁר הַתְּבֹאֵר בְּגִ' מֵהִלְכֵי לְמֵה שִׁרְאִי שִׁיִּדְבֵּ בְּתִבּוֹת
קְלוֹת הַהֲבֵנָה נֹתְנֹת הַהֲשִׁיכָה הַתְּמִימָה וְלִזְהָ אֵס נֵאֲמַר
שִׁיעָה זֶה בְּכֹנֶה כִּי שִׁיעַ הַעֲשֵׂה נֹפֵלִים בְּעֵנִי וְלֹא יִפּוֹל
בִּי הַטְּעוֹת נִיכָא מִזֹּאת הַמְּבֹרָכָה וְזֹלֵת אֵס יֵאמַר שִׁיהוּא
תּוֹרָה גַּם מַעֲשֵׂה מִלְּשׁוֹן וְעֲשִׂית אֲרוֹן כֹּן וְהֵנָּה הִיא תְּבֵה

מיטותפת מורה על אחר מג' דברי' רל על העשי' סתם ועל
התקין ועל הקע' ועט' העטייה בכאן טקח לא טיהתר זה
הספק למה טייקל טיאין יסופק עליו וזה טאי' בכא' עשי'
סתם והנה לא תפסד מפע זה ההכנה השלמה הראויה
במואמרי' היחיי' ונשוב' ל' באו' הפסוקי' אחר טיספר' ה'
המטורר דרך כלל מה טריצה לאמר ובאי זה אופן טיהס
דברי' ראוי' בפתיה' כאש' התפרס' ממה טיקח' אמ' יפיפי'
כו' התחי' לטיבח המטייח מעעע הגו' טיהס קודמי' לעעע
הנפטי' ואמ' טייט בו מן היופי' אש' בתכלי' עד אין כמהו
באר' ורזה אמ' יפי' בהכפל הפ' והע' כי זה עע' הכפל בס'
הקדש רל להורות על חוזה העען כמו ידקרק אדמרס
וזולת' עורד טיבתו בעעע הנפטי' ואמ' טייט לטון למורי'
יודע לדבר. בכל עען על השלמו' וזה ראוי' למלכי' למע'
יהיו דבריו מקובלים איכל הטומעי' קבול יערב להס' כי
זה עען מתמיד יותר ממה טייקבלו דבריו על יצר הירא'
והפחד ולזה אמ' הויכח תן בטיפותיך וכן אמ' יטיעיהו
גכ' עה' לא יכעק ולא יטיא ולא יטימיע בחוץ קולו רל'
טייקובלו דבריו בזולת יכעקה מיכר ערבותס ומתק טפ'
טיפתיס יוסיף לקח ובכלל הדבור השלם הוא הכרחי' ל'
לבעלי ההנהג' לא טיהוא מן הפלא למה יחס אלה התא
התארי' הברכה מאת האלקי' והגמול הגדול במה טאמ'
על כן ברכך לקיס לעולם טרס אומר דברי' הגדולי'
רל היצחק והאמת והגבורה וזולתס מראשוט ההנהגו'

מראי טועה ההנהגות הנאמ' אנחנו שאמנ' היה העני' כן כי
המדות וההנהגות הם מתחייבו' באר' לפי מיוגו עד שימי
טמוגו טלס כפי מה שאשט' כן תהיינה פעולות השכל בו
טלמו' לפי מה שאשט' ולזה כאש' תאר המשי' ביופי הגו'
ותארו המורה על טלמו' המוג' הוא מברא' שיהיי' מדות
תכונותיו והנהגותיו בזה האופ' מן השלמות גכ' והנה
תתחי' אליו הברכה חיים עד העול' והנה נטלמו' הפתיח'
ואכ' אמ' חגור חרבך כו' והוא הספר' שיהוא מספר דברי'
טעט' ותהיינ' עלה התיבו' חגו' יכלח רכב מן המקור רל' ש'
טילה העני' הם בו לעול' הגבור' הנצוח כנגד האויבי'
והענוה והיזק בהצטרף ל' האוהבי' עם שיהוא רוכב' על
דבר אמת רל' שיהוא מוטל בעיונות ומנהיג אותם כריס
כריסונו כמדרכת הרוכב בהנהגת הבהמה ומזה ימטיך
לו הוד והדר והם טיטי' מלות נרדפות נאמרו' על השבח
והכבוד אשר בתכלית ואלה תכונות רמות במלכים ות
ותהיה וענוה יצק כמו וענוה ויצק בחסרון ויו' כמו
טימטי ירח אמנס גדר הגבורה והענוה והיצק התבארו
למעלה וטיעור הפסוק הוא כן אתה הגבור לשון קריאה
מעטיך העובדים הם אלה חגור חרבך על ירך לניצח ה
האויבים רל' במלחמת גוג ומגוג אשר מזה נמטיך לך
הוד והדר וגם יכלח רכב על דבר אמת וענוה יצק ות
תמיד ימינך תורך נוראות ונפלאות מהפלקת הנצחו'
וחיניך טינועס עמים תחתך יפלו כו' אמר בלב אויבי ה

בלב אויבי המלך שהוא לנוכח ושלא לנוכח בפסו אחד
כי כן מנהג הלשון על דרך שימנו עמים כלם ואל משה
אמ' עלה ל' ושיעור הפסוק הוא כן חזיך שינועם בלב
אויבי המלך עד שימנו תחתך יפלו והנה התמינעו בי
בין חזיך שינועם ולב אויבי המלך עמים תחתך יפלו
וזהו ההתמינעות שהוא אחד מן היפויים ואלה שבחים
משיטפס מיכר הנפטי והעעעס אטיר מחוץ למה שהג
שהגבורה והיכר והענוה הם דברים בנפטי והניכחון ו
ושעולות הגבורה הם מהעעעס החיכועים ועד הנה הג
הגיע הספור ואל תפלא באמרנו הדברים העובדים
בהיכר. אל המטיח כי המדב' ברוח הקד' מדב' בעתיד
בתכונת עבר וספר הניכחון מגוג ומגוג שיעטיה על
יד המטיח כאלו עבר ובערכו שב חגור חרבך על ירך
עמים תחתך יפלו וחזיך שינועם וכו' כי אחרי זה יהיה
טילוס בארץ ולא ילמדו עוד מלחמה גם המקור בוא
במקום העבר כמו ילדה ועוב

ואמר אחר זה כסאך אלקים עולם ועד וכו' זה החלק
מיוחס ל' הקיום והוא מתחיל בו מעעע הנפטי כאטיר
התבאר למעלה ואמר שיכסאו תמיד הוא השופט יכר
לעולם ולקח הנה המקום תמורת המקומות והנה תאר
אותו בתארי הנפטיי' כ'לה לעולם ואמ' שיהוא ילקי' עול
ועד לא שיהיה פעם בזה התאר פעם בהפסו ובא. אלקי'
בזה המק' על דרך אלהי' לא תקלל שיהי' בו השופטי'

האמתיים והמנהיגים החשובים גם שבט מלכותו הוא
שבט מייסוד כלומ' טיכל מה טייכיה מיכר הטילטונות וה
והממשלה הוא דבר ישר לא זולת זה וכפל העען על
זר ההרחבה במאמר ועטיה אחר מהיפויים ההלכיים
הנקד' יצרות ואמ' אהבת יצרק ותטנא רשע והוא מדמה
מה טיאמ' כסאך ליהיס והנה התחייב מכל זה רל מיכר
היצרק והיושר המפלג שיהיה לו הוד מלכות נגיד ומיכ
ומיכרה לאומיים כן ביצקה יכוך כסא וזאת היא אחת מ
מן המדות הראשיות ואולי הגדולה שבכולם וביחוד א
אצל המלכים וזהו המכוון בעל כן מטייך ליק' ליקיך ט
טימן טייזון מחברייך כלומ' טכמו טיהו' מופלג בתכונת
היצרק יותר משאר האנשים כן התחייב על זר הגמול
הראוי שיהיה לו טילטונות וממשלה על כלס וכנה המ
המלכות במטייח' כי היו מוטיחי' אותו כמן נוד ביוס חנ
חנכת מלכותו כאטר התבא' מרוד וטלמה ואין ספק
התחייב מן זאת המטייחה טמחה טטיו' ויק' לבעלי' ואכ'
טיב לטבחור מעעע' אטר מתוץ ואמר מר אהלר' קציעו'
כל בגרותי רל טבגדיו בתכלית הפא' והיופי' מקוטרים
מכל אבק רוכל עס טיהס בהיכליס היקרים והנכבדי' רל
בהיכלי' טן ומר קציעו' ואהלר' הס מיע בטמיס ריחע'
ובאה תיבת קציעות בחסרון ו' וכלו אמר מר ואהלרות
קציעו' ותב' מע בתוספ' יוד כמו מע אפרי' טרטי' בעמ'
והיכלי' טן נמטיכת ל מע עלדרך בעל גמולו' כו' טיהוא

כִּלְאוֹ אִמּוֹ בְּעַל גְּמוּלוֹת בְּעַל גְּמוּלוֹ יִטְלוֹס וְכֵן בְּכֹאן כִּלְאוֹ
אִמּוֹ מִן הַכְּלִי טֵן מִן הַכְּלִי טֵן ב' פְּעַמִּים וְהוּא אַחַר מִן הִי
הַיְפוּרִי הַהֲלִיכִי מוֹרֵה תוֹקָה הַעֲבֵה וְהַשְׁלֵגְתוֹ וְשִׁעוֹר הַפְּסוֹ
הוּא כֵן כֹּל בְּגֵרוֹתֶיךָ מִן הַכְּלִי טֵן מִן הַכְּלִי טֵן שִׁמְחוֹךְ
בְּהֵם שִׁהוּא עֵבֶה נְפִילָא הַפֶּאֶר שִׁימִיכְאוֹ הַהִיכְלִים מִטֵּן הֵם
עֵס זֶה מֵר אֶהְלוֹ קִיכִיעוֹ כְּלוֹמֵר רִיחַ לְהֵם כְּלַבְנוֹ וְכַעֲרוֹג
הַבוֹשֵׁי וּבֹאֵה הַעֲלֵה תַמּוֹרֵת הַעֲלוֹל טִזֵּה אַחַר מִן הַיְפוּרִי
הַהֲלִיכִים וְזֶה כִי הַרִיחַ עֲלוֹל לְבַעַל הַרִיחַ אַחַר כֵּן אָמַר
בְּנֹת מַלְכִים בִּיקִירוֹתֶיךָ טַב לְשִׁבְחוֹ גַם מֵהַעֲעֵס אֲסִד
מִחוּץ וְאָמַר טִיבִין הַבְּנֹת הַיְקָרוֹת אֲסִד תַּהֲיִינָה לוֹ
כְּפִלְגְּשִׁים תַּמִּיכְאֵנָה בְּנֹת מַלְכִים עַל דְּרֹךְ וְהִיוּ מַלְכִים
אוֹמְעִךְ וְשִׁירוֹתֶיהֶם מֵעֲקוֹתֶיךָ וְכִלְאוֹ אִמּוֹ בְּנֹת מַלְכִים בִּי
בִּיקִירוֹתֶיךָ וְתַנְיַעַת הַיּוֹד נְבִלְעִיהַ בְּרָגֶט וְהַטְּגֵל שֶׁהִיא
הַמְּלִכָה תֵּהָא נִכְבֵּת לִימִינוֹ בְּכַתֵּר אוֹפִיר כְּלוֹמֵר מֵלוֹ
מֵלוֹבְטִית מִבְּגָדִי וְהֵב אֲסִד לְהֵם הַרְקָמָה עֵס אַבָּן יִקְרָה
וְעַד הֵנָּה הַגִּיעַ הַזֵּיוֹ וְגַם זֶה מֵה טִבּוֹהַ הַמּוֹמֹד מֵהַדְּבַר
הַנֶּשֶׂא וְאָמַר אַחַר כֵּן שִׁמְעֵי בַת כּוֹ הַתִּזִּיל לְדַבֵּר
בְּבִינֵנוּ וַיַּעַן אֶפְסֵר שִׁיסוֹפֵת הַיֶּאֱךְ הַמְּטִיחַ בְּחִירִי וְ
וְקָדוֹשׁוֹ יִתְעַרֵב עֵס וְרִים וַיַּחֲבֹק חֵיק נִכְרִיהַ הוּא מֵתִיר
זֶה הַסֵּף בְּטֹאֵלָה יַעֲזוּבֵר דָּתָם וַיִּשְׁכַּחוּ עַמָּם וּבֵית אֲבִיהַ
וְזֶה הַחֶלֶק הוּא הַהֲתֵרָה מִחֶלְקֵי הַמֶּאֱמֹה וְאָמַר לְכֹל אַחַת
מִבְּנֹת הַמַּלְכִים שִׁתְּעוֹזֵב דָּתָהּ וּבֵית אֲבִיהַ וְתִטּוֹב לְדַת
יִשְׂרָאֵל וּבִזֵּה הָאוֹשֵׁן יִתָּאוּ הַמֶּלֶךְ יִפִּיהַ עֵס טִרְאוֹי שִׁתְּכַנְעַ

אליו ותטתחה באחת השפחות לפני ארעה ואמ' שלא
תתאונ' לעובה עמה לקיה ומולדתה כי באה אל מעלה
גדולה ורמה להיות פילגש המשיח ער טבת צור רל ע
ערות צור טהיא העיר המעטירה תבא אליה במנחה
טהליץ בעדה אל מלך המשיח ופעיה יחלו עשירי עס
ותהיה לה כל כבודה מסגלות מלכים והמדינו נפך ספיר
וברקת פעמה בארצרותיה וממטיבות זהב לבוטה
וכלו אמ' כל כבודה לבת מלך פעמה רל כל דבר
נכבד ויקר יהיה בגנויה ונחסרה הלמד כמו טע שרי
גדודים היו בן טאול שהיכון בו לבן טאול ובכך תיב'
למלך מעלפת ספירים בבגדי זהב ורקמה ובתולות
ריעותיה אחריה ובאה אחריה קדם ריעותיה והוא אחר
מן היפוי ההלכי ואח' כל זה טב להטלי טבח' המטי'
והיכלתו ואמ' מובאות לך אלה בנות המלכי עס הש
הפלגת התפארת וההוד טס שרנו מובאו לך וסרות אל
מיטענתך לעשות בהם כריכונך ותובלנה בטמחות וד
וגיל ותבאנה בהיכל מלך וטב לטיבח' מיצר יחס האבו'
ואמ' תחת אבותיך יהיו בעך רל טהוא מזרע המלוכה
מגוע יטי המפואר טהיו בו מלכי נוראי ומברך אותו
במדרגת הנשטר מהמלך כמו ויברך יעזב את פרעה
ואמ' טיבעו גכ' והיו בזה האוש' מן ההיכל וימליכו תח
תחת אבותיו וטהו יוכי טמו לעולם במקהלו ער טכל
העמי יודו אותו כל גוי יאטרוהו וזאת היא החתימה

ומטימיעי בת ער סוף המזמור דבר במדרגת הרבור הב
הבינוע כמו שיער במה שאמר שיר ידירות כאשר
התפרס ממה שיקרס ולא שיתק בזה המזמור מהרבור ה
השפל קצנה או גדולה והנה עלה בירינו טיבזה המזמ
המזמור מרבר בסו המקיי בטיעה הטיבת ובו כל הדברי
היצריכים למליץ רל המיכאה סדור וכירה רמיוזה יחנ
עו חלקי המאמ רל פתיחה ספור קיום התרה חתימה
ומאמ שיר ידירות מרמה החלות בקצת כמו שאמרנו
והוא מטיבז מכל היצרי רל מעעע הנפטי ועעע הגרף
ומהדברי אשר מחוץ גס כי הוא מתחי מהרבור הנטיא
ומשילים בבינוע וביחזקל ובירמיה ובקצת מרברי יש
יטיעה תמיכא מאמרי רביס בסוג המקיי מטיע הגנות
ואמר הפילוסוף בקצורו מן ההליכה אשר
עטיה ללכסנר שאס נטיבז איש מה מיכר יחס האבות
ומעלותיהם אס היו כלס חטוביס ראוי שנספר אותס
אחר לאחר עד נגיע אל האישי ההוא אשר נכוון בו ה
הטיבז ואס הראשווע היו בעלי המעלה עס שאשר הס
הס קרוביס אל האישי היו אנטיי רמיס ומרמה ראוי
טינטיבז הראשוועס אחר לאחר ונדרג אלה האמיכעיי
עס התנילות וערמה באמרנו כי לא ריכנו להאריך
ולהרבות רבריס עס שימעלות אבותיו שיל פלע נודעה
בטיעריס והוא מן המפרסמות ואס היה הרבר בה
בהפך רל טיהראשוועס היו אנטיי רטיע והאמיכעייס

והאמינעיים טובים נתחיל מן האמינעיים ונספחותם
אחד לאחר ונתנצל שלא התחלנו לספר מראשי היחס
לבחרנו הקצור עם שהוא מפורסם טאלה האנטי טיהם
גחולי המעלה אי אפשר טיבאו מפחותי עמים ואנטי
בלי טים ואם לא נמיא לו יחס אבו כלל אז נאמ טיכח
ועינס ידו עטיה לו את החיל הזה ובו הגיע כל השלמו
טיהיה ראוי לכל המשיטה לא יחסר כל בו ובטיער
הגנות נעטיה מה טנאמר בהפך ואז עוד טיאם נטיב
אותו מיכר מעטייו ותכונותיו נתחיל מהצדק ואחריו ה
התברנה ואחריה הגבורה ואחריה היראת חט ואחריה
יתר המדות עוד אמ טיראוי לישמר בטיער הגנות פן
נאמ עטע הנוליס והנבלות כי אם ברמו וחיד וטיראוי
לנהיג בגנות הגזומים על צד זה נול למנגדים ואמ
בא מספר ההליכה טיהטגבת העטן ועילריו הוא על פע
רבים אם טיאמ טיהוא היה הראשון באותו הפעל כמו
טנאמ בקין טיהוא היה ראש לרויחים ובאברהם טיהיה
תחלה לגרים אם טיהוא פעל בזמן מועט מה טירכו לי
ליפעל בזמן מרובה או טיעל בזמן מה תקטיה פעלתו
אלה הדברים ישליגו העטן אם טוב ואם רע ואמר
קרינטייליאנו בתטיעי מן השליטי טיהטבחים הלקיחים
מעטע הנפטי הם הטבחי האמתיים והם לעולם טיבחים
אמנס הלקיחים מעטע אשר מחוץ ומעטע הגוף הם
טיבחים אם נרגיל בטוב ההנהגות כלו תאמ טיהעוטי

ורבוי הקבע' אינו טבח מיצר עיכמו כי אם בהרגילנו
אותו בנדיבות וותרנות ומתנות לאביוע' וכך היכלת
הוא טבח אם ידרוך דרכי היצדק והיושר והיופי ותאר
האברי' הוא טבח אם לא תמטך מזה הרדיפה ל' התאו'
ובכלל אלה מיצר עיכמו אין בהם טבח או גנות כי אם
בהצטרף אל הנהגתם והרגלם ואם הנדיבות והיושר
וזולתם מן הנהגות הם לעולם אמתיים בטיב ונהנה
נטלם מה טריכינו וזכרו בסוג המזויס

פרק ה' מסוג העיכומי וקודם מעען העול

אמר הפילוסוף בא' מההליכה שהעול הו' הזק יהי

בריכוך על דרך העברה ברת העמוס והעמו'
ממנו מירח ממנו כולל והעמוס המיוחד ה
הוא הכתוב למען לא יטבח המיוחד בעס ועס אומה
ואומה ואמנס העמוסים הכוללים הם הבלתי כתובים
טיבכל מזויס בס' כמו כבוד ההורים ונתת תורה למטיב
והפעלות אשר היו בריכוך מהם בהסתכלות ובחירה ק
קודמת להם ומהם מה טייהיה לא מהשיתכלות קודם
אבל מחלטי השיתכלות למקום מדה רעה או הרגל

וכל פועל דבר על דרך העול ולא ימנע אם
שיפעלהו מיצר עיכמו לבד מדיכוננו ובחירתו ואם טלוא
יפעלהו מיצר עיכמו ובחירתו וזה אם שיפעלהו בהז
בהורמן ונקרא קרי ואם שיפעלהו בהכרח ואטיד יפעל

יפעלו בהכרח מהם מי שיפעלו מיכר טבעו להיותו
רע בטבע ואם שיפעלו מפע מכריח מחוק ואשר
יפעלו מיכר עיניו הוא לברז עלת הויתו לא דבר
אחר מחובר בו מחוק ולא ימנע אם שיפעלו
משע הרגל רצה או מרה רצה אם מפע תארה ותטוקה
ואם מפע התטוקה לא ימנע אם שיהיה מפע תטוקת
דברית ואם משע תטוק דמיוע וזה לא ימנע כי ממנו
משע תטוקת כעסעת וממנו משע התארה והנה אם
העולע יעולו לאחד מן סבות א' משע הדורמן ב'
משע הטבע ג' משע האונס ד' בגלל ההרגל והמדה ה'
ה' משע הדבריות ו' משע הכעס ז' משע התארה וכל
אלה חלקי חלטי הסגרה וולת הדבריות ואשר יפעלו
ב' דורמן אין להם תכלית מוגבל גם לא יהיה העול ש'
טיבה מתאור כי הדורמן הוא אשר על המעט כאשר
התבאר במקומותיו ואשר הוא מטבע המעול הוא מ'
מתכונה קיימת טיקועה ותכליתו הוא תכלי' ההפעליו'
הרעית אשר ידובר בהם אחר זה ואולם אם יהיה מיכר
הטבעין והטיות לא יחם אל הטבע כי אם אל אשר
הוא בקרי רב הדורמן ואשר הם מיכר האונס תכליתם ת'
תכלית הפעלות הנעשות בבחירה אחר שי' אונס יקרא
לכל ההפעלו אשר ישעלו בבחירה ואשר הם מיכר הר'
הדבריות תכליתם הרברים אשר יחטב בהם טיהם מוע'
מועילים ואם הרברים הערביס אמנס העול טיהוה מ'

מהכעס תכליתו בקשית הנקמה ואולם העורל אשר יהיה
במדה או בהרגל או שהוא מיצר התאוה תכליתו התענ
התענוג ולכן כל הרברי אשר יחטיב בהם שיהם ערבים
יעשו בגלל אחת מאלה הסבות הד אשר יפעלם האדם
מיצר עיניו רל ההשית כלות והכעס המדה וההרגל וב
ובכלל כל אשר יפעלו העורל מיצר עיניו יפעלו בגלל
דברים שיהם באמת טובות או ערבים או שייחטיבו כן
מזולת יהי העע כן ולזה כשינחשו הגע לעתי לאי זה
טוב עיניו וגרורל נסבורל מפע זה מן התלואה והיורה ה
העיומה מה שלא יעלם להגיע אליו או שניחשוט לפע
לפעמי שיהע טובו מיצר שייכילו מענטי גרורלי נקמו
ומארות התענוג הו שנוי ל תכונ מתחרטית פתאוס
מהרגטית הטבעי לו והיגון והיכער הוא שנוי אל
תכונה מתחרטית פתאוס מהרגטית דבר בלתי טבעי לו
הערב הוא מורגטי אשר יפעל זאת התכונה
בנפטי והמוצטעריס הס המפסידים אשר יפעלו הפך
זאת התכונה והנה כל אשר היה ברבר יותר בטבע היה
יותר חזק התענוג ולזאת הסבה בעינה היה הרבר אשר
במדה והרגל ערב למה שמה שינגילהו פעמים רבות
ידמה הרבר הטבעי אשר הוא תמירי

וראוי שיתדע שיהתאוות מהם דבריות מהם בלתי
דבריות והבלתי דבריות הס אשר נשיתתקבהם בבעלי
חיים כמו מאכל מטיתה משגל וזולתס אמנס תאות ה

השמיע והראות כאילו תאמר לעשות טדים ושירות או
שילבש בגדי זהב עם אבן יקרה אינם ערומו מהדברי
כי באלה לא יתענוגו הבעלי חיים ולא נשתתף בהם עמ
עמהם גם כי טע אלה החושיים ידמו לרבריות מיצר מה
אם השמיע שותף עמו מיצר המלות ואם הראות מיצר
הקזים והרמיזות הנעשות איכל המשיא ומתן גם לא ימ
ימנע אם שיאשר בו התענוג הוא הזוה ויהיה התענוג
בפגישתו אם שיהוא עובר ויהיה התענוג בזכרונו ואם
שיהוא עתיד ויהיה התענוג בתחלת ולוה היה הכעס ע
ערה מיצר מה למה שימנע בו מן התחלת על כפילת
הדע על מי שיכעס עליו והנה אחר כך בזאת הנקמה
תערה מן כר התקוה אשר תשיגנו לתת לאיש כפעלו
אמנם הנצוח לא בלבד יערב לאוהבי הנצוח לבר
אמנם יערב לכל בע אדם בכלל וזה כי הנצוח הוא תש
תשווקה לו ההנטיאות אשר הוא הנכסף מכל בע אדם
ואם יתחלפו בזה בעזות ביתר וכן הכבוד ההגדלה
והרוממות מבוואר מעענס שיהם נכספים מכלל המין
והכפלת הרבר האחר בעינו ערבה מיצר הכנסו בהדגל
והמורגל יערב וכן ההעצתה וההמרה מעין לעען
ערב בטבע מופע הרגשית רבר מתחדש וכן הלמוד
והחזקו וההמייס ערבים למה שכאלה יודע הדבקות
אשר בין הנמכאות והתענוג אמנם הוא בהשיג הדבקות
אשר בין טע דברי מהדברי הנמכאי בעולם ועען

המיציאות מברואר בעינו שיהוא נכסף איכל כל אדם
ולהעיל לקרובי והטיעטוע העיוע ואהב הבט ואהבת
כל אדם פעולותיו ומדותיו טיהם טבעיו לו או בהרגל
אין ספק בם שיהוא מן הדברי הערבי ואחר התישב זה
נאמ' טיהעו יעוול בחטבו אפטורו עטייתו בערכו
וטיהיה ממה טיעלס ולא יודע או טיהיה ממה טייטכח
בזמ' מועט אס לא יהיה ממה טיעלס אמנ' בעלי הכח
והיכלת והתחבולה הרמה הם יעטיו העו' אס לא יעלס
לחטב' הנצ' מהרע מהפלג' יכלת' אס מעטיר אס מקרוב'
אס מאוהב' אס בתחבולו' גס כ' יועי' לבעלי התחבולו'
היציא העול באופ' לא יחטב עול גס יקל העו' בהיטיר'
ל האוהבים למה טייקורו מן הריצו קדם באס אל מקום
הדי' ואוהבי הטופטי' יעוולו בנקלה כ' לא יפחדו יגיע
אליה העונ' מיכרס ורברי רבי' וולת לו יקל העו' בערכס
אטיר לא זכרתים לבחרי הקיכור

פירקו' מהאנטי' החמוסי' והחמוס' הנה בעלי הממו'
יעטיה להס העו' לפעמי' אס היתה כונת המעו' על
הממו' אס לרו' היכרך ליו' להיותו עע אס טיהו יכו' לטיס
על עפר ביצר ולכנו' סגולת מלכ' והמרי' ומפע' זה ירבה
מעטיה העו' ולזה העטירי' יהיו חמוסי' מזה היצר כ' אס
עולו העעי' לא יטיגו מה טכוננו אליו מקבורית הממו'
והבוטחי' בכל אדם עד' לא יחוסו לרוע תכוננו האנטיס
יפור' בהס העול בנקלה וכן הטומרי' מהתבזו' במריבות

במריבות ומחלוקת גם אלה יחמסו כי לא יחקרו על העול
לברחם מהמחלוקת ובעלי העצלה וההתרשלות ואשר לא
ידעו ענף העול והיושר ובעלי הבטות יפג' העול עליהם
מדי יום ביומו כי לא יחפשו עליו ויסכלוהו גם אשר
נבטיח בהם שייטבחוהו כגון הקרובים והאחים או שיהיה
ירגישו בו נעורל אותם מצלי פחד למה שיאלה לא יח
יחטבו שהאחים יעורלו אותה ואם ידע טקבל העול
מהם יטכח קו' שיבקר להוסיאו מידם במריבה ומחלוקת
והאנשים אשר נחמסו פעמים רבות גם אשר הפסידו
ריבותם לפע השופטי' שבו למדמס דגל וכל אדם יעורלו
אחרי היותם בזה האופן מן החלטה והעדר היכלת וא'
מוטייע להם והנכרים במדינה או ביחס או במדות או
בלשון או ברת מוכנס שיעשה להם עול למקו' התענג'
והעול הנופל בס הוא בזיון כי העול יהיה בממוץ וה'
והכבוד והטוה' ופחותי הנפשי והפחדעס אלה
יביאו עליה הצול כי לא ירא האדם מהס כלל והס בלג'
הנטיקעים באמת יחמסו ויעורלו כי לא יחטיב שיה' ינקמו
ממנו אמנס הרברים הנלקחים בעולנות הס אם
הרברים אשר ראוי שתגזול בהס המחילה ואס שיהס
יסתרן ויעלמו אמנס הרבר' אשר תפול בהס המחילה
הס הנבזים והמעשים כי לא יחושו האנשים בהפקדס
אמנס סבות ההסתר וההעלס הס רבות אם שיקל טנו'
תמונתיהם או גהועהס או שיימאאו דומין להס איכל

העולן עד יחטבו טיהם שילך ולזה יקדימו לקנות ממין
הדבר שיירצו לחמוס אם טיהם דברי טיהם מטיתעם עם
הזמן מבלי טייטנה אותם האדם אמנס מייע החמס
יהיו מול ב' דברי רל אם טייהיה ערב או מועיל והם
ימיאור על טיע צרדי' אם לדחיות נוק אם להטאות
תועלת והחמס הוא טיקח האדם דבר מהעול ברצונו
ובבחירתו ולא יצטרך המתעם לבר ל' טידע מייע ה
החמסי והפעלו אשר הם עול והתנאים אשר בהם יהיה
חמס ועול אבל זה גם כן התחייב בחק המתנצל למה
טיהוא יורה לפעמי' במיאות הדבר אשר טען כנגדו
עם טייכחטי טיהו עול וזה טיורה בטיהו לקח לא בטיהו
גנב בטיהוא קול לא בטיהוא חרף טיהוא בעל בעולת
מיצה ר'א בטיהוא נאף ולזה ראוי לטיעהם טידעו מה
היא הגנבה מה הוא החרוף ומה הוא הנאוף וזה כפי ה
תווה הכוללת או המיוחדת באומה והחמס אשר לא
יקבל התנצלות הוא הנעטיה בקדימת ההטות כלות ובב
ובבחירה ויטי חמסיס טיורה עליהם טימותם טיס מן ה
החמס אשר בתכלית וטינעטו בהטות כלו ובבחיר' כמו
הגנבה והנאוף כי אלה אי אפשר מבלי בחירה ולזה
כטיורה באלה הטות לא נטאר לו התנצלו ויחוייב
על המתנצל לבלתי יורה בטימות אלו ואם הורה לא יו
יורה לא בסוג כמו טיורה בטיהוא קולו לא בטיהו חרף
וזה טיהחסרונות ית' לפי בגנות לטי הפחות והית'

למה שיהי' לך לא יחשב לחרפה ואם הנאוקה הנה אין
ספק שיהוא חרפה נפלאה ולפי שהמתרע' יגדיל ההחמס
והמתנכ' ימעטיהו ראוי אחר כך שידובר מהחמ' הגדול'
ומהמועט ומה שיימצא ברבדים המועטים חמס גדול
זה יהיה אם מגדל הרע בעצמו הנמצא בזה הדבר
המועט אם מעצם הנוק אולם מעצם הנוק
ברבר המועט הוא כמי שייטלול מן העע מכולת ביתו
כאשר היה מועט ואין ליל ידו שיקנה זולתו אבל וגדל
הרע בעצמו ברבר המועט כמי שייגנוב שקל כסף מן
ההקדש למה שישקל כסף הוא דבר אין ראוי שיחשב לו
למעוטו אמנם הוא רע גדול למה שישאו לבו למעורר
באלקים ולקחת ממנו ולזה הגיע אל התכלית מה שא
שאפטר מן הרוע וכאלה אינה ראויה המחילה והסבל
כלל ומהחמס העצום שיהיו בעלי הזרק והחסידות
מדוכאים על פעולותיהם אמנם כי זה תפארת לאנשים
ההם כמו שיקרה זה להרוגי מלכות שיהגיע להם מזה
תפארת לא ישוער אחר המות וכן מה שסבל ירמיהו
מן המכות ויתר הדברים שבו לו לתפארת ב חיו ובמו'
ובכלל כל מי שיינוק על הדבר ראוי שיכבוד בו ישיג
באותו הנוק כבוד מופלג ומן החמס העצום
שיהיה החמס ההוא דבר חדש לא עשהו אדם לפעו או
לאחריו עוד שיהיה הוא ראשון שעשהו ונמשך אחריו
כל מי שעשהו זה השעל כענין קין עם הבל עוד מן

החמס העיכוס המגיע ההפסד והאבדון למנהיגי העם
 וראו להם הדרך יטיכון אור כמו מעתי העמוסים ואשר
 יבואו ממנו טובות אל הכלל עוד אשר יפול ממנו
 בקרובי והאוהבי למה שיהיה מתק האדם להטיב לקר
 לקרוביו ואחזות מרעיו לא לעול אותם ולחמסם עוד
 הבגידות ושיבועת טווא והפדות הברית ואשר יבוטשו קוי
 קריהס הס מן החמסים העיכומי וכל טיכן אס קבלו מה'
 טובות לכן ראוי לתת לאלה הענשיים הגדולים במקום
 רואים ובמחשבים וזע במקדלו על גפי מרומי קרת עוד
 החמס בעמוסים בלתי כטובים יותר עיכוס מהחמס ב
 בעמוסים הכתובים כי הבלתי כתובי הס כמו העען
 הטבעי וכל העולם יסכימו להיות השיכל מורה עליהס
 כמו כבוד הזריס ותת תורה למטיב אמנ' העמו' הכתו'
 הוא אשר התיתרה בו האומה ואינס במרדגת הדברים
 הדברי הטבעי והמסכמי' ואחרי בארנו הדברי אשר
 מהס ילקחו הקדמו בערך ל המתרעס והמתנצ' כחזור
 ל מה טואמ' טוליאו בזה בב' מההליכה החרטה
 נטילס הפרק הטייטי

פרק

טיב יעי מהטענה הסברייית

ראוי שינאצר מה טיראוי בזאת הטענ' לעשויות
 למתרעס אחר שיהמתנצל הכחישי הפעל גם מה
 טיראוי טייטיבהו המתנצ' ויכר המתר' בספורו

בספורו שיהיו החסידים מפורזים בו כגו' שיאמר שיכל
פעולות החסיד ודבריו ועעעו ומעטייו ותנועותיו מור
מורות שפעל אותם הפעל אמנ' ספר המתנצ' ראוי להיר'
פשוט ויכח עם נתינת הבנה והחלטות החסידים שהביא
המתרעס וזאת הטענה נחלקת לו' חלקי' מפרסם יחס
אות ראיה המשיכות באור' המפרסם הוא כאשר תבא
שיחטור הוכחח לחטוא ושיכל ימיו היה שיטוף בזה
החט והכעור וזה יחלק אל הסבה וההנהגה . והסבה
היא שהעעעו אל החט כאלו תאמ' תקות התועלות או
בריחת הנוזקין' תקות התועלות כאשר יטאל האס לא
עטיה זה העעען לתוחלת שייטיג ממנו תועלות או תפאר'
או עוטר גרול' או שררה או אהבת הנטיים או תאר' אחר'
ומטיל בריחת הנוזקין האס לא עטיה זה העעען לברוח
מן הנוז מהטנאות מהטיס רע מהיגון מהיכער ובכלל
המתרע' יבנה עענו על תוחלת הטגת התועלות ובריח'
הנוזקין אמנ' יחד ההתנצלו' הו' שייכחיש המתנצ' כל מה
טיאמ' המתרעס אס יוכל ואס לאו יחליט דבריו ויאמר
שהיא רעה גדולה לחטור כל אדם שהגיעהו תועלות מ
מיכר אי זה דבר ולאמר שהוא עטיהו

ההנהגה היא כאשר נחייב העעען ממעטייו הקודמים /
ובזה ישתדל המתרעס למיכא אס הסכן הסכין לעשות
בזה ואס לא ימיכא זה יתבונן אס נפל בחטור דומה לו'
ויראה אס יוכל למיכא הסכמה מה מהנהגתו הקודמת

הקודמות אל זה הפעל בזה האופן שאם החטוד הוא
שיכוון בזה השיגת ממון וריוח נאמ' שהנהגתו הקודמ'
מסכמת בזה שיהיה כילי וקובץ על יד כל ימי חייו ולזה
נפל בזה החט ואם החטוד הוא טעויה לתכלית שררה
ושלטונות נאמ' שיהיה הוא דבר אמת מבלי ספק למה
שיראה שילעולס דרך אחר הכבודו מתנשא לאמר אע
אמרוך ובזה האופ' נוכל לקיים החט והעין מיצר ההנ
ההנהג' ואם לא תמיכ' ההנהג' מסכמת עם החט נחפש
אם נמיכא מסכמת מיצר מה והמטיל החטוד הוא שיחט'
לתחלת ממון ואין לנו מהנהגותיו הקודמיו שיהיה כילי
נמיכא מה שרמהו במקצת ונאמ' שיהיה נותן שוחד
בעל אמונה רעה ובכלל נחפשי עונותיו פטיעיו להראו'
שיהוא בעל עברות ומדות רעות לכן אין מן התימה אם
נפל עתה בזה החט ואם עיכוס הוא ואם המתרעס
לא יוכל למיכא פטיע וחטאת מיצר הנהגותיו הקודמות
למה שיהיה פרוטי מאד לפי מה שיהתפרסם ויש לו שם
על פע חרץ כאחד הגדולים אשר בארץ או יאמר
המתרעס שאין להביט אל השם הטוב ופרסום מעשיו
איכל האנשים אמנס ראוי להתבונן היטב כי הוא
עשה זה החט מבלי ספק ושיהוא במדרגת הערומים וב
ובעלי התחבולות מלאו כרסם מיכל טמאה כטמאת הנ
הנרה בתעלומות והסתר ומקדישים ומטהרי' ל הגנות
גם כי ירבו תפלה וילכו שיחוח עוד המה בחזקת קדוטי'

ושרוטיים איכל בע ארס ושבע תינבית בלבס ובגלוליה
נפטיס חפיסה ויכר התניצלו הוא שייכיע המתניצל
ההנהגה הקודמת תמימה כפי מה שאפשר אם יוכל ואם
ימנע למה שרבו פשיעו מלפעם יאמ' שאז בימים ההם
היה יצעיר השיע' או שיהיה שובב או סכל או מוכרח או
מפותה ואכ' הלך בררך טובים והתנהג בחסידות והיה
צדק אזור מתעור עד אין ראוי שיוטל חט זה עליו מפע
זה ואם היה כל כך מוחזק לרשע בכל הזמן הקודם עד
ימנע בערכו האמר כיברים האלה יאמ' המתניצל שאי'
ראוי להאמין לקולות ולטימור הרעוה כי הוא נקי מכל
פשיע וחטאת וביחוד מזה העון שהוטל עליו ומי יוכל
לעכור באנשים הרעים הטונאים והאויבים ומיכואי
הרבה שלא יביעו ידברו עתק והוא מאמ' כולל ומוסכ'
מכל האנשים שאין להאמין בקולות ואם התפרסמו ע
עבע רשיעו כל כך שאין לו התניצלות כלל מזה היכר
יאמ' שאי' עתה הכונה להתוכח מהמרר וההנהגה הרעו
לפע בעלי ההנהגה כי אם לברר הפשיע לפע הדייעס אם
הוא אמת או לא היחס הוא כשיהמתר' אומ' שיה העע'
לא היה שוב לתועלת כי אם לזה שיהמתרעס עליו גם כי
לא היה ארס יכול לעשותו כמוהו או שלא היה אפשר
העשותו כי אם בדברי' אשר עשהו או שלא היה אפשר
שיעשהו ארס מה אחר באופן כל כך נאות או מיכ' רב
התאווה לא רוכה המתן לעשותו באופעס יותר נאותים

ואז יכיר ההתנכלות הוא שייבאר ההפך רל שיהיה יכולת
באחרי לעטיותו כמהו ובארפ' נאו' ואפש' שיישוב לתוע'
יותר גדול לאחרים ממה שיישוב אליו וטהי' בזה הפע'
לאחרים כל מה שייכריך האות הוא נחלק לז' חלקים
המקום הזמן ההמטיכות הסבה תורלת ההטלמה
ותקוה ההעלמה ושאלות המקום הם אם המקו' ברר או
מעבר אם הו' ברר לעולם או זה היה בעת המעש' לבר'
ואם הוא מקום הקדש' או חול כולל או מיוחד ונחפש'
תארי המקו' אם הוא נגלה או מכוסה ואם היה אפשר'
שיראה או שישמע הדבר ונכתוב כל הדברים שיהם ט'
טבים להיכריך המתרעס או המתנכל שאלו הזמן באי
זה חלק מחלקי הטנה באי זו טעה בלילה או בין השמי
השמיטות באי זה יום ובאי זו טעה בכמה טעות נעש'
וכן כל הדומה לזה שאלות ההמטיך אם היה ארו' בער'
אל העען ואם היה בו המטיך מספיק להטלמת העען
ואם היה יודע קודם שיהיה לו המטיך יוכל להטל'
העען הסבה אם היתה מספקת לעען או היתה אחת
טובה הימנה תוחלת ההטלמה שינמיכאו בו הדברי'
הנזכרים ואם מהיכר האחר ימיכא כח על הדבר מעות
עיכה חכמה פעס מן ההראו' ומיכר האחר הערר היכלת
היכלת עעות הזללות סכלות בלתי פעס מההראו' אשר
מאלה היכרדים היה יכול לדעת אם אפשר שיהדבר יבא
לתכלית או לא

תקוץ ההעלמה תט

תשאל מן החברים מן המסייעי מן המשתפי מן הבע
 או עברי או טעהם כלו אמ' טוה עטה הפעל הרע למה
 טעטאהו עם בעו או עם אנטיס טילא יגלו זה על זה
 הראיה היא כטיבתאר הדבר באופ' יותר קיים וראיות
 חזקות ונחלקו לג' חלקי עבר הורה עתיד הטילות מה
 מהזמן העבר אנה היה אנה נראה ואס ראיהו אכ' ואס
 בא בתנאי עם אנטיס מה ואס אמ' לעשו' זה הפעל ואס
 ואס היה עמו אדס טעטיה בחבורתו כרומה לזה ואס ה
 היו לו מן המסייעים ומן העוזרים ואס עטה זה במקו'
 לא היה רגיל בו או בזמ' אחר בזמ' ההוה אס נרא' בזמ'
 העטיה ואס נטימע קול פס' יעותיו כטיהיה רודה אחריו
 ואס טימענהו יצועק עליו או טיטימענהו קו' כלי דינה או
 אס הוטג זה באחד החוטי' רל' ראות טימע ריח טיעס
 מטיוש הטילג' מזמ' העתיד אס יטאר דבר אטיר למענה
 אכיר איך היה העען או מי עטיהו אס גוף המת נפוח
 עם שיחרות יורה על טנתן לו סס המות ומי עטיהו נכס'
 אס העח החרב או הבגר או סמן הרגל או טינרא' בגדי'ו
 מלכלכיס ברוס אס נראה טב במקוס ההוא תכף נעטה
 המעטה ההמחטיכות הוא כטינטאל מן
 הסמע הנמטיכי לעוטי' העברה או לנקי' ממנה
 יצר המתרעס טיאמר אס יוכל טיאטור
 עליו התלונה התארס או הטתחר או טיהיה מגמגס
 מתבלבל ברבורו נרר דבר מה ואלה כלס סמעס נמ

נמיטכים לעובריים ואם לא נראו אלה הסמע' אחר עטי'
החטי יאמי המתרע' טוזה בערמיתו ותחבולתו כבר חטב
קודם כל מה טיימטוך וגמר בלבו להתחזק ולהתאפק עד
לא ימטוך לו אחד מהם וכן עוטי' המרגילי ברטע ומו
ומופלגי' בו טייטמרו מההתפעליו יהיו סבה על הגלות
עענס וזה יורה על ההרגל העיזוס וכחם אשר להם על
עטיית התועבו' כי לא יגיעם התפעלו' מהם כלל ויכר
ההתנכלו' אם קרו ההתפעליו' טיהרגילי האלה נמיטכו ל
לגדל הסכנה אשר יטער התחייב מזה לא על עטיית ה
החטא' ואם לא קרו לו הסמע' ההם יאמי טוזה אמנ' היה
כי נכון לבו בטוח על היותו נקי טלא תבאהו רגל גאו'
ויד רטע לא תעדהו אמנס הבאור הוא אשר נרגילהו
באחרונה אחר קיום החטא וימיטאהו לו מקומו מיוחד
וכוללים והמיוחדים הם טיא' אפטי' טינהג אותם זולת
המתרע' טיא' אפטי' טינהג אותם זולת המתנכ' הכוללי'
הם טאפטיר טיורגל בין המתרעס בין מן המתנכ' מי
טיכרדים מתרלפים אמנס בטענה הסברייית המקום ה
המיוחד למתרעס כאטיר יאמר טיאין ראוי הרחמנות
על הרעים וכאטיר יפליג אכזריות העון והמקום
המיוחד למתנכ' כאטיר יבקטי על העון המחילה וכאטיר
יאמר טיהמתרעס התרעס על יכר החמס והעדר המשפ'
והמקומות הכוללים לטיעהם הם מהערים וכנגד הער
הערים מהנגיטות וכנגד הנגיטות

מהראיות וכנגד הראיות מהקלות וכנגד הקלות
מהעדים נאמר לפי מעלתם והנהגתם ונאמנותם
וכנגד העדי' נאמר לפי רוע הנהגתם והעדר נאמנות'
ושיאי אפסיר שיהיה כמו שיאמ' או שלא היה העעך כן כ
כמו שיאמרו או שיומנע שיהעדיס ידעו אותה או שיאמר
מה שיאמ' מיכר איבה אהבה יראה או בגלל שיחר או
שהס מביאי ראיו' ואין בחק העדי' כי אם להטיב כפי
מה שיישאלו מיכר הנגישות כשינאמר שדרך הקדמוע'
היה לחזור האמת באכזות ונגישות גדולו כדי שיאמ'
מה שידעו ויכר המתרעס הוא שיאמ' ראוי לעשות כן
לכחטדיס כפי מה שנהגו מימי קדם כדי שיודו על
האמת ואחר הגדת או הודאת הנגושים ראוי למתרע'
שיקיי' דבריו ויאמ' הלא אמרתי אליכם רבותי כי זה פ
פעל ועשה וכנגד הנגישו' שיאמ' המתניס' שהקדמועס
בחרו הנגישות כדי שיודו בדברי' הודאס לא במסופ
במסופקי' וחטדו' כאש' אמ' המתרע' שהוא מבווא' שאי'
להביא האנטי' לידו נסיו' מחמת תרעומ' מה קיל או
חטד היוסא כי אם ברברי' שהס מבווא' ההראות
עוד שאי' להאמן למה שיאמ' בסב' היצע' כי אין כל הא
האנטי' סובלי' בטו' המכו' והנגישו' אבל זה יתחלק לפי
החוק והאבירו' והחלט' ופחיתו' הלב עד שהחלט' שאי'
יכו' לסב' חתק נשני' למה' חוד' מה שייחשו' שירע' הדיו'
כדי שלא יתיסר תמיד עו' יתבונ' מה שייחפו' בו הדיון

ואם הוא טיף ולפעמי' בהוראתם ישימו חטו מות על
אישי ידיו תמי' וכל זה להנצל מהיסורי' והנה יספך דם
נקי הרבה וירבה העול אם נלך אחר הנגישות אמנם
זה ההתנצלות יועיל כאשר השיבוננו לכל מה שיהוה
במחלוקת מן המתרעס וסתננו דעותיו בראיו' מספיק'
מהראיות והאותות ויתר המקומו' המגדילי' החטוי' דא
ראוי לעשות בזה האופן כאשר יסכימו ראיות ואותות
רבות על הדבר ואמ' טעמן ברור ומפרסם לא חטוי' לב
לבר הוא אשר התחייב מהם עוד טראוי' להאמין יותר
בראיות ובאותות ממה שיאמן בעדים למה שיהעדים
מפע היראה או טיח או אהבה או איבה העידו מה
טיהעידו וזה נמנע בחק הראיות והאותות וכנגד הי
הראיות והאותות והחטויים אחרים נאמ' בזה האופן
והוא שיאמ' המתנצל שאי אפשר המיכא במדרגה מן
התמימות והיושר והנקיות שלא יפול בו החטוי' מיכר
מה לכן אין לקחת ראיה על האנטיים הטובים להחזיק
מכחה במדרגת הרשעים עוד ראוי' שיחלישי' החטוי'
ושנאמ' שאפשר שיהחטויים ההם בעצמם ילקחו בערך
זולתנו ונאמ' שהוא עון גדול ולכת אחרי' הסברה
והחטוי' להחזיק בהם האנטיים כרשעים בזולת העדים
מן הקולות יצר המתרעס הוא שיאמ' שלא יתפרסם ל
לעולם אי זה קול או חטוי' שלא יהיה אמת בכל או ב
במקצת עוד שיאמ' שזה הקול לא יכא בסבת איבה א

לא יבא בשבב איהב אהבה טיחור או יראה להיות כל ילה
הסבות נצירות בצען עור טיאמ' טיאפי' היו כל הקולו'
האחרים כרובים זהו אמתי כאטי' נבאר בראיות כנגד
הקולות כשיבא המתניכל משלים מקולות וחטרי יבאו
על האנטיים והיו כרובים גם כן הקולות מוצאי' לפעמי'
מחמת טינאה אס גם כן מהאנטי' הרעי' אטי' למדו
לשונס דבר טיחור והולכי רכיל אטי' אין להאמין בהס
עו' טיאמ' המתניכל למתדעס אין להאמי' בקולו'
כי גם אע טימעי' עליך היום קול וחטד מדבר פלווע ולא
האמנתי וכך ראוי טילא תאמין בו אתה גם כל ארס
יוכל לעשות בריאה ולהוציא טיס רע על האנטי' מזולת
טיהיה העען כן ואס הקול חוזק מאד וקטיה ההעתקה
צריך טנבאר מסח הסברה ונרטיח ער טיטיאר האמת ב
במקומר ואמ' הפירלוסוף בא מההלכה איכל הנגיטיה
טיראו לטופטי' טילא יטתמטו בזה המין בלקיח ההודא'
אבל ירגילו ויעטו בהודאות האחרות כי הרבה מן הא
האנטיים בבריאות גופותיהם ונסיון נפשותיהם יסברו
הצער סבל חוזק ולא יודו ביכודק ואילס רכי' הלב ואנטי'
החלטה הנה כבר יודו על עימס בכוזב קודס טיראו
הצרות ולכן אין בנגיטו דבר ראוי לבטוח בו

פרק

טימיע מהטענה הראויה
כבר בארנו במאמ' הראשון לזאת
הטענה טישה חלקי' ועתה נטיים בהרגל בערך לא המת

המתועב והמתנצל חלקיה אחד לאחד ונעמ קודם
שיריכו הכותב הדת יראה מתחלה למה שנכתב בה אם
נרצה להרגי הכתב נהגיל המקומות האלה על יד הספור
קודם שנשיב הכותב הדת ונאמ' שיהיה חכם גדול גם
הדת הגונה מאד מעלפת ספירי עוד נספר לפע' הדייב'
הדת אומרת כך וכך עוד נאמ' לא ימנע רבותי או
המנגרים ידעו זאת הדת או לא ידעו אותה אם ידעו
אותה חטאו בכך ואם לאו גם כן חטאו אחר כך ראוי
להעריך מהו יותר טוב ללכת אחר הדת ולשימור הדת
או ללכת אחר המחשבה העמוקה להתבונ' בריכו' הכות'
למה שיראה שראוי ללכת אחר הדת עו' אם ראוי שנסתו
מה שיהעמיקו שיחתו המנגרי' שיהיה ריכוך מעמ הדת
אם נאמ' למה לא נכתב בדת וא' המחשבה שאמרתס מה
הזק היה בדת או אם לא היה ספק ביד המעמ הדת לכת'
אם נמיכא פסק כפי מה שנראה לנו בהבנת דברי הדת
ונבאר שזה הוא הדת בעצמה ושלא ריכה דבר אחר
המעמ כי אם מה שנכתב בה בפרסוס ושאותו המאמ'
הוא יח ומפרסס מתוקן בשלמות עם ראיה ברורה
עוד נביא המשלים שכאשר נפלה זאת הטענה בין הא'
האנטיים יכא הפסק שנעשה כפי הכתוב בדת עוד ראוי
שנספר שיש מן הסכנה הגדולה למי שאינו הולך אחר
כתב הדת ולחשוב בו מחשבות עוד שיהמורה שיעשה
כנגד מה שכתוב בדת לא שיריכו' להתניס' מריכוך המעמ

הדת המקום הכולל הוא שיענה אחר שיענה על דברי
הדת ואם נרצה להשיען על מה שיראה שיהיה רצון
המעשה הדת קודם ראוי שנשבח המעשה הדת ורחמיתו
ותבינתו ושיכלכל דבריו במשפט ובקכו ראוי ולא רצה
שיכתב בית כן אם ההכרחי אל אשר ימנע להבי' מבלתי
שיכתב אבל הדבר המובן בעצמו לא רצה שיכתב בה
עו' נאמ' טיכך דורך המטעים והמזיפי' להשיען על הכתב
לבר מזולת שיתבוננו בריכון המעשה הדת ההיא או ה
העמוס התבינות טרם עו' שנאמ' כי לפי מה שיראה ה
הפטיט אי אפשר שיעשה גם כי אינו טוב להעשיו' לו לפי
הדת ולא לפי ההנהגה ולא לפי הטבע ולא לפי היושר
ולא יחשוב אדם חכם שזו תהיה כונת מעשה הדת בטיים
פעם עו' מה שנאמ' אנחנו הוא דברי נפלא הצדק אמנם
פסח המנגדו הוא הכל וריק או שטות או נערד היצר או
דבר לא יתכן או נמנע שיעשה או שאינו מסכים עם מ
מה שנאמ' בדת בראשונה ובאחרונה או שאינו מסכים
עם הדת הכוללת או עם דתות אחרות כוללות או שהוא
חלוק מן הפסקי' שנתנו כבר בזה הצע' בזמ' העובר עו'
שיגיד המשרי' משסקי' נתנו בעד ריכון מעשה הדת ולא
בגד מה שיכתב עו' נביא דתות ונמוסי' רבי' שאנחנו
הולכי' בערכם אחר ריכון מעשה הדתות והעמוסים ההם
עו' שיהמקו' הכולל הוא שיענשו הנשיעע' על המכתב ו
ומעתיס ריכון הנכתב ראוי שנראה בתחלה כאשר שתי

דתות תהיינה הפכיות אחת לאחת אם אחת שוללת
האחרת בכל או במקצת או שיהם הפכיות באופן שאחת
מיניה ואחת מזהרת או שאחת עויצרת ואחת מנחת ומי
שיתניח שילא עשה מה שיהאח' עויצרת מפני הדת האח'
המנחת כוון להתניח לו שיהוא בתכלית החלטה למה
שהעצור הוא יתר גדול מההנחה והיה לו לטמור הדת
העויצרת וכן מי שיתניח שיעשה כפי הדת הראשונה
מבלי שישייכ לב אל הדת האחרונה השוללת הוא שונה
בכל או במקצת התניח באופן חסר מאוד כי כאשר
הענין כן ראוי ללכת אחר הדת האחרו וכאשר יפול הענין
במה לקת רל שיהדות תהיינה הפכיות ראוי שבתחלה
נקח הדת שיהיא בעזרתנו ונטיבח אותה ונכפר אותה
ונבארה ואם נפרס מה הריכון בדת האחר ונמישו אותה
לתועלותינו עו נביא מהמיטפטיית בסתר ונחקור
ממנה חלקי הדיין אשר יתבארו במה טיבא ונראה אם
מסכימים עמה או לא ואם הדת אפשר שיתובן בפעם
רבים קודם ראוי שנחפשי אם הוא כן שיהוא מסופקת
ועו נחפשי היאך היא כתובה ובאי זה אופן ואם פתרון
המנגדים אפשר שייושב על הכתב או לא ואח' כן נוכח
שפתרוןנו ייושב בה ושהוא אפשר והגורוי' ושהו אפשר
שיעשה באופן טוב ושזה כפי הדת ההנהגה והטבע
ונה הדבר בחק פתרון המנגדי הוא בהפך ולא תהיה
הדת מסופקת אם יצדקו בערכה כל אחר מהפתרועם

וכאשר נרציל הגדר ראוי שיגדור ראשונה התבה
 בזכור באופן נאות אלינו ואכ' נבאר שיעצנו מסכים
 עם הנריצה בתבה והמכוון בה ואכ' נסתור גדר המנגד
 באמרנו שיהוא כוזב או בלתי תועלת או מכווער או
 מנוזל ובהעברת העון ראוי שישראל אם ראוי הטענ'
 שיתעטיה באופן אחר או בזמן אחר או במקום אחר או
 לפי דת אחר או שיהיה אדם אחר השול או הפועל וכל
 זה יתבאר בדתות והנהגות לפי הטוב והיושר כאשר
 יתבא בטענה המשיפטי' בסתם וכאשר נוכיח מן הדומ'
 ראוי שישראל בראשונה אם ברברי' הדומים גהוליס או
 קטיעס ממנו או ברבריס בלתי דומים נמצא כתוב בזה
 האופן או שיפסק כמוהו ואכ' לראות אם העען דומה
 מימי' למה שאנחנו בו או בלתי דומה ואם נכתב בכוכ'
 רל שכן היה כמו שינכתב או שיעל יחד התחבולה והשמי
 והשמיירה כוון שיהיה דומה לרבר אחר נעטיה בזה האו
 האופ' כדי שלא יבטל וזה מה שריכינו אמרו מהטענה
 הראויה

פרק ט מהטענה המשיפטיית בסתם ומהגרועה

אמנם הטענה המשיפטיית היא כשינודה בפעל ונאמר
 שיהדבר נעטיה במשיפט מבלתי לקיחת התנכלות נכרי
 וראוי שישראל בה אם הדבר נעטיה כמשיפט או לא וזה
 יודע כשינכיר המשיפט מאי זה חלקים יורכב לכן נאמ'

נאמי' טיהמטשפט יורכב מאלה החלקי' רל מהטבע מהרת
מהמנהג מהנכפק מהטויה מהטוב מהתנאי מהטבע
כטנעטיה הדבר מיכר החמלה והרחמנות אטיר על זה ה
היכר האבות יאהבו הבע' והבע' האבות מהרת העער
הנעטיה מהסכמ' העס טיהוא רת באומה ההיא מהמנהג
הוא כטיהדבר הורגל מזולת רת כמו דבר ראוי והגון
מהנפסק הוא כטיהדבר כבר נתן בו הפסק דין
או כוונת הדיין בו נודעת וזה העער נופל באופעס
מתחלפ'יס למה טימה טייפסק האחר לא יפסוק האחר גס
יראה לאחר מן הדייעס זולת ממה טיראה ל' האחר
מהטויה והטוב הוא כטיהדבר יבוקט' אל האמת ותועלת
הכללי' והמטשפט מהתנאי הוא כטיהתנו זה עס זה ובאר
בפטיה טיראוי לקיים כל אחר מה טיהתנה אבל בטענה
המטשפטיית הגרועה אס עטיה הערכה ואמ' טיעטיה הטוב
מב' עעעס הנופליס בעער ראוי לראות בראשונה אס
אמת הוא טימה טיעטיה המתנכ'ל היה רב התועלת יותר
ממה טיהיה ראוי לעשות לפי המתרעס אס הוא יות' הגר'
יותר נקל להעשות אחר כן ראוי לטיאורל אס היה נוגע
לו לתת זה הפסק דין רל טויה הוא יותר תועלת או
טויה הפסק הוא מוטל על הכלל אחר כן יתמיצע אי זה
חטיר מן המתרעס מיכר הטענה הסברייית טילא עטיה
כהוגן להקדיס הרע אל הטוב ל'א טיעטיה זה בסבת טיקי'
או דבר אחר ויביא לזה אי זו סברה עור טיהיה יכח'

יכול קודם לראות דרך ולמצא אופן עד לא היה ידריך
לעשות מה שעשה וצד ההתנכלות הוא שיתנצל מיצר
הטענה הסברייית אשר קדם זכרם כנגד כל מה שאמר
המתרעם ולהוכיח קודם שיהיה יותר מועיל ושלא עש'
זה בטיביל טחד או דבר אחר ושלא היה יכול למנוע
לבלתי יפול בזה הענין עו' ירגיל המקו' הכולל שימי
שיקדים הרע ל הטוב ויעשה הדבר אשר אין ברשותו
ויכלתו לעשות ראוי לענש גדול והמתנצל ירגיל המקו'
הכולל מיצר המחלקת ושיטואל למתרע או לדין שיטי'
לנגד עיניה בחירתו והמקו' והזמ' והענ' ומה היו עושים
אם יהיו כמוהו בתוך לבאי גדר מזה וגדר מזה בין היס'
היצר' הגדול' והמהומ' העצומ' ושאם יתבוננו בו
היטב יראו כי טוב עשה בתו' עמיו יבאו ויגידו צדקתו
אבל היאך תפול בהרגל העתקת העון או העברתו ראוי
לטיאור קודם אם זאת ההעברה נעשית באמתו ועוד יש
להתבונן אם העון במדרגה טוה בהצטר' ל המתנצל
ובערך ל אשר הועבר עליו עו' אם הוכרח אחר לחט'
מפני טחטאו אחרים עו' היה ראוי לעשו' הוא בעצמו
זה המשיפט עו' אם לא נעשה משיפט מאותו עון אשר
הועבר באחר אם היה מן החיוב לעשות משיפט ברבר
שלא בא עדין לפע' הטופטיס והמקום הכולל בערך
ל המתרעם הוא טראוי לענש גדו' מי שיחשוב שיהכח
יהיה יותר גדול מהמשיפט אמנם המתנצל ראוי שיספר

האכזריו הגדול טיה' בפעל הראשו אשר גרם לו לחטא
ולטיס העע והזמ' והמק' כגד העיע' כדי שיטיערו הטור
שלא היה ראוי לעשו באופ' אחר כי אולי היה בורח אם
היינו ממתיע' ביאת העע' לפע' הדייע' ההודאה היא
אשר למענ' נטיל המחילה והיא נחלקת ל הוכח ותחנ'
כאשר כתבנו למעלה וילא מקומו בקט' המחילה מיכר
ההוכחה כשינכח שהרב' נעש' בטאט' בנפשי ותחלק ל
הכרח מקרה סכלו ונבקט' תחלה מאלה הג' העעע' ואכ'
נשוב אל התחנ' ונתברנ' קוד' אם היה הפטיע סב' להכר'
מיכר מה או כי היה שיתו' עמו או אם ההכרח היה סבה
לפטיע' עוד יש לשיאור אם היה יכול לבטל או למנוע
או למעט ההכרח ההוא עוד אם חשב מחשבות או
נסה לעמוד כנגד ההכרח ולרחותו עוד ילקחו החטדי'
מן הטענה הסבריות כי הוא עשה זה בכונה וטיהכרח
קרה בעען עוד עם ההודאה טיקרה לו הכרח גדול
שלא היה בידו לרחותו אם ראוי טיהיה סבה מספקת
למחילה מיכר טיסכל בדבר אם יאמר החוטא טיחטא
יש לשיאור ולהתבונן אם היה יכול לרעת או לא עוד אם
הטיתרל לרעת אותו עוד אם הערר הידיעה היה
במקרה או בפטיע' למה טיאס קרה זה מיכר טיכרות או
או חטיק או כעס או כרומה לאלו זה יקרא פטיע' לא סכל
ולא יוכל להתנכר מיכר הסכלות עו' נחקור. מהטענה
הסבריות אם זה ידע או סכל בדבר ונתבונן אם

J

ראוי שייעדר הידיעה יהיה לעזר מספיק אחר שנרע
שיחט נעטיה עו' אם יבקש המחילה מיצר שיקרה וזה ה
הדבר במקרה יש לחקור בו כל מה שחקרנו בהכר' למה
טיכל' ג' חלקי ההוכחה הם קרובים בעע' ער טנוכל ליחס
להם דברי' מטותפי' והמקומו הכוללי' לעו' שיאמ' המת
המתרעס שאחר שיהודה הוא עיכמו בדבר והוא מחזיק
בדרי' בדבריו ער יאחר המשיפט ראוי לענוש אותו וצד
ההתנצלו' שיאמ' המתניצ' שיהרצמו' והחמלה וטו' הדיכו'
הם ראוי' בכל הדבריו והוא מברוא' שיהדבר טלא נעטיה ב
בכונה אין ראוי לחטבו מרמה אמנ' נרגי' התחנ' כטנו'
על החט ולא נתניצ' מיצר מה' צדדי' הנז' רל מיצר ההכרח
מקרה או סכלו' וממ' נבקש מחילה עליו ואלו המקומו'
המיוחדים לה קודם טנאמ' שימספר הטובות טעטינו
היה יותר גדול הרבה ממספר הרעות ולכן אין להביט
אל הרע הנעטיה עוד נבקש מיצר המעלות והחשיבות
שהם לאיטי' אשר נבקש בערו המחילה עוד מיצר יחס
האבות וחשיבותם עוד מיצר טייש' בו תחלת ותקרה
אל טייתחייבו ממנו' טובות לכלל' אם יונח מבלתי עונש
עוד נאמרו טרוב הענוה והטיפלות והרחמנות
והחמלה שיהרגיל בה בין בע ארס בפזירותו תחייב
גכ' לנו טנמחל לו זה העוון וכאשר עטיה כן נעטיה לו
עוד אם נאמר טלא חטא מיצר האבה או האכזריות
או שהעמיק להרע אלא לכונה טובה נתכוון וחטיב' לכ'

לנהוג בקידוה ישר וראוי ונעלם ממנו מה שיהיה אפשר
להגיע אלינו מן הנזקין וסכנות מיצר זה הפעל ובא
לכלל טעות עו' אם נביא המטילי שכבר נמחל לאחרי זה
העון בעיני עו' אם נאמ' שימוזאת המחילה לא תחייב
סכנה או נזק לכללו' עו' שלא נקבל מפע זה מתושבי
אדכנו או ארץ אחרת בשית וחרפה והמקומות הכוללים
בזה הענין שנביא דברי רבי מהבנת האדם ל' החטאים
מהמקרים הקורים מהרחמנות ומהשיתנות עני העולם
ולהוכיח מהם שראוי למחול לו והמתרעס יאמר אלה
הדברים כלם בהפך עם הרחבה ומספר החטאים ועני
המחילה אין דבר מתיחס אל הדין כמו שיאמר למעלה
כי אם אל המלכים והשופרים ובעלי המדינה היושבים
ראשונה והפילוסוף בא מההלכה מביא קצת מיעט
מבקשית המחילה אשר לא נזכרו הנה מהם שיאמר
שלא יביט אל העמוס עיניו המחייב העונש אמנם
יביט אל מה שיהיה במעחו מן הרחמנות והחמלה
ומהם שלא יחייב שיעניין אל נגלה זאת התורה או
העמוס כי אם ל' מה שיכון בו וזה במקום שיהיה
המובן מן הלשון הפך מה שיחייב נגלהו מן העונש
ומהם שאין ראוי שיענש על מה שיהיה על המעט
אבל על מה שיהיה נכפל מהפושע וזה כאשר לא קדם
ממנו אותה הפעל ומהם שיוכירהו בטובות אשר
הגיעו מאשר הפשיע אליו ל' הפושע כי זה יענהו שיתח

המחילה מכלל אותן הטובות ומהם שיזדוהו על
המתינות אשר החמס כטיאמ' לו שאין ראוי שימהר
הארס כאשר הגיעו עול מארס אחר להשיב גמולו בר
בראשו תכה אבל יעמוד כי אולי יהיה באחרית זה טוב
יגיענו ומהם טנאמ' טראוי לארס להיות מקל עם האנשי'
יספיקהו מהם המואמ' הנאה מבלעד' הפעל ושלא היה
חזק החקירה ומהם טראוי הארס טיהא נקי מהמרויס
והענטייס אמנס היה נצלות מיכר העברת העוץ הוא
כשנעביר השטיע אל דבר מה או אל ארס מה ואס
נעבירהו אל הארס כגון טנאמ' טיהיה סבה אס הביאת'
לפשוט נחקור אס האיש ההוא היה במדרגת מן היכולת
כאשר יאמ' החטור ואין ואס היה יכול זה מבלי סכנה
או בארס הגו' לעמוד בנגרו ואס ראו לנו להאמי' לחטור
טאחרים הביאותה לזה הפעל אכ' נמשך העע' ל המחל
המחלקת הסבריי ונתוכח אס הוא נעטיה בכונה ואס
נעביר העוץ אל דבר מה כגון טנאמ' טידבר מה הטיענו
נחקור בזה הארס בעינמו ובארס' כתבנו למעלה בהכר'
פרק

משלמו ההקשות ותקונס וקצת הטעמות אשר בערכס
אמר טולאו בב' מהחדשי' שמציאו הראוי' הצריכו'
בעע' עע' אינו ממה טייזטיה אמנ' לתקנס באופן הראוי'
ובמקיס הראוי' ושלא ירבו על מה שיכריך גס לא
ימעטו ממנו ושלא לכפור דבר אחר בעינמו

אחד בעיניו גם טולא העח העע' שיהתחלנו ולהביא כל
דבר בתכלי הסרו והטלמו לא יחסר דבר זה אינו ממה
שיקח לכן נאמי שיהקטי השלמה ותמימי מכל יצר תחלק
ל' ה' חלקים רל ל' היסעה אמות קיום האמו יפוי וכלל
ההיסעה היא כאשר ניסיע בקצו מה טינרצה להוכיח
האמו הוא המוכי' אמותת מבקטנו בקצו קיו האמו הוא
אשר יוכיח בהקטות רבות האמות הנאמי בקצור היפוי
מה שננהג מן התקוע והיפויי על יצר ההגינו וההטימינ'
להקטיה המקויימי הכלל הוא מואמי קצר מקיף בכל חלקי
ההקטו וילא ה' חלקי' הם כוללי' ההקטיה והראי' תמימי'
לא שאין כלם הכרחיי' למה שאס הדבר קצר שיהזכרון
מחזיקו בקלות אנחנו נחסר הכלל ואס העען הוא טפל
ואינו טובל מן ההטימינ' ויהרחב נחסר היפוי ואס
יתקצרו ב' הדברי' יחד רל שיהעע קצר והוא גב' טפל או
נחסר הכלל והיפוי ואכ' ההקטי' התמימי' והרחב' היא
כוללת ה' דברים טיזכר והיותה קצרה היא הכוללת ג'
חלקי' והבינוע' היא בעל' ד' חלק' עס חסרו היפוי והכלל
ראוי שיתרע טיאופע ההקטיו' ההטיעאיו' הם טיעס אחד
מהס הראוי' להוכיח מן המנגד ואחר מהס טיאינו
ראוי' להוכח מיצר שיהוא מלא דבר והוא מפרסס הכוזב
ואין לו פעס מן מההראות ובזדיעת ל' הדרכי' הטעיני'
נטימור מההטיעאות שיהס בהקטות עמד נלמד להוכיח
מי' טיאנו נטימר מהס ויען אמ' שיחלקי' ההקטיה השלמה

הם ה' נאמ' מההטעאות המיוחדות לכל אחד למען נוכל
להשימר ממה שכל אחד מההטעאות או להוכיח בהם
המנגד ההצעה ההטעאית כשיכלך מחלקים מה או מ
מרובם אל הכלל כמי שיאמ' שיכל העמים חפצים יותר
בקצית הממוך ברטיע מהעמידה בעטות עם הצדק אם
יאמ' בזה האושן מבלתי שייספר מה הראיה על זה נוכי'
כנגדו בקלות כשינאמ' לו שזה יצדק בקצת העע' אבל
שייצדק כן בערך כלס הוא שיצר עור ההצעה
הטעאית כשיהרב שיהוא אפטידי על המעט יוכחש בהת'
ובמוחלט כמי שיאמ' אין טרס ארס אפ' שיבא ל' אהבת
דבר מה בהבטיה אחת כי זה העטן הוא אפטידי לפעמי'
ואס על המעט והוא מכחישו בכלל עור ההצעה היא
הטעאית כשינאמר שילקטנו כל הרברים ונעז מהס
אי זה עטן הגון וראוי כמו שינאמ' זה הנהרג לא ימנע
אס שינהרג מן הלסטי' או מן האויבים או ממך טיעטיאך
יורטי מקצת נכסיו והוא מבוואר שיאין לו אויבים גם לא
נראו במקום ההוא לסטיס מעולם ויטאר אחר כן שזה
נהרג ממך והנה התבארה זאת הטעאה כשינאמר
שיהרגתו היתה אפטירית גם על יד אחרים רויכה לומר
על יד אחר מעבדיו או מאשיתו שאינס אחר מן הנזכ'
עור ההצעה היא הטעאית כשיעיער אי
זה דבר במספר ואעז מהמספר אשר יעדי' והמטיל
אס אוימ' שזה העטן כולל שלטיה דברים ולא אביא כי

אס ב' מהס   וכך היצעה היא הטעמיית אס
אומ' יותר מהרברי אשר יערתו במספר כאמרי על ג'
דברי העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום ועל
היראת חט וכך ההיצעה הטעמיית אס יסופר בה דבר
מזמן יותר רחוק ממה שיכריך כמו שנתחייב בספר יצא'
מכרי מבראשית ברא ל' וכן בנהג מנהגה והאמית
הטעמי הוא שאינו מיוחס ל' ההיצעה או מפע רלשיתו
או משע שיהוא הכל אמנ' הוא חלוט' כשלא יחייב מה
שהיצע בהכרח והמשיל אס ההיצעה היתה שהרבית הן'
דבר רע וריכזני לאמתו מיכר שיהגזל הוא רע זה לא
יחייב ההיצעה כי יש לאומ' שיאמ' שיהגזל הוא נטיל על
כרחו של ארס והריבית בריכונר   וההכל הוא
הבא מסבה כוזבת במדרגת מי שיאמ' שהפילוסופיה
היא רעה שיהא תיליד ההשגחה והוא מבואר שאף אס
לא תהיה הסבה כוזבת מכל מקור ההיצע האומ' שהפילוס'
היא רעה היא טקר   עור האמות הוא הטעמי
כשנקחהו במדרגת האמות ואינו מוסיק על ההיצעה
דבר במדרגת מי שיאמ' שהכילות הוא רע   מפע
שיעצרות היר היא רעה למהמאמרי מסכימי ואי' לאחד
מהס תוספת על חברו ואס הס במלות טונות
עור האמות הוא הטעמי כשנביא לענן סבה
למטה ממדרגתו כמי שנאמ טוב שיהא לארס אהבים
רבים כרי שיהיו לו עם מי ישחק   וכך

החכמה היא תועלתית מפע שיהכמיס הס אוהבי
הדחמנות הוא מבואר שאלה הסבות הס חסרות
בערך הרבר אשר הס אליהם סבה עור האמות הוא ה
הטיעאיי שאפטר בערכו להלקח בערך אל היענות רבר
והמטיל כמי שאמ' שיהכמה היא טובה מפע שיהא מ
מעלה עם זה האמות בעצמו אוכיח שיהחטיבות הוא
טוב וכן היצחק וכן הגבורה וזולתם בקיום האמות
צריך טנטימור מדברי רבי גס התחייב בערכנו לטמור
עעט אחריו רבי למה טיקום האמות באופן הראוי הוא
מוכיח כל ההקטיה ההוכחה אשר בתכלית ואנחנו
נרגיל עם השתדלות בקיום האמות הקטיה נכפולת בזה
בזה האופן כמו שיהביא טזוליאו המטיל מאחת מהבנות
טיהית מוכיח אביה למה טיהיה רויסה להפריד מבעלה
והיתה אומיות אבי לא טוב הרבר אשר אתה עוטיה ווא'
היא ההיענה ואמ' אחר כן למה טואתה עוטיה לי חרפה
ובוטיה גדולה להפרידי מבעלי ועד הנה האמות ואחר
כן מביאה קיום האמות טילא ימנע אס טיהיית יודע
מתכונות האישי קודם או לא ואס היית יודע זה קודם
למה נתתע לו לאטיה ואס לא היית יודע טיהיית מחזיק
אותו בתור' ארס טוב למה תבחר עתה להפריד ממנו
וזה האופן אפטר טינוכיח זיופו באחד מב' פעס אס
טינקח הפך ב' החלקים ואס ההפך מאחד מהס מטיל
הראטי' טיטיב האב לבת לא עטייתי לך חרפה או כלימ'

למה שאם הוא חשוב יפה עשיתי שנתתיך לו לאש' ואם
אינו חשוב אע' אושיעך מההזקן ומהרשו' כשאפרידך
ממנו משיל הטע' שייטיב האב למה שאמרת שאם
אינו חשוב למה נתתיך לו לאשה אטיב שאז בטעת
החפה היה נראה לי חשוב וטעיתי ואחר כך הכרתי בו
לכן הסכמתי להפרידך ואח' כך הזכחת זה המשכות
הוא על טע' פט' הראשון יותר חד ואחרון יותר נקל
עוד קיום האמות הטעמי' הוא כאשר הרבר המורה
על רברי רבי' אקח אותו כלו לא יורה כי אם על אחר
והמשי' אם אומ' טיהכרת הוא אחר שנתלבן טיהיה חולה
או אחת שמתזקת בילד הכרח טילדה למה טילה אינס
סמע' מוב' הקי' אם לא יטיתפו עמהם סמעס אחרי' ואם
יטיתפו אין ספק טיגדילו החטר עוד קיו' האמות הוא
הטעמי' הרבר שאומ' אפטר שיישוב גס כן לי' כגון
טיאמר ארי' להם לנוטאי הנטיס מפע' טיאמר גס אתה
נטיאת אחת מהס' עוד קיום האמות הוא הטעמי' אם
אתניכ' ברבר כולל כמו טיאומ' טיחטואתי מחמת הבחרו'
או מחמת הכעס או מחמת החטיק טיהיה התניכ' הוא
כולל לכל רבר ויאמ' המתרעס אם זה הוא התניכ' או
אמתי' לכל עון יהיה לו התניכ' עוד הקיום הטעמי'
כטילקח רבר מה בודאי טיעתה הוא בספק וגס מקדם
כמו טייקח מרבע העגול כלו הוא בודאי עוד הקיום
הוא הטעמי' אם תכף טיילמת רבר מה אומ' אם הייתי

זוכי' או היה עולה על לבבי לא הייתי מעז בא הענ' ער
המקום הזה כי הייתי עושה כך וכך אבל לא עלה זה במ
במחשבה ער' הקיום הוא הטעמי' כאשר החטא הוא
מפרסם ורוצה להתנצל עם התנצלות קטן בענין כענ'
ההתנצלות שאול עם שימול שיחמל העם על מיטב
הצאך עור' הקיום הוא הטעמי' אם יאמ' בו דבר
יוכל אדם לחשבו לרעה כמי' שהוא גדול המעלה ורזק.
יאמר בעצה שיהא יתיר טוב להרגיל המלכים רל להיר
תחת המלכים מהיות תחת הדתות זהו מאמר מסוכך
שיביא האדם לחטוב שיאמ' אלה הדברים בער' עינמו
שיחפוץ למלוך ולהשתרר עור' להרגיל הגדרי' הכוללי'
או הכוזבים הוא הטעמי' משיל הכוזבים כמי' שיאמר
במוסר עינמו לסכנות שהוא גבור ובנערר הרגשית
החרפה שהוא ענו' משיל הכוללים כמי' שיאמר בגדר
הצדק שיהא תכונה טובה בנפשי' כי זה הגדר הוא כולל
המדות טובות כלם עור' הוא הטעמי' ליקח דבר
בראיה שהוא המסופק אשר נחקר עליו כמי' שהוא ור
רוצה להוכי' הגנב ויוכיחנו מיצר טוה האדם הוא איש
בליעל כילי ומטעה והער על זה טגנב לך הוא לקח בר
בראיה אשר ראוי שיחקר עליו טאפטי' היותו בליעל
ומטעה וכילי מזולת שיהיה גנב עור' הוא הטעמי'
להתיר מחלקת ממחלקת אחר כלו יהיה במחלק ובספק
אם ראובן גנב או לא לא נוכל להתיר זה הספק מיצר

שזה המחלקת בעצמו הוא בשיעון למה שלא התירה
הספק כי אם מדבר שהוא המחלקת במדרגת אשר נחפר
להתירו עוד הוא הטעמי להוכיח הדבר שהוא חזק
המחלקת בדבר בלתי מספיק לבארו הטב והמטיל אם
ימות ראובן בלא יורשים ויאמ' ראובן שכל נכסיו יהיו
לדומה לו ויבא שיעון ויאמ' כי לו מטפט הירושה למה
שהוא דומה לראובן ביחס ובתארי הגוף ובחכמה אין
ספק במה שאמ' להוכיח שתנתן לו הירושה למה שאינו
דומ' לו מכל הצדדין עוד קיום האמות הוא הטעמי אם
יאמ' בו אדם דברי סותרים זה את זה בערך על דבר אחד
בעצמו כמי שאמ' שאין לענות לכסיל כדי שלא נחשב
היותנו דומים לו ובסוף יאמ' שהוא ראוי לענות לאותו
כסיל בעצמו פן יהיה חכם בעיניו הנה אלה הדברים
סותרים זה את זה עו' הוא הטעמי אם נאמ' דבר שירע
בעיני הדייע' ובעיני השומעי' כגון שנשבח טונאיה או
נגנה קרוביהם ואוהביהם כי זהו כנגד כללי ואת המ
המלאכה לקנות החבוב מהשומעים עוד הוא הטעמי
אם לא נוכיח כל החלקים הנופלים בהיכע' עוד הוא
הטעמי ההעתק מעען לעען במאמ' כאילו תאמר ש
שהתחלה היתה בגנב ואחר כך אלך ממנו אל הורג נ
נפש' כמי שמתחיל המאמ' בחכמה אחת וילך אל חכמה
אחרת וכך ראוי לטמור בכל היכלת שלא יתוסף דבר ב
במאמ' שאינו מעען שהתחלנו גם לא נחסר בו דבר יצ

יצריך אליו עו' הוא הטעמ'י' לחרף ולבזות טוס חכמה
ויריעה מפני מה שינראה בעל'י' החכמה היא מרוע ה
התכונות והמעללים כמי שימבזה הפילוסופיא מפני ש
טראה קצת מבעליה הולכים בדרך לא טוב עור הוא
הטעמ'י' כאשר יתבאר ענן החט' לא שלא נדע מי היה
ויכוון הארס המאמ' כלו בעטן החט' ההוא כמי שיאמר
הוא מת נפוח מבלתי מראה אכ' הוא נהרג מסס המות
והוא הטעמ'י' כי היצרי' לנו לדעת הוא מי הרגו לא באי
זה אופן נהרג כי זה התפרסם לנו והנה לא יוכיח זה
המאמ' לנו דבר ממה שיצרי' אלינו עו' הוא הטעמ'י'
כאשר נעריך דבר אל דבר ונארי' במה שיתחייב מאחד
מהם והשיע' נעזב ולא נאמ' ממנו דבר כמי שיאמ' טרוב
החטיס דבר יותר מועי' מרוב השיעורי' למה טהחטיס
הס כך וכך וירבה בסער התועלת הנמשך מהם ולא יאמ'
מהשיעורי' דבר עו' הוא הטעמ'י' בהעריכות דבר ל' דב'
טינטיב' אחד מהם ונגנה האחר כמי שיאמ' שהירא חט
מדה יותר מעולה מהנדיבות ויספר בטבת היראת חט
ובגנות הנדיבות וזה הוא הטעמ'י' כי עם היות דבר
מעולה מדבר לא יתחייב טאחד מהם יהיה רע ויהיה ר'
ראוי בו הגנות ארובה יתחייב שיטעהם טובים לא
שהאחר יתואר במדרגה יותר מעולה עור הוא
הטעמ'י' לחלוף על דבר מה מפני השתנות השמות וה
והמשל שיהיה תאמרת שהגנב יתלוהו על העץ ואחר כ

כן נקרא הגנב בטיס לסטים אין לאומ' שיאמ' טימי טיגנב
לא יתלוהו על העץ מפע טיעתה אין שימו גנב כי אין
להטתנות השימות עטן אחר טיהפעל הוא בעינר

פרק יא' מהטעאות קצת חלקי ההקטה התמימה
מהספירה ומההרחבה והרחמנות

יען היפוי הוא מורכב מדברים דומים והמטילים ועעע
אטיר נתן בהס הפסק ומהרחבות ועעע אחרי המגדילי'
ומטימיעס ההקטה ראוי שינדבר גם מההטעאות האפ
האפטריות בערכס ונאמ' טיהרומה הטעאיי הוא טימיכ'
אחר הוא בלתי דומה ויוערך מהיכר הבלתי דומה או
טיהמכוון ממנו לדמותו דמיון כולל או טיהוא כנגד ה
האומ' וההמשיל הוא הטעאיי אס הוא טיקר או בלתי רח
ראוי או יותר גדול או יותר קטן ממה טיהיכורך אליו
הדבר אטיר נפסק ממנו הדין הוא מסופק באופ' הטעאיי
כאטיר לא ידמה למה טיאנחנו בו או טיהוא כעען בלתי
נוגע המחלקת או טיהוא בלתי ראוי או טיהמנגדים
יגוריס להביא אותו בעזרתס והוא יותר מיוחס בעעעס
עו' הוא הטעאיי להוכיח מה טיכבר הודה בו המנגד
למה טיהוא או ראוי להגדילר לא להוכיח מיכאותו
עו' הוא הטעאיי להגדיל ולהרחיב הדבר טילא הוכיחו
עדין כטו תאמ' טינגדילעע' הריגת הנפס' טירס הוכיחו
טיפלו הדג' אמנס הטעאות הכלל מהס כטילא נכלל

נכלל מה שנאמ' בסדר עו' אם לא יכללם בקציר ואשר
ישיאיר אי זה דבר וראי' וקיים על יד הספירה חל מה שיה
שהתבאר בהצעה ובאמות ובקיום האמו' ובכל ההקשה
יש לדעת שיחזיקו את אשר יקראוהו היועם כלל העולה
נחלקות אל ג' חלקי' חל ספירה הרחבה חענה ואפשר
בערכנו להרגול החתימו' בא' מד' מקומות חל בפתיחה
בשג' באי זו הקשה קיימת ובחתימה ואין ראוי שיעלה
שיחזיקו בחתימה הנה אינה החתימה אשר היא אחת
מחלקי' המאמ' אשר כבר הת' עענה כי או לא היה צורך
המיצאה כי אם בחתימה אמנס המכוון בה בזה המקום
תכלית וחזקת מאמ' מה או חלק מאמ' וזה אפשר המיצאה
בפתיחה כמו שנקח בסוף הפתיחה אי זה משל יחתמה
וכן ביתר החלקים חל שימצא בסוף הפתיחה ובסוף
הספור ובסוף אי זו הקשה קיימת ובסוף החתימה
ונחזור לדברינו ונאמ' שהספירה היא כאשר נכלול
ונזכיר בקצרה מה שיבארנו וראוי שנספרם על יד
מחודש' לא שישנה הד' בעצמ' כי זה יקרא השנות וראוי'
שיספירה תהיה על סדר הדברים כדי שיביא השומע
לזכיר הדברי' אשר סדרם בזכרון גם אין ראוי שיתחיל
מהספירה לא מההתחלה ולא מהספיר' שלא יראה
אי זה דבר מתוקן ומסודר במלאכה או אי זו תכולה
או בריאה להראו' העמים והשירים כי זוכר כל הנשכח'
הוא אשר מעולם ולו זה ראוי שיתחיל מהחלוק וממנה

על הסדר ובזכור בקיום ובהתחב והרחבה היא מאמר
נלקח לעורר השומעים אל החמה להכע' מיצר המקומר'
הכוללים והמקומות הכוללים ילקחו מעטרה
כללים באופן הגון להגדיל העון והמקום הוא אטון
הוא מספרי הקורמים כשנספר במה היה גדול זה הרט
אצל הטיס יתברך ואצל הטופטיס ומנהיגי הכדינות
והחכמים בכל דור ודור ובעלי העצה ונביא מה טינת
ומה ברתות ובנמוסים המקום השיע טינת בונך
בערך מי העון הנעשה אם הוא דבר טוב אל האלקים ור
בערך כל בע אדם או בהצטרף אל היותר גדולים או אל
אשר הם במדרגה שיה עס החוטא בעעע הנפטי והגוף
וההצלחות אשר מחוץ או בערך אל אשר הם למטה מ
ממנו במדרגה וכאלה הבחינות יתבאר גדול העון או
קטנו המקום הג' שנספר מה
שאפטיר שיתחייב אם יותר זה העון לכל וילך החוטא
נקי מכל עונטי מן הנזקין והסכנות ורעות רבו ויצור'
המקום הרביעי שאם נטיא זה העון ולא
נעעט החוטא אנטיים אחריס גם כן לא יראו מעטות
תרעבות גדולות מאלה למה שיקוו המחילה מהס
וטייכאו מבלי עונטי ויברל זה המקום מאשר למעלה
ממנו שיהמקום הטילטיי הוא בבחינת הרע שאפטיר שית
שיתחייב בסתס ומחלט וזה המקום הוא לקוח ביותר
מיצר יצר האדם רע ועושה עולה

המקום החמישי שאם יבא הפסוק חין וזולת מה שראוי ב
בחוק האיש הזה יהיה מעוות לא יוכל לתקון לעולם וזה
וחסרון במשפט לא יוכל להמכות ואף על פי שדברים
רבים מתרפאים בטוב העצה ובמשך הזמן זה יהיה כמו
במדרגת שיחין מיכרים אשר לא יוכל להרפא ירעת פי
ממארת הוא המקום השישי שנבאר שזה נעשה ב
בכונה וריכון ביריעה ובהכרח ולא יוכל להתניח בשום
זר ולא תכירך בכאן התחנה והבקשה באחד מן הפנים
המקום הז' כגון שנאמר שזה העון אין למעלה ממנו
אכזריות נפלא ולקיזת השורה שלא כדון כמו חרפת ה
הנשים או דבר אחר המביא חרב איש ביד רעהו להשמי
להשמיד להרוג ולאבר המקום הח' שנאמר שזה אינו
מעונות המורגלים אמנם כי הוא מיוחד ברוע ובהפוג'
הפשיעים אשר ראוי לקחת למענו הנקמה מבעליו באם
באכזריות חמה ושיטף אף ולהב אש אוכלה
המקום הט' כגון שנגדיל העון דרך היצטרפות כגון
שנאמר שיהרגת האנשים הוא עון יותר גדול מאונס ה
הבתולה למה שיהרגה אינה מקבלת תקון אמנם ענ'
האונס יתקן המקום העשירי הוא כשנספר
מה שיהיה קודם המעשה ובשיעור המעשה ואחריו לעש
לעשות הדבר כאילו הוא נגד העיעס ולספר כל דבר
ודבר עש תלונה גדולה ותדעומו והפוגת העון והגדילו
בכל פרטי המעשה ובהליכה היטנה מוסיקה מקומות

אחר אשר האחר מהם שנאמר שזה העון נעשה מאדם
שלא היה לו לעשות ארובה היה לו למחו' אם יעשוהו
אחרים הטע שנאמר שזה הוא דבר חדש בערכנו ו
ושלא שיענו כמזהו מעולם הג' שנאמ' אלה הדברים
עם כלמות חרפו' מהחוטא לעירר הכעס והחמ' והאיב'
לשומעים עליו הד' שנבקט' מהשומעים שיחטיבו
שזה החט נעשה בערכם כאלו תאמר שאם היה החוטא
בבעס או בנטיס יחטיבו שזה נעשה בבעהם ונשותיה'
החמישי שאפי' בעיע אויבינו ומבקטי' נפטינו היה דע
עליהם המעשה הזה ואמר קרינטי' ליאנר
בחמישי מהנאמר השמייע שיהרחבה היא נחלקת אל
ארבעה חלקים ריב'ה לומר הוספה הערכה הבר' ו
ואחרות אמנס ההוספה הוא מאמר מתחיל
מן הטיפול והולך במדרגה עד מרומים והמשיל בזה
בישעי' הרי גרי חוטא עם כבר עון זרע מריעים בעס
מטחיתי' עזבו את יי' נאזכו את קדושי' יטיל נזורו אחר'
המכוון בנזורו אחר שנזורו אחר בסתם ובמוחלט
מכל מיכ'ה ומכל מדה טובה וזה גדול מכל מה שנאמר
ואין ספק שעס כבר עון מוסיק' על גרי חוט' לא שאפטי'
שעס היותו כבר עון לא הגיע עדין למדרגה שיריע ל
לאחרים והנה אחר כך זרע מרעים מוסיק' על כבר
עון והנה יתכן שיהמכון במרעים יהיה שירעו מעט
לאנשים אבל לא יעשו כלה ולזה בעס מטחיתים מוס'

מוסיף על זרע מרעים שיהמכוון בזה המאמר שהם מש
משיחיתים את הארץ ברוע מעלליהם ועם כל זה אפשר
שיהיו עם יי בקצת המצות והנה הוא מביא שיעבור א
את יי מוסיף על בעם משיחיתים לא שעם כל זה אפשר
שלא יעשו בוד רמה בשיאט בנפש להכניס והתחייב מ
מזה שימה שאמר נאכו את קרוט ישראל שהמכוון בו שי
שיהיו עובדים להכעיס יוסיף על עיבור את יי ועם כל זה
אפשר שיתהיה בהם אי זו מדה טובה לכן אמר אחר כך
כוורו אחר וההערכה הוא מאמר שיהולך וגדל אבל
על יצר ההערכה שהוא מעריך דבר לדבר
והמטיל בזה בהושיע לא אפקוד על בנות יחס
כי תזננה ועל כלות יחס כי תנאפנה כי הם עם הזונות
יפרדו כן התחיל בזה הפסוק מזונות הבנות רל שלא
היו לאיש עדין והלך מזה אל נאוקה הכלות שהוא דבר י
יותר גדול שהם נשואות בעל ולוה אמר תנאפנה שיהו
דבר יותר מיוחד בצטית אישי עזר נעתק מזה אל דבר
יותר גדול כאמר כי הם עם הזונות יפרדו רל כי הם ב
בצימס רל האבות שיהיה להם להזהר מן הפשיעים יות
מן הכלות מיכרדים אם מיכר שהם מלאי ימים יותר
ובישישי חכמה אם מיכר שלא תבער בס כל כך שילהב
הבחרות אם גם כן מיכר שיהזכרים דעתם יותר קיימות
מהנזבות גם כי מחק גדולי הבית להוכיח אשר ת
תחתיה עם כל זה הקיע מרוע תכונתם שבהיותם תמי

עם הזנות מכל אשר בחרו ואפילו הנטוואות ירגיטו ב
בזה בעליהם כי לא יוכלו לחשוב סבה אחרת לזה ההת
ההתקרבות הגדול ויקנאו את נשותיהם עד יפרדו מהם
והנה הם סבה להפריד האנשים מטובכת חיקם
ותהיה תבת יפרדו יוצאת לשלישי
על דרך ומכתבים עמל כתבו או יריצה ביפרדו שיהם
בהיותם עם הזונות תמיד יפרדו נשותיהם מהם לז
לזנות באנטי הארץ גם הם כי יקנאו בבעלים וזה
להם שיכר חלף עבודתם והנה מלאה הארץ זמה
או יריצה בזה כי מרוב תאותם להיות עם הזונות
כל אחד מפרד אשתו ממנו בכונה ומשיכיבה עם חברו
ומתחלפים נשותיהם זה בזה כי ינעם להם לחס
סתרים ותערב לנפטים וזאת הזמה הגדולה אשר אין ל
למעלה ממנה ההברל כשיתואר טיב
או גנות האחד בנברל ממנו כמו שיהאריך הפסוק
בתארי גלית כמו טיבתוב גלית טמו מגת גבהו שטי א
אמות וזרת וכובע נחטית על ראשו ושיריון קטיקטיים
הוא לבוש ומטיקל השיריון חמטית טיקלים אלפים נחטית
וכו מאריך ומספר מתעצומות ורומו ולבו כלב הארי
והיה זה האריכות כלו על יצר ההרחבה לטיב רוד ט
טינכח אותו וכן מה טואמ' ביטיבי בנרב אשר בילירי
הרפה ומטיקל קנו טילטי מאות מטיקל נחטית הוא על יצר
ההרחבה לטיבח אביטי שיהרגו והדומים בזה הרבה בל

בלטוננו והאחרות הוא כשיתעשה ההרחבה בתבות
מתחלפות אחרות בטעם או במאמרים מתחלפים אח
אחרים בטעם רל שאין טעם תוספת או חסרון
המשל בישיעה שביעתי עולות אלים וחלב מראים ו
הם פרים וכבשים ועגורים לא חפצתי הרצון בכל
אלה שיהיה מאס בכל קרבניהם עולותיהם וזבחיהם
על רוב פשעיהם ולבלתי הטהרם מהם ושופם בתשוב'
גמורה עוד אמר קוינטיליאנו טגס ימיכאו
מייע ההמעטה כמו שימיכאו מייע ההגדלה וההרחבה
והנהטוליאן לקח ההרחבה בהלכה הישנה והחדשה
בהגדול העון לבר כמו שנראה מגררה אשר גררה
אמנס קוינטיליאנו לקח ההרחבה על סדר שתוב' ממנה
הגדלה ותוספת בכל ענין שביח או גנות או זולת זה
טמו שיהתבאר גם בהרחבות והגדלות הנמיכאו בספרי
הקדש וביתור ביחוז' בנבר' יסור ובנברוא' חירס ובנבר'
פריעה מלך מוכרים וזולתם ואמו השילוסוף בקצור
ההלכ' שמייע ההרחבה ראוי' בסוג המקיים יותר מיתר
הסוגים ונטוב' לדברי טוליאן בב' מההלכ' החדש' בעצ'
החענה אמר שאנחנו נעורר הטומענים אל החענה מ
עירדים רבים מהם טנספר טנוי' עתותינו והעתקתם
מוטוב' אל רע' ומהם טנעריך ימי המהומה והיכער' אל
ימי ההיסלחה הגדולה כלומר ראו במכאוב הגדול אשר
עולל לי עם שכבר הייתי ממעל לכוכבי' על ומה טנספר

שנספר מה יתחייב לנו מן הרע הגדול אם לא נמיצא
חן בעיניהם ומהם שיאמר שיהננו
להם לעברו וביריהם אכתנו לעשות לנו כטוב בעיניה'
ומהם שיאמר מה שימשך מן היצרות
לאחרתנו לבצענו ולבנותנו ולכשיתנו אם לא יפנה א'
אלינו ושעל זה היה דנה לבנו לא ממה שאפטי' שייגיע
לנו בעיננו ומהם שנספר מה רבו מעשינו
וחסדנו אשר מעולם לכל דורנו ולכל מבקש
ומהם שנספר רוע מזלנו וענינו ולחיצנו מימים
רבים ומהם שנספר היאך סבלנו אותם בסבר
פנים יפות וביראת השם זה מה שאמר בחדשיה
אמנם ביטנה אמר מולאו וטורדנו המפרט' שהחזנה
היא מאמר מעורר האנשים אל החזנה ומרסוף
במקומות החזנה כגון שיאמר שימרוב קטי' ומכנו כ'
כאשר ניספה שיעבור זמן התלאות והיגונות וישך מ'
מפע חרטי נרצו יתחדש כנשר נעורינו אז נפלנו
בענין יותר רע ממה שיהיונו בתחלה ומהם שינעביר
המאמ' אל בעלי חיים בלתי מדברים או אל הדוממים
כאלו נטיס הבתים והסדרות מדברים לעורר יותר לבב
הטומעים ומהם שינביא פרטי היסער והיגון
ונספרם בבכי כגון אם נתאונן על הבעס נספר טע'
טי' שיעש ולמורס ומזונותיהם בבכי ויללה וכן ביתר
העני' ומהם שנספר שאי' לנו מנחם וקרובינו ואחינו

עוֹבְרוֹנוּ נִשְׁחָרְנוּ אִתָּךְ כִּי מִרְיַעֵינוּ רִחַקְנוּ מִמְנוֹךְ

וְאִשְׁרֵי גְמֻלְנוּ אֹתָם טוֹבוֹת וְעִשְׂיָנוּ

עִמָּם חֶסֶד וְאֵמֶת שִׁכְחוּנוּ

וְלֹא זָכְרוּ בְרִית אֲחִים

פָּרַק יב' הַיָּאֵךְ יוֹשְׁמוֹ בְּהִרְגֵל חֲלֹקֵי הַמַּאֲמֵר לְפַתִּיחָה

סְפֹר חֲלֹק קִוֵּם הַתְּרָה חֲתִימָה בְּעֶרְךָ אֵל סוֹגְהֵעַ

הַעֵיכוּמֵי

אָמַר הַפִּילֹסוֹף בְּחִיצוֹ הַהֲלִיכָה אִשְׁרֵי עֵשׂ לְאַלְכֶסְנַדֵּר

טִיֵּאֵס נִכְרוֹן הַמַּאֲמֵר בְּסוֹ הַעֵיכוּמֵי נִתְחִי הַפְּתִיחַ

בְּאוֹפ' הַתְּבֹאֵר בְּמָה טִיָּדָס וְאֵס הוּא הַמִּתְרַעַע יִיכִיעַ הַעֵבֵעַ

אִשְׁרֵי עֲלוֹי הַתְּלוֹנָה לְגִרְוֹ הַהֲקָשֵׁב לְטוֹמֵעַ עוֹר נִגְדָרֹ הַח

הַחֲבוּב בְּאוֹפ' הַתְּבֹאֵר לְמַעֲלָה אֲמַנְס כִּי הוּא יוֹתֵר רֵאֲרֵי

לְכוֹנֵן טִבַּח הַטוֹמֵעֵי מִהַרְבְּרֵי יוֹתֵר נְפִלְאֵי וְיוֹתֵר מִיּוֹחַדֵּי

בְּטוֹמֵעִים עַד שִׁנְעֻרָר אֹתָם אֵל הַכַּעַס וְהַאֲיִבָּה כִּנְגְדָה

הַמִּנְגְּדֵי בְּאֲמֻרָנוּ טִיֵּאֵס רַעִים וְחֻטְאִים עוֹדֵר אֵס

הַתְּרַעַע בְּעִבּוֹר אֲנִשְׁיִים אַחֲרִים בְּרַבֵּר אֵינְנוּ נוֹגְעֵ לֹ

רֵאֲרֵי טִיֵּאֲמַר טִיֵּאֵינּוּ עוֹשִׂיָה זֶה לְתַקִּיָּת טִיָּכֵר רֵק לְאַהֲבַת

הָאֲנִשְׁיֵי אֹו לְשִׁנְאוֹת הַמִּנְגְּדִים אֹו טִיֵּהוּ הִיָּה בְּמַעֲמַד וְרֵאֲהַ

הַעֵנֵן עַל הַטְּלוֹמוֹת אֹו טִיֵּהוּא עוֹשִׂיָה זֶה לְתוֹעֵלַת הַכֹּלֵלֹ

אֹו מַפְעַע טִיָּנִכְמַרוֹ רַחֲמֵיו בְּרֵאוֹתוֹ טִיֵּה הַסּוֹבֵל

הַנּוֹזֵק וְהַחֲרַפֵּה הוּא נַעֲזוֹב מִכֹּל הָאֲנִשְׁיִים וְאֵיֵן דּוֹרֵט

מִטִּיָּפְטוֹ מוֹכָה אֲלֵיקִים וְמַעֲוֹנָה וְאַחַר הַפְּתִיחָה נִבְא

אֵל הַסְּפֹר אֵס טִיָּנִסְפֵר הַתְּלוֹנָה בְּחֲלֵיקִים מְפּוֹזְרִים אֵס

מפרזרים אם שנכלל הכל ביחד ואחר הספור
נבא אל החלוק להודיע הדבר אשר הוא בהסכמה עם
המנגד ואשר ישאר במחלוקת ואחר החלוק נבא
אל הקיום לקיים התלונה באחד מאושט הקיומים
ונתחיל בהם מן העדים גם מאשר בדינו מן ההודאות
על התלונה מהראיות מהדתות מהמנהגים מהחטרים
מהאותות וההקטיות או זולתם לפי מה שיתבקש עננו
ולפי ענן הטענה הסברית תהיה ראיה או מטיפטית
אחר כן נחשוב מה שאפשר שישייב המתניכל ויטעון
ונתיר אותם וזאת תהיה ההתרה ואם השיבו המתנ
המתניכלים וטענו על הקיומים טעשינו ראוי שנרחיב
אותם ונתיר כל מה שאמו ושינפל במחטיבתנו שיוכלו
לאמר ואושף הטענות והתשובות שיוכלו להשי' האת'
על האחר כבר בארנו למעלה ואחר
כל זה ראוי טנספר באושף מחודשי ובקצור מה שנאמר
על יד הספירה ושינעורר הדייעס בקצור על המנגד לו
הכעס או האיבה או הקנאה אם נוכל ונעורר אותם ע
עלינו אל האהבה והחן והחשנה כפי מה שאפשר
אמנם המתניכל גם הוא יעטיה הפתיחה באושף
התבאר ונספר בו טרעתנו להתיר כל ראיות המתרעס
ולהשיב אל כל מה שאמר ואחר הפתיחה נשיב אל כל
דברי הטרעומת ונתיר הראיות וההקטיות באוש' התבא'
למעלה כפי מה שיתבקש הטענה ויאמר טזה המתרעס

טוה המתרע עשה כאישי בלי על ורשע לכונן התרעומ'
הכוזב כאשר יעשו אנשי דמים ומרמה ובוה הודיע ח'
חכמתו ומעלליו וזה אם יוכל להתנצל באופן שלם ואם
לאו ירגיל מקומות ההוכחה והתחנה ובקשת המחילה
אשר זכרנוס גם נתיר כל מה שיעלה במחשבתנו
טייכול לאמר המתרעס ואחר כן על יד הספירה בחזרה
נספר מה שנאמר ונחתוס המאמר ואמר הפירוש וק'
בקצורו הנזכר טוה העען רל ספיר מה שנאמר למעלה
הוא דבר נפלא בכל מייע הדביר וכל אחד מהחלקים וב
וביחוד בתרעומת והתנצלות ואין המכוון בזה לברס
ספור מה שנאמר כאשר בטיב ובגנות לא דבר אחר
אמנס ראוי בתרעומת והתנצלות שבעורר השומע אל
החענה וההטבה בערכנו ויל האובה והכעס והקנאה
בהצטר על המנגדי בספרנו הנאמר למעלה למה שימצי
זאת החזרה רל ספי הנאמר לזכור פעולותינו הנשיכתי
וכשירון מעשינו ורשעת המנגדים ורוע מעלליהם כי
ורע מרעים המה בניס משחיתים וזה יעשה בלב ה
השומע רוטס נפלא וכל טיכך
אם נאמר טיחס בעצמס הדייעס לא ימלטו לבלתי
יקבלו מן האנשים האלה מן השלימות ההנקה והחזרה
והחזרות אם לא יענישו באופן הראוי ושאחנה באישי
מן ההכנע אליהם עד כלנו להס לעברי ונדרטי לעולם
ל אשר ישאלו וטילא נסור

ושלא נסור מכל אשר תכונן ימין ושמאל

פרק

יג' ענין האשה התקועית

יען ענין התקועית נבנה על התעוררות הח
התענה והמחילה לחוטא שהוא רב' יבוקש עטנו ברבר'
משפטי כאש' הת' ממה שיקדם הסכמנו לרבר' בו הנרא'
בעיננו ממנו בזה המקום למה שבו מהקשי העיכוס עד
לא ראינו פירוט תתישב בו דעתנו עד היום הזה גם אנ
אנחנו לא הבינו אותנו מלפעם עד פקח ~ עיני שכלנו
והתבוננו בקצת החכמות המיוחדות לרבר' אשר הע
העירנו לפיט הפסוקי הבאי' בזה העני' ולמכוון בהם
הערה נחשוב בה באט עד מרוס קינו יעד כרמלר
וקודם שנתחיל בבאור הפסוקים נעיר על קצת הספקו'
יבלבלו זה הפטיט ויטימוהו במטמוע מסתוריס ובאר'
ו טיך ויכלמות ויטב טיס עד היום הזה ראשונה כי אחר
נראה יואב וידע כי לב המלך על אבטלוס כמו שיעיר
הכתוב למה לא שאל הוא בעיניו המחילה עליו עד
טיהו סרך ללכת בתחבולות כאלה ועוד למה
עשה זה על יד אשה ולא מיא איש חכם יטיס הדברים
בזיו אחר טהיה הרבר נעשה על פי עינתו ומה מיא
יתרו באשה מבאיט בעע' הזה עו' למה לא ביאר הכתוב
בית אשה אל המ'ך שאמר הכל בלטיין אמירה
כמו שכתוב ותאמר האשה התקועית אל המלך

האטיה התקועי' על המלך ותפן' על אפיה אריצה ותשתחו
ותאמ' הוטייעה המלך והנה חסרה בכאן בזאת האטיה
מתקועה ירושלים לפני המלך והראוי שייאמ' ותבא האטי'
התקועית אל המלך ותפול על אפיה אריצה וכו' ועור
מה עען המטיל טיהביאה מטיע בעס ושיהיה נמטיך מזה
הכרת הטס לבעלה אס יהרג גם האחר וזה לא היה דן
דומה לעען אבטלוס כלל כי מה היה מפסיד דור אס
אבטלוס לא היה חוזר לירושלס ולמה לא עטיתה' מטיל
דומה בעען ועור אחר שיאמר לה המלך לכי לביתך
ואט אצוה עליך מה הוצרכה לאמר עלי ארע המלך ה
העון וכו' ועור למה חזרה לאמר יזכר נא ארע
המלך את י' לקיך והנה עטיה מה שישאלה באמרו המ
המדבר אליך והבאתו אלי כו' וע' מה עען למיס
הנגדים אריס אשר לא יאספו להטיב המלך את נדחו
ועור בלבושים אחרים מאלה ובכלל כל המאמר
במדרגה מן הברבור עד יראה מן התמה הגדול איך ק
קרא הכתוב זאת האטיה חכמה ואמר שיואב טיס דבריו
בפיה כי לפי העולה על הדעת בתחלה היה בזה העען
מן הסכלות מה שלא יעלס וקודם שנבוא אל התר
הספקות ראוי שתדע עעעס מה הראטון טיטבע
הארס יתעורר מן החדשות ויקוץ בדברים המדגלים ב
במדרגת הפייס ההלטייסיטהכונה הכוללת בהס היא
להיציא האנטייס מן הלטון המדגל אשר לא יתעורר

מימנו הארס לא מעט ולא הרבה והנה התבאר בנסיון
שאפי' הגרו' שבתענוגי' והשיעשועי' נקוץ בו מיצר הרג
הרג' לו' והתדירו' והדבר טייט בו קצת מן היסער הבא
לפעמי' נטיתוקק אליו כמו טייבת' האר' לפעמי' התעמלו'
על המנוחה להיותו קץ במנוחה ואף אס לא תהיה בזה
סבה אחרת הב' טיהבורה בריאה יצרי' טייתקנה באופ' לא
יוכר בה טיהי' בריאה כמו טיהתבא' בזה הספ' כילו תאמו'
טימי טייריכה להראו' טיהוא טוטה ומטוגע יצרוך טייביא
האנטיי' לחטיו' טיכך הוא וזה בעשותו כל מפעלו' הטוט'
ותנועתיו כמו טיעטיה דוד עס אכייט מלך גת
הג' טיהוא מבוואר כי מי טייט בו מן המרירו' הגד' ומן
החרדה העיכומה פן תבוואהו טוואה לא ידע טיחר' ויהיה
דבר אשטיר בו טיימנע מיצר המלוכה לא ינוס האיש ולא
יטן ולא יאחרו פעמיו אך ימהר ויחייט מלאכתו הולך
וזועק חמס גס כי יבוואו דבריו במדרגה מן הבלבול
יכירו בו האנטייס כי נפטיו מרה לו הד' כי כאטיר
ימנע בערכנו להביא מטיל ודומה לעען ידמה באמתו'
נקה אטיר נחטוב בעיענו טייספיק לנו לבחון בו מה
טינריכ' והוא כשנראה בעען יתרון או חסרון מיצר אחר
יעמוד במקום מה טיחסר המטיל וכאטיר
יהיה העען כן לא יחטיב זה הדמיון הטעאיי כי הוא
נלקח על יצר הבחינה לא על יצר הבאור
הה' טייתחייב בחק הארס המרבר עס ה

המלכים או השופטים שישיים לבו אל דבריהם וירקרו
בהם דקרוק רב ועיכוס עד אם יבין מכח דבריו אי זה
רמוז על ענין באופן נס נר או ידבר דבר יגלה לו הענין
הנעלם ההוא פן יחטוב השיגור מהם דבר שאינו כן ויש
ויפטר מלפניו בדבר מועט התועלת או שאי בו תועלת
כלל ובכפיו דבק מאוס ואחר התייבב וה נסוב ל התרת
הספקות ונאמ' אל הסעף הראשון כי אמת שנכספה גם
כלתה נפטי דוד ליצאת אל אבטלום רל לראותו מבלתי
סיבא אבטלום לירושלם כמו שאמ' הכתוב ליצאת אל
אבטלום ותהיה תבת ותכל מלשון נכספה גם כלתה
נפטיי מטירס כלה מן הדגוש ולשו' נקבה טב ל מחטב
דוד תאותו או נפטיו כמו שאמ' קצת המפרשים
והנה עם זה שיהתארה לראותו היה אפשר שתהיה רעת
דוד שיעמוד אבטלום לעולם בגטור כי לא יעטיה אדם
כל מה שיתאו ואתה רואה כי עם היות בו זאת התשוך
אמי יסוב אל ביתו ופע לא יראה והנה בה לב דוד אל
מדרג' מה ממדרגתו התשוקה כי קודם זה לא היה לבו
אליו כלל והרגיש יואב זאת ההטיה מלבב
דוד אל אבטלום אם שרמו זה באי זה רבור אם בזולת
דבור הרגיש טילא היה עומד במדרגה הראשונ' כי אולי
היה מסעך דוד רעות מאבטלום כפעם בפעם על דבר
אמנון או שהיה מתאלא חמה איכל וכירת שימו מה של
היה עושה עתה או כדומה לזה לכן אמ' וידע יואב כי

כי לב המורך אל אבטולוס ואל שכבר נטה לבו אל יצר הא
האהבה דבר מה וזה לא היה עד היום הזה ולזה אמר
אולי ישי תקייה עם התחכמות ותחבולה שיחזור גם
בירושלם ועל עמרו יעמוד והיה זה הדבר עם כל זה ע
מסופק מאד וקטיה ההטיגה בעיני יואב לגודל החטא
ואם טהיה נמנע כאשר היה בתחלה לא חשב
אמנם היה רואה כי היה הדבר ראוי להתחכמו' גרוד
ובתחבולות יעשה מלחמה והנה טב העען מן הנמנע
לפי טהיה חושב יואב אלק צת אפטרות ואם היה רחוק
ובכך הותר הספק הראשון ואמנם
היה טוב בעיניו לעשות הדבר על יד אשה לסבות
מהם שלא יכיר דוד בתחבולה כי חסיד התחבולות
הן בנטיים מעט לחלטית שיכלס וטיעור סברתם המעטי'
והפחותה מטבע ומהם שיתקין המאמר וסדרו באופן
טלס הוא מעטי' בנטיים ובבריאה חדשה וזה היה סבה
ל שיטעורר דוד יותר על ידה ומהם שיהאדם בטבע נמ
נמטך יותר ל הרחמנות והחמלה בנקבות ממה שיימטי
ממנו בזכרים להיותם יותר רחוקות מן ההיכלחה ומן
ההשתרלות להשיג מבזשס וכל אשר היה הדבר ברחף
יותר מן הטוב כך טבע הרחמנות נמטך אליו יותר
יותר עם גם כן שיהאדם אוהב את הנקבות בטבע
ולזה רואה יואב לעשות זה הדבר על יד אשה
וזה מה שנטייב אל הספק השני

וְעַתָּה נִשְׁמָע שִׁיחַתָּה לִּיתְרוֹן הַתַּחֲכֻמוֹתֶיךָ אַחֲרַי עֲשׂוֹת
מִה שִׁיאֲמַר לֵךְ יוֹאֵב מִן הָאֲבֵלוֹת וְהַעֲדֵר הַסִּיכָה עֲשׂוֹתָה
עֲשׂוֹתָה מִמֶּשֶׁ כְּדַמְיוֹן אֲשֶׁה מִיִּכְרָה וְחִרְדָּה לְכַלְיוֹן חֲרוֹץ
נַחֲשׁוֹת לְלַכַּת הַלֹּחֶץ יִזְעַזַּע לֵל הַמֶּלֶךְ וְהֵנָּה נִרְאָה כְּאִילוֹ
תִּגְיַע לֵל הַמֶּלֶךְ בְּזוֹלוֹת תְּנוּעָה לִכֵּן בַּפְּסוּק לֹא הִתְבַּאֵר רַח
מִה שֶׁהִיְתָה יִזְעַקָת לֵל הַמֶּלֶךְ תְּמִיד וְכֹאשִׁיר יִשְׂאֵלוּהָ
וְזֶהוּ מִה שִׁיאֲמַר וְתֹאמַר הַאֲשֶׁה הַתְּקִיעִית לֵל הַמֶּלֶךְ וְכֹרֵ כִי
זֶה הִיָּה רְבוּרָה תְּמִיד כִּי תִקְנָה הַבְּרִיאָה הַזֹּאת בְּאוֹפֵן
מִפְּלֶגֶ כְּמוֹ שִׁירָאוֹי כֹּאשִׁיר הִתְבַּאֵר וְזֹאת הִיא תְּשׁוּבָה הַגֵּ'
וְנִשְׁיֵב אֵל הַרְבִּיעִי כִי זֶה הַדְּמִיוֹן לִדְקָח הֵנָּה
לְבַחֲיָנָה כְּמוֹ שֶׁהַתְּפָרֵס וְזֶה כִּי אֵס הִיְתָה מְבִיאָה מִטִּיל
דְּזִמָּה מִמֶּשֶׁ לְעַעֵן הִיָּה רוּד תִּכְהֶמְרָגִישׁ לְזֹאת הַתַּחֲבֹל
וְלֹא הִיְתָה מְגִיעַת אֵל מִבְּזָשָׁה וְהַעֲרִימָה לְקַחַת מִטִּיל
תְּשִׁלוֹס בִּר הַבְּחִינָה וְאֵס הוּא בִּלְתִי דְזִמָּה כִּי כֹונֶתָה לֵל
לְעֲשׂוֹת בְּאוֹפֵן יִבְחַן רִיכּוֹן לִב רוּד מְשִׁיבַת אֲבִשְׁלוֹס לֹא
זוֹלוֹת זֶה וְשִׁקְלָה שִׁיאֵס יִתְרִיעָה לֵל הַמֶּלֶךְ בְּמִה
שִׁבְרָאָה מְלֻבָּה מְעַעֵן הַבֵּן מִיִּכְר הַרְעֵ שִׁימְשִׁךְ לֵל מִזֶּה ר
דֵל מִהִכְרַת טִיס הַבְּעַל כֹּל שִׁכָן אִו לְפַחֲוֹת לֹא מְעַט יִתְר
יִתְרִיעָה לְעֲשׂוֹת מִה שִׁתְּשִׂאֵל גַּם מְעַעֵן אֲבִשְׁלוֹס כִּי
יִתְרוֹן אֶהְבֵּת הָאָדָם אֵת בְּנֵו לְעֲשׂוֹת בְּעֵרוֹ יוֹתֵר מִמֶּה
שֶׁהִיָּה עֲשִׂיָּה בְּעַד אֲזָרִיס וְהַתְּשׁוּקָה בִּר תְּעַמּוֹד בְּמִקּוֹס
הַנּוֹזֵק הַמְּגִיעַ לְאֲשֶׁה עַד שִׁיאֵס הִיָּה מִסְכִּיס בְּהַסְרַת הַנּוֹזֵק
הַהוּא הִיָּה גַם כֵּן מִסְכִּיס בְּהַשְׁלִיס תְּשׁוּקָתִי לֵל אֲבִשְׁלוֹס

כי אולי היה חפץ יותר בהגיע אל תכלית התטוק הוואת
ממה שהיה חפץ בהסרת הנוק מהאחרים או לפחות לא
מעט וזה היה התבוננות גדול מיצר האש ויואב וטיקול
הרעת אין כמוהו ובכך התבאר הספק הד'
ואל הספק הה' נטיב כי מה שאמר דוד לאטה אע איכזה
עליך היה אפסיר טיהיה עענו על זולת טייתריכה לאטה
במה טיטאלה כי אמר אע איכזה עליך סתם

המובן ממנו מה שהיה בריכון דוד
לכן האטה העומדת תמיד עם התבוננות לראות מה
ידובר בה אמר בלבה אולי יחטוב המלך כי אין הרבר
כן כמו שאמ' לו מעעבן הרויכח טלא היה באופן יהיה ה
הבן חייב מיתה או גלות ויחרד ויפחד פן יטיגנו מזה
עון לכן אמר עלי ארע המלך העו ועל בית אבי והמלך
וכסאו נקי כלומר שהיו הרברי' ממש כמו טיספריה וכי
יפטור המלך את הבן הטע מן המיתה ומן הגלות אין
בו פטיע כלל מיצר המלוכה כי מן ההכר' טנאמ' טלא
היה זה הרויכח חייב מיתה או גלות לפי מטיפטי התור'
ובכך הותר הספק הה' ואל הו' נאמר
טירמזה במאמ' ההוא טיזכור' יי דרך טבועה להיותה
בטוחה יותר וטיתהיה בחינתה טלמה וזהו מה שאמר
דוד אחר כך חי' יי אס יפורל מטיערת ראטו אריכה והנה
הותר זה הספק ואל הו' נאמר
טיהתזועית בארה מבוקטה רל טיטייב המלך את נדחו

מן ההפך וזה שיהיה רואה בשיכלה שאין לרחות הדב'
רחוי עולמי כי אם דבר נעדר ממנו האפשרות עלה
הגיונו הטוב והשלמות כי בזה אין ספק שאין ראוי
להשתדל בו כלל אבל ענין אבטלוס לא היה בזה האופ'
כי היו בהשבת הנחת ההוא יחדיו אפשרי התועלת
לכן היה ההשתדלות בו ראוי וכאילו אמרה הרבר הנ
הנעדר אפשרות הגעת התועלת ראוי שידחה רחוי עו'
עולמי כי לא יסור בו ההשתדלות אל ההקדמה
ויתחייב מזה שיהרבר שיהוא אפשרי על הגעת
התועלת לא יהיה נדחה רחוי עולמי מיצר הטוב הא
האפשרי להיות בו ואחר כך מיכרה ההשתדלות
בעצמו לקרבנו כדי שייכא לפעל מה שבו מן האפשרות
על הטוב והנה בצרה זה הענין מיצר המיתה
כי לא יסור בגוף יותר אפשרות אל הגעת הטוב והשל
והשלמות בטבע לכן היא ברמיון המיס הנטיפים ב
במצים מדרון במצים נמנע להתקבצם כי אז לא יסור
במצים אפשרות על הגעת שלמות מה מהם גם כי
אין ראוי לעשות בזה ההשתדלות ולזה אמר אשר לא
יאסור רל שאין מי שיישתדל בזה והנה נסאר שראוי
שיטיב המלך נדחו והנה הותר הספק הז' בכלל
וכטוב אל השם וקיס ספר הכתוב מה שאמר
לה יואב מענין האבלות והעדר הסיכה ואין ספק שא
סהאשה עשתה כל מה שיכרה אותה יואב ואז דלג הש

הפסוק העטיה כי בדברים המבוארים לפעמים ידלג
הפסוק לפעמי' העטיה כאשר התפרסם מהרבה מקומות
וספר טיראב טס הדברים בפיה ואמר אחר כך
ותרבר האטה התקועית אל המלך רל טהיתה הולכת ה
הלוך וזועקה אומרת הדברים האלה ומטיבה לכל טו
טוואליה ודלג התנועה לרמוז טלרוב מהירותה וחפז'
כמעט לא נרשט בה תנועתה והטיתחווה על אפיה
ואמרה הוטיעה המלך וזה המאמר יגרום החבוב כאט
התפרסם ממה טקדס וזאת היא הפתיחה מחלקי
המאמר ואחר כך ספרה כאשר טאלה המלך טהיא אטה
אלמנה וימות איטה להורות טבעלה היה מן האנטי'
החטובים הראוי להקרא איט ולזה היה בר דבר ראוי
טלא יכרת טמו על פע חוץ אטר היא הטאלה אטר
טאלה וספרה מחלקת הבעט וטדרך מקרה הגיע ה
המיתה לאחד מהם אל האחר באופן לא היה חייב
מיתה או גלות לפי מטפטי התורה ועס כל זה יכר בע
בעלי המטפחה גדול מאוד והיו רויכים להמית גס את
הטיע וכתבת ויכר האחר וכו' בא הכנוי טרס הידיעה
כמו ותפתח ותראהו את הילד אטר לא יעברו את נכוכ'
אחר כך אמרה מה טימטך מן הרעה הגדולה אט
בע המטפחה ימיתו את הבן האחר והוא הכרת טס ה
האיט ההוא החטוב וזה אחר מאופן ההתעוררות על
החענה כאשר התבאר ממה טקדס ובוה אמתה טראוי

הוא שיניצל מזה היצר ומפני שירוד לא ידע הדברים
האלה כי אם מפני ואפ"ש שהיה הענין באופן יצטרך
לקחת ממנו נקמה אמ' ל' לבתך ואע' איכה עליך כ'
כלום איכה מה שיראה ל' אחר החקירה והדרישה אין
היה הדב' כי אם היה חייב באי זה דבר מיצר התורה לא
יחייבהו המלך היה זה עון וחטאת בחק המלוכה
ולזה בהתבונן האשה הענין הזה אמר' עלי אדע המלך
העון ועל בית אבי כלום שיאמת יהגה חכה ואין בזה
עון כלל והאמון המלך לקול האות האחרון ואמר ה'
המדבר אליך והבאתי אלי ולא יוסף עוד לגעת בך
ואמ' והבאתי אלי שיהוא לטון זכר למה שיכרה על האש'
אחר מנעריי להביא המדבר אליה או מי שיגע בה אפ'
באיכב קצין באופ' לא יוסף עו' לגעת בה ואחרי כן
האשה רמזה ל' שייטבע שבועה ואמ' יזכור נא המלך א'
להיך וכל זה עשיתה לבחון לבב המלך אם עושה זה
בכל נפשו ובכל מאורו או בלב ולב כרי שתטילס לה ה'
הבחינה מענין אבטלוס והנה נטיבע חי' י' אם יפול מ'
משערות ראשו אריכה והנה נטילמה הבחינה ובטחה
טיכן יעשה בענין אבטלוס על כל פעם ואפ"ש שייסופק
עו' כי אחר שלא היה לבן מטיפט מות למה תלתה האש'
ענין ההיכלה בהכרת השם היה ראוי שתאמר כי בע ה'
הגשמת עושיין אתה חמס להמית הבן אשר אינו בדין
שימות והמלך מחייב לעשות הדי' מה היה בונה המקום

מין החסד והחשנה עד שיבחן בזה שיכן יעשה בענין א
אבטלום ונטיב לזה שיעס טיהדין הוא כך הרשות ביד
המלך והשופטי לעשות זולתו על יד הסיג והגדר לפי
היכרך והטיעה לכן ספרה הנזק הגדול אשר יתחייב מ
ממנו לעורר הרחמנות והיה בחינ' שאם יתריצה המלך
בזה יכמרו רחמיו על אבטלום והנה עשיתה פתיחה
אחרת ועשאתו מקשי ומתלמ' באמר תדבר נא שפחתך
ל' ארע המלך דבר ואכ' עשאה ההקטיה הטלמה עם
חלקיה ואמ' למה חטבת כזא' על עם ה' ומעשות המלך
הדבר הזה כאשם לבלתי הטיב המלך נדחו למה חטבת
כזאת על עם ה' לבלתי הטיב המלך את נדחו ומאז דבר
המלך את הדבר הזה היה כאשם וחוט' ואמ' זה בכף הד'
מפע הכבוד שלא ליחס למלך עון וחטאת לא טיהוא י
ידמהו בזה הפעל או תהיה הכף לאמת כמו אותו כהיו
תמיכאון אותו ויהיה המכוון בזה טמאז אמרו שיהנר'
לא ישוב היה בעון ואטימה ויהיה שימושי המ' כמו מאז
הפקד ועד עתה מדי עברו יקח אתכם והנה בזה המאמ'
בלבול החלקי והוא אחר מן היפויי' ההלכיי' וזה המאמ'
הוא היכעה מחלקי ההקטיה התמימה טיהיכיע ב' זכו' אטי'
רצתה להוכיח ואכ' אמרה כי מות נמות וכמים הנגרי'
אריצה אשר לא יאספו בארה טיהמלך היה באטימה מיכר
ההפך על יד טבארנו וזה הוא האמות מחלקי ההקטיה
התמימה אחר כך אמר' ולא יטא ליקים נפט וחטב

וחטיב מחטבות כו' וזה המאמ' הוא קיום האמו' מר לקי'
ההקשה ואמ' שיהאיה על זה עוד שיאשר בו אפשרות
תועלת אין ראוי לרחותו דחיייה עולמית הוא שלא ישא
לקי' נפש' אל שלא יטול אותה לרחותה דחיייה עולמית
כמו שיעשה מן הגוף אדרבה הוא חוטיב מחטבות שלא
ידח ממנו נדח ברברים שיהס עם אפשרות התועלת ו
ותהיה תבת ישא על דרך קינשאס וינטלס או שיהיא ל
לשון טרפה כמו וישאס דוד ואנטייו והוא מבווא' טיאנו
לשון נטיאות פעס כמו לא תשא פע דל להעדר תיבת
פע ואינה סברה שיהיה העקר חסר בספר כי הדבר
הזה יעמד במדרגת ההברל להברילו מיתר ההוראות
ועתה אטיר באתו לדבר אל המלך את הדבר הזה כו'
הכונה ממנה שיעדיין יאמין דוד שמה שאמ' לה הוא א
אמת והוא כרמות התרה כי היה אפשר שיאמ' דוד מה
לך לדבר אלי על אבטלוס לכן אמרה שאס המלך יע
יעשה דבר אבטלוס גם יאמינו האנטיים יותר בריכות
המלך היכלה בן האטיה כי זולת זה יתמהו העס שיעש'
הזלך לה מה שלא עשה לעצמו כי בעה לדבר אל המ
המלך את הדבר הזה למה שיש בו מן העזר בערך למ
מה שבקשה שיהיה סבה שייראה הע ויאמינו בה
שיהא כן לפיכך חטבה לאמר למלך גם זה הדבר והר
והרחיב: בזה המאמ' לפיתו גם שיתראה שימכח שנדר
לה לקיים הבן יתחייב גם כן שיעשה דבר אבטלוס כי

זה תלוי בזה והנה כללה אחר כן כל מה שינאמי מהיכלות
הבן ועטף אבטלוס ואמ' כי הכלל העולה הוא כי ישימע
המלך להכיר אמתו מיד האיש כוונן להשימיר אותה וא
ואת בעה וזו היא היכלת הבן ואחר כן אמר ותאמר
שיחתך יהי נא דבר ארע המלך למנוחה בזה רמזה
שיבת אבטלוס כי על ידה ינחור לבבו האנטי' להאמי'
מה שיורה מעטף הבן כמו שבארנו וחתמה בשי
בשיבת המלך שיהוא חכם כמלאך האלקים לשימוע בטוב
והרע רל הטוב על ידה ההזרזה והרע על ידה ההסרה
והוא גם טוב כי הסרת הנזקין טוב מה וברכה את המל
המלך כדרך כל הנפטריין מלפני המלכים ואמרה ר"י
אלהיך יהיה עמך והנה בכל זה המאמ' כוונה להעלים
העטף אל המלך ולא עלה לידה כי הרגיש
המלך לבסוף והכין הבריאה וסאל היד
יואב אתך שיהרגישי בו שיהיה אוהב
אבטלוס והנה האטה אמרה לו
האמת ושיבחה אותו לבסוף שיהוא
חכם כמלאך האלקים לדעת את
כל אשר בארץ רל שיהוא
במדרגת מן ההתברוננות
והטלמות עד ידע הכל
ולא יוכל האדם להטעותו
בהבן ויטאר מה שינמטך לזה מברוא

פרק יד היאך יושמו בהרצ' חלקי המאמ' בסו' העצתי
אמ' טוליאנו בג' מההליכ' החדשה כי לפעמי' יפול
ברברי' העצתי' לראות מה הוא יותר טוב משיע'
עצט' ולפעמי' מה הוא נפלא התועלת מרברי' רביע'
משיל הראשון ממה שבא בעצת בט' טיכס וחמור אס רא'
ואוי' טיימולר או לא' משיל השיע' אס ישאל בעצת מהו'
נפלא התועלת מאלה הג' עשות משיעט' ואהבת חסד'
והיכנ' לכת' וכו' עו' הדברי' העצתי' מהס' ראו' טיועצו'
בעבור עיכאס מהס' ראוי' טיועצו' בעבור אי' זה דבר מ'
מחוצ' לבר' מהס' ראוי' טיועצו' בעבור שעהס' יחד משיל'
הראשו' מה שיהי' אומ' דוד' הינו לבקר משיפט' הינו'
עשור' מיר' עושי' וכן אמת ומשיפט' טיפטו' בשיעריכס'
אוה' נופלי' בעצת' מיצר' עיכאס' כי אין יסירך בהס' לדבר'
מחוצ' כי הס' טיכס' מיצר' עיכאס' ומזה המין רב' עצות'
הנביאי' בישראל' משיל השיע' העצת' שנתן יוסף לפרעה'
באמרו' ויפקד המלך פקדיס' בכל מדינות מלכותו כו'
ויצביס' את כל אוכל השיע' הטובות כו' כי העצות'
אשיר' בזה האופן הס' דבר מחוצ' רל לתועלת המגיע'
מהדברי' אשיר' מחוצ' ומזה המין היתה העצת' שנתן יר'
ירמיהו לשירי' החיילי' שלא ילכו למצרי' ולסדק' טייכנע'
למלך בבבל' משיל הג' מהעצת' שנתיע' אברהם אבינו'
לס' סיר' את לוט' מיר' המלכ' כי זה כלל התועלת מהמ'
שהוא דבר מחוצ' מה שיהי' ראוי' מיכ' עיכמו' ול היצות'

ולעולם ראוי שיתבוננו בעלי העינה הרבה הנופ' בעיני'
מהו כדו שיוכלו לסדר כל המאמרי' בייסוד התווילת
ברברי העינתו יחלק אל ב' חלק' רל' ל' הבטוח ויל' ההגו'
הבטוח הוא אשר יכונן השמירה מהסכנות האשטריות
ב' זרוב או לזמן רחוק באי זה אופ' שיוכל ויחלק ל' הכח
והתבולה אמנס הכח הוא בהרגל החיילות וערכי
המלחמה בכלי זין ברוגיות שבייה באסיפת האנטיס
רק-רנס והנוהג מנהגם התחבולה תורגל במעות
נדריס ונדבות בבריאות ויופי' ומסירות וזולתם מן
הדומים לאלה ההגון יחלק
אל יסוד ומשובח היסוד הוא ענין נעשה
במעלה מן המעלות ויחלק אל התבונה והישרת והגבור'
והיראת חט שיהי המדות הראשיות וכבר כתבנו גר
גדרס בטיס הפילוסוף ולהם יסכימו גררי טוליאן
לא שיקראם בטימות מתחלפים
וגרר אותם ויטורינו בהליכה הישנה בזה האופן
התכונה היא ידיעת האברים הטובים והרעים בכל הז
הומעס הישרת הוא ענין בנפש קיים הנותן מה
שיאות לכל התגמולים הגבורה היא לקיחה
משוערת מהסכנות וסבל ההתעמלות ההגונות
היא שררת הנפש ונכחונה בערך אל הרברים בלתי ה
הג' יעס ובלתי תועלתיים אמנס חלק'
התכונה ושמנו בהרגל העינתו אס נעריך התועלת אל

ל הנזקי' וניעץ ההתקייב' ל' הדועלת והבריחה מן הנ
הנזקי' או שיעעץ בדבר מה אשר לנו בו ידיעה היאך א
אש' שיעשה ובאי' זה אופ' או שיעעץ דבר מן הדברים
מיצר מה שראינו ושישמענו ונרכיח מה שראוי לעשות
בהבאת המטילי' מהדברי' העוברי' אמנ' נהג' חלקי' היצר
בעיני' כגו' שיעעץ שראוי לחמול לעני' ולמבקשי' המ
המחילה עו' שיעעץ לתת תודה למי שגמלנו טובה עו'
לקחת הנקמה מאי' שרענו לנו עו' לשימו' האמונ' בכל
היכולת עו' לשימו' הדתו' והעמוסי' וזהרגלי' שראוי לאהר
החברות ואחות מדיענו עס טל ההשתדל' עו' נראה
שראוי לאהוב האלה ית' והאבות וארץ מולדתינו
עוד אס נאמ' שראוי לאהוב המשפט ובפרישות
מן החטא האנטי' אשר תחת משימעתנו ואשר
התארחנו עמס' והקרובים בין מיצר האב בין מיצר הא
האס עוד שנאמ' שאין ראוי לזאת מהדרך
היטר לא לתקית שכר או חן או סכנה או על יצר
הבריאה עוד שנאמר שיהמשפט ראוי שיהיה שיה
לכל ל' הדברים והדומים להס אס יפלו בעיני
נאמר שיהס מורכי' היצור ראוי ללכת אחריהס
ונרכיח שיהפכיהס ראוי למאוס ושהס ררכים
על זולת היצ' והמשיט אמנס חלקי' הגבורה
נהגיל בעיני' באמרנו שראוי שנחטוק בדברי' הגדולי'
והרמיס ונרדף אותס כי כן דרך הגבורים ונמאס

ושינמאס ברברי הפחותי והשפלי עו שיאי ראוי להפטר
מיטוס דבר הגר מפע סכנה מה גדולה או התעמלו עור
טיעעץ סבל המות קודם ממה שינבא לדי ביוון וחרפה
עו שלא נפטר משקדו ונתנו ומי שמרתנו בער כל יעור
טיבעולס עו שלא ערא שינאת ארס מה מחמת האמת
עו שיראוי ליכנס בסכנה בער האבו והאהובי והקרובי
אטי ראוי שינאהב אות לפי המשיפט ונדגי חלקי ההגונה
הל יראת חט כשינאמ שיראו לביו רברי התאוו והתענו
הכבודות והמענות ואס נגביל כל דבר בגבול מה
טיבעי אשר אין ליכאת מהגבול ההוא אלה הס החלקי
אשר ראוי להרחיבם בעינה אס הכונה ממנו ליעץ
על ההקדבה אליהם ואס נריכה ליעץ על ההרחק נעשה
בוה האופ שימה שיאחרי קורי אותה תבונה נוכי שיהא
סכלות והוללות ושיראוי שינרחק מהם ומה שיקראוהו
כדק הוא חמס ושור ישימע בו על עענו ומה שיקראוהו
גבורה הוא עזות לא גבורה וכן מה שיקראוהו הגונות
ויראת חט הוא דבר רע נשיחת נתעב ונאלח ובכלל
כאשר הכונה להמעטי ולהרחיק נכחיטי במה שיחטיבו
מעלה שיהיה העען כן אדרבה נפיכיר עימנו להוכיח
שיהא פחיתות המשובח הוא אשר ממנו יתחייב דבר
הגון הנה ועתיד ולא הברלנו המשובח מהיוש להורר
שיחלקי היוטר לא יהיו גס תחת המשובח אמנס אף
שהמשוב יורר מהיוטר ממ'הס חלוקי במאמ' למה ט

עעץ אחת מהמעל' והנוכרו' מברלי וכירת טבח כללי או
יקראו חלקי הישר אבל אם נשיכח אותם במאמרנו טנ'
טיהם דברי מטיבחי' או יהיו חלקי המשובח וזה כי אין
לדון אחרי הדברי' הישרי' והמעלו' לתכלית השבח לבר
אבל אם יתחייב השבח לישר ייטב בעינינו הריכון
המתאווה הישר ונסמך בו וכאשר נרא' טיהדר הוא
ישר אין ספק שנראה אותו שהוא משובח גם' מבעלי
המעלות אם יהיה דבר משובח איכל בע המעלה ומגב'
איכל האנטי' הפחותי' או שהוא משובח מחברנו ומכל
בע המדינה ומעמי' אחרי' ומבענו אשר יהיו אחרינו
והפתיחה בזה הסוג תהיה באופ' כתבנו המשיפט' גם' כי
נוכל להתחי' מהפתיחה נסתרת בהזרמן הסבה תמנע
הפתיחה סתם ואם יקרה בזה ספור מעען מה בעתיד
יען התכלית באלה העצמ' הוא תועלת והוא נחלק אל
בטוח והגון אם אפשר בערכנו להוכיח טיעהם נרד
להראות במאמרנו שתכלי' הדבר אשר עעץ עליו יהיו
אלה טיעהם יחד ואם ימנע בערכנו להוכיח כי אם
אחר מהם נאמר בספור מה הדב' שאר נוכיח אותו
והנה לקח הספור הנה באופן רחב רל בערך אל
הגדת העתיד והוא זולת מה שאמר בגדר הספור
שהוא בערך אל זמן העובר ונמשך בזה אל דבר
הפילוסוף בקיכור ההלכה אשר הביאנוהו למעלה
אמנם נרדיל החלוק בזה האופן שאם נאמר

מהבטוח נחלק לכח והתחבולה ואם נאמ' מהיטד' על
דרך משל ויפלו בו כל חלקי היטד נאמר שיהוא נחלק
לארבעה חלקים ואם לא יפלו בו כל החלקים נחלקה
לחלקי אשר הנפילה בהם אפרטי' לפי מאמרנו ונרציל
הקיום וההתרה מהמקומות אשר יקויים בהם הבטוח
וההגון כגון שינוכח שראוי לעשות מלחמה ולנכח
האויבים אם נרצה לשיבת לבטח ויביא ראיות על המ
המלחמה יותר מהשילוס ואם ירצה להוכיח הבטוח
מיצר השילוס יאמר שאין למעלה ממנו ושהוא ה
הג' שיל' מהנזק' מהשכנות כי מי ירצה תכלית המלחמ'
ויביא המשל' מהטובות שגרס השילוס בזמנ' העוברי'
מהרעות שבאו מיצר המלחמה וזולתם מן הראיות
ואם ירצה להוכיח ההגון כגון הגבורה יאמר
שראוי לאדם לסבול המות טרם יבא ממנו וכי טוב
הוא למות בכבוד ממה שיהיה בחרפה ובבויון
ושיאבותינו לא פחדו מהמזה להשיג הכבוד והתפארת
כמו שעשו מלכי בית חשמונאי ושהאבירים שיהם הג'
הגבורים אשר מעולם לא פחדו מהשכנות והיות
מחטיבתם רבקה לעולם בעעעש רבי ההדר והתפארת
וכן בנהג מנהגם כפי מה שירצה ליעץ ראוי לקחת
ההזרמות המיוחדות בדבר דבר ; והחתימות -
ראוי שינקח כמעט כמו שנקחו בסוג המשפטי
והנה נשילס מה שאמ' טוליאן בזה בהלכה בחדש' וזה

ראינוהו מספיק בזה הפרק

פרק טו מה היא המדינה והדברים אשר ייעץ בהם
ההלכיים

אמר

וטורינו ביטנה המדינה היא רבו
מקובץ מהאנשים להיות כפי ה

המטעם

אמנם העעעס אשר ייעץ
בהם ההלכיים הביאם הפילוסוף בא מההלכה ואמ' שלא
ימנע אס' מהמליץ ייעץ לאחר מבעת מדינה אס'
סייעץ על אנשי המדינה בכללם והדברים שתהיה
בהם העצה בדברים הגדולים מעעע המדינות יעלר
אל מספר חמשה

הא' בקבוץ הממונות
הנאכרות למדינה הב' במלחמה או שלום הג'
בטימירת הארץ ממה טירר עליה מחוץ הד' במה

טיכנס בארץ ויצא ממנה הה' בטימירת התורות
והעמוסים ואמר בקצור ההלכה אשר

עטה לילכסנר' טמה טדאוי ליעץ בראטונה איכל בעלי
העצה וההמון הוא בעעע האלקי מהעבודות מה

מהקרבנות והזבחים וזולתם וכו' ורוב מה סייעכו
בו הנביאים הוא מזה הסוג רל' מעען הטיס ית' ויתעלה

לשמור מיכותיו חקתיו ומטפטיו כאשר התפרסם זה
מדבריהם ומה סייעץ בקבוץ הממונות

צריך טירעג' דברים א' טירע תבואות המדינה וסחרה
ואתננה מה הם טאס יחסר מהמעולה ייעץ להוסיף

להוסיף עליו הב' שידע היוצאת אנשי המדינה כלם הג'
שידע מיע האנשים אשר במדינה שאם יהיה שם ריח ב
בטל נעדר המלאכה ייעץ לגרשו מן הארץ ואולם
היזעף במלחמה או שילוס יצריך שידע כח מי שילחם ו
כח אשר ילחם עמו ושיעור הענן שאש' שיגיע במלח'
האם הוא קטן או עינים ועען המדינה הבמחעס או
במבצרים ואם הם באופן שיוכלו להלחם ויצריך שידע
אל מה הביאו המלחמות הקודמות שאם הביאו אל ה
האברון והמות ייעץ בשלום ואם הביאו אל הנכחון
ייעץ במלחמה ויצריך שלא יעלם ממנו ענן החייל'
וכל חלק מחלקי המלחמה ומי שיעץ בטימיה ראוי
שידע אופעי שמירת הארץ ההיא ומה שייצטרך לטימ'
לפי מה שיתחדש וכמה מיע השימירה וידע המזומות
אשר ראוי שישמרם שימירה מעולה ואשר ראוי שישמ
שישמרם שימירה פחותה כדי שיוכל לכוון השימירה ב
באופן הנאות למקום מקום ולהוסיף ולחסר כפי מה
שייצטרך ומי שיעץ בעעעס היוצאים מן הארץ
והנכנסים בה יצריך שידע שיעור מה שייצטרך שייצא מ
מן הארץ מן העעעס היוצאים ושיעור מה שייצריך שייכ
שיכנס מן הדברים הנכנסים באופן יספיק לאנשי המ
המדינה כדי שיוכל ליעץ על התוספת והחסרון כפי ה
הצורך והטעה ולא יעלם ממנו גם כן מהעעעס הנ
הנמ יצאים במדינה ומה העעעס הבלתי נמ יצאים בה

בה ויצריך שיבאז אליה מבחוץ כדי שיעץ על הבאת
מה שיצריך והוצאת מה שיצריך ומי שיעץ בהנחת
הנמוסים והדתות יצריך שידע ויתבונן לכוון הדת וה
העמוס כפי מה שיאות לכל מדינה ומדינה לפי טבע
האנשים ותכונותיהם כי אין כל המדינות שוות בזה
והעמוס שהוא טוב במקום מן המקומות לעמידת אנשי
המקום ההוא אפשר שיהיה סבה השחתת מקום אחר ו
והפסד הכלל כי אין כל האנשים יריכי לאזהרה שיה
ולעמוס שיה כן זה יתחלק לפי המקומות והטבעים
ויצריך שידע כל מיני ההנהגות דל מה שיצריך להנהגת
המלכים ולהנהגת החרות וזולתם כדי שיוכל ליעץ ב
בהם הראוי ושידע הדתות וההנהגות אשר הועילו
לאנשי מדינה ומדינה בזמנם הקודמים ואשר מיצאו ב
בהם אנשי המדינות הזק כדי שיוכל ליעץ הקרבה אל
המועילים והבריחה מן הנזקין ולהעמיד המדינה במה
שישמרה מן ההנהגות ואמ' הפילוסוף בא' מההלכה כי
לכל ארס תשווקה טבעית לטוב אשר יכספהו וזה הטור'
בכלל הוא כטרוך התבונה וכטרוך ההבונה הוא הא
האותות הפעול עם מעלה ואורך ימים וחיים נעימים ו
וערבים עם הבריות והרחבת הממון ונעימו התבינ'
אצל בע' ארס עם הגעת הרברי' השומרי' לאלו הדברי'
והשועלים להם וכבר יראה שזה הוא רוטס כטרוך ת
התבונה כי כל זה בע' ארס ידאו שזה כטרוך התבונה

או קרוב מזה וחלקי כשרון התכונה הם היחס רבוי
האחים והבעס והעוטר והאותות הפעל והכבוד
והיטיטות המטובח ומעלות הגוף כמו הבריאות והי
היופי והאמינות והעריכות והחריכות והגסות
והטובח וההגדלה וההצלחה והמעלה והלקיה כמו
הטיכל והענוה והגבורה והיוטר והחסידות היחס
האנטי המיורסי הם אשר אבותיו היו הראשוע אשר
יסרו המדינה או הראשוע אשר חנו בה ויהיו עם זה
רו טיה טופטיה וטוטריה בעלי טס טוב ורבי מספר
וטיהיו עם זה בע חורין לא עבר עליהם רע או
המיוחסים הם טיהגילר מעטע היפי המקובלים איכל
בע ארס ואס לא יהיו טופטי וטוטרי ולא ראטיס
וטוב טיהיה זה היחס מיכר האב והאס ואס נפסק
הנטיאר והקכינר בסוג ההוא אשר הוא מהס בטיכב
הימי לא יהיה מיוחס ויען ההלכי בזה כפי המפרס
באומה אומה ונעימות התכונה בילרי היא רבוי
הנערי וכטרונס במעלר הגר ובמעלר הנפש מעלות
הגר בר העריכות והיופי והחוזק והחריכות מעלות
הנפש ענוה וגבורה וכטרו התכונה בנקבו גכ יהיה
במעלר הגר והנפש מעלר הגר הם ב והס יחס האברי
כפי מה טראוי והמרא כמו טיכ ברחל יפת תאר וכו
אמנס אריסטו אמר ורבו הבטר הטבעי לא המדאה
והיופי ומעלות הנפש הם ג ירא חט ואהבה המוסר

ואהבת העמל העוטר הוא רבוי הדברים ומאריכות זה
וההיכלות ומקנה ועבודה רבה וזולתם מן הקענעם
וההנעמה בממוץ הוא ההשיתמשות על דרך ההתערבו
ממנו לפי שיהקנאה היא פועלת העוטר וההשיתמשו
הוא העוטר בעינו וזה אמר בגרר הנז' המשיתמשות
והכבוד הוא למטיגית באנטיס עם נעימות
הפעולה והוא תגמול להם על דרך היושר והאמת אח
אחר שיהיו אלה הפעולות לא יהיה תגמולם זהב ולא יות
יתן סגור תחתיהם ואלה יחוייב להם כבוד אפי'
טלא בשעת הפעולה וההטיגית בבט ארס אטיר
תחייב הכבוד היא ההטיגית בהיכלתם מהרעות אטיר
אין ההיכלה מהם נקלה או הקנאתם השוכבות השיר אין
הקנאתם נקלה והדברים הכוללים אטיר יהיה
בהם הכבוד הם המדרגות במושיבות והאזנה לדברי ה
הארס ועזיבת מחלקתו והתטורו אטיר יחייבו האהבה
והקרבה כי התטורה תקבץ ב' עעעס הויכאת הממו'
והכבוד וזה כי בבט ארס ג' מיעס מין אוהב כבוד ומי'
אוהב ממנו ומין אוהב שעהם יחד והתטורה תקבץ
אלה המיעס ה' ואולם מעלות הגוף הנה היא
הבריאות שיהיו מופשטיים מן החלאים לגמרי כי זולת
זה לא תהיה נעים התכונה בערכו ואולם יופי
הנערים שיהיו מוכעס אל חמטה דברים רל מרויכה
רכיבה האבקת פוון כרכור ויופי הבחורים שיהיו

ערבי המבט איזל מעטיה המלחמה : ויפי היטייטיים
התענגות פעלותיהם בעעעס אטיר הם היכלחה וסיהיר
בלתי תוגה או ראגה כי היטייטות המטובת הוא התמר
הגרולה בהערר התוגה אולם החרייכו'הו' כח יעע בו
ארס וולתו כפי ריכונו ברחיה או הגבהה או בלחייכה
או במה טדומה לזה והגסות הוא גרול הארס באורך
ברוחב ובעומק ותהיינה תנועותי עם זה בלתי נטרחר
נטרחרות ויהיה גסותו אין סבתו טמן והערייכות היא
תכונה מורכבת מהערייכות האמייכות והקלות כי אטיר
קבץ הגסות והכח והקלות הוא עריץ ורבו החברה
וכטרון התבונ' באחיס הוא טיהיה כל אחר פועל הטוב
אטיר יועיל בו האחר לא הטוב אטיר יקבל בו תועלת
בעצמו לבר וזהו עען הידיר והחבר ואלס כטרון מזול
ההיכלחה הוא טיהיה ההזדמן לארס עלה למיכאות ה
הטובות לו אס מהטובות הנמיכאות לו בעצמותו ואס
מהטובות הנמיכאות לו מחוץ ואלס הודעת המעלו'
הס מטיער הטיבח למה טיהמטיבח יעיין בס מיכר מה
טיהס הוות והיועץ מיכר מה טיהס עתידות והוא מבואר
טימה טבפעל יותר נכבר מטיבכח והטיבכח הגרלה דבר
נמטיכיס למעלות והנה המיעץ ייעץ לתכלי' השגת הד'
הדברים הנזכרים ויהיר מהפכיהם והנה אלה כלל הדב
הדברים הערבים והמועילים אמנס מן
ההטבות המועילו' תאטיר יגרל טיעורס על המקבלים ה

הוא כשיהיה אדם מה נטיגב השיעור ולא גב' טונא נטיג'
השיעור ואחר מן האנשי' יפעל הטוב באחד מהם והרע
בטונא זה יחשב לפעל נטיגב ולהטב' גדולה אין כמורה
כמו שיקרה לאומירושי עם היועס וטונאיהם כי הוא
הגדיל בטיבא אחד מגדולי היועס והגדיל בבזיון טונא
מופלג הי' לו וגדלוהו היועס הגדלה גדולה ער חטיבר'
לאיש האלקים והתגמול אשר לא תשובח נפילתו הוא
אם שיהיה חסר מן ההטבה אשר הגיע אליו אם בכמות
ואם בתועלת ואם שיהיה זה מותר איכל הגומל ולא יב
יבטרך אליו והתגמול היטר הוא ההטבה הטובה אשר
הגיע אליו והנה נטלם זה הפרק

פרק יו' המקומות אשר מהם יוכיח המליץ שיהדבר יותר מועיל

יען יבטרך ההלכי לפעמי' לבאר דבר יותר מועי' מדבר
יתחייב המיכא איכלו המקומות והמשיקולות אשר בהם
ישקל היות הדבר יותר מועיל ויותר משובח
מהם שיהדבר שיהוא מועיל בכל הדברים יותר
מועיל ממה שיהוא מועיל בזכותם ומהם שיהיו יותר
מתמיד הוא יותר מועיל ממה שיהוא על המעט מתמי'
ומהם שאשר הם יותר גדול התועלת הוא יותר
מועיל מהקטן ומהם שיהיו יותר רב הוא יותר מועיל
מהיותו מעט ומהם שאשר קבץ מתארי הטוב
יותר הוא יותר מועיל ותארי הטוב אשר בתכלית הוא

כִּי־הִיא־הַרְבֵּה נִכְרָח בְּגִלְל עֵינַמּוֹ לֹא בְּגִלְל זוּלָתוֹ וְשִׂי־הִיא
נִכְסֶף־אֵיכֹל הַכֹּל וְשִׂי־הִיוּ בְּעַלֵי הַחֲכָמָה וְהַחֲשִׁיבֹת כּוֹסֶפֶי
אוֹתוֹ וְהַקְרוֹב אֵיכֹל זֶה הַטּוֹב הוּא יוֹתֵר מוֹעִיל מִמָּה שֶׁהוּא
יוֹתֵר רַחֵיק מִמֶּנּוּ גַם אִם הִיא בְּסוּג מִה מִן הַסּוּגִים רַבֵּר
הוּא יוֹתֵר מֵעוֹלָה מִדְּבַר שֶׁהוּא בְּסוּג אַחֵר יִתְחַיֵּב הַיּוֹת
זֶה הַסּוּג אֲסִיר תַּחְתּוֹ הַמֵּעוֹלָה הִיא יוֹתֵר נִכְבֵּר מֵהַסּוּג
הָאֲחֵר וְהַמְטִיל בּוֹה אִם הָאִישׁ מֵעוֹלָה מֵהָאִסָּה יִתְחַיֵּב
הַיּוֹת הַזֹּכְרִים מֵעוֹלָים מִן הַנִּזְבָּוֹת וְזֶה כִּי יַחַס הַנִּכְבֵּר לְ
סוּגוֹ כִּי־חַס הַנִּכְבֵּר הָאֲחֵר לְסוּגוֹ וְהִיא יַחַס הַסּוּג לְהַסּוּג
כִּי־חַס הַנִּכְבֵּר אֶל הַנִּכְבֵּר וּמֵהֶם שֶׁהַרְבֵּר אֲסִיר יִתְחַיֵּב
מִמֶּנּוּ רַבֵּר אַחֵר וְלֹא יִתְהַפֵּךְ הוּא יוֹתֵר נִכְבֵּר מֵאֲסִיר הַת
הַתְחַיֵּב מִמֶּנּוּ וְהַמְטִיל שֶׁהַמְטִילָה יִתְחַיֵּב הַעוֹשֵׂר
וְשֶׁהַעוֹשֵׂר לֹא תִתְחַיֵּב הַמְטִילָה וְאִם כֵּן הַמְטִילָה הִיא
יוֹתֵר נִכְבֵּרֹת וְיוֹתֵר מֵעוֹלָה מֵהַעוֹשֵׂר וּמֵהֶם שֶׁאֲסִיר
יִפְעַל הַטּוֹב הַיּוֹתֵר מוֹעִיל הוּא יוֹתֵר מוֹעִיל וְהַמְטִיל מִן
הַעֲרִיבוֹת וְהַיּוֹפֵי כִּי שִׁעָה מוֹעִיל וְיַעַן הַעֲרִיבוֹת יִפְעַל
בּוֹ טוֹב יוֹתֵר גְּדוֹל מִמָּה שִׁיִּפְעַל בְּיוֹפֵי וְהוּא אֶכּ יוֹתֵר רַב
תּוֹעֵלוֹת וְכִכָּה הַבְּרִיאוֹ וְהַתַּעֲנוּג שִׁשְׁעָה מוֹעִילִי וְהַבְּרִיאוֹ
יִפְעַל בּוֹ טוֹב יוֹתֵר נִכְבֵּר וְאֶכּ הַבְּרִיאוֹ הוּא יוֹתֵר מוֹעִיל
וּמֵהֶם שֶׁהַנִּבְחָר בְּסֵתֶם הוּא יוֹתֵר מוֹעִיל מֵהַנִּבְחָר עַם
תְּנַאֲיָמָה וְהַמְטִיל שֶׁהַבְּרִיאוֹת הוּא נִבְחָר בְּסֵתֶם אִמְנֶס
הַיּוֹפֵי הוּא נִבְחָר בְּתַנַּאֲיָרֵל עַם הַבְּרִיאוֹת וְהֵנָּה אֶכּ
הַבְּרִיאוֹת הוּא יוֹתֵר מוֹעִיל וּמֵהֶם שִׁשְׁעֵי דְבָרִים

דברים מועילים אחר טלמות ואחר דרך אליו הטלמות
הוא יות' מועיל כלו תאמ' החכמה והלמוד טהחכמה
היא טלמות והלמוד דרך אליה ואס כן החכמה היא
יותר מועילה ומהס טהרבר הנבחר בעבור עימור
יותר מועיל מהנבחר בעבור זולתו כמו החכמה והער
והעוטר טהחכמה נבחרת בעבור עימיה והעוטר בע
בעבור זולתו ואס כן החכמה יותר מועילה ומהס
טהרבר אשר יש'ס בעליו יותר מעט צורך ל' האוהבים
הוא יותר מועיל מאשר יטימיהו יותר רב צורך ומהס
טישע דברים מועילים טהאחר צריך לטיש' ולא יתהפך
הרבר טאינו צריך לאחר הוא יותר מועיל כמו הבעס
והעוטר טהבעס צריכים אל העוטר ולא יתהפך כי תע
העוטר אינו צריך ל' הבעס והתחייב אס כן טהעוטר
הוא יותר מועיל ומהס כאשר היו ב' דברים
התחלות לב' דברים אחרים ההנה מההתחלה היותר ע
עצומה הוא יותר מועיל ומהס טאשר מיציאותו
יותר מעט יותר מעולה מאשר מיציאותו רב כמו הזהב
בערך אל הברזל וגכ' יש' צד הפך זה טימי טיגדל
מיציאותו הוא יותר מעולה ממה טיימעט מיציאותו
לרברי תועלותיו כמו טינאמ' טהמים טובים לרברי מי
מיציאותס וכללות תועלתס ומהס טימה טהוא קטיה
המיציאו' הוא יותר מעולה לפי טימה טיימעט מיציאותו
הוא נכרי וינצארו בו האנטיס וגס כן יש' צד הפך זה

טימה שייקל מיציאותו הוא יותר מעולה לפי שיהוא ימיכ' בכל עת טייטרוקק אליו ומהם שיהדבר אשר הפכו יותר עיכוס הנזק הוא יותר מעולה ומהם שיהדבר אשר העדרו יותר חזק הרוע הוא יותר מעולה ומהם שיהתכליות טיהם יותר מועילות המביאים לאלה התכ התכליות הם יותר מועילים ומהם שאהבת האדם בעל הממוך יותר מעולה מאהבת הממוך ומהם שיהדבריס אשר תאותם מעולה יותר מעולים מאשר תאות בלתי מעולה והמטיל שיתאות החכמה מעולה ותאות המאכל והמטתה בלתי מעולה אך החכמו הם מעולר' מהמאכל והמטיתה וכך גם כן הפך זה טימי שיהוא יותר מעולה הנה תאותו יותר מעולה למה שיהחכמה מעולה יותר מהמטיג'ל ואס כן מי שיתאוו לו החכמה יותר מעולה מימי שיתאוו המטיג' ומהם שיהחכמו טיהם יותר מעו מעולרות פעולותיהם יותר טובות מטיל זה טלמה טיהין החכמות המדעיות יותר מעולרות מהמעטיות היתה פעלתם אשר היא היכדק יותר מעולה מאשר פעלת פעולתם המעטיה והפך זה גם כן שיהפעולה היותר מ מעולה היא מהחכמ' היות מעולה שיהעמידה על האמת טיהיא יותר מעולה מהמעטיה היו המלאכות המדעיות יותר מעולרות מהמעטיות וכח זה ההתחייבות הוא טיחם פעלה לפעולה כיחם מלאכה אל מלאכה ומהם שאשר יטפוט בו הכל או הרוב או המלובביס והטובי

והיטורים בלבבותם שיהוא טוב ויותר מעולה הנה הוא
יותר מעולה במוחלט ובעיניו כאשר שיפטר זה כפי
יכירתם והיו חכמי לב לא לפי מה שיקנוהו מהרעות מ
מחוץ כי המלכות בים מבט אדם כבר יאמרן ביכירתם
המעלות והטובות מה הם וכמה הם ואיך אי זה דבר
הם ואם היתה מה שיעמדו עליו ביכירתם זולת מה ש
טיתהיה העמידה עליו מזה בחכמות והריכוך באשר
יכסוהו הכל הנאמר בגרד הטוב רל כפי יכירתם הט
הטבעית כי מה שיתכספהו היכירה הלבביית הוא טוב
מוחלט או הוא יותר מעולה מטוב כמו ידיעת
טהגבורה והמוסר והערייכות טובות ותשוקתם אליה
ומהם טימה שיהיה מן הטובות עמו תענוג
הנה הוא יותר נבחר ממה שאין עמו תענוג ומה שיהי
טיהיה יותר רב תענוג הנה הוא יותר נבחר ומהם טימה
טיבחרוהו הכל הו יותר מעולה ממה שילא יבחרוהו כל
ההמון ומהם טימה טיבחרוהו רוב בע אדם הוא
יותר נבחר ממה טיבחרוהו המעט מהם
ומהם טימה טיבחרוהו השופטים הראשונים
אשר לא לקחו המשישטים מזולתם והם מעתי התורות
יותר מעולה ממה שילא יבחרוהו ומהם טימה מקובל
איך בע אדם שאשר כבודותיהם יותר גדולות הם יות
נבחרות טהכבוד למה שיהיה תגמול המעלה כל מה
טיגדל כבוד האיש יחשב בו טגדלה מעלתו

והמין מבע אדם אשר הגיעם ההזק העצום והיכער הכ
הנפלא למקום התועלות הס גם כן מקובלי המאמרים
מאר כמו סקרט וזולתו ואשר התקבצו בו שיע
הדברים יחד רל הכבודות וההזק הרב מפע המעלות
יהיו יותר מעולים ויותר נבחרים ומהם סהדברי אשר
יעטו בזמן אשר אין מדרכס שימצאו בו או שיעטו מי
טאי מדרכס שיעטום יחטבו יות נטיגי ויות מועילי
אצל בע אדם כמו להיות מליץ בימי הנערות או שיעפל
החלט פעל החזק והחולה פעל הבריא ומהם טהחלק
הנטיגי ברבר אחר בעצמו הוא מהדברים טהם יותר מ
מועילים כמו הלב מהבח או האביב מהטנה והבחור
מהמדינה ומהם טהמועיל במה טהיכורך אליו יותר
מועיל והפכו הוא יותר מוית כמו תהבריאות ביטיטות
טהוא יותר נבחר מהבריאות בנער ומה מה טהיה מן
הדברי יותר קרוב אל התכלית הוא יותר מעולה מהם
טימה טידרכו להיות באחרית החיים הוא יותר מעולה
כמו החכמה והידיעה וזולתו מן המעלות אשר יטלמו
עס אורך החיים ומהם טמה טפעולתו מועלת לעצמו
אף אס לא ידענו טוס אדם הוא יותר נבחר מהדבר
טהיותו נבחר תלוי בטירדע כמו הבריאות והיופי
טהבריאות נבחר בעצמותו והיופי לזולתו ומהם
טהמועילי ברברי רבי הם יות מועילי ולזה יחטב
טהבריאות והעוטר נטיגים טהם מועילים ברברי רב

רבים רל שיהם יקבצו העזיבה מהתורה והפעל בתענו'
רל שיהבריאות הוא סבת הפעל בתענוג והעוטר סבת
עזיבת התורות וכל אחד מטיע אלה רל עזיבת התורה'
והפעל בתענוג מעולה ונבחר בנפשו וכאשר קובצו
בארס שמוהו רב ועיזוס מכל דבר אלה מה טיראני
להביא בזה המקום ממקומות אשר מהם יתבאר היות
הרבה יותר מועיל לא שיתחייב להלכי טכאשר הביא
אלה ההקדמות לתוקם בהמשלים הלקוחי מן האנשי'
אשר פעלו אותם הפעולות והטיגס התועלת או נזק
ולזה מה שיתחייב להלכי

טיהיה שומר הספורים

וההגרות

יו' מנתינת העצה בעמוסים

פרק

אמר

הפילוסוף בא' מההלכה שהחפץ לתת
עצה בעמוסים המועילים וההספקה
בס אשר בתכלית צריך שידע מי ענה ההנהגה והמדות
והעמוסי' אשר ייחדו הנהגה למה טוב כל אחת
מהנהגות עמוסים מועילים בה אשר בהם תהיה היכלת
אות' המדינה וקומה והעמוסים מופלגי הפאר והתוע
והתועלת הם העמוסים הישרים אשר ירשמו הראש
הראשון במדינה ההיא או הנפקר עליה ממנו
והעמוסים ההם הישרים יתחלפו בהנהגות

בהנהגות בהתחלקות כלית ומספר לפי מספר ההנהגה
וההנהגות בכלל הם ד' ההנהגה הקבוצית וההנהגה
הפחותית וההנהגת הממשלה וההנהגת האחרו' והוא
הכבוד וילך ההנהגות כלם המכוון בעמוסים המונחי'
בהם הוא המדינ' והכל לא האיט' אם המדינה הקבוצית
הנה היא אשר תהיה הראשית בה בהזדמ' לא בחק ראוי
אחר שאין בזאת המדינה יתרון לאחד על האחר
ואם פחיתות הראשית הוא אשר יתמנו בו הממועס
על המדינה בהנחת המסים והעלות על יצר טיג'יע ק
קבוץ הממון לראש הראשון לא לעשות אויבות ומט
ומטמועיות למדינה או ההרסאה למטימרת וחוזק
ואם חננס חלק מקבוץ הממון היה ראשיות
קבוץ הממון ואם לאו היה ראשיות הנכחון והיו
במדרגת העבר לראש הראשון ותהיה שמירתו מהם כ
כמדרגת שמירת הארס מעברו ואם טוב הממשלה
היא אשר תהיה על דרך המוסר וההמטיך במה שיחייבה
הדת או העמוס כי אשר ייעיכו במה שיחייבהו העמוס
הם מוטלים בטוב הממשלה וזאת היא הממשלה
אשר יגיע בה כשדון אנשי המדינה וההיכלח' האנושי'
ולזה היו אנשי מעלו ובעלי יכולת על הפעלות אשר
יתנו היכלחה למדינה ובעלי זריות ושמירה במה שד
שדרכו שיפסיד המדינה מבית או מחוץ ולכן נקראת
זאת המדינה בזה השם וזאת הממשלה הם

שע מינע' ראשונת המלך והיא המדינה אשר היו דיעות'
דיעותיה ופעולותיה כפי מה שיהייבנהו החכמו' הע
העיונות והטיבת ראשונת הטובים והיא אשר יהיו פ
פעולותיה ורעותיה מעלות לבר וזאת תקרא הכהנית
ויאמ' שיהא היתה נמיצאת בפרסיים הראשונים לפי מ
מה שספרו אבונכר ואס אחדות הממשלה הנה היא
הראשונת אשר ואהב המלך שיתיחד בו בכבוד הראשי
ולא יבצר ממנו דבר יטותקלו בו וולתו וזה בהפך מד
מדינת הטובים ואלה המדינות לפעמים
היו העמוסים המונחים בה מוגבלים בלתי מומרים
אחרים לנכח כפי מה שעליו העען בנמוסי הישמעלי'
ולפעמים היו בלתי בעלי עמוסים מוגבלים אבל יונח
העען בס אל המושלים עליהם כפי היותר מועיל בעת
עת כפי מה שעליו העען בהרבה מהעמוסי' הרומיים
היום ותכליות אלה ההנהגות הם אלה
תכליות ההנהגה הקבוצית החרות ותכלית פחיתות ה
הראשונת קבוץ הממוך ותכלי' טוב הממשלה המעלה
והחוקת העמוס ותכלית האחרות הכבוד וההנהגות
אשר לא יונחו בס עמו בלתי מומרי' הנה תכלי' מעחס
הוא הטימירה והנצירה מהטעות הנופל בעמוסים ב
בהמדת הזמנע והמקדמו' ואמר בן רשד' שאלה ההנהג'
אשר ספרם אריסטו' לא ימצאו פשוטו' ואמנס' ימצאו
ברב מרכבות כגו' העע' בהנהגה הנמיצאת עתה כ

כי היא כשנסתכל בה נמיכאת מורכבת ממעלת כבוד
חרות וניכחון והנה כאשר נרע מייע ההנהגות נוכח
לרעת המדות והעמוסים אשר יבואו לתכלית כל אחד
מאלה ונוכל ליעץ הרברים המועילים בערכם
האמנם כי ראוי שנתלבט באותן המדות אשר נשתדל
ההספקה בהן כי בזה האופן יהיו רברינו נותעם הה
ההספקה כי כשיתמיכא בנו המדה אשר עעץ עליה ה
היה מאמרנו בורזנו עליה יותר חזק ההספקה ולכן
ראוי שלא עעץ לא במה שהוא נמיכא לנו ואנחנו ת
תאבס על שיימיכא לנו והנה התבאר מאין נספיק
המועיל בעמוסי בהנהגה הנהגה וכמה ירדי ההנהגה
והעמוסים אשר נפנה למולה כפי מה שייספיק לזאת
המלאכה ואמ' קוינטייליאנו בעטיירי מן החלק הג'
טיהמיעי' בזה הסוג ראוי שידברו באופן מתחלק כפי
התחלקתכונות השומעי ומעלותיהם עד שידבר בפע
בעלי העיכה היוטיבי ראשו' באופ' ראוי אליה ובערכם
תאות הפתיחה בזה הסוג מתרמה לפתיחה הנעטית
בסוג המטיעטי כי נטיאי העדה קריאי מועד ידמו הר
הריעס אשר אליהם המטיעט ובכלל בכל המאמ' יטימו'
מה טראוי לטימור המדבר לפע הגדולים ואם
היה הדבור העיטי לפע המון העס ראוי לכונן ההספ
ההספקה בעעעס יאותו להמון ולרבר רברים אשר
מורכס שיקובלו כפי מורגתס

כי דבר אחד בעיניו לא יקובל מבעלי הדעת השלמה
ומהמועיס בטוה לכן יצריך המליץ בזה להערמה גד
גדולה לתת לכל אח' דברי יערב לו וישעמהו ויקבלהו
וכן גם אין ראוי שכל האנטי' ידברו באופן מתרמה כי
המאמ' יקבל גם התחלפו מיצר התחלפו מדרג' האנטי'
המדברי' והוא מבואר שאין ראוי לזקן מלא חכמה וח
וחות' תכנת לדבר באופ' ידבר אחד מהבחורי' חדשי'
מקרוב באו לחבר ליד טערים גם כי המלך והסרדיס לא
ידברו באופ' מתרמה לדלת עם הארץ רק איש ואיש
ידבר כפי מה שיאות למדרגתו לא יטה ממנה ימין
ושמל ובכלל יצריך שיתבונן המליץ לעולם בג' עטעס
א' הרבר אשר בערכו תנתן העצה הב' מדרגת היועץ
הג' מדרגת האנטיס אשר להם הכח להסכים למה ש
טיועץ או למנוע ממנו עוד אמ' כי הספור אין בזה
הסוג מיצר עיניו כי אם במקרה שאין מי שייסכל הרב'
אשר ייעץ עליו עוד יתחייב לספרו האמנם כי המטלי'
בזה הסוג יצליחו יותר ממה שיועילו ביתר הסוגים
להיות הרברי' העתירי' מתרמי' לעוברי' עד נקח ראיה
מהם על מה שאפשר שימיצא בעתיד והנה יהיה
במאמ' העצתי ספור מהדברים העוברים במקרה גם
טידמה לפעמי' לסוג המטיפטי כי הדבה מה שנועורר
האנטיס אל הכעס והאבה היראה והחענה וההבת הר
הרבר והתרחק ממנו בסוג העצתי כאשר העען כן

בסוג העיני כאשר הענין כן בסוג המשפטי אמנם
אם נקח הספור באופן רחב מיצר שיכלול כל הגדה אם
מהעבר אם מהעתיד כמו שהתבאר למעלה מדברי ט
טוליאן בג' מההחרטה ומדברי הפילוסוף בקצור הנז'
היה בזה הסוג מן הדבור

הספור בעצם

פרק יח' מנתינת העינה לפי התורה

אתה בן אדם אם תשיכיל כל הנאמ' למעלה מה
מהנהגת טוב הממשלה אשר אמ' בה הפילוסוף
תגיע ההצלחה האנושית אם שיהא תהיה על דרך המ
המוסר וכפי מה שיחייבהו הדת והעמוס אשר ידי הטיכר
יסדוהו ואדם ירה אבן פנתו או תדע מה גדלה מעלת
האומה היטלית על כל בע אדם מה טובו אזהליה
ומטיכנותיה ומה יפו פעמי הנהגותי אשר לה משפטי'
צדיק ותורו אמת לא חלו בהם ידים נתוע' נתוע' המה
לנו מאדו המציאה בורא השמים ונרטיהם אשר גבהו
דרכיו מרדכינו ומחטיבותיו ממחטיבותינו כאשר גבהו
שמים מארץ ויען יחס פעלה אל פעלה כיחס הפועל
אל הפועל והיה הפועל ברתנו ועמוסנו הטי' ית' טאין
לו יחס ודמיון עם אחר מברואיו התחייב מזה טאין
יחס וערך לגמול הנפלא אשר ניכפה אם נטימור לעטו'
ככל התורה והמיצוה אשר יזכר יי' אלקינו לאשר יקור
הם הטג באמיצעות העמוסים הטיכליים כי המיצוה

כי המצוה חזו' יש לה תועלות רבות וזוהי אשר ישיגם
השכל לא יוכל האדם לעמוד עליהם כי אם בנבואה
או בקבלה והנה אמ' הנביא אל מי תדמיוע ואסוה
יאמ' קרוט' למי תדמיוע ותטוור ותמטיליע ונרמה
לאמר טאין לו יחס ודמיון כלל עס אחר מברואיו
וכן אין יחס בין פעולותיו ופעולות ברוואיו ולזה מכ
מנהיגי האומה טופטייה ושורריה ונביאי' יוכיחונו על
עברנו על המצוות והתורות ההנה ומיעד לעוברי' ענך
גדול וכן יכונור לשמור את כל החקים ועמטפטי' עס
יעוד הגמול ליראי' ולחוטבי' טמו' אמ' במצוות
השכליות רל התלויות באמונה טמע אלי' יעקב ויטרי'
מקיראי אע הוא ראטוין ואע הוא אחרון אף ידי יסדה
ארץ וימיע טפחה טמים עור אמר טאר
מרוס עיעכס וראו מי ברא אלה המציא במספר כבאס
לכלס בטיס יקרא עור אמ' מי מרד בטעלו מים
וטמים בזרת תכן וכל בטיליטי עפר הארץ וכו' ואמר
להזהיר מן העברו' הוי מגיעי בית בבית טדה בטרה
יקריבו עד אפס מקום וכו' ואמ' בהטיות הדין
והמטפט הוי החוקקים חקצי' און ומכתבים עמל כתבו
ואמר מיכה טמעו נא ואת ראטי' בית יעקב וקטיע
בית ישראל המעעס מטפט כו' ואמר על הרע כפיס
להטייט הטור טוואל והטופט בטלוס והגרול רובר הזת
בטטי' כו' ואמ' יחזיל וימרו ב' הבט' בחזתי לא הלכו

ואת משפטי לא שימרו לעטור אותם אשר יעשה אותם
הארץ וחי בהם ואת שבתותי חלל וכו' כאלו באר
הפסוק שאין עמוס בעולם תתחייב אליו היכלח הנפש
אשר רמו וחי בהם כי אם התורה לבריה ואמר יחזקאל ב
בעבודה ורה מה אצולה לבתך נאם יי אלקים בעשותך
את כל אלה כו' ואמר אחר כן בבנותיך גבך בראש כל
דרך ורמתך עשית בכל רחוב כו' ואמ' עוד ואבא
ואראה והנה כל תבעת רמט ובהמה שיץ וכל גלולי
ישראל מחוקה על הקיר כו' ואמ' עוד והמה משיתחוריתם
קרמה לטמט ואמ' ירמיהו בטימרת השבת השימור
בנפשותי ולא תריכאו מטא ביום השבת ואמ' עוד לא
תריכאו מטא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכ' לא תע
תעטו וקדשתם את יום השבת כו' ואמ' ביצורי על
טימרת קצת המיכוות שימרו משפ' כו' ואמ' בהושע
ורעו לכס ליכרקה קצרו לפי חסד ואתה באלהיך תטור
ואמ' ביצפנה בקטור את יי כל ענני הארץ וכו' ואמ'
בזכריה משפט אמת טיפטר חסד ורחמים עטור איט' את
אחיו אמת ומשפט וכו' ונחתמה הנספאה בפסוק
המ' כיה בכלל על כל הכתוב בספר התורה הזאת ואמ'
בסוף מלאכי זכרו תורת מטיה עברי אשר ירית' אותו
בחורב חקים ומשפטים והנה אמ' הש' ית' ליהושע
רק חוק ואמץ לטימור מאד ולעשות ככל התורה אשר
יבך מטיה עברי כו' וארננו דוד יונה לטלמה בנ

ושימרת א משמרת יי לקיך וכו' והנה רוב מה שיתמיצא
בספרי וכמעט כל מה שנאמ' לנו מן המיכוונ' האזהרו'
והתוכחות שיהם בסוג העינתי כאשר התבאר בתחלת
הספר הוא בעעע התורה התמימה וכל זה להיותה ע
עמוס טלס לא יחסר כל בה מביאה ל' היכלת הגוף ו
והנפש כמו שנאמ' אורך ימים בימינה וכו' כלום שיעל
הכוונה הראשונה היא לתן לנו אורך ימי' וחיי' נצחיי'
ועל הכוונה השנית אשר כנה בשמילה תביא ל' היכלת'
העולם הזה אשר מן הנפלאים בו הם עשר וכבר כאש'
התפרסם במה שיקרס והנה עלה בידינו מכל מה
שאמרנו שיהליכי' מבע אמתנו ראוי שיקח הקדמות'
ממה שנמיצא כתוב בספרי האלה התוריים ובזה יהיו
דבריו תמימי ההספקה אמנם אם יקח הקדמותיו
מבעלי ההנהגה המדותיים להביא האנטי' ל' המעלה'
להסירם מן הפחיתיו' אין כאן פטיע וחטאת לא שבזה
ובכל העעעס ספרינו התוריים

הם היוטבים ראשונה

ליסד אבן השלמות

פנת יקרת וידיהם

תביענה בתי

הנטימה

להכין אותה ולסעדה כעל גמולות בעל יטלס
ובנה נטלס זה החלק הב'

השער

השלישי

כולל כב' פרקים	פרק ההיכעה לזה המאמר	א
ב' פרק הכעס	פרק מהטיקט הכעס	ג
פרק מהאהב' והחבה	פרק מהשנא' והאיב'	ה
ז' פרק מהגבורה והבטחון	פרק מהפחד	ו
	פרק מהבטת והחרפה	ח
	פרק מקיום החסד ותת תורה לו	ט
	פרק מהעצבון יא' פרק מהגאווה	י
	פרק מהקנאה יג' פרק מהשמחה	יב
ממדות הבחירה	פרק מהיגון ואנחה טו' פרק ממדות הבחירה	יד
פרק ממדות הישישיים יז' פרק ממדות הגבון יט		יז
פרק מהסמך וההמטל יט' פרק מהסברה		יח
פרק מהמקומות המקיימים		כ
פרק מהמקומות התופחות		כא
פרק מהמקומות המעעיים		כב

פרק א' ההיכעה לזה המאמר

אחרי בארנו בחלקים הראשונים מה שיחטיבנוהו
 מספיק בידיעת סוגי הדבור וחלקי המאמר והדברים
 הראויים למליץ ולמדנו האדם להרגיל נפשו בכל סוג
 מהם כשי' מה שיאות ולכי'נן חלקי המאמר באי'פ' ראוי
 והגון לעבן עבן והראנו המקומות אשר ילקחו מהם

מהם הקדמות לרבר מה שיצריך בסוג העצתי עינמי
או מקיים עם השמירה מן ההטעאות ראינו לר בר בטיע
חלקי האחרונ' ברברי' המטותפי' לכל המלאכות ויען
מיע ההשעליות כגון הזנאה והאבה והכעס וזולת מי' ^מ
מה שטיבו קען בארס במדרגת המדות רל שיהיו אלה
תכונות נפשיות בטבע או בהרגל יפול בהם השבח וה
והגנות והיו מסוג המקיים ומיזר מה שהם הפעליות
יבקש עענס לפעמי' בסו' המטיפטי' והעצתי' בהיכסרסנו
לעורר הלבבות אל אחד מהם כאטור התפרס' מהדבריס
הקורמי' היו אלה אכ' משיתפס לכל המלאכו' והוא מבוא'
בנפשו גכ' סמייע ההקטיה אטור ינהגס המלי' אינ' דבריס
מיוחדי' בסוג מה מהס כי הסמן וההמטיל שהם כלי' הה
ההליכי' כאטור יבקש המבוקט ילקחו בכל אחד מהסוגי'
לכן הסכמנו את עצמנו לרבר מאלה השעס בנה החלק
רל ממיע ההפעליות ומימע ההקטיה עוד נרבר בחלק
האחרו' מהיפוי' ההליכי' שהם דברי' מטותפי' גכ' ואין
ספק לפי' מה שנחשוב שזה הסדור הוא נפלא מאד מב
מבואר היופי' והתקון לא יערסנו והב' וזכוכית
פרק ב' מהכעס אמר הפילוסוף בב'
מההרסה הכעס הו' תוגה או רוטס נפטי' תהי'
ממנו תסוזה מן הנפטי' אל עונס יהיה מחויי'
במי' שהכעס עליו משע בזיון ממנו באיט הכועס או ב
במי' שהוא לרגלו ודבק אליו והבזיון הוא אטור יקרא

הקטנת הנפש לפי שיהא תקטן כאשר ידמו בו הרברים
הקטנים ויבזוהו ומיע הבזיון הס' הקלאה התול ולעג
והקלאה היא הזכרת הקלונות אשר יעטיה הארס במי
שיחטיבהו חרפת ארס וזה כשיכוון בה הגעת יענר או ב
בזיון בערך אל הנקלה בהזכירו מומיו מבלתי שיכוון
לתועלתו כלל אמנם כשיכוון בה הגעת התועלת ל' מי
שיקלהו ויחרפהו כמו שיוכיח ארס חברו לטובתו עם
חרפות וגרופים זה לא יקרא בזיון וההתול הוא
הסכמה נראה עם המהותל ברבר מזולת שיהיה העען
העען כן על דרך האמת כמו ויהי ביכריס ויהתל בהס
ליהו ויאמר קראו בקול גדול כי אלקים הוא כי שיח וכי
שיג לו וכי דרך לו אולי ישן ויקץ והוא מבואר שיהיה
נראה ש'ליהו יסכים עמהם עד שיהאמינו בו כמו טנא
ויקראו בקול גדול ויתגודדו כמטשטס וכר

והלעג הוא בזיון מה ברברים או ברמיות
באופן ירגיש בו הנלעג בלי הזכרת מומיו ועל הרוב
יעטי עם רמיוה כמו בחנפי לעגי מעוג חרו עלי' טעמו
אמנם נקרא לעג בטלח יכוון בו רבר אחר כי אם
הקנטת הנלעג והבזיון בו אמנם אם כוון בזה תועלת
לעצמו כמו שיעטו העומדים לפע המלכים לתת להם
תענוג וטיעשויע יקרא לויכץ כמו משך ירו את לויכיס
ואין ספק שיהכעס והבזיון הוא עם תענוג מה לבעליה
אם הכעס למה שיתגדל הארס בנפשו לחטיבו שינקס

שינקס ממנו ולזה לא יכעס האדם על מי שהוא גרול
ממנו מאד כי לא תפול בזה מחטבה על הנקמה גם לא
יכעס על מי שהוא קטון ממנו מאד למה שלא יחשוב
לנפשו התגדלות בהנקס ממנו ואם המבזה ימיכתענו'
בנפשו בחטבו יש לו מעלה על הנבזה כי לא יבזה הא
האדם למי שיחטבהו גרול ממנו אמנם אשר יכעסו
על זולתם הם אשר יחטבו ימיכא להם יתרון עליה ביצר
מן היצודין כמו שיכעס העשיר על העני והטיקט על
שמריו לכבודו למועדי רגל ואשר יחשוב בנפשו שהוא
מוכנת למעלה מן המעלות על נעדרו ההכנה אל הש
השלמות והמלכים והטורים על אשר תחתיהם
עוד יכעסו ויהיו חוקי הקפדנות מבקשי הנקמה אשר ל
יתפייסו מהפושע עליהם בדבר מועט עו' יכעסו אשר
היה עליהם חק הטבה מה מזולתו וימנעו ממנה בכחונ'
מעושה הטבה כי אלה יכעסו בחטבם עויבת הטבה
ההיא אליהם לבזיון גם התכונות המחייבות הכע' הם
ההטות וקצות אל דבר עם דאגה ויכער שאלה לקורא
רוחם יחטבו לעשות אי זה דבר כנגדם ואם לא נעשה
ומהם אשר להם דברים יכערו כמו עני או חלי וזולתו
ויטות וקצף אל הסרת אותם היכער כי אלה יכעסו על כל
דבר ומהם האדם אשר נכובה תוחלתו כי ימהר אליו
הכעס בדאותו מחטבותיו בטלות לא יועילו ולא יכילו
ועל הדומה לזה אמר ישעיהו הנביא ועבר בה נקטה

ררעב ויהיה כי ירעב והתקיצ וקלל במלכו ובאלהיו ופנה
למעלה אבל האנשים אשר נכעס עליהם הם אשר
יחטיב בהם העדר התועלת לזולתם בפעל או במאמר
ועל זה היצר תפול ההקלחה בחכמים והמעולה מההמו
למה שיתכונותיהם ועעעיהם ומעלותיהם הם אינם
נעדרו התועלת לגמרי ולזה כאשר ירגיטו בפעולותיה
מן התועלת יתחרטו מן ההכלמה ויבקשו מהם מחילה
ויתנצלו במה שיעבר וזה בעת היצרך אליהם גם נכעס
על האנשים אשר יפסקו טובותיהם הנהוגות או שלא
יגמלו האדם על פעלו כפי מה שראוי לו או שיגמלו ר
רעה תחת טובה כזה יחטיבוהו האנשים לבזיון
גם האוהבי יפול הכעס עליהם כאשר לא ידברו טובו
באוהביהם כאשר יצטרך או שלא יגערו במי שימזכיר
אותם לרעה או שלא ישתתפו ביצרתם ויהיו להם מעיר
לעוזר כמיטפט האוהבים או שיחטיבו רעה מאוהביהם
ויחטרום בדבר למה שיכל אלה הדברים הם פעולו ה
הטונאים גם ישור הכעס על אשר יבזו האדם בדברים
שהם חרוץ ממנו ואלה המיעט א' כאשר יקל כאשר
תכברו ב' אשר יבזה מי שהוא מופלה אינך ואם
אינו מופלא ג' שלא יהיה מופלא אינך מה שיתחפז
היותו מופלא אינך כל בע אדם אף על פי שאין העעך
כן והד' טיבה באנשים אשר תתפלא מהם או יתפלאו
ממך ה' שלא יתביש מהדברים שיתביש מהם

ואמנם יכעס האדם על העעעס האלה לפי שיראה לו
שלא יעזרו לו אוהביו על הדבר הראוי ככעס האבות על
הכעס כאשר הוא נעדר העזר מהם על הדברים הנאותי'
או יחטבו בו שיהם נאותים גם נכעס על הא
האוהב אם ישכח מה שראוי שיזכרהו כמו שישיכח שם
האוהב או מה שיזכרה עליו והוא נקל הטימירה למה
שיהוה יחטבהו לבזיון גם יכעס האדם על מי שיזכרהו
כאוהב לו וייטיב לזולתו ולא ייטיב אליו והנה
התבארנו מי הם האנשים המוכעס שיכעסו ואשר יפורל
הכעס עליהם והדברים הפועלים לכעס

פרק ג' מהשיקט הכעס

השיקט הכעס הוא העדר הכעס או רפיונו וזה
נעשה בהפך העעעס הג' הנזכרים דל שאנשים שוקטי
הכעס הם בהפך הכועסים גם אשר לא יפורל עליה הכע'
ראוי שיהיה בהפך אשר הכעס יפורל עליהם והדברים
הפועלים להשיקט הם בהפך הדברים הפועלים לכעס
ולזה כשינטיעור שהמבזה אינו עושה מה שעושה בכונ'
אם סתהיה שיגואה או אונס יהיה סבה להטיק כעסנו
כי הכעס הוא בערך ל הבזיון הנעשה בריכו' עוד היצער
והאונס בכועס ישיקטוהו מכעסו וישיחיהו הבזיון
עוד נשיקט הכעס כשינעשה בעימנו מה שיחטב
הכועס לבזיון עליו כי אז יחטב שלא נעשה זה על
ידי הבזיון כי לא יחטב טאדם יבזה עימנו

עור ההוראה בעון והתשובה ממנו שידור שלא ישוב
אליו לעולם ישיקטו הכעס כי הו' כמי שקבל עליו העונ'
ממה שעשה והוא מבואר שיהוראה תקל העונש כי כ
כטאמר דוד ל נתן חטאתי ליה' או אמר נתן גם יי'
העביר חטאתך לא תמות וכן אמר משה רבינו בעען
העגל מתורה אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וכן
בעען הקרבנות והתורה אשר חטא עליה והנה
התבאר בנסיון שאנחנו נכביר העונש על האנשים ה
הכופרים הטועים על עימון ויחדל הכעס מאשר יורו
בעונש הבא עליהם שהוא יוסר ועוד התחייב
כי הכפירה הוא עונות פעם ויהרא ואין לעג ובזיון ב
כזה אמנם כאשר אין העון גלוי לא תחשב או הכפיר'
לבזיון עור ישיקט הכעס כשישיס האדם
עצמו רכא וטפל רוח במדרגת מה שנראה מהכלבים
כי הם לא יחריכו לטונם על היושבים והשיקטים אמנם
ינטיכו האנשים הנמהרים והעשיות והיכער
באדם ישיקי הכעס כי זה יחטבהו האדם בעונש הראוי
והיורד עליו ואשר לא יחזיקו במריבה
ישיקטו הכעס כי זה עומד מקיס ההכנעה וטפלות הר
הרוח ואשר אין דרכם לזכור מומי האנשים
להתל או להלעיג או אשר יעשו על המעט לא
יכעס האדם עליהם או אם נפל בהם הכעס ישיקו מהרה
עור האנשים שהם טובי הנפטיות נעימי המדות

וסבלעם או לא יכעס הארס עליהם או ישיקוט מהם הכ
הכעס במהרה כי לא יחטיב באלה שיעשו מה שיעשו
על יד הבזיון גם האנשים הנוראים אשר מוקאם
וחתתם על הבריות לא יפול עליהם הכעס כי אי אפשר
שיכעס עליו וירא ממנו יחר ואשר יתביש ממה שפע
ישיקוט ממנו הכעס והרבריס אשר אין ראוי שיכעס
עליה הנה הם אם שלא יכעס הארס עליהם אם שיי שיק
הכעס במהרה כמו בזיון המלמד על יד התוכחה ופ
הפעלת הבזיון אשר יכוון בה הגעגוע בעת אשר יכוון
בה הגעגוע או אשר יכוון בהם השיעשוע בעת היה
המכוון בהם השיעשוע והגעגוע לפי מה שאמר ארס
הוא אשר יכוון בו להשיב נפש אשר אליו הגעגוע מזולת
שיגיע מאותו הגעגוע תענו והשיעשוע יכוון בו שיתענג
המתענג עם אשר אליו השיעשוע ולכן יגעגוע הטורביס
ולא ישיעשוע וכן הבזיון אשר המכוון ממנו היסור
על יד העונש איך הפטיעים ישיקוט ממנו הכעס
וכן כשיסדיק הארס היכוון ברבר מועט ונבזה הוא
דבר אשר לא יכעס הארס עליו או ישיקוט ממנו הכעס
אחר שבאותו הנבזה קצת מהספקת ירכו ובכלל כל
פעל משעלות הבזיון או המבזה כאשר לא יכוון בו הזק
למבזה ולא תענוג מגינה או תחובה בו תקיה ותזולת
לא יכעס ממנו משל הראשון הבזיון על יד התוכחת
משל השיע הגעגוע אשר לא יביא אל הזמה

משיל הג' שיחבר בו טוב הספקת היצורך גם ארך הזמן
יטיקט הכעס אם לא יכפל בו הפעל המחייב לכעס
גם גאולת הדם אם בעיני הפרטיע ואם במי טהבך בו
תטקט הכעס העיזוס עוד נפילת הרעות העיזומות
בפוטטיעס תטיקט הכעס לפי טיהיא עומד במקו גאולת
הדם עוד החמוסיס לא יפור הכעס עליהס
ממה טיעטו כנגד החומסיס לפי טיהחמוסיס יחטיבו
טיהפעלות ההס הם יוטר ואין לאחד טיכעס על היוטר
ובנה העען ראוי טיהחמוסיס יראו לחמוסיס
טינה על יזר העיכטי עליהס על מה טקבלו מהחמוס
טא טיהרעיס והתקיפטיס לפעמיס יכעסו אף על היוטר
לרוע תכונתס ואטר לא יטיערו בבזיון והקלאה
לא יכעסו וזה לסכלותס וגדולי הנפטי לא יכעסו כי
לא יחטיבו טיפעלות הבזיון יחייבו להס בזיון אררבה
יחפצו בזה טיהאנטיס יטללו מהס הרבה מפעלות המ
המעלות כדי טייראו גודל נפטיס טיאף על הרבטיס ה
הגדולטיס לא יכעסו ובכלל כל מי טילא יכטיער בבזיון
אס מפע קוטן טיעור המבנה ואס מפע גודל טיעור המ
המבנה הנה הוא לא יכעס עוד הגוססיס לא יפור
הכעס עליהס כי נפל ברע יותר עיזוס מן הרע טיקוה
הארס בהס כי אטר נפל בו פגע המות ירוחס אחר
טיהוא יותר עיזוס טיכפגעיס הנה כבר התבאר
מאי זה מקומות ילקחו הקדמות לעורר הכעס או

להשקיטו והכעס בכלל יסקיט וינחת משישה מינים מ
מבע ארס אחד מהם מן הנוראים הב' אסר יתבייטו
מהם בע ארס הג' נעימי המדות וטובי הנפשות. הד'
פועלי הבזיון לא בבחירה הה' מי שכבר ירד עליו רע
יותר גדול מאסר יסתוקק הכועס עליהם

הו' שיהיו כבר נאברו

ונפסדו וזה תכלית

מה שנא' בכעס הנה

נטלם הפרק

ברק ר' פרק האהבה והחבה

האהבה היא שיהיה הארס כוסף הטוב לארס א
אחר בגלל עצמות אותו הארס לא בגלל עצמות נפשו
ושיהיה לו כח יפעל בו הטוב לו וההתאהבות הוא
שיהיה כל אחד מטיעהם בזאת התכונה והתחייב מזה
שהאוהב האמתי יחבב ויחובב יחד ויחט' שיהי' באהבה
התמימה תנאי שליטיי טיכל אחד מטיעהם עם טיהו' אוה'
הטוב לחברו מפע עצמות חברו ידע כל אחד מטיעהם
אהבת חברו לו וכאשר היה וא מונח לנו בגדר האהבה
התבאר שהאוהב הוא אשר יתענג בטוב אשר יהיה לת
לחברו וישתתף עמו בנוקין ועצבות אשר
ירדו בו לא משע עצמותו אבל מפע עצמות אוהבו
וכאשר היה האוה' בזה התואר כל אחד מאוהביו יטיט
וישמח בו ולכן יהיו האנטיים המשותפים בטבע בר

ברעית ונזקין מחובבין והשונאים הם בהפך
אלו שיהטובות הנפלות בשונאיהם יהיו להם ליטע
גדול ויתענגו ברעות הנפלות בהם ואם כן
מאותו האהבה התמימה הוא שיתאונן אל הרע הנפול
באיהב ויטיח בטוב המגיע אליו גם מאותותיה שיהי
פעל האוהב הפכי לפעל השונא ברבר האחר בעינן
כאשר הוקט אחד מהם באחר
והמשיל שאדם יחטוב להניח על יד טע אנשים וימנע
שאחר מהם עזרו והאחר מסרו והנה אין ספק
שאשר עזרו הוא האוהב ואשר מסרו הוא השונא
ואחר שיכבר התבאר שיהאוהב הוא אשר יכסוף הטוב
לאוהבו מפע עימות אוהבו הנה התבאר שיהטובה
אחר מפועלי החבה ואוהב האיהב אהוב ואשר
יאהבו הנאהבים אהובים וכך אשר יאהבים האהובים
ואשר יטנאו מי שייטנאו האדם ואשר יטנאו שונאי ה
האדם כל אלה אהובים ובכלל האוהב יחטוב הטוב
שהוא לאוהבו הוא לו בעימו וכך הרע ולזה יטותפו
באוהבים ובשונאים ובכל הדברים
והטוב הנפשות אשר תערב חברתם ולא יקריבו בהם
האנשי להיות מתענגים בס הם אהובים לנעימות מר
מדותיהם כי לא יתעוררו אלה לרעה מן הרעות או
לשלח מדעם ותגרא עד תחוייב בהם השנאה גם
המשב חיס והמשובחיס הם אוהבים זה את זה ואשר

ירגילו נקיות במלבושיהם ובעעפהם הם נופלים בחן
האנשים מיצר אותן הנקיות והם אוהבים גם אשר
ישקטו מהכעס מהרה ואינם נוטרים איבה ובכלל לא
יחפזו במרוץ וברע טיג'יע מהם לטוס אדם הם אוהבי
ואשר לא יתפלאו מזולתם ברבר עיכמו אשר יתפלאו
מעצמם אוהבים כי לא תחשב זאת להערמה כי אין מי
שיתפלא מעיכמו כי אם ברבר יחשוב היותו אמת
והטימח' באדם במה טיט' לו מן הטובות אוהבים
והמכבדים והמכובדים אוהבים זה לזה
והאנטי' אשר יחפז האדם יקנאו לו קנאה מיצר מעלות
באופן לא תגיע מזאת הקנאה הלטינה או דבר רע לא
שיכסוף שיעמדו על מעלותיו הם אוהבי למה שיעמדו
על הטובות והמעלות אשר באדם מיצר קנאתם וזה אשר
יכספו אם לא תגיע הקנאה למדרגה תתחייב ממנה נזק
או חרפה במקומה ואשר ייטיבו לאנשים אוהבים לאש'
ייטיבו אם לא תחובר בזאת ההטבה עבודה גדולה או
דבר יותר רע ועצום מן ההענקה ההיא ואשר
יאהבו הקרובים והרחוקים החיים והמתים יאהבו מבע
אדם לשערס נעומות מדותיהם כי כבר יחשב
שיאהב את הנכרי או המת כל טיכן שיאהב הקרוב או
החי ואשר לא יעזבו האנשים לעת ירכס אוהבים
למה טבהם מטוב ההנהגה כי האדם יאהב הטובים אין
ומה טיהיה ופעלת האהבה הם החברה

וההתקרבות עם הבריות וחוקת יד האוהב וההטובה לו
וטלוא יספר בטוב טעמיה וכן יתר הדברים שיפעלו הא
האוהבים קצת לקצתם

פרק ה' מהטנאה והאיבה

הטנאה היא בהפכי האנשים אשר תחוייב אליה
האהבה ופעולתיה הפכיות לפעולת האהבה כגון עשיית
מה שיכעיס את בע אדם ונתינת המו' בס וההרע אליה
באחר ממיץ הרעות ואשר לא יתבייטו מהעברות ולא
יזכרו מהפסיעים ובכלל כל בעלי החסרנות אנחנו
נטינא אותם ותברר הטנאה מהכעס למה טיהכעס הוא
בערך ל' אדם עטיה לנו מה שיחוייב ממנו הכעס אמנס
נטינא האנשים ואם לא פעלו כנגדנו דבר מיצר רוע
מעלליהם ופחיתות מדותיהם עוד טיהכעס הוא
בערך אל הפרטי כאלו תאמר ראובן או שמעון או זו
זולתם אמנס הטנאה תפול בין טע גוים כלם כאלו
תאמר בין היטימלים והנוכרים ועוד טיהכע' יטיקוט
באר' הזמן אף אם לא נעטיה דבר מאשר כעסנו עליו
להטיקוט הכעס ממנו אמנס הטנאה לא תעבור לעול
כי אם בהבטל העען אשר יחייב הטנאה ועוד טיהכעס
יטיקוק יג' על אשר יכעס עליו רע מה מוגב' תטוע' בו
לזיחת הנקמה אמנס הטנא יטיקוק הרע לטונאו אי
זה רע טיהיה מוגב' או בלתי מוגב' ועו' כי בכע' יטותק

קצת תענוג סמוי טיהתבא' ובטנאה לא לא ימיכא תענוג
ועו' כי הכרעס יסתוקק סירד באטיר הכעס עליו רע לא
יעבירהו מן העולם אמנס הטונא יחפוץ המות למי
טיטנא ויכסוף הפקדו מארץ החיים הנה ממה
טיאמר בזה הפרק ובפרק האהבה יבקש המלי' הקדמות
יבאר בהם עען הטנאה והאהבה ומי הם האוהבי ומי
הם הטונאים גס היאך נעורר ל' אהבת עען או טנאתו
עס טייקובל תועלת ביריעת עען הטנאה והכעס בקיר'
העול טיהס מן הסבות אשר בגללם יעול המעול כמו
טנקיים טראובן מעול עלינו מיכר הטנאה אשר בינו
פרק ו' מהפחד

הפחד הוא עיטבון או ערבוב מדמיו רע יירא
הארס טייפסידו או יכערהו והנרצה בעיטבון
הדאגה והיכער אשר תטיג הנפשי ובערבוב הסתבשות
ההטית כלות וב' הפסד האברון והמות וב' כע' מה טלמטי'
ממנו אמנס אין הפחד מהדברים הנופלים בזמן הדחו'
כי זה הדבר לא יפול הפחד עליו כאטיר לא נפחד מהמו'
עס ידיעתנו טנמות בלי ספק למה טלא נרעהו היותו
קרוב אבל הפחד הוא בערך אל דבר יפול חרוטו
בזמן העתיד הקרוב ויהיה עס זה גרול ועיכוס הרע
כי מהרע המועיל לא יפחד הארס

והתחיים מזה טיהדברים המפתידים הם אשר להס
כח גרול על ההפסדים הגרולים אס המות ואס טיהיה

שיהיה מן המינערים אשר בתכלית ויהיה אפשרות ח
חרוץ פעולתו בזמן קרוב וכאשר החמסן יחייב החמ'
כאשר יתקבצו בו בדברים הריבון על החמס והכח על
עשייתו כי הריבון וולת הכח או הכח וולת הריבון לא
יתחייב ממנו דבר כן גם המפחיד יביא הפחד כאשר
ספק בידו לעשו' וריבונו עליו ולזה לא נפחד מהחלטי'
ואף אם יריבו בעשיית הפחד ולא מן הגבורים והחזקי'
כאשר נדע מעענס שלא יריבוהו והדע אשר ראינוהו
נופל בארס אחר ערא יותר ממנו ואשר הם מועדים
לעשות הרעות הגדולות בע ארס יראים מהם בטבע
וכן אשר להם יכולת על הענטיים הגדולים מפחירי' אם
לא שתהיה בהם מדת המחילה ואשר
להם יכולת על הנזק מפחירים אשר בהם הנזק
ההוא אפשרי כגין שהגנבים מפחירים בעלי הממון
לא מי טי'ן להם ממון ואשר יפול בהם החמס לפעמי'
ויחטיבו שיחמסו בעתיד הם יראים לעולם כמו אנטי'
המס וכן אשר ימיכאוס חלוף מה טיקון הם לעולם
פחדנם ובעלי הטררה והממשלה הם מפחירים וכל
סכן כאשר יתאוו להזיק ואשר יפחדו מהם בעלי
הטלמיות והמעולים טיבבע ארס הם מפחירים ואוהב
החמוסים מפחירים החומסים אותם וכן אוהבי
הטנואים מפחירים הטנואים אותם ואין בעלי
החמה הגדולה והרגזנות מפחירי' איכל הכעס והחמה

כי אלו יסוד סעסם במהרה ואמנם המפחידים הם בעלי
היטוב והמעצור אשר לא יפרסמו עענס ואין מי
שיכיר מה שבלבם כי בתחבולות יעטו מלחמה והם נ
נוטרי איבה באתר וכל הדברים המפחידים כאשר לא
תטוער ההיכלה מאשר יגרמו ביצר מן היסודים או
יהיה מהם הפחד אשר בתכלי ובכלל הדברי המפחידים
הם מפחידים למזוס ההדמות כי היטיש יפחד כאשר
קרה המות ליטיש כמוהו לא כאשר קרה לבחור
והנה הפחד בהכרח יהיה לאנטיים יחטבו שיגייעו
רעות ומהרעות אשר יחטבוט טיהם יגיעו אצל האנטי
אשר יחטבו טיהם יחייבו הגעת זה להם ובעת אשר
יחטבו הגעת הרע אליהם ואחר התבאר טיהפחדעס
הם אלו התחייב מזה טי אשר יחטבו טילא תאונה אליהם
רעה הם בריאוי הגופו נעימי התכונות מפע הדבר אשר
מחוץ ואשר יחטבו בעצמם כי הם בטיתי אלה התכוננו
ואם לא יהיו כן רל בריאות הגוף והאותות הדברים א
אשר מחוץ אלה גם לא יפחדו ולזה מי טייחטוב בעצמו
בריאות הגוף וחזקו כמו הבחור לא יפחד ארובה יעור
ויחמוט וימסור עצמו לסכנו וכך מי טיהוא רב הממו
ורב העור מהאחי הקרובי והאוהבי יחטוב עצמו נעי
התכונה מהדברים אשר מחוץ והפכי אלו טיכבר טיערו
עצמם מטרה לכל צרה והם חלוטיים אצל הרעות כמי
טינפל בו אלה הרעו בפעל לא טל אלו תקו על ההיכלה

והם משתדלים בהגעתה והאות על זה טהם מבקשים
העצה על ההיכלה והוא מבואר ששאלת העצה היא
ברבר אשר ישחר ממנו ויהיה בו ההיכלה לכ' גד' הפחד
הוא אשר יחדל למענו הפחד מעען מה כוון אליו
והוא השחר המכוון בזה המקום אשר יעוררהו ההלכי
אצל הדיין או אצל בעלי העצה באמרן טאם יעשה
כך וכך תבואינה רעות רבות וצרות עד ייעץ שיחדלו
פן מרה תהיה באחרו' כמו סקרה בזמן הערב לאנטי'
קטי' עוד עמדו במרדס עד הגיעוס רעו רבו' לא שערו'
ומהאנטי' לא עלתה על לבס הגעת הרע אליהם מיכרס
נטולם הפרק

פרק ו' מהגבורה והבטחון

הגבורה והבטחון הם השך הפחד והם יהיו
דמיון או מחשבה לתקות ההיכלה כלו היא קרובה
וידמו העדר המשחירים או רתוקי האפטרות ומה
שיחייבו הגבורה לנגד עיניהם תמיד כגון הממון
ועוד האחים ואנטיס גדולים ימנעו הגעת הרע אליו
והבטחון הוא באנטיס אשר אין ביעהס הקנטה כי
יבחר הארס במי שלא גמלהו רע וכל טיכך במי שהטיב
לו או טרחס עליו גם יבטח הארס באשר יאהבו
טיזכרו פעולותיהם לטובה וירוממוס בקהל עם והם
הגלכיס בררכי המעלה והנטיאות כי לא יחשב טיהאנ'
האלה יעשו עולה או יהיו לאנטיס לסלון ממאיר

ממאיר ולחזק מזהב והאנשים אשר יחטבו יסירו מ
מעליה גם כל חלי וכל מחלה וכל בהלה ומהומה איכל
ההתגברות על הרע הנפול עד לא ישיגו ממנו אברון
ומות או מה שיכאיבם הם רבי הבטחון והתקוה
וכן אשר כבר נסו פעמים רבות מהרע העינים ויכולם
גם האנשים בלתי יראים מהרעות הנפולות אם שלא
נסו הרבה המפחיד ולא ידעוהו ואם טנסוהו ויודעו בו
והמשל מירודי הים באעות כי אשר לא ראי הטביעות
הגדולות במיכולות בלב ימים לא יראו כי יהמו יחמדו
מימיו כי לא טעמו הסכנה הנפולת ואשר עטרו
מלאכה במים רבים תמיד וראו גבורת ונפלאותיו
במיכולה וכי טבעו אנשים בתהומות פעמים רבות גם
הז יבטחו ולא יפחדו איכל טערוס ההיכלה באש' מלפע'
עברה עליהז בים יורה ואור נגה עליהם ואשר
יחטבו טהז יותר מעולים מהמוטילים עליהם או
טיכן הם באמת יותר מעולים או טוים אליהם לא יראו
מהם ומה שיתן הבטחון גם כן שלא ימיכא אדם חומס
לאחר זולת טונאו כי או לא יפחד האר' מאש' אינו טונ'
לו גם מטאול גם משלטוס וכן עבודת הלנה וטמירת
חזקו וג' ש' יתנן הבטחון אשר בתכלית כי יבטח
הארס על עושהו ולא יירא מרובות עש ונעימי
ההנהגה איכל בע הארס וביחוד איכל החכמים רבי הד
הרעה והמליצים הנמריצים אשר להם לטון מדברת ג'

גדולו יבטחו בהם וכל טכ' שלא יראו יגיעם רע מזולת'
והזעם הוא מהדברים הנותעם לארס בטחון
גם החמוסים יבטחו בה' בהאמינם כי הוא מושיע הח'
החמוסי וחוס' בו וכאשר יחשוב הארס שלא יבואהו
רע או טאם יפול יבטלהו ויכודהו למרחפות וא'
יירא ולא יחת

פ' ק ח' מהבטת והחרפה

הכלימה או הביטנות הוא עיכבון או ערבות
יקרה איכל עטיית הפעלות בלתי נאותות יסימו הארס
בלתי מטובח אס בעבר אס בהווה אס בעתיד ואולס
עוות הפעם הוא בויון ומעוטי כאב והיכטערות בחדוטי
הדברים אשר יהיה מהם הבטת והנה התחייב מזה
טארס יבוש ויכלס בהראות בו אחת מפעלות הרעים
או מפעולות הפחותי' מטל הראטון גול וגנבה כפייר'
הפקרון רדיפת החמס וזולתס מהדברי' שיתחייב מהס
נזק אל זולתו מטל הטיע כמו המורך לבב והפחד
ונערר הדגטת הבוטה והנוהג מנהגס מהחסרונו' אטי'
לא יתחייב מהס נזק אל בע ארס ומהרעות
המגונות אשר יתביי' הארס התחתן או התקרב או
היות בחברה עם בעלי הנבלה והפחיתות ומהדבר
טראוי להתביי' הארס הוא טיהיה עטייר ולא יקובל מ'
מימנו תועלת או מה טיקובל הוא מועט או טייטאל
העעים ויכטרך מהס או טייער הארס בדבר מה

מה וכאשר יבקש ממנו אמתו הרבה ישאלנו הוא גם כן
דבר מה כדי שידחה בזה לבלתי עשות מה שיידענהו
או בהפך זה טכאשר נשאל דבר מה יבקש הוא לט
לשואל מה שיהיה כבר יערו בו כדי שידחה מנפשו הט
השואלה וממה שיתבייש האדם ממנו שיטבח האר' בעת
כרכו אליו ולא יטבחהו בזולת העת ההוא ואשר
נכזבה תרחלתו ממה שיהיה מקוה הגעתו אליו מן הת
התועלת בחק האיש ההוא אולי יתהפך לגנות וממה
שיתבייש האדם שיטבח האדם ביותר ממה שבו כאשר
יעשו החנפים או יזכיא הנבלות והפחתיות ביצורת ה
המעלות או שידאה התלמו והיגונות הקורות לבע אדם
יותר חזקות הפאב והיכער ממה שיהם וכך הנוה' מנהג'
ממיע החנפות וממה שיתבייש ממנו האדם הוא שיה
שיתהי' בענין התלואה המעטה הקורה אליו תלא' עיכומה
כשיקרה לישישים ולמעונגים שיהם כואבים ללא דבר
ולאשר לא ראו ביצרה שיתעלפו כמעט ממנה כי אלה
תכונות מגונות מעירות על ההכנעה והשפלות
ומה שראוי להתבייש ממנו להכלים פעלות החטיבות
כגון שיגנה הנדיבות והותרנות החמלה והרחמנו' או
שיטבח נפשו ויספר ממנה פעולות נאות או שייחס
לנפשו פעולות זולתו ומהמגונה לאדם שיתהיינה
פעולותיו ביצורת מה שיהוא מגונה ואם לא היו מגונו'
על דרך האמת כמו שיהיה ממשיפחה או אנשי' מדינה

שהם אנטי גנריות וממה שיכלס בו האדם שיהיו דומיו
ובע גילו. מבע אדם יפעלו פעלות נאות ולא ישתת הוא
להם בס והריו ברומיו הטוים בסוג ואטר הם ממדינה
אחת והריון בבע גילו בעלי הטעם המתקרב ואטר
הם בעען אחד רל באהבה או בחברה או שהם מורל תכ
תכלית אחת ובכלל כל אשר ישתו ברבר אחד פמו
סיהיו אנטי מלאכה אחת או עסק אחד והנה העען
כן למה שיהוא מגונה שלא ישתתף האדם עם אוהביו ב
בע מטיפחתו או מדינתו אם בטוב ואם ברע

והכלמות אשר ישיגו האדם מפאת זולתו
רל על יצר הדבוק בו או כרומה לזה כמו הזמות בנשים
ובנערים יתחייב מהם הבויון אשר בתכלית הנבלה
וההקלאה והריון בנבלה הפרסום איכל בע אדם בעע
מגונה וההקלאה כגו סיבוזה ויחמס ולא ימיכ מוטיע
לו ומזה המין הגזול והגנבה וזולתם וממה שיתביט
ממנו האדם כאטר לא יבקט גאולת דמו ויען הכלימ'
הנה אמנס תהיה מפע דמוי העדר הטבח וייכטיע ממנו
האדם מזה כאטר היה מפאת הנכבדים מבע אדם רל
טיעדר טבחן מפיהם הנה יתביט האדם בכלל מאטר
יחטיבוהו גרור ויכברוהו או מאטר בעיעו בזה התואר
מן הכבוד והמעלה ואטר יאהב האדם שיהיה מכובד
איכלס הם דומיו ובע גילו והאנטיס אשר יחטיב בס
שאמונתיהם אמונות יודקו כמו היטיטי ובע המערה

המצילה והרבה המצדק ממי הנראי לעין ונעטי בפרהסי
יכלם האיש מהם יותר מזולתם ולזה יתביש מהקדושים
אליו ומביטים אל עשעו יותר ואשר לא יתבישו מאלו
הם המגויעים והרעים מבע ארם אשר הכלם לא ידעו
הכרת פעהם ענתה בס והמין מהאנשים אשר ישימר
הארם מהם ולא יאמין בס יתביש מהם כי עלה יגנוהו
אם יראו בו פעל מה מגונה וינבלוהו ולזה לא
יתביש התלמיד מרבו ומהאובהים אשר יתנהג הארם
עמהם בנחת כי אלה יראו לו אי זה הדרך ישיכון אור
שלא ישיג מהם כלמה יהיה נבזה איכל בע ארם
והאנשים אשר ישימרו גנויות בע ארם והמבזים
והמלעיגים יתבישו בע ארם מהם ובכלל יתביש מכל
מי שיחזיקו במדרגה מעולה ויהלל אותו ולא יתביש
הארם לבר מהגנויות אמנם יתביש גם מהאותו המורו
עליהם כאלו תאמ' שלא יתביש הארם מהזנות לבר
אבל מהראיות אשר יורו על הזנות כגון רבור הנבלות
וזולתם ואפטר המיכא מיעם אחרים יתביש מהם האר'
זולת אשר זכרנו אמנם לא יתביש הארם מאחיו
קריביו עוזריו אשר ישיקפו על עשעו ויוכל להאמי בס
גם לא יתביש הארם מהנבזים הפחותים כי אלו לא
יביטו למה שהוא גנות או טבח במדרג הבהמות והנ
והנערי ואין ביטנות הארם ממכיריו ומהרחוקי בטוה
למה טהבושת אשר יהיה לעיני מי שיכירך יהיה ממה

שהוא במחשבה והמפורסם מגונה
המתפעלים מהבטות הפעולות רב הם מאמינים בעינים
שהם גדולי המעלה כי אלה תמהר אליהם החרפה
יגנו בעיני האנשים אשר במוטב וקעם יהללוהו וכך
האנשים אשר יכספו יהיו נוראים וחשובי איכל בע אדם
ואשר הם רבי היצרך אל העוזרים תמהר אליהם החרפה
גם האנשים אשר אינם בתכלית השבח או בתכלית הג
הגנות יתבייטו כי יראו פן ימהר אליהם הגנות גם
האדם החרפה תקדימהו כטיביטו אליו האנשים אשר
יתבייט מהם לכן מי שירצה לחזק הכלימה ולהגדילה
יחקה שהפעל המגונה נעטה במקום רואים ולא ישיג
האדם כלימה בלבד מעטנו כי גם יתבייט מפעולות ה
הנטפלים אליו כלו תאמ' בעו ואסתו ואחיו ואבותיו
וזולתם גם תגדל הכלימה אם יתרסל האדם מטימיר' מה
שראו' טיטמרהו כמו המלכים והטורים והמדרינות
ותכפל עם הבטות טונאיהם ובמה טאמרנו בעעך הב

הבטות יובנו עטע העוות ברבר שהוא נודע
בהפכו וזה כסנרע הפך האנטי' המתבייט'

ומאשר יתבייט ומאי' זה רבר יתבייט

ומזה ההליכי יוכל לעמוד על

על התעוררות הבטות

או להליץ ממנו

מה שראוי

פּרִיק ט' מִקִּיּוֹם הַחֹסֶד וְתַת תּוֹרָה לֹ

הַחֹסֶד הוּא אֲשֶׁר לִמְעַנּוּ יֵאמֹר לְבַעַל הַחֹסֶד שֶׁהוּא
חֹסֶד וְהַעֲבָעִים שִׁיִּקְרְאוּ חֹסְדִים הֵם אֲמִב' עֵעֵשׂ אִם
הַעֲזוּר בְּגוֹף וְאִם בְּמִמּוֹן וְכַבּוֹד וְכַבֵּר יִהְיֶה הַעֲזוּר
בְּגוֹ' אִם מִמּוֹן מִפְּנֵי הַכְּבוֹד וְאִם מִנֶּסֶת תִּקְרָא הַטֵּבָה חֹסֶד
כְּאֲשֶׁר לֹא יִמְצָאָהּ מִקְּבֹל הַטֵּבָה מֵאִד' אֲחֵר וְזוֹלָת הַמְּטִיב
וְגַם שֶׁלֹּא יִגְיַע לְפַעֲלוֹ מִמֶּנּוּ דַבָּר אֲבָל יִהְיֶה כֹל בְּגִלּוֹל הַ
הַמִּקְבֹּל וְלִפְעָמִים תִּהְיֶה הַטֵּבָה הַמְּעֵטָה נִטְגָבָה בְּהִיט
בְּהִיטְרָףָהּ עַל אֶחָת מֵה' פֵּעַם אֲחֵר מֵהֵם כְּשִׁיחֵהּ רֹב
הַיִּסְרֵךְ לִיָּה הַב' בַּעַת שִׁאִין דִּירָךְ בַּעַ אֲדָם לְהַטְגִּית עַל יַד
אֲח' כִּמּוֹ בִּסְכָן הַעֲצוּמִן הַג' שִׁחֵהּ הוּא לְבָרוּ הַמְּטִיב
הַד' שִׁחֵהּ הוּא הַרְאֵטוֹן הַה' שִׁחֵהּ הַטֵּבָתוֹ עוֹרְפָתָהּ עַל
הַטֵּבָת וְזוֹלָתוֹ וְהַדְּבָרִי אֲשֶׁר אֵצֶלָה חוּזָק הַיִּסְרֵךְ ג' מִיַּע'
הַא' הַנְּכַסְפִי הַהַכְרָחִי בְּחַיִּים הַב' אֲשֶׁר יִשְׁתַּוְּקָהּ הָאָדָם
אֲלֵיהֶם וְאִם לֹא יִהְיוּ הַכְרָחִי כִּמּוֹ הַמְּגָרִים וְהַג' מֵה
שִׁחֵהּ מִן הַדְּבָרִים מִכְּאִיב הַפְּרָדוֹ אוֹ מִיַּעַר וְאֲשֶׁר הֵם ב'
בְּזֶה הַתּוֹרָה ב' מִיַּעַם מִן מוֹרְגָל וְנִכְסָף וְהֵם הַחֲשׂוֹקִים
וְמִי יִשְׁתַּוְּקָהּ הָאָדָם וְיֵאמֹר לְמִקּוֹם הַסְּכָן הַגְּדוֹלָה וְהַתְּלָא'
הַעֲצוּמָה כִּי מִי שֶׁהוּא בְּצָרָה נִפְלָאָה יִתְאַוֶּה הַיִּצְוָה מ'
מִמֶּנָּה וְלִכֵּן יִגְדֹל חֹסֶד אֵצֶל אֲשֶׁר הֵם בְּתַכְלִית הַהַכְּנַעָה
אוֹ בְּרִיחָה מִטְּנָאִיהֶם כְּאֲשֶׁר שִׁמְרוּם וְהַסְּתִירוּם מִמְּבַקְשֵׁי
נַפְשָׁם וְאִם הִיתָה הַטֵּבָה בַּעֲצוּמָה מְעֵטָה הֵנָּה הִיא גְר'
גְּדוֹלָה בְּהִיטְרָףָהּ לִי חוּזָק הַיִּסְרֵךְ וְקִטִּי הַזּוּמָן וְהַנְּה

התבאר מאין ילקחו ההקדמות אשר יקויים בהם החסד
 אמנם מאין ילקחו ההקדמות אשר יסולק בהם החס' הס'
 על ח' פעם א' שיתהיה ההטבה חוזרת אל המטיב הב'
 שיתהיה מעוטה ממה שיתחוייב הג' שיתהיה בעת אשר
 לא יצטרך אליה הד' כשנפלה ההטבה בהזדמן
 הה' כשיתהיה ההטבה באונס הו' כשיכוון בהטבה
 התגמול על הטבה אחרת ממקבל ההטבה אל המטיב
 הו' שיכוון בהטבה לפרסמה ולקבל עליה תשואות חן
 הח' שהמטיב הטריח מקבל ההטבה בעע' מה או יזדמן
 בעבורו והנה נשלם זה הפרק

פרק י' מהעצבון

העצבון היא דאגה מה משיגת מפע רע מפסיד
 או מיצער יקרה לאדם לבלי חק וזה כאשר יהיה ירא
 שיחודש הרע עליו או על אחר מן נטפלו והיה קרוב
 הנפילה והריכון במפסידים אשר ישינו הגו' ובמיצערי'
 שיפעלו הכאב הנפטי' והתב' מזה טהבלתי עינב יחשוב
 שלא תאונא רעה לא ליו ולא לאחר הנטפל בו ולכן
 לא יעצבו אשר כבר ירדו עליהם הרעות העיכומות כמו
 כמו אשר מתו בעו ולא אשר יחטבו טיהם מיכליחי' וזה
 שאסר יחטבו זה יחטבו טיהם לא יגיעס דבר מהרע
 גם לא יעצבו אשר יחטבו טיהם לא יכאבו לא מפע גו'
 גופותיהם ולא מפע נפשותיהם וזה אם מפע שיכבר קר'
 קדמוס רעות וניכורו מהם ואם מפע טיהם ישייטיס כפי'

אורך הרגלם לרעית ואם מפע רבוי הנסיון ואם למקום
מנהג נהגו בו להנעים נפשותיהם בהנעמת נפשות ה
המתקבלי המיכיליחי ואם מחמת פרסומם לבע אדם
שיראו מפע זה שיהעו רחוקי מהם מכר טעוריהם איכ
בז אדם עד כלם ישתדלו בהיכלתם ומכלל לו האנטי
אטיר מחשבותיהם נאות למקו מיכאו האבות להם וה
והבע והנטי אשר לא יכאיבו ולא יעצרו ולא יעיכו
הימי באח מהם ומכלל לו גכ בעלי ההפעליו המיוחסו
לגבורה כמו הכע וחוק הלב כי לו לא יעצבו ולא ייראו
ממה שייראו ממנו הכל והאנטי הרעי נותע המומין
המבזין וולת לחסרו יצירתם לא יעצבו לפי טלוא יעלה
במחטבת טיפול בהם רע אבל האנטי אשר יעצבו הם
אמינעיים בין מי טיבטח בזמן כל הבטחון ובין מי
טייתאטי כל האוטי לפי טימיע אשר בקצורו לא יעצבו
והאנטיים אשר יפחרו מאד מאד לא יעצבו לזולתם לפי
טיהנבהלים מהפחד לא יראו באחרים להיותם טרודי
בכאב הנופל בהם ואטי יחטיבו באחד טיהוא עט
ופחות הנה לא יעצבו לו לפי טיהם יראוהו ראוי לנפילת
הרע בו או לא יראו טינפילת הרע בו רעה ופוערי
העצבון הם כל הרברי המפסידים לגו ומינערי לנפש
וביחוד אם היה מן המפסידים המביאי ל המות
ומהמפסידים המביאי אל המות הם כאפי הגו והמהומה
התמהון והחלי והיכרך אל מכלת הבית וכן העדר

האחיה או מעוטטס למה טהיה מרוע המזל יהיה מהרעו
המעציבו המפסידו והעמידה מהתנועה וההתעסקת
וקצת מהחלואי הם ממה טיפעלו העיטבו וממה טיפעל
העיטבו הוא אם ילך הארס בדרך אטיר בו ימיאור האנס
טוב והוא לא ימיאור ממנו כלום או אם הוא הולך ומכוון
אל הטוב וכל אטיר יקוהו ימיאורו רעות רבות וצרות
או טהיה הולך אל הטוב בזמן לא יוכל ליהנות ממנו כ
כעיסר בימי הזקנה אמנס הקרובים אטיר
הס בתכלית הקרבה ממנו כמו האב והבן יעצב עליה
הארס כאטיר יירא ירדת הרע בהס או טיחמור עליהס
כאטיר כבר ירד עליהס וזה ההבדל בין העיטבו והרחמ
והרחמנות כי העיטבו בערך אל העתיד והרחמנות
בערך אל הדבר טיכבר בא אמנס כאטיר נפל הרע
בארס הנה לא יאמר טהיה ירחס עיטמו וכאטיר יירא
נפילתו לא יאמור טהיה עיטב אבל יפחד אמנס
יעצב הארס על הדומין לו במרות והמחטבו והמדרג
והיחסים כאטיר היו התלאות קרובות הנפילה בהס
ובכלל יעצב הארס מהרעות והכאבים קרובי
הנפילה לא מנמנעי המיציאות או אטיר תרומה נפילתס
במה טיעבר פעמים רבות והזכרו גב' לא יפעל הפחד
או העיטבו והאותיות והראיות אטיר ירדו על הרע כמו
אטיר ירמו בקולותיהם ותכונותיהם כלן נפל הרע או
טהיה קרוב הנפילה הס מפועלי העיטבו ובפריט כאט

כאשר יחטב טאלר אשר נרא' אות הרע נופל עליה' יהיו
נטיחתיים וכל טכך אם היו נכבדים ויותר מזה אם היה
הטיחתתם בעת אשר היכור' אליה' יותר או התקוה בהם
יותר אפטריות כמו שיהרגו או ימותו בחוריים כי אילר
כלם יפעלו העצבו' יותר מזולתם רל הטיחתת המעול'
אש' לא יהיו ראוי' לזה בעת אשר היכורך אליה' בו חוק
גם תהיה הדאגה על אשר יגיע טוב לבלי
חק והוא אשר יקרא גאווה לפי שיהעצבוך הוא הדאגה
טיהיא הפכית לעצבוך על הרע אשר יגיע למי טאינו
ראוי לו וזה ההפעלות האחר הוא מדת נטיאות רל הר
הדאגה על מי שיהגיע טוב לבלי חק כי אשר ילכו אל
זולת מה שיהיו ראוי' מטר' או רע הנה ראוי לראג עליה
מאר' ואשר ילכו אל הרע מהסבו' הראויות טיבא מהס
רע יראו בע ארס טיהס ראויס לזה ואולס אשר ילכו יל
אלה הדברים מדרכיס בלתי ידועיס הנה ראוי שיהיו ב
באמיצע בין יל טלא נאמין בס טהרע טמיכאס הוא
ראוי או בלתי ראוי אבל ראוי טיונח עענס אל הל לפי
טימה טיגיע אל האר' מהעול והרע מדרכיו הידועי' הנה
סבתו העול והרוע אשר בארס ההוא ואולס המ
טיהגיעו מזה מזולת דרכיו הידועיס הנה אנו נעזוב
ידיעת זה יל הל יתברך והקנאה יותר השכית לעצבוך
מהדאגה על הטוב אשר הגיע למי טאינו ראוי לו אשר
קראנוה גאווה וכיל' זה ההפעלות קרוב טיהיה באמיצע

באמיצע בין העיכבון והקנאה וזה שהראגה בטוב כמו
שיקנאה בטוב ואולם ההבדל ביעהם שהקנאה ראגה
בטוב הטיג מי שיהיה ראוי לו וזה ראגה בטוב הטיג מי
שיאינו ראוי לו ואש' ראג להגעת הטוב למי שיהו ראוי
לו ולמי שיאינו ראוי לו ירפא מזה הכאב בנפילת הרע
בהס רל ביותר רעים שיהיו אשר לא יהיו ראויים לטוב
ולכן המין מן האנשים אשר יכו אבותיהם או ישיקכו
נשטותיהם בריסחה כל אדם ישמח בנפול עליהם
העינש לפי שיהא במדרגת הטימחה אש' תהיה כשהגיע
הטוב לכאותים כי טע העע עס יחד הם ירטי והמזכבי
והחכמים ישמחו בירידת הטוב במי שהאר לו וירידת
הרע גכ' במי שהאר לו טכל אחר מאלו נאה והס כלים
והרעים ישמחו ויראגו בהפך מזה שישמחו מהס החכ
החכמים או יראגו מהס הנה התבאר מאין ילקחו הקד
הקדמות לקיים העיכבון או לעוררו

פרק

יא' המאמר בגאון אמר הפילוסוף
בב' מההליכה טאס היה
המתגאה
הוא אשר יראג לטוב ונעימו עטן יהיו לאיש לפלי חק
הנה התחיי מזה הגדר בנפשו טלא תהיה הגאון בכל ה
הטובו לפי שהאר לא יתגא על אח בגבור ולא בחסידו
ובכלל בכל המעלו אשר תהיינה לאר מן הדיכו כמו לא
ירא במיכאו השכי המעלו לו ואמנ' תהיה הגאון במימו'
והכח ובכלל בטובו המויכאו הארס בחוץ ממה שכבר

יראה שהטובים יהיו ראויים להם והרעים אינן ראויים להם
כמו הרעות והממוץ ואמנם יתגאה הארס בלר בשהיו
חרטים כי הקורמים מזה יחטיב בס שהוא קרוב מהענ
המחוייב אשר בטבע ולכן לא יתגאו בע אר בממונות
הבאות מירושה ולא בראשיות הקורמות ברוב ואולם
יתגאו בלי ספק בטובות המתחדשות כמו הממטלה ה
המתחדשת והמון הממוץ והאחים וזולת זה מן הטובו
וסבת זה טיהאנטיים הם יותר חזקי חימה על אשר
יתעטרו מחדש מאשר להם העושר בירושה וכמו כן
הענן בטאר הטובות אשר מחוץ והסבה בזה ב' דברים
אחד מהם טיהס יראו טאותו הטוב המתחדש הם ראויים
לר יותר ממנו והטיע טיהס יראו שהמחוייב בו היה הת
התחבר ענן הקרוס לר רל טאשר היה לר מקר' הוא ראוי
לר והוא העע דרך מטל או ההכנעה ולכן לא יתגאו בע
ארס בטובו הקורמו לפי טיהס ממה טיכבר הורגלו וכל
הס מחוייבו להם והטוב אשר הארס אינו ראוי לר איכל
המתגאה עליו מתחלק וזה טיהטוב אשר ראוי לר אחד
אחר מבע ארס מתחלק בהאותות והטיעור וזה טאי' כל
טוב נאות לכל ארס ולא הטיעור מזה אחד אבל
לכל ארס טוב נאות וטיעור הטיחס כי מטא כלי המ
המלחמות והתכונות המלחמיות הם טובות אבל הם
בלתי נאותות בניזרים ואמנם הם נאותות באנטי
הגבירה וככה ההפלה במטיגל לא תאות באשר

כאשר עשרם חרש ואמנם תאות לאשר להם עושר
קרום לפי שהחדש בעושר יצטרך אל טמירת העושר
ואולם קרום העושר הנה כאלו עשרו דבר קיי לא יפחד
עליו וכאשר היה האדם יאות בו טוב מה ולא יגיעהו
עליו יכאב ונששו עליו תאבל וכאשר הגיע לאדם מ
מהטובות מה שהוא נשגב ממנו באיכות או הטיעור ה
הנה הוא מתת לקים והחשנה והחק והגזרה אשר יאמ'
בו שהוא איכל הש' ית' וזה כמו שיתגבר הקטן בגדול
כשיהי' טונא או הנקלה בנכב' והערביין בנוי לקי' ואם
לא הנה אין לעברייך שיתגבר בנויר כי הנזיר מעולה
יותר מהעברייך ומכאן יתבאר הטובות אשר יאמ' בס'
שהאנשי' יגיעו אליהם בגזרת לקית וזה טאלה הטובו'
ודמיוע אלה האנשי' הם אשר יוחסו הטובות היוורו'
בס אל הגזרת הלקית ומאשר יתגאו עליהם בע אדם א'
אשר יהיו אליהם הטובות העיכומות אשר יהיו ראויס
להם הטובים מבע אדם לא הרעים מהם ולכן יאנח ה
אדם ויתגאה כאשר המעולים לא יוכלו להתגבר במה
טיהיו ראויס ויתגבר בס מי טלמטה מהם
ואולם אשר יתגאו הנה הם האנשי' האוהבים
הכבוד ושאר העעעס. אשר יתגבר בס מי טאינו ראוי'
להם כי זה המין מבע אדם בכלל יאנח ויתגאה בכל ה
העעעס אשר יראו נפשותיהם ראיות להם ולא יראו יר'
יראו וזולתם ראויס להם בהכירם מהם והגיעס לזולת'

אמנם המסתפקים מבע ארס ואטר יראו שאכלם
תחבולה בהבא הטובו לא יתגאו לפי שלא יראו שבכא
רברי' הם יותר ראוי' בהם מזולתם ואם ראו זה בעליה
התחבולה לא יראו טיהם יבצרו מהם ומהרברי' הנזכר'
יתכן טנטה הטופט אל הגאווה על בעלי הריב או הרח
הרחמנות לו או העצבון וזה שאטר היו בכאן אנטיים
ראויים והם כבר התגברו והיכליחו אס יהיו בכאן אנטי'
בלתי ראויים ולא יתגברו ולא יכליחו הנה אין ראוי
שיראג עליהם אבל ישימח בזה ובהפך אס היו בכאן הק
אנטי' ראויים לטוב ולא יתגברו הנה כבר ראוי שיחמול
עליהם ושיראג לעצמם ובכלל מכאן יקח המלי' הקדמ'
לקיים הקנאה או לעוררה

פרק יב' מהקנאה

הקנאה היא ראגה תקרה לארס מפע היכלת
הזולת וטוב מזלו וזה כאטר נמיכאו'לו מהטובות כמו
הטובו המתוארו בטיער הגאווה ומיכאותס לבע ארס
טיהם ראויים להם ויאותו בס והיתה אותה הראגה מהמק
מהמקנא אינה לפי טיהוא תאב טיהיה לו אותה הטוב
לבר או יסור מהמקנא ויהיה לו אבל לטיסור לבר מה
מהמקנא והתחייב מזה טיהמקנא אמנס יקנא המין מ
מבע ארס טיהם דומין לו ובע גילו או יחשב בס טיהם
דומין ובע גילו ואריכה ברומין המתדמיס לאיש בסוג
ביחס בטיעס בקען בטיבח וממון כי אלו הם המתקנאים

בקען בטבת וממון כי אלו הם המקנאים
והריכון בסוג כפי מה שאמר הפירושון בג' מההליכה
נעדרות או זקנה אשה או איש ערבי רומי ואולם
הקנאים הם אשר ירוממו השלמות בטובו אשר יקנאו
עליהם לא שיהם לא ישלמו בזה ולא הגיעום כל הטובו
ולא נפקדו מהם כלם יחד אבל מעט מהם ולכן מה
שלא ימנאו פועלי הפעולה הנטיגבו ריכוע בעלי ה
הטיעור הנטיגבי ובעלי המזל המיכליחי ברברי היכלה
תמימה לפי שיהם יראו טכבר לא יביצו מהם דבר ושיכל
דבר להם וככה המין מהאנטי אשר ינוטאו ברבר מן
הדברים ויכוברו בסבתו וכטי בחכמה וכשרון התבונה
ואוהבי הכבוד יותר חוקי קנאה מאשר אינס אוהבי
כבוד והחכמים יחשכו שיכוברו בכבודות הראויות
לחכמי ולכן יקנאו באטי יכוברו באלה הכבודו והכלל
כל מי שיטובח ברבר מן הדברים הנה הוא יקנא וולתו
ברבר ההוא בעיניו ולכן אשר יכספו שיכוברו על דבר
מה יקנאו על אותו הדבר בעיניו והאנטיס הקטע ה
הנפשות הם גם כן קנאים שיכל דבר יגדל איכלס יקנאו
עליו ואם היה בעיניו קטן

ואולם במה יקנאו הם יקנאו בהשיתוקקס לכתר הטיבח
וכתר טיס טוב ולמעלות הממון והעבדים ובכלל בכל
אופע היכלחות והמזל ובכל דבר נעים וכל שיכך בעע
אשר יתאווס או יחטבו טכבר יחוייב שיהיו להם והקנא

תהיה במין מן האנטיים אשר להם איכל האדם דמיו או
התקרב כאשר היו בזמן אחד או קרוב ובמקום ארד
או קרוב ולכן לא יקנא היטיש בנער ולא יקנא אשר
יבאו אחריך בזמן או אשר עברו ונפסדו וביחוד מטעם
רבות וכן לא יקנאו זה את זה מי טיהם רחוקים במקום
כאלו תאמר יושבי רומי למיכריים ולא יקנא האדם
האנטיים אשר הם יותר חסרים ממנו הרבה או טיהם
יותר שלמים ממנו מאד ואמנם יקנאו מי טבינו
ובינם שיתוק וזה בחולקי ברבר אחד ואוהבי לדבר אחד
ובכלל כל באנטיים מתאווים לדבר אחד וכל אחד
מהם יאהב שלא יהיה לחברו דרך שיתאחד בו ויתפרד
ולזה היתה הקנאה יותר ראויה שתהיה לאלו וזה כמו
המפואר והמתפאר כי אלו יתאוו רבר אחד וכל אחד מ
מהם יכסוף שיפרד בו ואמנם יקנא המפואר למתפאר
ברברים אשר כשקנה אותם היה בס דומה לו
והראגה באלה הרברים תחלה והאנחה עליהם כאשר
הטירטיה מהנפס תחודש ממנה הקנאה לאמר ימיכאו
להם הטובות האלו או הם תאביס טימיכאו להם
בעתיד או כבר נמיכאו במה טעבר ולכן כבר
יכנסו אשר נאמרו בטער האנחה הגאונה בטער הקנאו
לפי שהאנחה כאשר התחזקה מהנפש טבה קנ
קנאה ומי טיהיה מהנערים גדול בטעם הוא יקנא
הקטן ממנו בטעם כאשר הגיע הקטן לטוב לא השיגה

השיגהו היותר גדול או שהשיג טוב כמהו וכך יקנא
מי שהשיג הדבר בהנהגה גדולה למי שיישיגהו בהנהג'
יותר מערטה וכמו כן אשר השיגו דרושם בהסתדרות
ואיחור ויגיעה יקנאו לאשר השיגוהו קל מהרה ומאלה
הדברים יקח המליץ ההקדמות לעורר הקנאה או ל

לקימה

פרק יג' מהטמחה

והוא ידוע גם כן במה ישימחו האנשי ולמי ישימח
ובאי זה תכונות יהיו השימחים אחר שהיו הרברי' אשר
בהם ישימח האדם הם בהפך הרברים אשר בהם ידאג
ועליהם יקנא כאשר התבאר במה טקד' ככה אשר ישימח
הוא הפך אשר יקנא ואשר ישימחו בע אדם בו הוא הפך
אשר יקנאו בו ולזה התחייב שאם היתה הקנאה ראגה
בטוב שייגהו מי שראוי לו ומאלה הרברי' התבאר לנו
דרך אשר בו נעורר הטופטים על החמלה או על הקנא'
על אחר מבעלי דינעם והיאך יקויים היות האדם
תומל ומקנא

פרק

יד' המאמר ביגון ובאנחה

האנחה היא ראגה מה תראה בפעם להפקד
טובות נכבדות יכספס האדם לנפשו או למי
שהוא לרגלו וזה בערך אל הטובות האפשריות

והיה אותו האדם כפי טבעו או סוגו או הוריו
הקרומים ממי טראוי לטוב ההוא מזולת שייכסוף שלא
יהיו אותם הטוב' לזולתו ואמנ' יכסו' שיהיו לו ויראג
מפע שלא היו לו והנה התחייב מזה שיהאנחה והיגון
טוב ושהם לא יהיו לא לטוב' ושהקנאה רע וחסרון
ושהיא לא תהיה לא לרעים למה שיהיגון ימים האדם ב
ביצר שיהיה מוכן להטיג טובות ויהיה ראוי להם כי זה
ההפעלו' לא יהיה לא למי טיראה נפשו מוכנת אל הטו'
וראויה להם ויהיה זה סבה להקנאת המעלות ואולם
הקנאה תטיס האיש ביצר שיהיה מוכן לא לשיטיג טו'
אחר ואין ספק שלא יכטער האדם בהפקד ממנו
העעעס שהם מועטי הטוב או שהם בלתי טובים גם
לא יכסוף אטור לא יראה נפשו ראוייה להם ולזה
אטור יאנחו הם אטור יראו נפשות ראויות לטוב' אינ'
להם ואטור הם בזאת התכונה הם הבחורים וגדולי ה
הנפשות גם אטור לא תהיינה להם טובות אטור יהיו
ראוים להם נכברי האנטיים וטוביהם כמו העוטר ורברי
האחים יאנחו על מה שיבצר להם מהטובות האלה
כי מי טייט לו עוטר יאנח על מה שיבצר ממנו מן
הרעות ואטור לו רעות מבלעדי עוטר יאנח על מה
שיבצר ממנו מן העוטר וכבר יאנחו אלה על
מה שיבצר מהם מהתופסת והרברי לטובות כאלו הוא
יותר ממה שימכא לזולתם אמנס קרה

קרה לאלה זה ההפעלות כי הם יחטבו בנפשותם שיהיו
טובים או קרוב שיהיו טובים אחר שימצא להם הרבה
הראוי לטובים מסל זה שכאשר אחז אחר הראשות
והעושר חטב שהוא טוב אחר שיהיו טע על מן הרברי
הראויים לטובים ולזה מצא האנחה על מה שיבצר לו
מזה ואשר אבותיהם הראשונים וקרוביהם מכובדים
יקרה בס זה ההפעלות הרבה ביחס אלה הטובות לפי
שהם יחטבו שהם נאותות להם כירושה ושהם ראויים
להם וכאשר יהיו העעעס אשר בס האנחה עעעס נ
נטבבים ומפוארים יחוייב שיהיו אם מעלות נפשויות
או עעעס מטובחים רל טובו גיפעיית או מחוץ ואלה
ואלה כל הרברים אשר בס תועלת נעימות ושלמו ואם
עריבות ולכן כבר יכברו האנטיים בעלי אלו המיעט הג
רל המטיבים אליהם והם אנטי התועלת והטובים והם
האנטיים נעימי הפעלות ואשר בס התערנות והם ה
הערבי וסזה היתה הטבה ובהתערנות בס לנפשויות
או למי שירבק בס והנה היגון יהיה על תכונת האנטי
אשר ימצאו להם העעעס הנכבדים אשר זכרנוס כמו
הנמי והעושר והגבורה והחכמה והראשות אמנם
היה הראשות מהעעעס אשר יאנח הארס על הפקרה
לפי שאנטי הראשות יוכלו להטיב אל רוב בע ארס ומ
ומינות עינמה שבפעולותיהם היו הנהגת היבאות
והרשות וזולת זה מקעע הראשויות ותכונותיהם אשר

ואשר יפעלו בהם הטובה לבע אדם ואשר ישתוקחו
הרבה מהאנשים שיהיו כמותם או אשר יתפלאו מהם
הרבה מן האדם יספדו האנשים להדמות להם ומזה ה
המין אשר ידברו בפרסום שמם המפורדים והמליצים
ומשאירי הספרים לנכח כי הם אשר ידברו בתוכחות
האדם ופרסום שימו ואשר להם כל הטובות או גדולי ה
השעור מהם לא יאנחו ולא יצטערו והנה מאלה יוכל
ההלצי לקים היגון והאנחה או לעורר האר' אליה'
פרק טו' ממדות הבחורים יען

תמיכאנה מדות מיוחדות לפי השיע' הסכמנו
למביאם בזה המקום כפי מה שאמ' הפילוסוף בג' מהלצי'
למען לא יבצר מהמליץ אשר יזם לעשות לדבר במדות
המתחלפות לפי השיעס לקיים ולעורר כפי הזכור והשיע'
ונתחיל ממדות הבחורים ונאמ' הבחורים הם אשר
עברו שיע שיבועות משנותיהם ל' צד ג' שיבועות הנה מ
מזרותיהם שיהם יבחרו כל דבר והם נמהרים ל' מה שיי
שיתאווהו והתאוות הגופעיות הגוברות עליהם יותר
מירחסו' אל הנוגה והם מהירים ומתפשכי' יתאוו הדבר
במהרה ויתעבדוהו במהרה והסבה בהטתוקק' כל דבר
שדעותיהם מברלבלות לא נתיטבו עדין על מה שראוי
מהעעעס העולמיים ואין סברותיהם קימו והם עם זה
מהירי הכעס עדי' יאנסו ממנו למה שיהם מרוב אהבתם
הכבוד לא יסבלו אם יקלס מקלה אבל יצטערו כאשר

יחטבו שהם יבזוס והם אוהבים הכבוד ועל הכל הנני
הנני חן וזה טהבחרות ישתוקק ההתפארו והנני חן
דבר מן ההתפארות ויכספו הכבוד והנני חן יותר מה
מהממו כי לא נסו ההויכא ומחשבתם נעימה ותוחלת
רחבה לחמימות טבעם לא יחלטו ולא ילאו יסבלו
היצער ויבזוהו וזה לכח חמימותם והם ברוב יהיו בת
בתוחלת לפי טהתוחל הוא בהיצטרף ל העתיד הזכרו
לעובר והעתיד לנערים נמיכא יותר מן העובר לפי ש
טהם בראשית מיכאותם ולזה יחלו יותר מאש יזכרו
והם מאמינם בכל דבר וזה טמרדכס טיאמינו מבלתי
ראיה או בראיה חלוטה לכן יצדיקו בכל דבר וכאשר
יכון להטעותם בהוראה תקל הטעותם גם הם גבורי
עם טהם מנעימי התוחלת כי הגבורים כעסעם נעימי
תוחלת ואולם נעימו התוחלת יחרט להם שלא יחרו
וזה טבח התקיה בהתגברות יתן להם גבורה ותוחלת
הטוב הוא אחר ממה שיתן הגבורה ואולם הכעס
הנה יחזק לה חוזק הלב לפי שאין אחר שיפתד מהארס
ויכעס עליו וממדתם טהבטית יגבר עליהם לפי טהם א
אינס מכירים עדין בין הרברים אשר יחוייב להתבייש
מהם ובין הרברי אשר אין להתבייש מהם והם לחטום
נפשותיהם מכל יתבישו מכל דבר מיראתם טכבר טעו
והם מחויקים מעמוסים מאד ואומזים בהם והסבה בן
בוה טהם לא יפנו על העיון בהם עד טיוברל להם מה

מהם יושר ממה שאינו יושר והם גדולי הנפשו ויחשבו
 שלא יהיו עעים לעולם כי לא נסו הגלגולים וההפסדות
 ויטתוקזו לעולם מפעלות גדולי הנפשות הנטיגבות מ
 מהם וזה מדרך התרחבות תחלתם ומדותיהם שיהם
 יבחרו הנאה יותר מבחירתם המועיל למעוט התבוננו
 בתמורות הזמן ובחירתם לנאה מפע בחירתם המעיל
 ובחירתם למעלות מפע השבח והגנות והם מחבבים
 חבריהם יותר משאר בע אדם לפי שימתמימו התענוג
 והשמחה המצא החברה והשותפות האחים
 והם לא ידעו במועיל ברבר מן הרברים ולא האוהבי
 וטעותם ברברים רב מה שיהיה ברברים המועילים
 אשר יבחרו הזקעם ופעולותיהם בלתי מגבולות
 ובלתי מטוערות כי הם יחבבו מאד ויטנאו מאד
 ובכלל הנה יפליגו בכל דבר וזה לרוע הכרתם תמורת
 הזמן והם יחשבו שיהם יודעים כל דבר וזה בסבת השית
 הטיתוקקם לכל דבר והם ירכבו החמס באנסות והרברי
 אשר מהם המוס וקלון וזה גם כן להתפארותם
 והפלקתם ברברים והם חממם לפי שהם יחשבו
 בבע אדם שהם טובים וצדיקים והם למיעו רעת יטנאו
 אנשי הרוע לפי שהם יחשבו כי אנשי הרוע יפעלו מה
 שאינו ראוי והם אוהבים הלכנות והטעטוע ונטותם
 מהרבר הוא קל מהרה לפי שמהירות הנטיה מחלטת
 הסברה

פרק יו' ממדות הייטיים

והייטיים אשר עברו טנות הזקנה הנה הם הפני
למדות הבחורים רל לאהבת הליכנות והשיעשוע ות
ותסוקת התאוו' הגופניות והרחמנו' לאנשים והפתוי'
ומהירות הכעס וחוק הלב ואהבת הכבוד והניכוח
והמטכות התוחלות וגורל הנפש ורכיבת החמס ושאר
זה המין והיה זה כן לפי שהם היו זמן ארוך וקצרה
תוחלתם ונבגדו הרבה וחטאו הרבה והיתה מחטיבתם
בבע אדם רעה לנפילתם על סבות הבגידה וחטאת הכ
הכונה בנסיו' ורוב הפעולות הנפלו' בס היו כלם רעות
או מביאות אל הרעות וממדותיהם שהם
לא יסקו בדבר במה טבינס לבין עצמם ולא יתפלאו
מדבר ידר עליהם לפי שהוא כבר הוכפל עליהם ולמה
שהם נסו כל דבר כעלן הם לא יקוו דבר ולא יכטערו
בטבח וגנות לפי טכוונתם האמתיות גם לא יגזרו
אומד על דבר לעולם בזולת טימא ואולי לרוב הכזבת
תוחלתם והם רעים בקצת מדותיהם לרוע תוחלתם
בכל דבר וזה למעוט אמנתם והאמנתם מעט היא לרוב
לרבו' נסיונס ולא יאהבו ולא ישנאו ההפליגה ולא יגלו
אהבתם וטנאתם כי אם באונס והכרח והידיר
והאויב איכלס הם להם על דמיו' אחר וזה לרוב הבגידה
והטעות טנפלו' בהם לארך ימיהם והם קטע נפשות
יבזו בדברים הנטגבים ולא ישתקו אל דבר זולת מה

מה שבו המחיה והם בלתי בעלי חן וכבוד לרוב יצור
העולם בעצמם ההכרחיים לחיות ואמנם היה להם זה
לרוב הנסיון ולזה הם בעלי כולאות לעמידת שיהצגת
הקצתם קטנה וביחוד בטינו היטייטות שיהפסד מוכן ל
לחלטי גופותם והם רואים את הנולד למה טינסו מ
מעטן הזמן ויש להם מורך ופחד לקרירות מזגם בהפך
הבחורים שיהם בעלי חמימות ותבערה הם אוהבים
לחיות אף אצל סוף חייהם לא להתערך מהתאוות לפי
טסבות התאוות כבר נעדרו זולת תאוות המאכל מביין
שיאר החושים כי היא תמיצא בהם הרבה לפי שהמאכל
הכרחי להם ויהיה טס ההכרח עם ההתערכות
אמנם יאהבו החיים מיצר עינמס לבר ורבתם
ואהבתם לבע אדם היא מפע המועיל לא מפע הנאה
לפי שהם אוהבים נפשותי הם והמועיל הוא בהיצטרף
אל נפשו והנאה הוא בערך אל זולתו ובייטנות הוא
מועט למה שייבחרו המועיל יותר מן הנאה והבטית הו
יראת הביצר הנאה ולמה שיהרברים שיהם טוב גמור
ארוך אל הקנאתו כאשר התבאר אליהם בנסיון ואטר
נטיאר מחיי היטייטים מעט תמעט תוחלתם ורוב
מחיתם ועדונם אמנם הוא בזכרונות לא בתוחלת
בהפך מה שיעליו העעך בבחורים כי הזכרון הוא
בערך אל העובר והיטייטים כבר עברו רוב חייהם ולזה
הם טובי הראיה והאומד במה שיהיה וכעסם מיצר מ

מעוטי סבלותם הוא מהיר חר אמנם הוא חלוש מינו
חלשית חמימותם והם יראי חט להפסיק תאוותיהם
וינזרו מדריכות היותר מטובח למה שהוא הכרחי
ומועיל וממדתם החמס אבל במרמה ואונאה
לא בקלונות כמו ענין בבחורים והם סובלי הכאבים
בנחת לפי טיהמתיות והנחת הם הפך הליכנות אשר
הם ממדות הנערים והם רחמנים אבל זה הוא מפע
חלשיתם ודמותם קלות הפלת הרע במי שיחמלו עליו
לא מפע אהבתם לבע אדם כרחמנות הבחורי
צדק יז ממדות הגבירים רל אשר הם בין הישיבות
והבחורות

ואולם אשר הם בתוקף החיים טיהם הגבירים אשר
יקראם ארסטר וקע' מדותיהם אמיציו בין לו המדר
והם מתרחקי מהקצור לכן הם יותר ישרי והם גבורי
על מה כדארי בעת הדארי ובטיציר הדארי מוולת
טיסתנו והם לא יצדיקו בכל דבר ולא יכויבו בכל ד
דבר אבל יטיירו העעעס כפי ישותם הנמטיכת לטבע
והם מכורעס ל הנאה והמועיל יחד ואינ אנטי היצחק
גמורה ולא ההתלוצכות גמור וכן בתאווה והגבור
ריצוע טיהם יראי חטא עם גבורה והבחורים גבורים
תאוים והישיטיים רכי לבב יראי חטא ובכלל יש
להם הממוצע בין התוספת והגרעון הנמיכאים בבח
בבחורים ובזקעס ושנות הן קנה הם מלה טעם עד ג

נ' שנה וזה מה שדינינו אמרו ממדות הזמ' בזה המק
המקום

פרק יח מהסימן וההמשל

הנה הגיע המקור לפי מה שיעדנו לרב' במיע ההקט'
אשר יקח ההל' כי ל' גכ' אין ספק ב' שהם מסיתתים
לכל הסוגים הג' ר' ע' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק'
מ' ש' א' הפילוס' ב' מההל' הם ב' ס' ג' המט' ל'
ז' ו' והס' ב' היא חלק מהס' ו' והמט' דומה לחפ'
במלאכת הנ' ו' והס' דומה להקט' והמט' ל' ב' ו'
המלאכה הם ב' מ' א' א' א' ל' ק' מ' ד' ב' כ' כ'
ה' ו' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'
ל' ב' א' נ' כ' מ' מ' א' א' על יהודה וירושל' הביא ר'
מ' ד' ב' כ' כ' כ' ר' מ' ש' ק' ל' א' א' א' א' א' א' א'
י' כ' ל' ל' ע' מ' ל' מ' מ' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ה' ג' ו' כ' א' א' ח' מ' ו' א' ו' כ' מ' ב' כ' ל' א' א'
ה' א' ר' ו' כ' ו' ה' ב' א' מ' ל' מ' ח' ט' ב' ת' המנע
ה' ל' י' ר' ש' ג' כ' ו' ה' מ' ה' ט' מ' מ' המט' ל' כ' המט' ל'
י' מ' א' המעט' ו' ב' א' ב' ר' א' ו' ל' פ' ע' מ' ה' ה' ה'
ה' ק' ד' ו' ל' פ' ע' מ' מ' א' א' א' ו' ה' א' ו' ל' פ' ע' מ' ה' ה'
ה' כ' ז' א' כ' המד' ו' ה' ט' מ' כ' מ' ה' ב' ר' א' ט' ע' ט' י' ו' ת'
ע' ל' ב' ע' ל' ט' כ' ו' ע' ל' ב' י' מ' ל' א' כ' המט' ל' כ' עליה א' ב' י' מ' ל'
ב' א' מ' ו' ה' ל' ו' כ' ה' ע' י' ל' מ' ט' ו' ח' עליהם מ' ל' ו' כ'
ט' ר' ל' ה' כ' ב' א' ו' ה' ה' ב' ר' א' ט' י' כ' א' א' מ' א' ב' י' מ' ל'

ותאכל את בעלי טיכס ואת בית מלוא כמו שאמ' במטיל
הברוי טית יא אש מן האטר ותאכל את ארזי הלבנון
ולפעמי' לא יהיה ידוע הכוזב בהרבה מן החרזות אשר
יעשו בבעלי ההנהגות וטיס האמרי יותר מיוח' בהקדמ'
הברויה אצל ארסטו ואשר הוא ברברי הנמיכאי יקרא
המטיל סתם ותועלת הרבור הברוי טיהוא יותר נקל מה
מהנמיכא לפי טיקטה להביא דמיו' במאמ' מהדבריס כ
כבר עברו ואמנס הרבו הברוי כבר יקל וזה אמנס יהי
כטייהי' לארס כח על לקיחת הרומ' והמתיחס ומתחיבי
הרברי והעעע' ההויס מהם ותועלת ההאטיל הנמיכא
טיהוא יותר מספיק בסוג העיכתי טהקורות הנופלות ב
בעתיד הס' ברוב דומות ל העוברות והדמוייס יותר
מועילי' בטיהם יותר נקלי' וכאש' הארס אפטר טיטימס
חוקי הדמיו' ל העעע' אשר בס הרבו והעעע' העובריס
אשר יביאס בהמטיל לפעמי' לא יהיו חוקי הדמיו' לא ט
טיהם כמו טנ' יותר חוקי ההספקה ואמ' בא מההליכה
טהמאמרי אשר יהי' בס הקרו והבטול כמו טיהם במלוא'
הנכוח ב' מי' א' מהם החפוש וטיחטיב בו טיהו חפוש
והמין הטיע ההקטי ומה טיחטיב בו טיהוא הקטי ככה
המאמרי המקיימי' והמבטלי' לזאת המלאכה א' מהם
דומה לחפ' והוא ההמטיל וא' דומה להקטי והוא הסימ'
והסימן אכ' הוא ההקטי ההליכי' וההמטיל הוא החפוש
ההליכי' וההליכי' כאשר יבתן עענס יגלה טיהם אמנס

יפעלו כלל האמותים אשר יהיו במאמ' בטע' לו המיעט
דל' אס' בהמטל' אס' בסמן' מה' טה' יכוננו ההדמות להקט'
ולחפוט' ואשר' יפעלו מזה אמנס' יפעלוהו במה' טה' הוא
המטל' באמת' וסמן' באמת' או במה' סיחטב' בו טה'ו' כן
וההקט' בניכוח' הוא יותר' בטוח' מן' החפוט' וההמט'
וההמטל' בהלצה' יותר' מספיק' מהסמן' מטל' הסמן' מה'
טנא' בירמיהו' נבער' כל' ארס' מדעת' וכו' וילן' עטינו'
הקט' טלס' היה' וה' עננו' מכל' אשר' סקר' נסכו' ראוי'
טיה' נבער' כל' אר' מדעת' והפסל' שר' נסכו' אכ' מהפסל'
ראוי' טיה' נבער' כל' ארס' מדעת' והנה' הסמיט' הכתו'
ההקדמה' הגדולה' ולכן' נקרא' סמן' רל' הקט' בלתי' טלס'
וכן' בישיעיהו' טרסס' כמק' יהיה' ופרחס' כאבק' יעלה' כי'
מאסו' את' תורת' יי' יבאות' כו' הוא' סמן' גכ' ולו' היה'
הקט' טלס' היה' בתואר' ככה' כל' המואס' תורת' יי' יבאו'
טרסס' כמק' יהיה' ופרחס' כאבק' יעלה' ויטיל' מאסו' את'
תורת' יי' יבאו' אכ' טרסס' כמק' יהיה' כו' והנה' בכאן' גכ'
נטיטה' הגדולה' ומטל' ההמטל' התבאר' למעלה' מדב'
רב' טצה' גס' ראוי' שיתרע' טיה' ברל' בין' החפוט' וההמטל'
הוא' טיה' הפו' הוא' הקטה' מכל' הפרטיס' אל' הכלל' כמי'
טי'אמ' טיאין' ארס' אחר' טלא' ידבר' למה' טראובן' מדבר'
שמעין' מדבר' לוי' מדבר' וכן' כל' פרטי' הארס' מדבריס'
ויתחייב' מזה' טכל' ארס' ידבר' ולא' חסר' פרטי' אחר' הה'
ההקדמה' הסוללת' היתה' טקרית' אמנס' ההמטל' אפסו'

שתהיה הקטנה מפרטי אחר לבר אל פרטי אחר כלו ת
 תאמר ראובן משע טעסה כך קרה לו כך וכן גב' טמ עון
 אם יעשה כמוהו יקרה מה שקרה לו וטאר מה שיכריך
 לזה בארתי בקצורי לחכמת הדבר וזה מספיק הנה
 ביריעת הסימן וההמסל

פרק יט' מהסברה

הסברה
 היא גזרה נוטאה עעעס כלליים לא חלקיים
 וזה בעעעס הנבחרים והמרוחקים לא בעעעס העיוניים
 כאשר היתה הגזרה תולדת סמן והתחלה לסמן אחר מ
 שיפורט ההקט המוליד אותה ולא ההקדמ' הטע' אשר
 תעסה עמה חלק סמן ולא התולדה מחוייב' ממנה וזה
 שהגזר' הכללי' לא תמלט שתהיה אם התחלת סמן ואם
 תולדת סמן או מה שיקבץ טע העעע' וזאת היא אשר
 קראנו סברה הנה ומשיל במי שירכ' לרב' על לב חברו
 לנחמו על ענו ויאמר לא ראיתי יצדיק נעו וזרעו מבקש
 לחס כי זה כלו אומר לו אתה לא תעזב באופ' תהי' נרד
 ללחס כי לא ראיתי יצדיק נעזב וזרעו מבקש לחס והנה
 היא התחלה לסמן ואם היה הקט' טלס היה נעש' על זה
 התאר אין טוס יצדיק לפי מה שאחטב נעזב וזרעו מב
 מבקש לחס ואתה יצדיק אכ' כו' והנה הסימית בזה ה
 המקום הקטנה אמנס היא תולדה לסמן בזה האופ' לא
 ראיתי יצדיק נעזב וזרעו מבקש לחס כי יודע יי' דרך
 יצדיקים ואמר הפילוסוף שהסברה נחלקת

נחלקת לך חלקים החלק הוא הסברה אשר יקבלה
השומע בזולת ורות רחל שתהיה מן הרברי המפורסמי ל
רב בע ארס והב' שתהי' מפורסמי ל המטכילי וחכמי
שבז' הג' הסברה הזרה מיצר מה הר' אשר זרה ומסופ'
הרבה מטיל הוא' אס' יאמ' אומ' לפי מה שאחסו' ולפי מה
שאסבר' ראוי שיהי' האר' בריו מטיל הב' אס' יאמ' ירא' לי
שיאנו אהוב מי' טלא יאהב תמיד מטיל הג' שאין ראוי
שיקבל מאמ' מי' שיהי' בתא' מה במה שיחסו' בו ויסבר
מטיל הר' אס' יאמ' ססברתו הי' מהאר' טלא יאמ' כעסו
בלתי מת אחר שיהיה הוא מת וזה המין ראוי שתחזוק
בסימ' בזה האופן שיאמ' כי הכינס מן הרברי אשר הוא
סבתו וכאשר היו הסברות מגונו' נכריו ראוי שיקדים
לפניהם רבר המסיר גנותם כמי' שיאמר אע איש מקנא
לאחר מבני ארס ולא מכביר עונות וסברות בטלות כי
איש ראוי להוכיח ולתת מוסר הטיכל והמנהג בסברות
שיתאמר בה תבה תורה עליה כמו לפי מה שיראה לי או
לפי מה שאחסו' והנהג' מנהג' גם כי היא תאות בישימי'
דוידר למ' שסברתם תטיען על מה שבחנו ונסו מן
הרברי ואפ' שתעשנה הסברות דרך דמיו' ותקוי' כמי'
שיאמ' אע חרשב שאבות יאכלו בוסר וטע' בעס'
תזנה ולשעמ'ס הסברה תענג הנפש ויכאיבה
למ' שתסבול טע' הרבריס יחד כמי'
שיאמר וזל יורג בעיעך כי כבר הכרתי מדותיך כי ות

כי זה המאמ' יסבול הוכחה הגדלה והרבור המרותי
כטייעטיה על יצר הסברה הוא יותר מועיל כמי טיאמר
איך לנו שנאהב בטיעור מה שנשנא רל שהאהב ראותה
שיתהיה יות וראוי שיהיה מה שיליץ הארס בו ברברים
המרותי' כפי מחטיבת השומע וכפי מה שייכטר בעיניו
מן המדה ויהיה כמוס בו בכח כי בזה יהיה המאמר לך
יותר מועיל לפי שהוא יטיס מה שבכח בנפשו מהרה לו
הפעל כמו שיראה הארס יטיש פועל פעל נער ויאמר לו
זה בלתי נאה ליטייסיס אבל הנאות בס כך וכך כי
כשירד זה המאמר על מי שבנפשו מחטיבת אות המדה
התנועע אליה ותועלות הסברה הא' שכל ההסוך
לא יקו בעעעס הכוללים כי אם בחלקיים וכאשר כליץ
להס הכללי באותן החלקיות אש' הטיג' שמחו מהכלל
אשר הקענו להס כי האנטייס יאהבו בטבע ההקנאות
והב' כי לכל ארס ימיכאו לו רברים יכספס ורברים לא
יכספ' וכאש' כלי' אותו במה שלא יכספהו בכללי המטור'
בינו ובין מה שייכספהו ימהר לקבול הכללי מפע יכרכר
ליו ולילולא הביאו קרוב לא יקבלהו ולא תפול לו בזה
הספקה והמטור מי שייש לו בע' כחשי' עבריעס או טכע'
רעיס יקבלו מאמ' האומ' שאיך בעולם רע מהשכעס או
מהבעס הג' מה שירוך המנהג בו מהשימטית ההקטיה
המקיס אותה להראותה ושהוא ממה שיוכל להבאיו כל
אחר מאכל עיכמו ויטייס השומע ביצר שייכיר נפשו ט

שהוא מבעלי ההכרה והידיעה בהקטו ויהיה סבת אל
סייכריקו וימשך לו והר' כשהולך ברבר פעמי ידחה
המאמ' בזה בתשובתו לראותו טיהו מגונה עליו סיכנ'
למאמ' וולתו למה טהוטבעו עליו הנפשות מהעצום
והמרי' וכאשר הולך בכללי בערך ל העען ההוא הת
החלקי' היה אפשר שלא יסתור המאמ' ויקבלהו אחר
טנעלס ממנו אותו הרב' טיהי' מכון המלי' והה' היותה
עקר ויות' מעולה טיהסברה תטי' הרבו המדותי' והי' זה
כן טיהסבר' היא גזרה כללי' בעעע' יובחרו או ירוחקו
והגזר' הכללי' בעעע' אשר יכספס הארס תנעעו ל
טיתלבס במדת מי' טיבחר אותס העעע' עיזמס או
ירחיק ולכן הית' הסבר' ערבה איכל הטומ' ואי' המליץ
פרק ט מהמקומו וקודס מהמקומי' ויען
המקומו' הס' יסודו' הסמע' כי אמנ' אפשר' לנו
טנמי' הקדמו' הסמע' בררך מלאכותי' בידיע' המקומו'
כאשר התבאר בב' מההליכה ראוי' טנאמ' מהס' בזה ה
המקום ולמה טיהיה המקום אס מקיים והוא אשר יוליד
טיציאות העען מהקדמות המורות ואס מוכיח אשר
יולידהו מהקדמות הנכחטות גס כי יפול
בהס' הטעות לפעמי' הנה ראוי' לנו טנזכור מין מין
מאלה בפע' עיזמו' ונתחיל מהמקומי' ונאמר
טיאחר מהמקומות המקומי' הוא הלכות מההפכי'
והמשל טאס היתה היראת חטא מועילה התחייב מזה

שהתאווה שיהיא הפכה תהיה מזויק ואם היתה המלחמה
עלת הרעות הקורות הנה השלום ראוי שיתקן זה
ויסלקהו וזה שהוא מבואר שמה שיתחייב אל אחר מה
מהשכיס היא הפך מה שיהתחייב אל האחר

הב' שהדברים הנגזרים חיובם אחר כמו שנאמר
היראת חטא טובה אכ' הירא חט' טוב' הג' מהמ' כטרפ'י'
שאם היה הפעל נעים הנה ההתפעלות גם כן נעים
והמטיל אם המכר נעימות הנה ההקנאה נעימות

הד' מן הפחות והיתר כמי שיאמ' הכה אביו ואם
כן יכה קרוביו כי כשיהיה פחות המציאות נמיכא
הנה רב המציאות נמיכא בהכרח ואולם בבטול
הוא הפך זה כי מי שלא יכה הקרובים יותר ראוי שלא
יכה האב והה' שישתור דברי המליץ ממה

שיפעלו כבר או פועלהו או ממה שלא יפעלהו גם אינו
פועלו ומהם שיתטריח מי שיטאל אותך בדברים
קשים עליך או דבר מה שיפעל הוא מה שיקשה עליך
או לא יוכל לעשותו ומהם שיתטאל לזולתך שיפעל מה
שתרע שיהוא לא יוכל לעשותו ומה שאיננו לו כרי
שיחשב בך שאתה ממי שאכלו אותו הדבר ומהם
שיתכן למדע על זולתך דבר תרעהו לעינמך כרי שיחש'
שאשר תתנהו מוס לזולתך איננו לך וכמו כן שתחייב
לזולתך זכות אינו בך כרי שיחשב שהוא בך
ומהם הרדפת תוספת התנאים במאמר עד שיטוב

טיענה או חסיון התנאים במאמר עד שישוב טענה
וממה טיענה בו תוכחת אל המתרעס טיבא' מי טיענה
התערומת שהוא השתיה לו ברע וטיבא' יותר מעולה
ממנו והמקום הו' לקוח מהגרר או מהרוטס או
מה שיחטב בו שהוא גרר או רוטס או המרת טס מקו'
טס או הודעת הרבר בסוגו והו' הוא מקום
מהחלוקה כגון טיאמר אומ' טמי' טיחמוס יחמוס לא'
מג' ריבאר טאי אשטור טייהיה א' מהס והח' מהחפוט
רל בלתי טלס כמי טיאמ' פלו' החזיק ברת לקור והתמיד'
ממשלתו ותכוך מלכותו הט' טנטפוט ברבר מה
מפע טכבר טפט בו מי טכבר קרס באותו הרבר בעינר
או ברומהו וכל טכך אס היה נעטיה על יד כל ההמוך
והחכמים עמס או רובס והיה אותו המטפט תמיד
וככה כאט' טפטור בו ממי טיחטב בהס טי'ס לא ישפטו
בתהפוכות או בהפך האמת או בהפך הטוב או בהפך
המועיל או בהפך היוטיר כמו הבעס עס האבות והמלמ'
הי' בתלוקת הנטווא בבטול המיכא הנטווא
לכושא כגון טיאמ' איך יהיה פלו' חייב מלקות אי זו טיב
טיבועה נטיבע או אי זה חק חלק מהרברי טיענינטי בהס
מלקות המקום היא טנעיין בכל מה טייתחייב לעעך
מטוב ועד רע כרי טיבתן אס הוא טוב או לא כפי המ
המתחייבי' וכל טכך המתחייבי' המתהפכי' כלר נאמ' אס
טוב למתלמד לקחת מוסר השכל והנה התחייב אליו

מין הטוב שיהי' חכם ושיהי' נושא חן ושיכל טוב בעיני ה'
ואדם והמתחייב אליו מן הרע שיהיה מקונא והנה
נבחר כשרואוי שיקח מוסר השיכל כי הטו' גובר עליו
המקום היב' שנעטה המקום הנז' בהפכים לבר כמי
שיאמ' אם ארברה הנע מדבר אם אמת ואם כוזב אם א'
ארבר כוזב ישנאע היל' ואם ארבר אמת ישנאוע בע אר'
המקום היג' כשיהיה עען מה יודו בו כל בע אדם
בנגלה ובלטון ובהפכו יודו בו כל בע אדם במסכיות
הסתר כי ההליכי אפטר שיתן הספקה ברברים כאלה
ברבר והפכו והוא תחבולה ופלא המטיל סמי שיכון
להזהיר על הדתקת היין יאמר שהיין אסור כי טקף הוא
ומפתח הפטיעים כי זה בנגלה ובנאה יודו בע אדם רל
היטמעלים ויאמר אחר שהוא יועיל לאישי בבריאותו
ייטיב תכונתו ושיכלו כי זה יודו בו בע אדם בסתר
ובמסכיות לבב המקום היד' מורכב מב' מקומות
וממקומות ההקבלה אחר משיעהם הרכבת ההפכים
והאחר הפוך הקדמות ההפכים וזה כמי שהוכח
בעבודת בנו גדול שהוא אומר למוכיחים אם אתם ת
תטימו הגדולים מהנעדים בכלל אנטיים הנה כבר תח
תחייבו שהקטנים מהאנטיי' נערים כי אמרנו הנער הג
הגדול איש הפך אמרנו האישי הקטן נער והאישי והנער
מקבילי' וכמו כן הגדו' והקטן ומטיל אחר ממי שיאמר
אם אתם לא תטימו המבקרי' אתכם מתרעבי' ומרוחקים

ומרווחקים כאשר עשו נבלות הנה לא תקרבו ליראי
החטא ולא תבזרום ומקום הטו טע המקבילים
יחוייב להם דבר אחד בעינו כשנומ' שהנפטי היא עינם
ותמות או שאינה עינם סכלי ולא תמות כאשר יחוייב
מילו הב' מקבילי הוא ענן אחד רל שהנפטי אינה נפטי
והיו מועיל בלקיחת המקדמות המתהפכות והוא
שבכאן תכונות לדברים ישיבו אותם התכונות דברים
מתהפכים וכאשר לוקחו אותם התכונות גבולים א
אמיכעיים היה אפשר לתת במס הספחה ברבר והפכו
וזה המקום מתחלק לשאר המתהפכי כשאלו התכונות
אינם מתהפכות מסול זה שיאמ' אומ' אס אע אפחד לא
אהרוג אבל אברח שבבריחה אניכל וכאשר אהיה ב
בטוח אהרוג או יאמ' כאשר אפחד אהרוג כי אע בהר
בהריגה אניכל וכאשר אהיה בטוח לא איצטרך אל הה
ההריגה והמסול בזה נעטה בו הדברים אשר יחוייבו
מהם תכליות טונות והוא שיעיין ברברי אשר כשיהיו
יסבלו ב' תכליות מתחלפות או תכליות רבות כי אנר
כטלקחנו אותם הדברים גבולים אמיכעיים היה אפשר
לנו טינספיק במס ברבר וחלופו כמו שיאמ' אומ' ברבר
נתנו האדם לזולתו אמנס נתן אותו אליו להכלימו
ולהבאיטו כי גחלים אתה חותה על ראשו ויאמר אחר
טימתנה מתנת אוהב נאמנה והוא מקום יעטיה בכל
הסוגים הג' והיו כולל על המדיעם והמיעטים והוא

שבעיין בדברים אשר יכסוף בס הארס או לא והעצם
 אשר מפעיהם יעטו הדברים כאשר נמצאו או לא יעטו
 כטענדרו ומזה שאם היה הענן אפטר והיה נקל
 ומועיל לו ולא היה בים ומזיק לטונאים או בלתי מזיק או
 היה הנזק פחות מהתועלת הנה ראוי שיעטו אלה
 ורומיהן אמנם אשר יחטוך מהם הארס או יחדל הם
 הפכי לה ומלה יתרעמו המתרעמי ריטיבו המטייבים
 אם התרעמות הנה מאשר יכספס הארס וא' ההתנצלו
 מאשר יחטוך מהם וראוי שתהיינה ההקדמות אשר
 יעטו בכאן מהדברים המקובלים בתחלה הדעת ותפול
 ההספקה בקרוב ובקלות ומשל מה שתפול בו ההספקה
 בקרוב ובקלות מה שאמרו קצת הקדמוע' כי העמוסים
 יצטרכו ל' עמוס יחוקה כמו שייצטרך הדג אשר בים ל'
 המלח עם היות הים מלוח וכמו שייצטרכו הויתים ל'
 טימן הזית ואם בס טימן זית כי זה ואם היה בלתי מספ'
 הנה כבר תפול ההספקה בו בקרוב כאש' נוסף ל' המלח
 כטינריכה הטיארותו וטימירתו וטיוטס בו טעם אחד וכ'
 יתוסף בותים באשר יריכה הטיארותם וטינרי טעמם ור'
 טיוטס טימן הוית בס

פרק כא' ממקומות התוכחת

אמנם מקומות התוכחת מהם שיעיינו בע הא
 הארס בטובו ורעות אשר בהם יזכיר הפעל ריב בטיבת
 או הגנות ממה שיהוא חוץ מאותו הענן אשר בו המ

המאמץ וזה מה שיהיה מהם הגדת חדשות איכל בע א
אדם ומרגלא בפומיהו או היו מוכנס להרגילו בפיה
ואם לא הגידו בו עדין חל מפעולות בעלי הריב ומאמ
ומאמריהם ההווים והעבריים ויעשו תוכחת בעלי הריב
בוה איכל מה שיחייבו אותם ענין מה כמו שיאמר אדם
אתם הנה לא יתן אה מכס דב' כלל ואולם אע הנט כבר
נתתי להרבה מכס ובכלל הנה יהיה העיון בכאן
בכל מה שיזכרוהו המדיעס יחד ממה שהוא חוץ מהה
מה הקרמות אשר יעשו בבאור הרבה ומקום אחר לקוח
מדומי השעלות אשר יוכיח האדם בש ומדמיונהם
ודומי בעל הריב מבע אדם וזה כטלא יוכל מי שעליו
התרעמו שיסור גנות מה טנוכ בו יתנצל בסדומ' אותה
הפועל כבר עטאו המתרעס

או כבר היה אותו השעל בעינו מדומהו מבע אדם וזהו
ההסתוות ואמנס יפנה ההלכי אליו כטלא יוכל להסיר
החטד ממנו באופן אחר ומקום אחר במדרגת מי
שיביא ראיה על מי שגורס מארצו שהוא מיוחס ממה
שכתוב בספרי היחסים איכל בע המדינה ההיא
ומקום אחר כאשר פעל ועזב מה שהוא יותר מעולה מ
ממנו ומקום אחר טנעייך אם יעשה היועץ מה שמייעץ
לאחרים לעשו או שיתרחק ממה שיועץ להתרח' ממנו
כי אם לא יסכים דבורו עם מעטיו והוא לו אפסרי'
היה זה מקום תוכחה לו וזה המקום כוזב כי כבר ייעץ

האר' ברבר והוא יחטיבהו בעת היותו מייעץ בו כי טוב
ואכ' יתבאר לו שאינו טוב ולא יפעלהו והוא כבר יעץ
בו ומקום אחר שנעייץ לו ב' פעולות אשר יפעלם האר'
האם האת' מטיתהם יחויב ממנה כשיפעלה שלא יפעל
אכ' האחרת ויהיה בזה מקום הוכחה כמו מי שיגנה הא'
הארס ויתקרב אליו כי הגנות מורה על הרחוק והנה ה'
הוא מתקרב ומקו' אחר שנעייץ ברבר אשר הוסיס ראיה
על התרעומת ונקיים ממנו כשהוא אפטר שיהיה ראיה
על ההתנכרו או אם יהי' הרבר אשר בו יתנכר יתכן בו
שיהיה ראיה על התרעומת וזה יהיה על ב' פעם אם
שיהיה בטבע הראיה כמו שיימנא ארס עומד באמינע
הבית ויאמ' לו שיהוא לסטים לפי שהוא נמינא בזה המ'
המקום ויאמר הוא הלא אם הייתי לסטים לא הייתי ע'
עומד באמינע הבית והאופן הטע שיימנא באותו המ'
המאמ' אשר יתנכר בו המתנכ' או יתרעס ממנו המת'
מקום יורה לנו ממנו הפך הוראתו ואם היה בהתנכרו'
הורה בו על התרעומת ואם היה בתרעומת הורה ממנו
על ההתנכרות וזה כמו טעות יקרה במאמ' מתוספת או
חסרון או העלם תנאי מתנאי כמו שיחיד ארס שיהוא
גנב דבר מבית הזרמן שנרסח בעליו בו ויאמר למה
אגנב ממנו דבר ואע' לא רסחתי בעליו כי בכמו' זה ה'
המקום יתחזק החסיד עליו אח' שיהיה כבר טעה ופנה
להשיב ממה שלא נשאל ממנו מקום אחר הלכות משם

משיס הדבר משל זה טאס יזרמן איש ששמו נואף או
 רויכח ריאמ' אתה נואף אתה רויכח אתה
 רויכח ולפעמים היה בהעתק הטיס ובשנוי מעט כמו
 שיהיה טימו אונן ויאמר טיהוא עטה אונאות והתוכחו'
 בכלל יותר מיכליחות ויותר מועילות מן הקיומים לפי
 טיהס יביאו לדמות אל השומע עם הדבר הפכו ויהיה
 כיורו יותר תמי' ויותר ערב וגס כן כי התוכחו' לקרבת
 באורס יחברו ממלות מעטות ותהיינה יותר נקלות
 טימירה ויותר נקלות הכרה לדבר ושעהם ליה הדברים
 הם סבה אל שיהיינה התוכחות יותר מבוארו' וגלויית
 איכל השומע וטיהם יפעלו ההספק המענה הנפטי כל
 טיכן מה טיהיה מהס כאטיר התחיל ההלכי במעטהו הר
 הרגיט הוא והשומעים בתכלית המכוון ממנו ובכלל
 טיעמרו ממנו על הדבר המתחייב הנמשך לפתיחת
 המאמ' כי הסמעס אטיר בזה התואר כבר יטימחו בס ה
 המדברים כאטיר הרגיטו מהס זה העען כט' השומעים
 וילה המקומו' בכלל כטיהגיעו לאר' היה אפסדי לו טיטיג
 בס מהמלאכה הזאת בזמן קיכר ויגיעה מעטה מה
 טירכו טיוטיג בזמן ארוך ויגיעה רבה

צדק כב' מהמקומות המטעים

המקומות המטעים ב' מייעס מלות ועעעס
 ואולס הסמעס המטעים מפע המלות הנה א' ממיעהס
 הוא שיהיינה תמוננות המלות אחרות ומה טיורו עליו

מאותם התמונה מתחלקה והמקום הזה התחלה להקשיים
רבים כי ילך כשיחברו כפי זה האופ' יחודש' מהם סמך
נחשב מזולת שיהיה באמת סמך ומה אשר יהיה בהם
בהסכמת השם ושתושן כמו אמרנו במי שיחסן כלבי
שהוא כלב ואמנם הטעות בזה שחס הכלביאמו' על מ
מטיפחת כלב ועל החי הנרובח ומקום אחר מהרבור הנ
הנפרד טיאמו' מחובר ומהמחובר טיאמו' נפרד לפי
שיחשב שהוא דבר אחר מטיל מה שיצדק נפרד ויכוב
מחובר טיאמו' שאשר ידע אותיות הלפא ביתא כל אח'
בפע עינמה ידע הסיר לפי שהסיר מחובר מאותיות
לפא ביתא והמטיל ממה שיכוב נפרד ויצדק מחובר כ
כמו ב' וג' הם ב' ומקום מיוחד בהליכה והוא שישיים ה
האומ' הטומעים ביחד שיתרמה להם העען עד שיפול
בנפשותיהם שמי שעליו הטענה עשה אותה אשר טען
הוא נגדו מפע שיקיים הטוען שיהא עשה זה או יפול
בנפשותיהם שהטוען כחוב בטענותיו מפע שיתנכ' מי
שעליו הטענה והראשון יהיה ממה טיאמרהו הטוען
או יפעלהו כמו שיגדיל מה שטען בו נגדו או ימראהו
דהת ממנו ויראה ממנו בעצמות הצטרות והשע מ
ממה שיפעלהו מי שעליו הטענ' או יאמר במי שיבכה
או יעמוד ויכה לחייו ויעלה עפר על ראשו או יאמר מ
מאמרי' יבדיל בהם הטומע והטופט עד שיתנודד ויש
ריטגה במה שיסג'ח בו ולא יוכל לשיערו ומקום אחר

אחר שהוא הולך בן מן הכילל אל המיוחד כמי שיצא
פלט גנב משען שהוא רע כי כבר יצדק שהגנב רע לא
שלא ית דפק רל שכל רע יהיה גנב ומקום אחר ממה
שבמקרה כמי שיאמ' שיהעכברים עזרונו על טונאינו
לפי שהם כתתו מת"י קשיותם ומקום אחר שישי' מה
שיאנו עלה לדבר עלה לו וזה כשיקח ההווה עם הדבר
אז אחריו סבה למציאות הדבר מזולת שיהיה סבה
כילו יאמ' שהנהגת בן אבי עמד היתה מפעו רע כווננו
לפי שהקטנה באנדרלוס היתה אחריה ומקום אחר והו
והוא שיהיה הדבר טודרכו טילקח בתאר מה וילקח בת
בתואר אחר וזה אם מוזמן אם מקום אם תבונה או יצר
משיל הראשון מהבינוע טימדרכו טילקח בתאר
ומן העומד ולקחו בתאר עבר ופרעה חולם
משל השיע טילקח טימה תמורת הנה משל
הג' כגון שהוציא העבר בתכונת ההווה
ואמ' טומר טומרת רכו' משיל הד' טמה
טרארי להוציא ביצר האפס' רל ראובן
אפס' טילך הוציאו ביצר חמחוי'
ראובן מחוייב טילך
או יהיה ממה טודרכו
טילקח בתואר מה ויל' זז מוחלט כצו מנאמ' במי שישיח
בממונות שהוא יטר במוחלט וזה מה טודכינו זכרו
בנה השיע

השער הרביעי

פרקים	כולל פג'	
פרק ההיכנה לזה המאמ' ב' פר' ההסנו הקודם	א	
פרק ההסנות המאוחר הד' פר' המורכ' מטעם	ב	
פרק החזרה ו' פר' הפוך ו' פרק הקריאה	ה	
פרק הסאלה ט' פרק הויכוח י' פרק המטיל	ח	
יב' פרק המדובק	יא	פרק החלוקה
יד' פרק המטילט	יג	פרק המחולק
יו' פרק המתרמה	טו	פרק הסוה
יח' פרק ההעתקה	יז	פרק המסכים
כ' פרק ההדרגה	יט	פרק הוכחת הטילה
כב' פרק ההערה	כא	פרק הרוסס
כד' פרק ההעלמה	כג	פרק ההגהה
כו' פרק הנמטך	כה	פרק המיוחד
כח' פרק ההכפל	כז	פרק ההטבה
ל' פרק הסבובי	כט	פרק הפתרון
לב' פרק המסופך	לא	פרק ההתנדרבות
לד' פרק הנברל	לג	פרק ההמשכות
לו' פרק הכלל	לה	פרק הנספק
לח' פרק התמורה	לו	פרק ההיכנה
מ' פרק המכנה	לט	פרק הכנרי
מב' פר' הבלבול	מא	פרק האריכות
מד' פרק ההמרה	מג	פרק הגזומא

מ'ה' פ'ר'ק מ'ב'ל'ת'י מ'ו'ר'ג'ל	מ'ה' פ'ר'ק מ'ב'ל'ת'י מ'ו'ר'ג'ל
מ'ו' פ'ר'ק ה'ה'ט'א'ל'ה	מ'ו' פ'ר'ק ה'ה'ט'א'ל'ה
מ'ט' פ'ר'ק ה'ת'ו'כ'ח'ה	מ'ט' פ'ר'ק ה'ת'ו'כ'ח'ה
נ'א' פ'ר'ק ה'ה'ת'ב'ו'נ'נ'ו'ת	נ'א' פ'ר'ק ה'ה'ת'ב'ו'נ'נ'ו'ת
נ'ג' פ'ר'ק ה'מ'א'ס'ף	נ'ג' פ'ר'ק ה'מ'א'ס'ף
נ'ה' פ'ר'ק ה'ע'כ'ב'ה	נ'ה' פ'ר'ק ה'ע'כ'ב'ה
נ'ו' פ'ר'ק ה'ה'ת'נ'ג'ר'ו'ת	נ'ו' פ'ר'ק ה'ה'ת'נ'ג'ר'ו'ת
נ'ט' פ'ר'ק ה'ד'מ'ו'ן	נ'ט' פ'ר'ק ה'ד'מ'ו'ן
ס'א' פ'ר'ק ה'ס'מ'ן	ס'א' פ'ר'ק ה'ס'מ'ן
ס'ב' פ'ר'ק ה'ת'ו'א'ר	ס'ב' פ'ר'ק ה'ת'ו'א'ר
ס'ד' פ'ר'ק ה'ה'ע'ב'ר'ה	ס'ד' פ'ר'ק ה'ה'ע'ב'ר'ה
ס'ו' פ'ר'ק ה'מ'ס'פ'י'ק	ס'ו' פ'ר'ק ה'מ'ס'פ'י'ק
ס'ח' פ'ר'ק ה'ה'י'צ'ע'ה	ס'ח' פ'ר'ק ה'ה'י'צ'ע'ה
ע' פ'ר'ק ה'ח'ס'ד	ע' פ'ר'ק ה'ח'ס'ד
ע'ב' פ'ר'ק ה'מ'ק'ד'ס	ע'ב' פ'ר'ק ה'מ'ק'ד'ס
ע'ד' פ'ר'ק ה'מ'ק'ב'י'ל	ע'ד' פ'ר'ק ה'מ'ק'ב'י'ל
ע'ו' פ'ר'ק ה'ז'ו'ר'ו'ת	ע'ו' פ'ר'ק ה'ז'ו'ר'ו'ת
ע'ח' פ'ר'ק ה'ק'ו'ד'ס	ע'ח' פ'ר'ק ה'ק'ו'ד'ס
ע'ט' פ'ר'ק ה'ה'ג'ר'ל'ה פ' פ'ר'ק ה'נ'ט'נ'ה פ'א' פ'ר'ק ה'ה'ת'ע'ו'ר'ר'ו'	ע'ט' פ'ר'ק ה'ה'ג'ר'ל'ה פ' פ'ר'ק ה'נ'ט'נ'ה פ'א' פ'ר'ק ה'ה'ת'ע'ו'ר'ר'ו'
פ'ב' פ'ר'ק ה'נ'ס'מ'ן פ'ג' ה'ד'ב'ר'י'ם ט'י'צ'ר'י'ך ל'ה'ת'ר'ח'ק מ'ה'ס או ל'ה'ת'ק'ר'ב א'ל'י'ה'ס	פ'ב' פ'ר'ק ה'נ'ס'מ'ן פ'ג' ה'ד'ב'ר'י'ם ט'י'צ'ר'י'ך ל'ה'ת'ר'ח'ק מ'ה'ס או ל'ה'ת'ק'ר'ב א'ל'י'ה'ס
ה'נ'ה נ'ת'ח'י'ל ס'ו'ר' ה'פ'ר'ק'י'ם	ה'נ'ה נ'ת'ח'י'ל ס'ו'ר ה'פ'ר'ק'י'ם
א' ה'ה'י'צ'ע'ה ל'ו'ה ה'מ'א'מ'ר	א' ה'ה'י'צ'ע'ה ל'ו'ה ה'מ'א'מ'ר
א'ח'ר'י' ט'י'ק'ד'ס ל'נ'ו מ'ה ט'י'ק'ד'ס מ'ע'ע'ן ו'ה ה'ס'פ'ר	א'ח'ר'י' ט'י'ק'ד'ס ל'נ'ו מ'ה ט'י'ק'ד'ס מ'ע'ע'ן ו'ה ה'ס'פ'ר

פ'ר'ק

ונכנסנו בחצרותם ובטיירותם וחפשינו חדר בחדר
 ברברי המלייכים הקדומי והחדשים למיכוא רברי חפץ
 נסואר לנו טינביא היפריים ההלייכי למטיפחות לבית
 אבות כפי מה שיעדנו שיהם ג' ענע' משותפי' לסוג'
 רביס ורוב מה טינאמ' בזה נקחהו מד' מההלייכה שתב'
 טוליא וממה טיספ' הפילוסו' בג' מההלייכ' אמנ' המטילי'
 להם הביאותי מבית קרטינו ותפארתנו מדברי הנבוא'
 והספורי' התורי' היוטבי' ראטונה במלכות הערבות
 והיחור המתוקי' מדבטי לא יותן סגור תחתיה ותמור'
 כלי פו

ברק ב' ההטנות

ההטנות הקודם הוא טינאי' תיבה אחת בעינמה
 בראטונה ברברי' הדומים או בלתי דומים והמטיל בר
 ברברי' הדומי' ל' תרא אחיך ביום נכרו ל' תשמח לבע
 יהודה ביום אברס ואל תגדל פיך ביום יורה הנה תיב'
 אל נטנת פעמים רבות בתחלת כל מאמ' והם רברי' ד
 דומי' כי כלס טיביס ל' מה טיהיה עטו טימח ביצרי' ישרי ל'
 ער בזכריהו ברברי' הדומי' ובסוג המיקי' לטיבת ממנו
 פנה ממנו יתר ממנו קטת מלחמה ממנו יכא כל נוג'
 יחרו עור ביצעה יוס עברה היום ההוא יוס יורה וי
 ויזקה יוס טוואה ומטוואה יוס חושך ואפלה יוס ענך
 וערפל והמטיל ברברי' הבלתי דומי' מה טינא' ביחזקל ל'
 טיס אטור וכל קהלה כו' טיס עילס וכל המונה כו' טיס

מיטך ותיבל כו' עו' בהושיע ואחזית' לי לעולם ואחזית'
לי בדרך ובמטפס ואחזית' לי באמונה והוא מבואר
שילה המטילי האחרונים הם ברברי' הבלתי דומים כי
במט' הא' האמות מתחלפות ובב' ההמשך הנכחי הוא
זולת יצחק ומטפס והאמונה וזה היפוי יתכן העשותו
בסו' המקיים העצתי והמטפסי וברבר' הנטוא והבינוע
ויש' לזה היפוי מהיכחות וההתנטואו' מה טלא יעלם

פ ר ק ג' הטינות המאוחר

ההטנו' המאוחר הוא הטינות התבה האחת
בעצמה באחרונה והמטיל בישיעיהו בנבואת מצרים
ערוות על יאור על פי יאור וכל מזרע יאור יבש נדק
ואיננו רוע התרועעה ארץ פור התפוררה ארץ מוש ה
התמוטטה הארץ והמטיל ביחזקל ונתכה בתוכה
טמאתה תתום חלאתה תאוש חלאת ולא תצא ממנה
רבת חלאת באש חלאת וזה היפוי אפסיר העטותו ב
ברברים אטיר אפסיר הטינות הקודם בערכם

פ ר ק ד' המורכב מטעיהם

המורכב מטעיהם היא הרכבת טע' היחזיו ת
הנוכרי' יחד ער תהיה התיבה הראשונה נטנת בראש'
והאחרונה באחרונה והמטיל בישיעיהו בסוג העצתי ב
בטירס לא יבא עליהם חרון אף ב' בטירס לא יבא על
עליכס יוס אף ע' עוד בירמיה הנע מביא עליכס ג' ו
ממרחק בית יטריל וכו' עוד בירמיה

כי מי יחמול עליך ירושלים ומי ינוד לך ומי ינוד לטאול
לטלום לך עוד בירמיה כי מנאפים מלאה הארץ כי
משע אלה אכלה הארץ וזה אפשר העטותו בכל הס
הסוגים ויבוקש עענו ברבור הנטיא והבינוע

פרק ה' החזרה החזרה

היא חזרת התיבה ההיא בעצמה מבלתי הסדר
הטימור בראשונות והמטיל בשירת רבורה בין רגליה
כרע נפל טכב בין רגליה כרע נפל באשר כרע טס נפל
טידור הטינות התיבות כרע ונפל הוא מבוא טלא יטימו
הסדר כמו הקודמי וכן בנחו ל קנאו ונרקס יי נרקס יי
נרקס נטינה בהעדר הסדר וכן ביצפע לא טימעה בקול
כו וכן טארית יטריל לא יעשו עולה וכו בטיעהם תיבת
לא תעתק מבלי סדר עו ביחזקל קץ בא הקץ על ארבו
כנפות הארץ עתה הקץ עליה ויקרא זה היפוי טיהתי
הנטינת לפעמי מורה דבר אחר ממה טיהודה בתחלה
והמטיל בטימטון ויאמי טימטון בלחי חמור חמורתיס
כו חמור חמורתיס הוא מגזרה וייצברו אות חמריס
חמריס טיהוא זולת מה טיורה ביתר המקומן והטינות
דבר אחר בעימון ג או בפעמי זה אחר זה מבלתי
אמיצעי הוא בזה המיץ והמטיל ענה ענה ענה אטימנ
ארץ ארץ ארץ טימעי דבר יי אנכי אנכי הוא מנח
מנחמכס עורי עירי לבטי עון זרוע יי התעוררי הת
התעוררי קאמי ירושלים והוא נפלא לעורר על עעעס

מתחלפים ואין ראוי שיחשב שיהינות באלה היפויי
יהיה מצד חסרון תיבות היצריכות בלשון אבל הכונה
בהם הערבות והצחוק לחזק הסומע עד שהוא במדרג
מן הפרסום שאין צריך להביא עליו ראיה וזה היפוי
נופל על הנטא ועל טפל ועל הביניע על הרוב

פרק ו' מההפוך

ההפוך הוא מאמר מורכב מהפכים ועל הרוב
מתחיל בטוב ומסיים ברע והמטל מעורר עניים
מטפיל רשעים ערי ארץ והוא מבואר שמעורר הוא ה
הפך מטפיל ועניים הפך רשעים והמאמ' הא' גמול וה
והב' פורענות וכך כל גיא ינטא וכל הר וגבעה ישפל
וכן כי אתה עם עט תושיע ועיני רמות תטפיל
טבעים בלחם נטתרו ורעבים תדלו עד עקרה ילדה ו'
ורבת בעז אומללה וזה הרבה מטיסופר וזה היפוי א
אם יעשה בתכלית התזון יבוקט עענו על הרב ברבו
הנטא והוא מיוחד בסוג המקיים והמטפטי ובכל חל
חלקי המאמ' זולת החלוק

פרק ז' הקריאה

הקריאה היא המורה יצער או כעס או דאגה
בצבת ארס מה מדינה או מקום כמו הרי אריל אריל
קריית חנה דוד שני טנה על טנה חגים ינחשו כי למ'
למה שהנטא היה חרבה הבית היה לו מן היצער

הראגה והכעס מה שלא יעלם וכן הוי מראה ונגאלה
וכן הוי טודר ואתה לא טודר ובוגד ולא בגדו
בהתימך טודר תוסד כנלותך לבגוד יבגדו כך
היה מלא כעס וחימה על מלך אטור שהרבה לפסוע
כנגד כל ישראל וכן הוי רב את יוצרו חרטי את חרטי
ארמה היאמר חמר ליו צרו מה תעשה ופעלך אין יריס
לו הוי אומר לאב מה תיליד רדי שבי על עפר בתולת
בת בבל שבי לארץ אין כסא בת כסדים הוי גוי חוטא
עס כבר עון הס והנהג מנהגס מזרי מן הסערי הכעס
והראגה מה שלא יעלם עס שמביאים השומעים להת'
להתפעל ההתפעלות ההנה בעינמס וזה היפוי ראי
טיעטיה על המעט ולפי מה סיבוקט בעען כי אז ימ'
בו מן היצחות טעור רב והוא כלי נפלא להמטיך הלב'
הלבבות אל הדברי הנזכרי ועל הרוב יהיה הדגלך
ברבור הנסא ובא בלסון הקדש לפעמים על התוכחה
כמו הדור אתס טמעו דבר יי לפעמי זולת לזה כמו
הדור אתס טמעו דבר יי הקהל חקה אח' וזולתס רבי'
לא טעס מלת הוי תורה על הרב על מה טנא למעלה
פרק ח' מהטאלה

הטילה היא מאמ' אשר כטיסופרו מן הנטיל
דברי אשר בערכס תאות הטאלה או ימטיך
היצחות אשר בתכלית עס לטיון מדברת גדולות והנה
ירמי יז אחז התעבזו מיטיל תלונה גדולה על רוב

על ריב שטיציהם לכל חטאתם שיאל ואמ' למה תריבו
 אלי כלכם שטיצתם בי נאם יי' לשיא הכתי את בעכם
 מוסר לא לקחו כן וכן הדור אתם טימעו דבר יי' וכו'
 ואכ' אמ' מה תטיבו דרכך לבקש אהבה גם את הרעות
 לזהית את דרכך וחזר ואמ' מה תזלי מאד לטנות את דר
 דרכך גם ממיכרם תבושי כאשר בטת מאטור והיתה
 זאת השאלה בזוג העצמי וכן יטעיהו במפלת מלך ב
 בבל אחר הרברים ההם רל טבר יי' מטה רטעים טבט
 מושלים מכה עמים בצברה כן אמ' איך נפלת מטימים
 הלל בן סחר נגדעת לארץ חולש על הגר וכן בהוטיחו
 את יטריל בתחלת הס' ואמ' הוי גיי חושא ואמ' אח' כן
 על מה תכו וכו' וטב אח' כאשר קרא אותם קייע סרוס
 ועס עמורה ואמ' למה לי רוב ופחכ וכו' והנ' בהעשותה
 כמטיטי יעלה לטימים טיאה ורוב מה טיתבא כמנהג
 הוא ברבור הנטיא

פריק ט' מהוכוח

הוכוח הוא כאשר הארס נוטיא ונותן בעען מה
 ויטאל ויתיר הספקות הנרפלות בפע הסומעים והמטיל
 מרב טיזה כאשר הלך להמטיך הלבבות להכנע תחת
 מלך אטייר נטיא ונותן לעיע ליקים בן חלקיהו וטבנא ה
 הסושר ויואח בן אסף המוכי להוכיח כי הנה מה טוב
 ומה נעי לעבד את מלך אטור והו' היה הזואל ומתיר
 הספקות הקורות בעען כי הס לא הטיבו אליו דבר כמו

לא הטיבו ליו רבר כמו שבא בכתו ואמ' בתחלה בתכ
בתכונה טילה מה הבטחו' הזה אט' בטחת והו' בעיניו
הטיב לזאת הטילה ואמ' אמרת אך רבר טפתיס כלומ'
אולי תטיבע כי דבר טפתיס רל טיפתה אנשיו והעס ב
בכונו במאמריו הערבו והיחו' ער יהיו לאחדים בידו
ולא תבקע העיר לא במרד ולא במעל כי הרבה מי
טינצלו עם חלטיס מיצר האחרו' וההסכמ' אטר ביעה'
ותחטוב טרב' טפתי' בזה האופ' יכילך מיד יצר והיית מ
מריצק ולא תיר' זה אי אפטי' טיעמו' והבי' לזה ראיה מן
המפרסס מן הנהגה המדינית טהנצחון אמנס יטרס
באמיצנו' ב' רברי' אטר הס תנאי הכרחי' במלחמ' ואמ'
עצה וגבורה למלחמה כלומ' אינו כמו טתחטוב כי מי
טרויטה להלחם עם אויביו באופ' יקוה הנצחון הגמור
יתחייב לו טיטיעץ ויתבונן היטב אם המלחמה ראויה
טתעטיה או לא ואם היא ראויה טתעטיה באי זה מקום
ובאי זה זמן והיאך לא יערס ממנו עענו ועעץ טונאו
כרי טיקח הבחינה הטלמה אם אפטי' טילח עמו ויכהו
או יכבר ויטב בביתו ויהי לו למס ויעברהו ותטוע' בר'
יועץ וכל זה איננו טוה לו אם לא תהיה לו גבור' טיוכ'
להתגבר עם מיצר גבורת אנשיו וחזקס עם מעוטס או
או מ נר רבוים ואם אינכ במדרגה גדולה מן החוזק
או מיצר טעהס יתר רל החוזק והרברי' והנה בחזקיהו לא
היה אחר מאלה באופן יקוה הנצחון עם מלך אטור כ

כאש' יבאר אחר כך ויען למי שנמנעת התשובה בערכו
אש' לו להתגבר על אויביו מיצר העזר אשר לו מאמרי
והיה אפסיר שישיב כי בזה העזר יעשה חיל ובו יבוס
קמיו אמ' אכ' הנה בטחת על מ'ענת הקנה הריכוץ כו'
כלום לא תטלס לך התשוועה בזה אם מי' שפרעה אולי
יטעה אותך ומרוב טפתי' לא יטמר אם גכ' מי' שפרע'
מלך מיכרים אינו במדרגה מן היכולת סיוכל להושיע
אות ישראל מיד אויביו אפי' עם שתוף יט' עמהם
וכאש' היה זה כן הוא מבואר שהבטחון בפרע' ישוב לו
לנזק כי לולי זה הבטחון אולי היה משילים ומיכיל את
נפשו מיד להבת ולזה המשיילו אל מ'ענת קנה ריכוץ
שיטוב לנזק אל הסומך עליה בחלוקה מה טקוה ממנה
מן העזר והתרועלת ואכ' הקטיה קטיו אחרת גדולה
ואמ' אולי תאמרו לי בילקיס נעשה חיל כי לוי' התשווע'
ובו בטחנו לעזרה אשר לא יבושו קויו גם הוא היכול
האמת וס'ק לעשות חכם לבב ואמ'ץ כח והנה דברי'
כחרט הנטבר הכל המה מעשה תעותועים גם בזה לא
לא תוכלו הוע' והן נכובה תוחלתכם כי אתם מריתם
את שיהו והכעסותם לפער הנה אפ' אם
נודה ש'יכלת בידו לעשות לא יעשה ולזה
אמ' וכי תאמרו כו' היא הוא אשר הסיר חוקיהו את במ
במותיו כו' והנה לא נטאר לכם הבטחון כי אם על מי
מיכרי' וט' לבאר מה שיהעח טילא. תטלס לה התשווע' על

ידו כי אנשי המלחמה בירושתם ספר תמו מן
בלהות עד לא יוכלו לתת רוכבי על לפי סוסי והנה
כמעט נטאר פרעה לברו והיה מפורס טלא היה יכול
להלחם עם המלך הגדול מלך אשור אשר אין ערוך ליו
במים ההם וכבש ממלכות ולחם מלחמו הסיר גבולות
עמים ולא התייבב איס לפעו והנה עם ההודאה ביכלת
ית' היה אפטר טייטיב רב טקה א' מטתים אם טהסתיר
פעו מהם והיה לאכול מרוב עינס ורבה מטטמה
אבל לא טייכרה להחרימ' לא טלא יוטיענן אם תקראנ'
אותו ירו רבו ורעו אם טחרה אפו עליהם עד לכלה
ויטלח עליהם טרי החילות להטמיד להרוג ולאבר
והנה טב עתה להטיב התטובה האחרונה אמ' טהט'
אמ' ליו עלה על הארץ הוא והטחיתה והי' גם כן אפטי'
טיטיב רב טקא לזאת הטענה בהכחט' יכלת הבור' ית'
לא טלא ראה לאמ' זה בהיותו מדבר עם ליקים וטבנ'
ויואח טהיו חכמי' וידועים טהיה אליהם זה הדבר מפ
מפרסס הכזב היה מחליט בזה יותר תטובתיו אמנס
אכ' טקרא בקול גדול יהודי' להטמיע דבריו אל ההמו'
וחשב טיה זמון יאמין בזה עם היכלח מלך אטו וחלט'
טיכלס אז הטיב בהכחטת היכלת ואמ' טאין דבר תלוי
ביכלת אלוה' להיכל העס מיד מלך אטו' וזה מה טאמ'
ההכל יטילו כו' איה אלהי חמת וארפד כו' אמנס
הבטיחם קודס זה בטוב הגדול ובנעימו' החיי' טיהיה

להם אם ישמעו אל מלך אשור אשר הוא בחלוקה התלמה
העצומה אשר להם בהיות תחת ממטלת חזקיהו כי בזה
ישמך לבב העם ירוצו ולא ייעפו בטמעס היעו על אש
יקרו מן ההיכל חות וזהו מה שאמ' אליה עשו אתי ברכה
ויצאו לי רכו' והנה בכל זה הספר הוא היה הטויל והע
והעונה והמתיר הספקות ואם היה בפע האנטיס הנז'
וזה היפוי אפש' לעשותו בכל סוגי הדבורי ובכל חלקי
המאמ' וזולת החלוקה

מהמשל

פרק

המשל הוא מאמ' קצר בערך אל הנהגת העולם
פרסם בו אשר ישמך ממנה בזמן ההרה בעתיד ובוה ה
האופ' לקחנו המשל הנה כמו שאמ' דוד משל הקדמוע
מרטעים יצא רטע וכו' ומזה היפוי מלא כל ספר
משלי והוא יחלק לטע חלקים למה שממנו פשוט
וממנו מורכב והפשוט גם הוא נחלק לטע חלקים
למה שיממנו עם נתינת הסבה וממנו זולת זה משל
הראשון קסס על טפתי מלך במטיפט לא ימעל פיו לב
חכם ישיכיל פיהו ועל טפתי יוסיף לקח אבן חן הסוח'
בעיע בעליו אל כל אשר יפנה ישיכיל
עוטיה ירקה ומטיפט נבחר ליה מזבח
אוטס אונר מיבעזת דל גם הוא יקרא ולא יענה
כל אלה המשלים הששוטיס ומבלי סבה מבוארת בכ
בכתוב משל הטיע טהוא עם נתינת הסבה גדרל חמה

בוטא עונש כי אם תיכיל ועזר תוסיף המכוון בו כי מי
שהוא גדל חימה ימסך לו העונש בהכרח וזה המטיל
ונותן בן הסבה כי אם בזאת החמה אפסיד סתכיל ב
בעליה לפעמים מיצר התגברותו על אצור יכעס עליו כי
יחס לבבו ויניחחו ועוד תוסיף בכל פעם זאת החמה
להתגבר עד יבואהו העונש הגדול מהאנשים כי זה ד
דבר בלתי סובלו הטבע והנה בהכרח בעל החמה יטא
קלות ומארות ומכה בלתי סרה באחרונה עוד מטיל
אחר סוד רשעים יגורס זה המטיל כי מאנו לעשות
מטעם זאת היא הסבה וכן טוב כעס מטיחוק כי ברוע
פעם ייטב לב טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לרל
וכן נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו כלומד נפש
עמל עמל ליכרכו והסבה בזה כי לא יוכל לעשות מברי
טיעמו ליכרכו כי אכף עליו פיהו רל פיהו כופף אותה
על זה העמל מפע הכרח האכילה והטתי אט' א' אפטי'
בלעדס ויהיה אכף וכפף טע טרטיס בעען אחר כרע'
ר רוד ויבא על דרך כל עמל האדס לפיהו אמנס המטיל
המורכב הוא במחובר ממטילים רביס וגס הוא יחלק
לטיע מייס כי ממנו מבלתי סבה ממנו עם נתינת סבה
מטיל הא פורע מוסר מואס נפשו וטומע תוכחה קונה
לב בברכת יטריס תרוס קרת ובפי רשעים תהרס
ברב דברים לא יחדל פטע וחוטך ספתיו מטכיל
עוכר ביתו בריכע ביכע וטונא מתנות יחיה כל אחר

אחד מילה מורכב מ'משלים והמשיל ממה שמומנו ב
בסבה נואף אשה חסד לב מיטחית נפשו הוא יעטינה
נגע וקלון ימיכא וחרפתו לא תמחה ואחר לה המש
המשלים נותן הסבה והוא אמרו כי קנאה חמת גבר ו
היא יחמול ביום נקס וזה הישרי אפשר העשותו בכל ס
סוגי הדבור ובכל חלקי המאמ' וולת החלוק ועל הדוב
יבוקש עענו ברבור הבינוע

ב ר ק יא מהחלוק

החלוקה הוא מאמ' מורכב מהשכי' אשר מא'
המאמרים יתחייב האחר ובזה יבדל מההפוך אשר ב
בארנהו למעלה והמשיל גומל נפשו איש חסד ועוכר
טארו אכזרי עוכר טארו וגומל נפשו וכן איש חסד
ואכזרי הם השכין ומזה היצר אין חלוק בין ההפוך ובי'
החלוקה לא טבהשוק לא יבקש מאחד מן המאמרים
יתחייב חברו כאשר העען בחלוקה כי מכח המאמ' הא'
האומר טהעושה טובו לנפשו יקרא איש חסד יתחייב
טהעושה הפך זה רל טהוא עוכר טארו ימטך לו הפך
החסירות והוא האכזריות וכן רטיע עושה פעולה טקד
וורע ירקה טכר אמת כי אם פעלת טקד תתחייב ל
הרטיע הוא מבואר שימטך ל וורע ירקה טהוא היצרי'
טכר אמת וכן אטת חיל עטרת בעלה וקרן בעינמותיו
מבישה מחטבות צדיק' מטיעט ותחבורו רטיעים וכ'
אוגר בקיץ בן מטכיל נרדס בקציר בן מביט מבואר

מעצמם שמואחד מאלה המאמרי יתחייב האחר
בהכרח וכאשר יחזקו בקצור בתכלית התקון ארד
באחד יגטו מבלי הפרדה או חיבת מן הערבות
לשומעים מה שלא יעלם וזה היפוי טוב בערך ל כל
סוגי הדבור ובכל חלקי המאמ' וביתוד בהתרה ויבן
ויבוקט עענו על הרוב בדבור הבינוע

פרק יב' פרק המרובק

המרובק
הוא מאמ' כולל חלקים קצרי ומרובקים
זה בזה טבים אל עען אחר קידס הטלמת המאמר
והמטל טריך סודרים וחברי גנבים כלו אוהב סחד
ורודף שלמועס וכן טבעתי עולו אילי וחלב מדיאי'
ודס פרים וכבטיס ועתודיס לא חפצתי וכן ותטורי
למולך בטמן ותרכי רקוחיך ותטלחי יכיריך עד מרחוק
ותטפילי עד שאול וכן ותבטחי ביפיך ותזע על טמך
ותטפכי את תזנותיך וכן ואלביטך רקמה ואנעלך
תחטי ואחבטך בטטי ואכסך מטי וזה היפוי אס נעטה
כהוגן הוא בתכלית מה טאפטור לעורר החמה
והכעס לרעים והריכון וטוב הלכב לטובים ואפטור
העסותו בכל סוגי הדבורים ויבוקט עענו על הרוב
בדבור הבינוע

פרק יג' פרק המחולק

המחולק הוא מאמ' נופלות בו תיבות רבות
מבלי אות קוטר והמטל אמר אויב אדרוף אטיג

אשיג אחלק שלל בין רגליה כרע נפל טכב ופי חוקלי
התאחרי הימיע השימי הטימאילי אנה פעך מוערות
וזה היפוי ואטר למעלה ממנו כמעט הם מכועס תכלי
אחת לא שיתחלפן בהמתנה ומהירות טהקודס הוא
יותר מתון וזה יותר מהיר ורמיון הקודס במי סמר
סמריס ורועו להקות חברו הכאו רבו ורמיון זה היפוי
במדרגת מי שיתוהע חרבו במהרה בבטן אויבו הלוח
ותזיע לא יחדל עד ידקרהו ויעברהו ממותי הללים
ימות וילה טיעהס מפלגיס בהערות הלכבות לטובה או
לרעה וטוביס בערך אל כל סוגי הדבור ויבקט עענס
על הרב ברבור הנסא והבינוע

פרק יד פרק המטלט המטלט הוא מאמר
כולל ג' יפויים יחדו מבלי אמיעי עם התמידת
התבות והוכחת הדרוש וילה הג' יפויים המטלט והחלוקה
וההמטכות והמטלט מספר קוהלת כאטר טלמה המל'
ריצה להוכיח טיהוא טוב לטמוע גערת חכס מסימוע
טיר כסילים ואמר להוכיח זה בתחלה טטוב כעס מש
מטיחוק ואין המכון בעעס הנה תכונת הכעס ומדתו
אבל לקח הנה כעס במזוס סותר ההתול והיחחוק ריכוע
לומר טראוי לארס לעמור כרמות כעוס טרס טימטיך
אל ההתול והטיחוק ונתן הסבה בזה ואמר ברע פעס
יטב לב ריכע לומר כי מדרגת הטיגת החכמות והידיעו'
אטר רמו הנה ביטב לב כי הריכון בלב הנה החלק

היכול כמו יצור לבבי וחלקי עם לתקום לעולם הוא
כפי מדרגת רוע הפעם שהדיכו בו התפסטי מן התאווה
החמריות והנה זה המאמ' הוא מטיל פשוט עז
נתינת הסבה ויתמיד לזה המטיל החלוקה תכף ואמר
לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית טימחה כלומ'
אחר טלב האדם שהוא הכח היכול ייטב עם רוע
הפעם רל טלמותו הוא נתלה בהפטיטה מן החמריות
אין עסק שהחכמים המבקשים השלמות האחרון
ושהרוח תשוב אל הלקי אשר נתנה יכווננו לבס בבית
אבל אשר טס מן ההערה אשר בתכלית אל עזיבת
התענוגים ועעע העולם אמנס הכסילים אשר כספס
ותאותס יטימו כדומס לגוף ותענוגיו ולטומו לראש
פנה ויבון הידיעות והסגות היכול יכווננו ל הפך מה
טכווננו אליו החכמים ריבה לומר טלבס בבית טימחה
והנה מן המטיל הנז' והחלוקה התחייבה התולדה שיטו'
לטימוע גערת חכס שהוא מעיד אל הטוב טבמדות
וברעות טהס תכלית מה טכוונן מן יצירת האדם מ
מטימוע ל טיר כסילי אשר יעירו ל התאוות המדומות
לא יועילו ולא יכילו כי תהו המה והאריך אחר כך
בהפסד עענס על יכר ההמטיל ואמר כי כקול הסירים
תחת הסיר כך וההכרחי בזה היפוי הקטר המאמרים
הנוכר וחבורס מבלי אמינעי לא מיכר הזמן ולא מיכר
המאמרים וזה היפוי מועיל מאד בקיום ובהתרה ובכל

סוגי הרבוריי ויבוקטי עענוך בבינוע ובטיפל יותר

פרק טו פרק הסוה

הסוה הוא מאמ' כולל חלקים מה סוי התנועות

במספר או נראים סוי התנועות והמסל או תבין

כרף ומטיפט ומטריס כל מעגל טוב מטיב רעה תחת

טובה לא תמיט רעה מביתו טוב פריי מחרוץ מפיו

ותבואתי מכסה נבחר אוגר בקיץ בן מטיכיל נרדס

בזכיר בן מביט כל מאמ' מהנוכרי כולל טע מאמרים

טוי התנועות במספר וכאלה רביס במטילי וזה

העעך יעטיהו ההרגל וההמתדמה כמעט בלי כונה

ואפטיד העטותו בכל סוגי הרבורייס ויבוקטי עענוך בב

בבנוני ובטיפל יותר

פרק יז פרק המתדמה

המתדמה הוא יפוי כולל חלקים מה אסר בכל

אחר מהס תגורלתבה באופ' מתדמה לאסר היא בחלק

האחר והמטיל תמאט יטריס תנחס וסלף בוגריס יטדס

תיבת תמאט כופלת באופן מתדמה לסלף טהוא במאמ'

האחר וכן מלת יטריס לסלף בוגריס וכן וכימתי

כרכור טמטותין וטיעריך לאבע אקרת וכן תאות

יכריקיס אך טוב ותקית רטיעיס עברה תאורה ותקרה

נושלות באופן מתדמה וכן יכריקיס ורטיעיס וכן

מיחטבת כריקיס מטשט ותחבורות רטיעיס מרמה וזה

הרבה נראוי שתדע שלא ימנע במאמר אחר

היות יפויים רבים בבחינות מתחלפות כמו במטרי
שהבאנו באחרונה רל מחטבות רטיעים כו אשר ימי
בו יפוי החלוף גם כן כמו שהתבאר למעלה לא
טוה יביט לנפילת התבות באופן מתרמה והחלוף ל
הרכבת המאמר מהפכים ושהאחר יתחייב אל חברו
וזה היפוי נלקח בערך אל הטימות ויבוקט עענו יותר
בבינוע ואפטיר העטותו בכל סוגי הספורים

פרק יז פרק המסכים

המסכים הוא יפוי כולל חלקים מה אשר בכל
חלק יפול פעל מה באופן מתרמה לחברו והמטיל קחי
רחים וטחע קמח גלי צמתך חטיפי טיבל בלי טווק עב
עברי נהרות בכל חלק יפול פעל יפוי לנקבה וכך למי
תרמיוע ותטווי ותמטיילוע ונרמה תרמיוע ותמטיילוע
נופלים באופן מתרמה וכך ירפתוך ולא ככסך
בחרתוך בבור עיע וזולתם רבים ואפטיר העטותו בכל
סוגי הרבורים ויבוקט עענו בבינוע יותר

פרק יח פרק ההעתקה

ההעתקה היא כאטיר יעתקו התיבות במאמר
עס חלוף או תוספת אות או אותיות גזר או גזרים או
עס התחלפות ההוראה אשר אפטיר טיתעטיה על פעס
רבים מתחלפים אם טיתחזור אותה התיבה בעיכמה
עס הוראתה עס תוספת אותיות הטימוט לבר
והמטיל בירמיהו על כן על מואב ייליל ולמואב כלה

אוּעַק מוֹאֵב בְּמֹאֲמֵי הַרְאֵשׁוֹן מִבְּלִי אֹתָהּ הַשְּׁמוּס וּפְסִיעַ
עַס תּוֹסֶפֶת וַיִּוֹ וְלִמְרֵ לְשִׁמוּס אֵס סִדַּח זוֹר אֹתָהּ הַתִּי
הַתִּיבָה בְּעִצְמָהּ בְּחִסְרוֹ אֹתָהּ הַשְּׁמוּס וְהַתְּחַלְפֵוּ הַזֹּרֵאֵת
וְהַמְטִיל הַבּוֹגֵר בּוֹגֵר וְהַטְּוֹרֵד טְוֹרֵד הוּא מִבּוֹא טְהַתֵּב
טְהַתְּוֹבֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת הַסַּ עַס אֹתָהּ הַשְּׁמוּס וְהַסַּ טְמוֹת
הַבּוֹגֵר וְהַטְּוֹרֵד וְהַאֲחִרוֹנוֹת הַסַּ פְּעֵלִי בְּלִי אֹתָהּ הַשְּׁמוּס
אֵס שִׁתְּחַזֵּר הַתִּיבָה עַס הַתְּחַלְפִיט מִפְּעוּל לְפְעוּל וּמִטַּע
לְפְעוּל כְּמוֹ הוּי טְוֹרֵד וְאֵתָהּ לֹא טְוֹרֵד וּבּוֹגֵר וְלֹא בּוֹגֵר
בְּךָ בְּמֹאֲמֵי הַאֵ נְחַלְקֵהּ הַפְּעוּל לְפְעוּל וְהַבְּ נְחַלְקֵהּ הַטַּע
לְפְעוּל עֵבֶר הַמּוֹרָה עַל רַבִּיס וּבְכֵן יִקְרָהוּ גַם כֵּן הַחֲלוּ
מִן יַחִיד לְרַבִּי וְכֵן בְּהַתִּימֵךְ טְוֹרֵד תּוֹטֵד הַתְּחַלְקֵהּ הַטַּע
לְפְעוּל בְּזֹאת הַחֲזֵרָה וְכֵן גַּם מִרְמֵן תְּרוּמִי טַב הַטַּע לְפְ
לְפְעוּל בְּנִפְיֵלַת הַמַּסִּ וְהַנּוֹן וּבֹא תַחַתִּיהֶס תִּינֵ וַיִּוֹרֵ
וְגַם בְּגַת אֵל תִּגְדִּירוֹ הַתְּחַלְקֵהּ הַטַּע לְפְעוּל עַס הַטְּתַנּוֹת
אֹתֵינִית וְתוֹסֶפֶת וְחִסְרוֹן וְטִינֵוִי הַנְּקוּדֵי אֵס שִׁתְּחַזֵּר
הַתְּבָה עַס הַתְּחַלְפִיט חֲלוֹק אַחֵר מִהַבְּעֵן אֵל חֲלוֹק אַחֵר
כְּמוֹ כְּנֵלְתֵךְ לְבַגּוֹד יִבְגְּדוּ בְּךָ הַתְּחַלְקֵהּ מִהַמְקוֹר לְפְעוּל עַ
עֵתִיד מוֹרָה עַל רַבִּיס וְיִתְחַיֵּיב גַּם כֵּן בְּעַרְכֵּ חֲלוֹק קִצַּת
הַאֹתֵינִית וְחִסְרוֹנֵס וְהַטְּתַנּוֹת הַנְּקוּדִים
אֵס שִׁתְּחַזֵּר הַתִּיבָה מִטַּע לְטַע עַס הַטְּתַנּוֹת נְקוּדֵהּ וְהַ
וְהוֹרָאָה כְּמוֹ בֵּית לְעַפְרָה עֵשֶׂר הַתְּשִׁלְטִי וְכְמוֹ בְּזִי אֵס
לְאֵכֹז אֵס שִׁתְּחַזֵּר הַתְּבָה עַס תּוֹסֶפֶת גּוֹרֵד עַס הוֹרָאָה
מִסְכַּמַּת כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר בִּיחּוּקֵי לֹא מֵהַס וְלֹא מֵהַס וְלֹא

מהמהם כיהנרצה בהמהם כמו המכוון במהם וגור
מי נוסף ולפעמים תשוב עם תוספת גור עם הוראה
מתחלפת וטנור קצת האותיות עם הנקודים ותוספת
הא כמו שנאמר במיכה הירש אביא לך יושבת
מרטה ולפעמי תשוב התבה עם הוראתה עם תוספת
נון עם התחלפות מעתיד לנמצאים לעתיד לנסתרים
כמו אל תטיפו יטיפון ולפעמים תשוב התבה בהדר
בהדרגה עם תוספת גור פעמים וכמעט עם הוראה מס
מסכמת וזה מבלתי אמיני כמו שיכתוב בנחום בוקה
ומבוקה ומבולק והנה מבוקה בתוספת גור בערך ל
בוקה וכן העע במבולק בערך ל מבוקה ולפעמים
תחזור התבה פעמים גם כן מברי אמיני
באופן אחר כמו ונהה נהי נהיה והוא מבואר שנהה
הוא פעל ונהי נהיה הם שמות ויתר התחלפות אשר
ביעם מפורסם וזה היפוי הוא יות' ביענו במנה' ממה
שיהוא איכל הנוכרי ובאופ' מתחלק במקצת וביחוד מ
מיכה המורשתי מלא כרסו מעדעו וקצרה ידי מהבי'
כל פרטי זה היפוי כי נטארו מהם הרבה בפסוקי' כמו
כי עזה עזובה תהיה וכו' כי עד סירים סבוכים
ובסבאס סבואיס רתוס המרכבה לרכש יושבי לכיש
וזולתם רביס והקט מאלה על הטאר ואלה הג' יפוי'
רל המתרמה והמסכים והחזרה ראוי לעשותה על ה
המעט למה טייט בהעשותם מן הקטי מה שלא יעלם

מה שלא יעלה ויהיה רחוק יביא האנשים לחשו' שהדבר
יש ב' אן היראות מינה האלאכה ההלכות לא מיכר
האמת ויביא ל' שהאנשים לא יאמינו במליץ אשר הו'
מהדברים ההכר חיים בערכו וישוב במדרגת הנערים
עוד טבאלה היפויים מן הערבות והנעימות טעור רב
ואין בהם קטן חוקת החטיבו והמעלה

באלוץ ובתמדתם יקויכו האנשים

במדרגה מה טיבאו הרברי'

המתוקי' כמו הרבט והנוהגי'

מנהגו ל' שהאוכלי' מהס

הרבה יקויכו בהס

בתכלית מה

טאפטר

כמו שנאמר רבט מיכאת אכול דייך פן תטבענו והקא
והקאתו ואפטר העטותו בכל

הדבור ויבוקט עענו לפעמי' בנטא ויותר בבינוע

פר ק יט הוכחת השאלה הוכחת השאלה הוא

מאמ' אשר כשיבואו ב' שאלות תכף אחר

השאלה נטא המבוקט מהס להוכיח מכח השילה וזה

על ב' פעם אם שהשאלה תשוב אל המנגד אם שיטאל

אליו בעצמו השואל מטיל הא' מופתח כשריכה להוכי'

שמלך ב' עמוך לא היה ראוי טילחס אתו אחר אותה

השור הארוך היאך התגלגל כבוט ישראל הארצות

האריכות ההנה שאל ואמר הטוב טוב אתה מבלק בן
צפור מלך מואב הרוב רב עם ישראל אם נלחם נלחם
בס ואח' כן אמר בטיבת ישראל בחטבוך ובבנותיה
ובערוער ובבנותיה וכל הערים אשר על יד ארנון
שלש מאות שנה ומדוע לא היצלתם בעת ההיא ואחר
הב' שאלות ההנה נשא המב' קט' והוכיחו מכח השאלו'
ואמ' ואני לא חטאתי לך כו' כלומ' ממה שכבטו' ישראל
האריכו ההנה אין ראוי שתלחם עמי כי אם היה האמת
המספטי אתכם היתה ראויה זאת המלחמה זה שלש
מאות שנה גם אין ראוי לך להלחם מיכר טאע פסעתי
נגדך בדבר מן הדברי' ואם כן אתה עושה אתי רעה
להלחם בי וכילו אמר אם היתה זאת המלחמה ראויה
לא ימנע אם שתהיה ראויה מיכר כבוש האריכות שלא
כדון ואם היה זה היתה נעשית בימי בלק בן צפור כמו
שפירש' אם שתהיה ראויה על אי זה פטיע או חטאת
עשיתי נגדך וזה אינו כי אנכי לא חטאתי לך נטאר אם
כן שאתה עושה עמי רעה להלחם בי המט'ל מירמיהו
בהנבאותו על בבל באמר על ארץ מרתים כו' ריבה
להוכיח טסבת המפלה העיומה הבאה עליהם היתה
על אשר הפליגו להרע לישראל ושאל בינו לבין עימון
אין נגדע ונטיבר פטיש כל הארץ אין היתה לטימה
ככל הגוים ותסוף השיב ואמר כי ב"י התגרות
רויבה לומר שיהתגרו בישראל הנקראים בטס

בשם ה' ועשו עמהם את הרעה אשר בתכלית וכאלו
אמר מפלת בבל לא ימנע אם שתהי' מיצר חלשתה ומ
ומעושי כחם אם מיצר אי זה פשיע וחטאת נפלא יתחייב
אליהם ההכרת וההשימד על יצר הענש מאסר לו הגבור
הגבורה לאין תכלית ובטל טיהיה מיצר חלשתם למה
למה טכבשו כל הממלכות עד יקראו פטיט הארץ
ונשאר אחר כך טנלכרו ונרקסו ונתפסו על יצר העונ'
מהבורא ית' בורא הטימים ונרטיהם וזהו מה שאמר נ
יקטתי לך וגם גלכרת בבל ואת לא ידעת נמיצאת גם
נתפסת כי ביי התגדית וכך כטריצה יטעיהו להוכיח
טיה ית' הוא אזהב את ישרל ואם לפעמי יכהו בטבט
התלאות והיכרות ויחר אפו בתם הוא על יצר התוכח'
כאשר ייסר איט את בנו טאל בינו לבין עינמו ואמר
הכמכת מכהו הכהו וכו' ותכף הטיב בסאסאה בטלחה
תריבנה כלומ' אם היה עוטיה זה על יד הטנאה היה ע
עיטיה עמהם כלה כאסר עטיה למלך אסור טיהיה מכהו
וליתר האמות טיהוא מכה אותם בעברה עד השימדם
וזה אינו כי הוא אינו מכלה אותם כליון גמור כאסר
משלם לטנאיו בלי מדה ושיעור על פעו להשימדם וזה
טיאמ' בסאסאה בטלחה תריבנה וזה היפוי הוא גדול
הזעלה והרגל בן יחטב ארס חכס ונבון ואשטר הע
העטיטי בכל סוגי הרוב ופזיס יוצר מכל חלקי המ
המאמר ויבוקש צענו על הרוב ברבור הבינו והנשא

פרק כ' פרק ההדרגה ההדרגה היא מאמר הולך
בהדרגה מן הקודם ל המתאחר כמו וארפכס'
ילך את שלח ושלח ילך את עבר ולעבר יולך טע בעס
וכן וילה המלכים אשר מלכו בארץ ארום בלע בן
בעזר וטס עירו רנהבה וימת בלע וימלוך תחתיו יוב
יובב בן זרח מבצרה וימת יובב וימלוך תחתיו חו
חוטס מארץ התימע וימת חוטס וימלוך תחתיו הדר
בן ברד כו' וכן ויסעו בעי יסריל מדעמסס ויחננו
בסכת ויסעו מסכת ויחננו באיתס אשר בקצה המדבר
ויסעו מאיתס ויחננו על פי החירות כו' וזה יבוקס
עענו בדבור הטיפר

פרק כא' פרק הרוטס הרוטס הוא מאמר
מורכב מדברים המיוחדים לענין בקצור כמו
היכור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט כו' ליה הדברי'
בתכלית הטלמות הס מיוחדים בבורא ית' וכן ב'ס
ביטיעיהו טאו מדוס עיניכס וראו מי ברא אלה
המריכיא במספרי יבאס לכלס בטס יקרא מרב אועס
ואמיץ כח כאלו אמר טהטס יתעלה הוא מי טברא
והיכיא במספרי יבא הטימיס וקרא לכלס בטס
המיוחד לו ריכוע לומר טנתן לכל אחר מהטל
מהטלשנות והכח כפי מה טאפסד לו
ואמנס היה זה מרב אועס ואמיץ כח טהטס יתעלה
וכחו לא יגאלו והוא בלתי בעל תכלית ואלה הס דבר

דברים מיוחדים ב' ית' אשר לא יציקו על זולתו
וקראוהו במקום אחר קורא הדורות מדאס' וסיהו ראשו
ואחרון וכל אלה מה שיוחדו ה' מ' זולתו וכן שלמה
המלך בגדרו השני אומ' שהוא המאמ' לכל דבר והחכס
הוא המבין לאסורו ואלו הם תארים מיוחדים בפתי
ובחכס ואמ' שתורת החכס היא מקור חיים לסור מ
ממוקשי מות והנה ישעיהו אומר גדר הנבל והכילי
והנריב ואמר בגדר הנבל כי הוא אס' נבלה ידבר ולבו
יעשה און לעשות חנה ולדבר אל י' תועה להדריק נפש
רעב ומטיקה כמא יחסי' וגדר הכילי בשכליו רעים
הוא ומות יעץ לחבל עניס באמרי טיף ובדבר אביון
משפט אמנס גדר הנריב אשר נריבות יעץ והוא על
נריבות יקום ולהבנת זה המאמ' ראוי שתדע שהנריבו
היא התכונה אמיצית בין הכילאות והשזור והקיסה
הראשון הוא השזור והקיסה האחרון הוא הכילאות
ולזה הוא מן התימה למה הביא הנבלה אצל הנתיבות
למה שהאמיצני בערך ל הנבלה הוא טוב הלכס
ועען הנבלה הוא להיו' כפוי טובה על אשר גמלהו מן
הטובות כמו שנאמ' ה' תגמלו זאת וכן רל טיהיו
כפויי טובה על כל אשר גמלם י' ושכחו ל מוטיעס
ולזה אמר אחר כן הלא הוא אבין קנך וכן בעען
אביגיל נבל טמו' ונבלה עמו כלומ' טיהו' כפוי טובה עס
דוד כמו שאמ' אך לטיף שמרתי את כל וכו' ולא נפחד

מכל אשר לו מאומה כן וטוב הלבב הוא העושה
טובה לאשר גמלוהו ומטילם להם כפעלם וכל זה מוסי'
ספק וקושי בענין הנבלה אשר הביאה הנביא הנה
ונאמר אנחנו שיאחר טיהרות האלה שיתיהן טוב
הלבב והנדיבות הם בממוך לא חשש הנביא לכלול
בנדיבות גם טוב הלבב ומזה היצר היה הקצה האחרון
והנבלה כאשר לקחו גם כן הפילוסוף בא מההליטה
הנה הנבל והכילי יתחלפו למה טיהכילי עם טיהוא
קובץ על יד והוא יצר עין מכל מקום אפשר טיטילם
לאשר גמלוהו כפעלו אשר הוא זולת ממה טיהוא בנב'
טיהגיע מהפלטת התכונה על חמדת הממוך ואהבתו
ער יטילם רעה תחת טובה ולזה הוא מן הכילי ויותר
ממנו לכן לא יאמר הכתוב לא יאמר עוד לנבל טוע
כמו טיהאמר לא יאמר עוד לנבל נדיב ולכילי לא יאמר
טוע כי אינו נופל ברמיון טיהקרא הנבל טוע להפלטת
המרחק אשר ביעהם אמנם מה טיהוא אפשר וגם זה
בורות טיההמוך יחטבו על הנבל טיהוא נדיב ועל
הכילי טיהוא טוע והנה לקח בגדר הנבל טיהוא נבלה
ידבר ולבו יעש און רל כי להפלט רטיע וחמורו לממ'
ינבל בפרהסי ואת אולי יאמ' ולא יעש' למה טיהי מן
ההכרח טיכל מה טיהאמ' ויביאהו האדם לפעל כאשר
יעורס מן החוש אמר אכ' ולבו יעטיה און רל טיהאפי' מה
טיחושט אותה בלבו לבר מפעלו הנבלה לעולם יביאהו

אל הפעול והמעשה כל טיבן טיעשה זה כאסר ימיא
טיעהם יחד הדבור והמתטבה אחר כן אמר לעטוב
חונף וכו' אמר טיהוא חוטב ומדבר לזה התכלית רל
טיעשה הרטע בפרהסיא לגזול ולעטוף האנטי' ולהיו'
כפוי טובה אפי' כנגד הבורא ית' עד טיאמ' עוב יי' את
הארץ ואן ילקי' כל מזמותיו והגיע מהפלגת תכונתו
הרעה טיגזול גס את העעים ואס מה טיאפשר טיטיג
מהס הוא מעטי' וזה מה טיאמר להריק נפטי רעב ומטיק'
ימא יחסיר כי מעטי קט טיקח ממנו יקח חיותו לחמו'
ומימיו וימות תחתיו ברעב וזה מה טיאמר בגדר הנבל
אמנס כל מה טיאמר בגדר הכילי מוכיח על היותו
במדרגת הרוע למטה מהנבל הרבה וזה מאחר מטע
פעס אס טלא יגיע מתכונתו לעטות הרעות המפלגו'
טיעשהו הנבל אס גס כן טימה טיעשהו יעשהו בערמ'
ותעלומות והסתר ואמר טיהכילי כליו רעים ריכה
לומ' טיהוא לא יגזול בפרהסיא כמו טיעשה הנבל טא
טיכוון להונות האנטיס במדה במטיק ובמטורה באופ'
יחטבהו לא יודע הדבר ולא יטמע בחוץ קולו וזהו מה
טיאמ' כליו רעים רל טייט לו אבן ואבן אפה ואפה עור
עוטיה תחבולה אחרת כי זמות יעץ רל טיהוא חוטב
תחבולו רעות להטות מדי' רלי' בעדות טיקר או להסיר
מטעטו באופ' אחר ברבר טיגיע לו הנאה ממנו וכל זה
בלאט ובתעלומות ומביא האנטי' לחטוב טיהוא רודף

אחר יציקה ומשפט והנה הנבל והכילי טעהם
 כשירצו לענים ויקחו אותה המעט אשר להם
 טיהנבל עושה זה מהפולגת תכונתו הרעה טעם גזול
 העטירי יגזול גם אותה המעט אשר לענים אמנם
 הכילי עושה זה להסת' עענו גם כי יקל בעינו להטו'
 דין הענים יותר מהעטירים ואם השיית דין העטירים
 היתה לו במדרגה טוה מן ההסת' והקלות להטיית ד
 דין הענים היה מניחם על עענס ואמ' אחר כך הנביא
 בגדר הנריב ונריב נריבות יעץ הפך הכילי טיהוא זמון
 יעץ ואם תאמ' טיהוא מיעץ על הנריבות ולא טיעשהו
 לזה אמ' והוא על נריבות יקום חל טיהוא מתקיים
 ויעמוד בסב' רב הנריבות טיהוא עושה וזה היפוי
 כאשר יעשה כהוגן הוא אומ' כל כך הרבוי בקצור
 ובלטין מברוא ער יאות הרבה אל הסומעים ואפטר
 העטות בכל סוגי הרבוי ויבוקס עענו בבינוע

יותר

פרק כב' פרק ההערה

ההערה היא מאמ' כאשר יסופר בקצור מה
 שזכר מאמ' ומעיד על מה טיראוי להאמ' והמטל מה
 שאמ' ליהו' לאיוב הנה זאת חקרנוה כן היא וזהו ספר
 ספור קצר ממה שנאמ' שמענה ואתה דע לך זאת
 היא הציה על מה טיראוי להאמן כלומ' טייבין מה טנ'
 וירע מה יש לו להטיב וכן מה שאמ' דעיל' דנא חרמא

ופסדיה נאמ' קדס מלכא המאמר הא' הוא קצור מה
טנא' והאחרון הערה על מה שיאמר וכן מה שיאמר
נביכר ניכר אחד ספור החלוס דנא חלמא חזית אנא
מלכא נבוכד נכר ואנת בלטיטיכר פיטדיה אמ' כו'
וכן מה שיאמ' דעיל' לבלטיטיכר דנא כתבא דרסי' מגא
מנא תקל ופרסיך דנא פטיר מלתא וכו' בכל אלה הא'
ספור מה טנא' והב' הערה על מה שיאמר ולכן נקראת
הערה טבה יעיר האדס על מה שראוי שיאמר ואפסדי
טיעטיה זה הספור בכל סוגי הדבור ובחלקי המאמ' על
הרוב בהתרה ובקיום ויבוקט עענו בבינוט יותר
פרק כג' פרק ההגהה

ההגהה היא מאמ' כאמר יעזב בו דבר ויקח
היותר נאות בעעך כאלו הוא מגיה מה טכבר אמר
והמטיל מפרטי מאויבי אהמן קמי תרוטמט כילך
הגיה מה טכבר אמר מפרטי מאויבי אמ' טלא ההיכלה
בלבר עטיה מן האויביס אבל עטיה עמו דבר מעולה
יותר טיעטיה אותו נטיא ומרוטמט יותר מטנאיו טיהוא
גדול יותר מן ההיכלה מהס וכן ביטיעיהו ולא אותי ק
קראת יעקב כי יגעתי בי יטריל יאמ' הנבי כי הטי' ית' יי
ייכר יטריל שירומטוהו ויהללוהו בקהל עם וזהו שיאמ'
עס זר ייכרתי לי ותהלתי יספרו והנה הגיע מרוע תכונת
יטריל טלא די טלא יהללוהו כי גס בעת צרתס לא יקר
יקראוהו והוא המכוון בלא אותי קראת יעקב ועוד

עושיה רעה גדולה מזה שהם אומ' כי תשיג להם יגיעה
ובה ותלואה עיכומיה בסבת עבודתו והוא הנריכה בפי
יגעת בי ישראל כלל הגיה מה שאמ' לא אותי קראת
כלומ' זהו עון קט' בער' ל' מה טיהם מתרעמי ומתלונני
כי הייתי עליהם למטא ולא יוכלו לסבול העמל הגדול
אשר ישיג אותם למעט על דרך הנה מתלואה והפחתם
אותו ועל זה הדרך מה שנאמ' גם כן בישיעיהו והיה
לאדם לבער ויקח מהם ויחס אף ישיק ואפה לחם אף
יפעל ל' ויטתחו כו' שבמאמ' המתאחר דבר יות' גדול
בערך אל חברו זה היפוי מעיר לבב הטומעים אשר זה
לא יעטה בדבור הכולל והמורגל בפי האנטי' ולזה לא
נבא בתחלה אל היותר גדול כד' שיחודש ממיציאות
הקטן והגדול יחדיו באופ' הנו' ערבות מה ל' הטומעי'
ויכא המאמ' ממדרגת הדברים המורגלים אשר לא
יעוררו הטומעים הערה גדולה או קטנה ואפשר
העטותו בכל סוגי הדבור ויבוקט' עענו בבינוע יותר
פרק כד' פרק ההעלמה
ההצלמה היא
מאמ' באשר יראה טיהכונה היא להסתיר הדבר
או שלא לאמרו ומכל מקו' יובן מכח המאמ' והמשל
במומור נו' האמנס אלס יצדק תרברון מטרים תטפטו
בע ארס ויהיה הריכון באלס שתייזה ואלמות כמו טי
ישוס אלס כלומ' אע חויכה לשתיק מזה העען ולהיר' נ
כמו אלס אס יצדק תרברון ומטרים תטפטו בע ארס

והנה יובן מזה המאמר שלא היו עושי' כן כמו שאמר
א כ' במפורסם אף בלב עולות תפעלוך וכן לפלגות
ראובן גדולים חקקי לב כלומר למה שנחלק ראובן
ועמד תחתיו מעבר לירדן ולא יצא למלחמה יט'
לחטוב עליו מחשיבות רבות שיהיא שותפת מהם
וחזרה זה הרבה פעם אחרת ואמ' לפלגות ראובן גדולי'
וכ' להגדיל העע' והנה מזה היפוי נולד בלב השומעי'
חשד יותר גדול ממה שיהיה זה מפרסם במאמר ואם
ואפטר העטותו בכל סוגי הדבור ויבין עענו בבינוע
יותר

פרק כה' פרק המיוחד

המיוחד הוא מאמר באש' יהיה לכל עען הנאמר'
פועל מיוחד והמטיל בטירת רבורה ארץ רעשה גס
טימס נטשו גזעבים נטשו טים וכן מן טימס נלחמו
הככבים ממסלתם נלחמו עס ס'סרא וכן מים טיל חלב
נתנה וכו' ואפטר העטותו בכל סוגי הדבור ויבוקט
עענו בבינוע יותר

פרק כו' פרק הנמטך

הנמטך הוא מאמר כאש' יתמצע הפעל והוא
נמטך אל הקודם ואל המתאחר יחד והמטיל מגן אם
יראה ורומח אם יראה הוא באמצע וטיב לטעהם וכן
הרים נולד טעע יי זה סיע וכו' תיבת נולד טעע לטעה'
וכן ידיה ליתר תלחנה וימינה להלמות עמ'רים

כִּלְךָ אִמְּיָה לִיתֵךְ תְּטַלְחֵנָה וְיִמְיֵנָה תְּטַלַּח לְהַלְמוֹת
עֲמָלִים וְכֵן בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתִיבֵב אִם סִיסְרָא
בְּעַד הָאֲשָׁנָב

פָּרָק כ"ו פֶּרֶק הַהִשְׁבָּה

הַהִשְׁבָּה הִיא מֵאִמְּיָה כְּאִשְׁרֵי דְבַר אַחַד טִיב לְעַעֲב'
רְבִים בִּין יִקְרַס אֹתוֹ הַדְּבַר אִו יִתְאַחַר מִטַּל הָא'
יִמְיָאָהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר וּבִתְוֵהוּ יִלְל יִטְיִמֹן תִּיבַת
יִמְיָאָהוּ תִיבָא לְטִיעָהָ וְהִיא קִידְמַת וְכֵן אָמַר אִוִּי
אֲרֻדֹף אֲשִׁיג וְכֹ תִיבַת אָמַר הַקִּוּדְמַת טִיבָה לְכֹלֵס מִטַּי'
הֵב דֹּכְבֵי אֲתוֹנֹת יַחֲוֹרוּ יוֹטְבֵי עַל מִדִּין וְהוֹלְכֵי עַל
דִּין טִיחֹן תִּיבַת טִיחֹן תִּטּוֹ לְכֹלֵס וְהִיא בְּאַחֲרֹנָה וְכֵן
כֹּל יוֹטְבֵי תַבַּל וְטוֹכֵעַ אֲרֵץ כְּנַטְוֹא נֵס הַדִּים תִּרְאוּ תַבַּת
תִּרְאוּ הַמִּתְאַחֵר תִּטּוֹב לְטִיעָה וְהַמִּיּוֹחֵר מִלֵּה הֵב יִפְרִי'
הוּא יוֹתֵר יַח לְכֵן רְאוּ לְעִטּוֹת עַל הַמַּעַט כְּרִי טוֹלָא
יִחוּץ בֹּר אֲרֵס אֲמַנֵס הַנְּמַטִּין וְהַהִשְׁבָּה טִימְכֹוֹן בְּהַס
הַקִּיכֹר רְאוּ לְעִטּוֹתֵם בְּתִרְדוֹת וְאַלֵּה הֵב יִפְרִיִּים יִבְרֹק
עַעֲנוּ בְּבִינֹעַ יוֹתֵר

פָּרָק כ"ז פֶּרֶק הַהִכְפָּל

הַהִכְפָּל הוּא חֲזֹרַת הַדְּבַר פַּעַם אַחֲרַת עַל יִכֹּר
הַכַּעַס אִו עַל יִכֹּר הַרְחַמְנוֹת מִטַּל הָא' כִּי הִרְבָּה אִפְרִיִּים
מִזְבַּחֹת לְחַטָּא הִיוּ לֹו מִזְבַּחֹת לְחַטָּא וְכֵן תֵּן לְהַס יִי
מֵה תֵּתֵן לְהַס תֵּן לְהַס רַחַס מִטְּכִיל כֹּו וְכֵן אִהִו דְּבַרְךָ
מוֹת כֹּו וְכֵן בְּאִיכָה אֲתָה תִּזְרַע וְלֹא תִקְיָכֹר כֹּו וְכֵן בְּנֵ

בנחו' גם את תשכרי' תהי' בעלמה גם את תבקטי' מעור
מאויב' וכך ביחזקל' ומסעיהם אל תחת כי בית מרי' המ
המה ודברת את דברי' אליהם אם ישמעו' ואם יחרלו' כי
בית מרי' המה וכך ביטעיהו כעל גמולות כעל יסור
חמה לזכרו' גמול' לאויביו' לאיים גמול' יסור' משול'
הב' כשהוא על יד הרחמנות בהוטע אפרים כאשר
ראיתי לזכור שתולה בנוה ואפרים להזכיר אל הודג
בער וכך בהוטע איך אתנך אפרים אמגנ' יסדיל' איך
אתנך כארמה אטימך כיכבואים נהצר עלי' לבי כו' וכך
במיכה כי אנושה מכותיה כי באה ער יהודה כו' וכך
על כן לבי למואב כחללים יהמה ולבי אל אנטי' קיר
חרט כחללים יהמה על כן על מואב ייליל ולמואב ס
כלו אועת אמנם יתחלף זה מכל מיט ההסנות וההסמ'
שהזכרנו למעלה כי זה הישוי' אינו חזור כי אם בעס
אחר והוא על יד הכעס או על יד הרחמנות כמו שיה
שהתפרסם ממה טיקרס והוא זולת מה שיזכיר ב' יפוי'
הנוכ' וזה היפוי' גדול מאד לעורר הכעס או הרחמנות
והוא כמי טיכה פעמים במקום אחד בעצמו אשר בו
מן הכאב והיעזר דבר לא יעלם ואפטר העטותה בכל
סוגי הדבור ויבוקט עענו בנסא ובבינוע

פרק כט פרק השתרון

השתרון הוא השבת עען אחד בתיבו' מתחלקו'

והוא כילר המתאחרת תפתור הקורמת ויבארה

והמטיל שבעתי עולות אלים וחלב מריאים ודם פרים
וכבשים ועתודים לא חפצתי וכן רואיך אליך ישיגיהו
אליך יתבוננו הזה האיש מרגיז האר' מרעיש ממלכו
וכן וזנו הדייגים ואבלו כל מטליכי ביאור חכה ופ'
ופורטי מכמרת על פע מים אמללו וכן הנה יי בוקח
הארץ ובולקה ועוה פעה והפיץ וטביה טבת מסוסי
תופים חדל טאון עליוזים טבת מסוסי כנור והנה מן
ההכרה טיהטומע יתעורר מהטבת העטן במלר' טונר'
התעוררות מה וכבר התפרסם למעלה מדברינו טאפ
טאפטיר התרברות יפויים רביס במאמ' אחר מיכרדים
טיתחלפס מבלתי טיתחייב מזה בטל והיו הרברים
האלה על לבך תמיד יכוננו יחרו על טפתוך ואפטיר
העטותו בכל סוגי הדבור ויבקש עענו בנטיא ובבינו
פרק ל פרק הסבובי

הסבובי הוא מאמ' מורכב מהפכיים באופן
טיהקודס במאמ' הראטון יטוב אחרון בטע וכן להפך
והמטיל ולאהבה את טונאיך ולטנא את אוהביך וכן
ביחזקל כי אע יי הטיפלותי עץ גבוה הגבהתי עץ טפל
וכן ואת לא ואת הטיפלה הגבה והגבוה הטיפיל
וזה היפוי יתחלק מן החלוקה מיכר טיתנאי החלוקה
טימאחר מהמאמרים יתחייב חברו כמו טיהתבאר ואז
העטן כן בזה המקור ויבול מן ההפוך כי בזה היפוי
תהפכנה התבות כמו טיהתגרסס טיהוא זולת מה טיה

שהתחייב בהפוך וזה ההתחדשות יחייב ערבות אל ה
 הטומעים וכן מן היצוות מה שלא יעלם ואפסיר העש
 העשותו בכל סוגי הדבור ויבוקש עטנו בבינוע יותר
פרק לא פרק ההתנדרבות

ההתנדרב' הוא מאמ' שאש' יפרסם ההתנדרב'
 דבר מה כלו בטלמות ל אשר חפצנו ביקרו לעשו' בו
 כחפצו והמטיל במגלת אסתח הכסף נתן לך והעם ל
 לעשות בו כטוב בעיניך וכן הנה ארצי לשעך כטוב ב
 בעיניך טוב וכן לא ארע שימצע הטרה נתתי לך והמיצ
 והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בע עמי נתתיה לך
 קבור מתיך וכן בעען אביגיל ותקח ותטיתחו ופיס
 אריסה ותאמר הנה אמתך לטפחה לרחוק את רגלי
 עברי ארע וכן בעען ברזלי הגלעדי הנה עברך
 כמהם יעבור עם ארע המלך ועשה לו את אשר טוב
 בעיניך ונכון העשותו בכל סוגי הדבור ובבינוע ובש
 ובטל ובשתיחה ובחתימה מחלקי המאמר

פרק לב פרק המסופק

המסופק הוא מאמ' באשר ישאל מה טוב מב'
 דברים או יותר והמטיל במלכים כשאמרו ישראל לרז
 לרחבעם אביך הקצה את עלנו אתה עשה הקול מעבור'
 אביך הקצה מעלו הכבר אשר נתן עלינו ונעבדך
 אמ' אכ' וירעך המלך רחבעם את הזקנים אשר היו עומ
 עומדים את פע' שלמה אביו לאמר איך אתם נועדים

להטיב את העם הזה דבר רל שישאל להם מה היה
יותר טוב מטיע דברים להטיב הין על מה שישאלו או
להטיב פניהם ולא יטיעו ולא יאבה וכן בענין אבימלך
בשופטי דברו נא באזע כל בעלי טיכס מה טוב לכם
המשול בכם טבעים איטי כל בעי ירובעל אם משול
בכם איטי אחר ויבוקטי עענפו בשפול יותר

פרק לג פרק ההמטיכות

ההמטיכות הוא מאמ' יבואו בו מאמרי' רבי'
על העטות הרבר או בלתי עטותו וישאר אחר מהם ב
בהכרח מטלילת כל מאמ' מהבאים בספור זולתו
והמטיל ממה שאמ' ירמיהו אל יתהלל חכם בחכמתו
ואל יתהלל הגבור בגבורתו כי אם בזאת יתהלל המ
המתהלל הטיכל וידוע אותי והוא מן המשרסם שאם
לא היה נופל במחשבת הארס טראוי להתהלל בעעני'
הנו' בחכמה ובעוטר ובגבורה היתה האזהרה בזה מן
מותר ולבטלה גמורה ולזה התחייב בחכרח מזה המא
המאמ' טיהרברי' הנופלי' ברטת הרמיו טראוי ליתהלל
בהם יעלו אל מספר ד' רל אם שיתהלל בחכמה ואם ב
בעוטר ואם בגבורה ואם בהטיכל וידוע אבל איך ראוי
שיתהלל לא החכם בחכמתו ולא הגבור בגבורתו ולא
עטייר בעטירו אכ' ראוי שיתהלל בהטיכל וידוע וזהו
הנטיאר בהכרח מטלילת האחרי' וכן באמרו אטרי'
האיטי אשר לא הלך וכ' כי אם בתורת יי חשיכו ובתורת

יהגה' יומם ולילה הכונה בזה המאמ' להוכיח הדבר א
שראוי למענו שיאמ' לחושקבו אסריו רל טמעותר
להשיג ההיכלה התכליתית והתענוג האמתי הרוחני
וראוי שתדע שאין הריכון הנה ברטעים בעלי הפטיעי'
והעברות על דרך ואתה חלל רטע יסובר רטיעי' לטאור'
אמנס זאת התובה תשולח הנה על החרדים על הטימור'
ומתמידים ההשתדלות בעצפ העולם כמו לא ימלט ר
רטע את בעליו אל תרטע הרבה ובכל אשר יפנה
ירטיע רל בכל מקום שהוא פונה היה מכונן עעינו ב
בהשתדלות רב ועינס עד טיהיה מגיע מברחשו וכך
גס כן אין עטן חטאים הנה כמו מחטאתו אטיר חטא
אמנס המכונן בו הדבר שיאפטר שיתטיגהו השגיאה
והיציאה מן האמת אל הכזב והוא לא ידע ואטס מ
מלשון אל השערה ולא יחטיא ויהיה הריכון בחטאים
בעלי החכמות העיועות כי אם יעמוד הארס בס לבר
אין ספק טיטעה בהרבה דרוטי' וביחוד בלקיים באטיר
קצרה כח השיכל להגיע עד תכונתס עם טולא יתנו הש
הטלמות התכלית אטיר אנחנו קהל י' וסגלתו נטיגהו
באמינעות התורה הקרוטיה עטן ליכיס ישולח לעולם
על הדבור כמו להביץ מטיל ומלייכה מוליכי רעי יליץ
מטיפט וזולתס לא טיבס תס יאמר על המפליגיס לדבר
רל יוטבי קרנות המתלרטיבי ותמיד לא יחטו מלספר
מומי בע ארס בחנפי לעגי מעוג והמכונן בליכיס הנ

הנה לפי מה שיאמרו שיהי שמו כל מעינים ברבו
אל בחכמת הדבורות שיהי דקדוק הלצה הגיון וזה
בפירושיה המדיעת שיהי בעלי הדיעס וההנהגות
המליצי' בעד האנשים ומדברים בעענס אם לטובה
אם למות ולשרטי לענס נכסים ולאסרון ויקרא אלה
לימים ואם באלה החכמות מן ההבנה אל העיונות
והטוב המדותיי מה טולא יעלם למה טאם כונן בהם
התכלית ויספיקו בהם מבלתי שיחדרו אל יי על טובו
אל הנורה אשר טיס מטיה להיות כל איש טורד בבית
התהלה והתפארת לעולם הבא לחזות בנועם יי טבו
במדרגת הליצים המפליגים תמיד לספר ירבו ירבו
גבוהה גבוהה והוא מבורא מאד טאי אפטר שיעמוד
מה טכוננו קצת המפרטים בפרוש אלה המלות כי אם
היה כדבריהם מי הוא הסכל שיחטוב טבעל החטאות
והרטיע והליכנו יאמ' בו אשריו עד טהוטרך המטורר
לעקוד זה הדעת מעקדו וכו' ולאמר אשרי האיט אשר
לא הלך וכו' אבל מה טפי' אנחנו ניאות מאד לעטן
עס טהתבות טיארנה מבלתי זרות ואח' הטיטוב זה
נאמ' טהיה נופל במחטבה טהשלמות התכליתי הוא
באחד מר' ואל אם בקעס אשר ירמוז בהס תיבת
רטיעס ואם בחכמת העיונות אשר יכוון אליהס
במלת רטיעס ואם בחכמות הדבורות ובפירושיה
המדיעת אשר רצה בליצים ואם בתורת יי הקרושה

ואחר שזה השלמות אינו באחד מאלה הג' רל רשימים
וחטאים ולימים רארבה: השלמות הוא במי שלא
הרגיל עמהם הרגל רב יטאר החלק הרביעי רל סמי
טיאמ' לו אטרויו הוא אטר בתורת " חפצו ויהגה בה
יומם ולילה כלו אמ' טאין הרבר שיתהיה ההתמדה ה
התרירה מותרת בו כי אם בתורה אם וביתר ההרגל
התריר אסור לא שכבר ראוי לו להסתדרל בהטגתם ה
הסתדרלות קצת לתכלית הבנת הרעות התוריות אשר
לא תלקחנה על המטיבל בלי ספק והשכל והתורה לא
יסתרו זה את זה כאטר יחטבו הפתאים ועתיקי מסדי'
והנה הלך בהדרגה כי מאלה השלטה החרדה על המ
הממוך והקען ועעע העולם הוא הרע הגדול עד אי
אפטר עמה טוס שלמות ולזה אמר הלך בערך אל הר
הרשיעים טאפי' ההליכה לא תותר בערכם ואמר אחר
זה חטאים טאפטיר היות בהם שלמות גדול לא טהט
טהטיגותיו אינם מזוקקות ונקיות מהטעות ולזה התי'
בהם ההליכה ואמ' לא עמר והביא ההלכי' באחרונה
טהטיגותיהם אמתיות והם טומרות יותר מן הטעות
ממה שיפילו בו האנטיים עם הטוב הגדול הנמסך
מהפילוסופיא המדיעת לא טאין ראוי לעמוד טס
לעולם ולא תותר בהם היתצדה הגדולה למען יתבר
תתברוך בבקר בבקר בסודות התורה ופנות טבטיה
וילמד לעשות את חקי האלפים ואת תורותיו

ולכן התיר בהם העמידה ואמ' ישיב שיהוא לטון כופל
על עכבה גדולה כמו ותשבן בקדש ימים רבים ואתה
לעולם תשב וכלו ריכה בזה שבראטון מאלה אין
ראוי לעמוד בו כלל ובטיע אפטר בו שיעמוד קצ' מן
הזמן לא הרבה כדי שיוכל לזקק דעותיו והסי' הטעויה
והמכטלים אמנם באחרון יוכל לעמוד בו יות' להיות
נקי מן הטעויות לא שאין ראוי להתאחר בו באופן
יתבטל בו מן התורה אשר תאות בס ההתמדה אשר
בתכלי' וזהו המכור' בהלך עמד וישוב לא עענס באשר
הס כי הוא מן הלטונג' המפליגי' והתבונ' בענטי הכתר'
בסו' המזמור אין הלך בו גם כן בהדרגה ומה מאד מ
מורה על מה שאמרנוהו ומסכים לו מכל יד וזה טלא
זכר האברון בערך על החטאים גם לא הזכיר הליכיס
בענטי כלל והנה אם תפקד' עיע השיכל זה המאמ' הוא
ט' סכיס עס מה שאמ' ירמיהו אל יתהלל חכס בחכמותו
כי כלל בחכס כל החכמות העיועות דבריות או
בלתי דבריות ובגבור כוון בעלי ההנהגה המדינית
שהוא גבור עומד כנגד יצרו ואי זהו גבור הכובש את
יצרו עס טיהס גבוריס עוטי' דבריהס גורות לטמור
ולעשו' ולברס נתנה הארץ והוא מבואר ש' שיכל וידוע
ה' היא התורה בעינמה כי לא ישוער זה זולתה וזה
היפוי מועיל מאד בראיות הלקוחות מן הסברה
ויבוקש עענן בבינוע יותר

פרק לד' פרח הנברל

הנברל הוא כאשיר יבאו מאמרים רבי' נברלים
מבלי אות קוטר והמטל כי עם מרו המה בעם כחשים
בעם לא אבר שמוע תורת יי' וכן כי יכו ליכו יכו ליכו
קו לקו קו לקו וער שים וער שים וכן בהנחל עליון גוי'
בהפיריו בע אר' ייב גבורות עמים למספר בע יטריל
וכן יזכרו לשידים לא אלוה לקים לא ידעום חדשים מ
מקרו' באו לא טיערום אבותיכם וזה מסכי' עם המחולק
בהערה האות הקוטר ויתחלפו שהערה האות הקוטר
בנלחץ הוא בין התיבות ובוה הישרי בין המאמרי' וזה
היפוי חוק ההערה ל הכעס או ל הרחמנו' עם שבו מן
הקצור מה שלא יעלם ויבוקט עענו בדבור הנטא וב
ובבינוע

פרק לה' פרח הנפסח

הנפסח הוא מאמ' אשי' יותחל בו דבר מה ויפסח
כמו שאמ' דוד מספר תכונות הרטיע אלה פיהו מלא
ומרמות תחת לטוננו עמל ואון וזה שהרטיע הוא
משליג לחטוא בלב בדבור ובמעשה וספר תחלה מה
טבו' מן העוון והפטיע בלב ואמ' שיהוא אימר בלבו אל
אמוט לדוד ודוד אשר לא ברע כלום' מה טיבא בתורה
מן הקללות והענשים הגדולים לעוברים על המצוות
לא יקום ולא תהיה בערכי ולא תבואע יורה ותוכחה
שווא ומטוואה על דרך והתברך

והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי וזהו השרש המה
המחטיואן ואמר יטליכנו במיכולות הפטיעי והמדרים
ואכ' ספר מה שבו מן העון בלטיין ואמ' אלה פיהו מלא
כלומ' שהוא מבטיח האנשים באלות ובטיבעות עד
יגורס בחרמו ויאספס למכמתו וזהו דרך אחד ממה
טיחטא בלטיין עוד יחטא באופן אחר שהוא מרמה
בלטינו בתכלית מה טיאפטיר אמנס יספר דרך תחבו
תחבולה באופן לא ידגיטיו האנשים בו וזה מה שריצה
במרמו ותוך והוא דרך טיע אכ' אמ' ותח' לטינו עמל
ואון רל טילפעמי מתחיל לדבר ומכחיש הקצת ממנו
תחת לטינו אם טידו טיס למו פיו וטותק אם טיאומר
טאינו ריצה לסיים מה טיהתחיל וזהו יותר רע מכל
מפע טמפליג החסד בלב הטומעיס ויטוער בו מן ה
המרירות והרוע יותר ממה טיהיה אם יאמרנו בפרסו
רצוה מסכים זה היפוי עם ההעלמה ויברל ממנה טיה
טההעלמה היא קודס כמי טיאמר איע ריצה לספר
מה טיבך מן המומי והמעטי המגועס כמו טיהמטילנו
למעלה והנפסק הוא מתחיל לדבר ואחר כך מפסיק
במדרגה מי טיאמ' אתה ארס כך וכך איע ריצה לומר
יותר והמטיל בזה אם תמתק בפיו רעה יכחידנה תחת
לטינו רל טימתק הספ' הרע והטלת המומי בבט ארס
ואכ' יכחידנה תחת לטינו ואמ' טאינו ריצה לגמור
ולסיים רבריו ויבוקט' עעענו בבינוע ולפעמיס בטפל

פרק לו פרק הכלל

הכלל הוא העולה מן המאמ' והמתחייב ממנו
והמטיל מה שאמ' הש' ית' ליהוטיע מן היעור הטוב על
פבוט הארץ אם יטימור לעשות את חקי הלקים ואת
תורותיו ואמ' שלא יתייבב איש לפעך כו' רק חוק ואמץ
מאר לטימור ולעשות כו' לא ימוט ספר התורה כו'
ואמ' בתכלית הלא יכויתוך חוק ואמץ אל תערוץ ואל
תחת וזה הוא הכלל מכל זה הספור כלומ' העולה מכל
מה שאע יכויתוך המיכות ואתה חוק ואמץ לטימור
וימטך לך מזה על יכר הגמול שלא תערוץ ולא תחת
ואהיה עמך בכל אשר תלך והמטילים על זה הדבה
ויבוקש עענו על הרוב בבינוע ובטיפל

פרק לו פרק ההיכעה

וכאמ' אחר מעטירה יפוייס טהס גם כן
בתבו' והס מסכימיס עם הראשוני מזה היכר ומתחלפי'
למה טיהנוכרי' הס לפי הוראת התבות על דרך פטיט
אמנס אלו העטירה התבות באו דרך מטיל העברה או
דמיון ונתחיל מן התמורה וכאמר

פרק לח פרק התמורה

התמורה היא מאמ' באו בו תיבה או תבות
מוטאלות או לקיחות דרך העברה והמטיל
טיאגה לו כלביא וינהוס עלי כנהמת יס יהמו ככלב
ויסונובו עיר וזולתס רבי' ויבוקש עענו בנטיא ובבינוע

פרק לט' פרק הכנרי

הכנרי הוא מאמי' כונה בו אדם מה בוולת
הטס המיוחד לו על יד האיבה או דבר מה וולת זה
והמטל הדאיתס בן המדינת הזה בן נעות המדרות
קרבן הנה בע ערננה ורע מנאק ותונה בן אדם יכופה
נתתיך והנהג מנהגס וזה היפוי נאות בכל סוגי הספ
הספוריס ובכל חלקי המאמר ויבקש עענו על הרוב
בבינוע ובטפל

מ' פרק המכנה

המכנה היא מאמר
יקרא בו טס דבר לאי זה תואר פעמי או
חיינוע קרה לעשן ההוא והיא על פעס רבי' אם סנקרא
דבר מה נמיא על טס מי טהמיציאו בראסונה והמס'
ויקרא לה נבח בטמו ויקרא טס העיר כסס בנו חנוך
אס טיקרא הממיציאו בטס תרבר אטור המיציאו כמו ט
סנקרא טלמה המלך קהלת על טס הספר ההוא
טהמיציאו אס טיקרא בעל הכלי כסס הכלי כמו רקט
רקטיות נערים תרטינה רל בעלי הקטיות וכך לפי
דעתי ויבואו פתחי נדיבים רל בעלי החרבות וקרא
נדיבי' טהיו אנטי' חטובי' אטור מעולם אנטי' הטס
והוא כמו פתחי נדיבים על דרך חלוע טקופיס אס
טיקרא העלול בטס העלה כמו והלילו טירות היכל
טיהריון בו פועלי הטיר אס טיקרא העלה בט' העלול
כמו ואור החמה יהיה טבעתיס למה טהיא עלת החו'

קרא אותה חמה אם שינקר המזקן בטיס המקומס והמטי
 חט חטאה ירושלים רל היוטיבוס בה וכן ויאמר מיכרי
 אנוסה מפע בפ יטריל כו' אם שייקרא המקומס . בטיס
 המקומס כמו נעלה ביהודה ונקייכנה וטאר מה שינמיס
 בל שוננו מאופי' זה ההתחלפות בארנו בלבנת הספי
 פרק ב' משיער השימות ויתחלה זה מהכני' למה שיהוא
 על יצר הטבח והגנות אשר אין העען כן במכנה
 ויבוקטי עענס בבנינו' ובטישל

פרק מא' פרק האריכות

האריכות הוא מאמ' יבואו בו רברים רבים על
 יצר היכות אשר אין בהס הכרח להבנת העען
 האטי' והנה נטי' ידי עליך ואתנך ביד שינאותיך בנות
 פלטיס הנכלמות מדרכך ומה ולהבנת העען היה
 מס' זיק שייאמר ונתתיך ביד פלטי' וכן ואתה בן ארס
 הנבא והך כף אל כף ותכשל חרב שליטית' חרב
 חללים היא חרב חלל הגדול החודרת להס והיה מס' פ
 מס' זיק שייאמר ותכשל חרב שליטית' למען למוג לב
 והרבה המכט' חללים וכל ספרי הנבואה מלאים מזה הי
 היפוי אשר יבאו בהס רברים רבים מתחלפים על יצר
 ההחבה להפליג היכות והגדל המאמ' ויבוקטי עענו
 בנטיא ובבנינו' על הרוב

פרק סב' פרק הבלבול

הבלבול הוא מאמר יבאו בו

בו דברי' בכלבול בחלוקה הסדר הרגיל וזה על טע פטס
אס בהפוך החלקים אס בהתמיצעות תיבות בין טע
עעטס הראויס להיות יחד מטיל הא' במותיך כחטאת
כמו כחטאת במותיך וכן כאכל קט' לטון אט' כמו
כאכל לטון אט' קט' מטיל הב' בהוטע לי יזעקו לזי
ידענוך יטריל טיהריכון בו לי יזעקו יטריל לזי ידענוך
והתמיצעו בין יזעקו ויטריל טיתי תיבות רל אלקי ידע
ידענוך וזה ההתמיצעות ראוי טיעטה באופן יטאר ה
מהמאמר מבראר עם מה טברו מהיחנות ויבוקט עענו
על הרוב בבינוע יותר

פרק מג' פרק הגוזמא

הגוזמא הוא מאמר מגדיל הדבר יותר מן
הראוי על צד ההפלגה והמטיל עריס ביצורות וגדולו'
בטימים חוצבי מרוס קברו חוקק' בשלע מטיכך לו
בערך גן אלקים היית כל אבן יקרה מסכתך אורס פט
פטרה ויהלוס וכו' ולפעמים בא עם הערכה ודמיון
והמטיל כל עץ בגן אלקים לא דמו אר סעפותיו וזה
הרבה מטיסופר ויבוק עענו בנטוא ובבינוע ובטפל

פרק מד' פרק ההמרה

ההמרה היא מאמ' כאטור נבין הכל מן החלק
או ל:שך הדביס מן היחיד או להשך מטיל הראשון
פרטה ציון בידיה אין מנחלה ממה טאמר ביציון
אבין טכך היה העען בכל ערי יהודה

וכן ותאמר יסיון עזוב יי וי טכחע לקח הנה החלק
תמורת הכל מטיל השטע וכל הארץ באו מיצרים אבין
טוה המאמ' יסודק בחלק מן הארץ לבר מטיל הג' ואיש
רא יעלה עמך גם איש אל ירא בכל ההר הריסון בזה
כל אי ואיש וכן ויעבור יפתח אל בע עמו להלחם בס
יובן מזה כל העם אשר ברגלו מטיל הר ויקבר בערי
הגלעד רל אחת מהערים וכן ויונה ירר אל ירתי הס
הס שינה ויש לב ויררם כלום אחר מן הירכתיס ויבוקט
עענו על הרוב בבינוע ובטיפל

פרק מה' הבלתי מורגל

הבלתי מורגל הוא מאמ' באשר תמיכאנה
תיבות בלתי מורגלות קרובות לעען או דומות לו
והמטיל יוואיס את הקולות רל טומעים וכן מרחוק
יריח מלחמה רל מרגיש וכן ומציק האור וטוב לעיני
הריסון במתוק סהוא נאות ויבוקט עענו בבינוע וב
ובטיפל

פרק מו' פרוק ההתיחסות

ההתיחסות הוא מאמ' ילקחו בו קצת דברים
דרך מטיל וב העברה מיצר הרעות מה נמצא ביעהס א
אשר למענה תעשה כהוגן והמטיל ישושוך מדבר ויכ
ויסיה ותגל ערבה כחביצות המטוט הוא עען מיוחס
ל הארס וכלקח הנה על דרך דמיון טהויכאת הפרחים
מורה על טוב גדול במדבר ויכיה כמו טהמטוט מור
מורה על טוב הארס

וכן כל הבטוח חיזיר וכל חסרו כיצוץ הסדרה. הבטוח ה
הכלה במהרה המטיילו לחיזיר ולכיוץ הסדרה שהן נפ
נפסדי לשינתן ולפעמים יכוננו בו הקצור כמו ואתה
בערתם הכרם גזלת העע בבתיכם המכוון בבעור ה
הכרם טעטו אותו העע נקי מנכסיו כמו שלא נטיאר
דבר בכרם אחר טבערו אותו והנה בזה הלשון הוא
מקצר לפעמים כיוון בו נקיות הלשון כמו וידע אדם
את חוה אשתו תטחן לאחר אשתי ספר ענן התטימי
בנקיות לפעמים ידבר בו הגרלת הדבר כמו הוי מו
מוטכי העון בחבלי השוא ובעבותות העגלה חטאה
לפעמים המכוון בו המעטת הדבר כמו תהרו חטט
תלרו קט אפרים הועה רוח ורודף קדים ולפעמים
יכוננו בו היחיות לבר כמו טמים חסך לאור אור
לחסך טמים מר למתוק ומתוק למר וראוי טיעטה זה
היפוי בתבונה ודעת באופן יראה בו ההרמות מיוולת
זרות ואמר הפילוסוף בג' מההליכה שאין ראוי למליץ
טיטיס מאמריו כלם במלות מסוג אחד עד טייהיו כלם
מוטאלות נכריות או מפרסמות אבל ראוי טיערב זה
בזה כי בזה יהיה המאמ' חזק רמיון לפי שכאשר יביאם
מסוג אחד ולא היה בהם דבר נכרי לא יקנה בזה יתו'
ולא פליאה מעעה הנפט ויבקוש ענן זה היפוי בנטוא
ובבינוע ובטפול

פרק מ' פירוק ההשאלה

ההשאלה לפי המכוון בה הנה הוא מאמ' אשר
הכונה בו וזולת מה שתוריינה עליו התבות והתחלה מן
ההתיחסות טההתיחסות הוא בערך קצת התבות וה
וההסילה הוא בערך כל המאמ' ותבא אם על יצר ההר
ההרמות אם על יצר ההגדלה או ההמעשה אם על יצר
ההפך מסול הדאטון כרם היה לירידי בקדן בן סמן
ויעזקהו ויסקלהו ויטעהו טורק כו' שהוא מדמה עטן
יטיל לזה הכרם כמו טהתבאר בסוף המאמר וכך
כופיו עוריס כלם לא ידעו כלבים אלמים לא יוכלו
לנבוח הזוים טוכבים אוהבי לנוס והכלבים עזי נפש
לא ידעו טבעה דמה עטן נביאי הטיקד לכלבים הטיו
הטומדיס היטאן טהם יטעם עד לא תטלס בהס הטימי
הסמירה המכוונת בט והמטיל על יצר ההגדלה מה ט
טנא ביחוקל ואחותך הגדולה טומרון היא ובנותיה
היוטבת על טמאלך ואחתך הקטנה טמך היוטבת מ
מיטינך טדוס ובנותיה הנה להגדיל עון יהודה וחט
וחטאתו דמה כאלו היה אחותו טומרון וטדוס והמט'
על יצר ההפ' הנה חכם אתה מדעיל כל טתוס לא טממוך
המכוון בזה חלוף מה טיראה ממנו והוא טיהיה סכל
הרבה בערך אל דעיל וכבר דברנו מהיטחות הנופל
בתבות דבר מספיק וראוי לנו לדבר ביחיו הנמיטאים
בספוריס כפי יכולתנו ונתחיל מן החלק ונאמר

פֶּרֶק מִחֻמְשֵׁי הַמִּפְקָד

הַמִּפְקָד הוּא מֵאֵם כְּאִשֵּׁר הַתְּבֵאֵר חֲלוּקֹת
הַמִּטְמָרֹת וְהַפְקָדוֹת הַרְאוּיֹת לְאִישׁ וְאִישׁ כְּפִי מַעַל
מֵעֲלָתוֹ וְהוּא יַעֲטֶה בְּרַבְרִים וּבַעֲרָךְ אֶל פְּרִטֵי מִיּוֹחַד
וְהַמִּטְל מִמֶּה טָאֵם יִטְעִיָּהוּ בַּפְרִטִית הֵן לְיִצְרָק יִמְלֹךְ מִ
מֶלֶךְ וְזֶה כִּי בַתְּחִלָּה בָּאָר מִה הַרְאוּי לְמֶלֶךְ טֵהוּא הַגְּדוֹ
בְּאֵמָה הֵהִיָּא טֵימְלֹךְ עֲלֶיהָ וְלִזְה יִצְרָךְ טֵיִהִיָּה
גְּדוֹל הַמַּעֲלָה וְהַרְטִיבֹת אַחַר טֵיִהֲפִחִיתוֹת וְהַתְּכֹנֹת
הַרְעוֹת בּוֹ מִזִּיקוֹת מֵאֵר בְּהִיּוֹת בַּמְדַּרְגָּה מִן הַיִּכְלָת
לְעֲטוֹת בַּעַס כְּטוֹב בַּעֲיָעוֹ לִכֵּן יַחַס לְמֶלֶךְ הַיִּצְרָק וְאֵם
לְיִצְרָק יִמְלֹךְ מֶלֶךְ וְרָאוּי טֵתַרְע לְהַבְנִת זֶה הַעַע טֵיִהֲכַר
טֵיִהֲכַר הוּא הַפֶּךְ הַרְטִיעַ וְהַיִּצְרָק בַּסֵּתֵם הִיָּא תְּכֹנָה
תְּסַדְרָנָה מִמֶּנָּה כֹּל הַפְּעֻלוֹת הַמְדוּתוֹת כְּפִי מִה טֵרְאוּי
בַּמְדָּה מְדָה כִּלּוֹ תֵאֵם טֵיִסוּרֵר מִמֶּנָּה הַנְּרִיבֹת
וְהַגְּבוּרָה וְהַפְּרִיטוֹת וְזוֹלָתֵם טֵיִהֵם אֲמִיִּעִיּוֹת בֵּין
הַקִּצּוֹת וְהַרְטִיעַ בַּסֵּתֵם הַפֶּךְ זֶה וְהַמִּטְפֵּט הוּא בַּעֲרָךְ
אֶל הַרְבְּרִים אֲטֵר יִפּוֹל לְמַעַנֵּס הַרִיב בֵּין אֲרֵס לְחֲבָרוֹ
וְהוּא רִיכּוֹן קִיִּים וּמֵתֵמִיד בַּטּוֹפֵט לְתַת לְכֹל אַחַד מִבַּעַ
מִבְּעֲלֵי הַרִיב כְּפִי מִה טֵיִחִיִּיבֵהוּ הַרִיךְ וְהֵנָּה מַפְעֵ טֵמ
טֵיִהֲמֶלֶךְ הוּא יוֹתֵר מַעֲוֹלָה כְּמוֹ טָאֵם וְהַטְרִים הֵם קֵר
קְדוּבִים אֲלִיו בַּמְדַּרְגָּה הַיּוֹטִיבִי רֵאטוֹנָה בַּמֶּלֶךְ וְהִיָּה
הַכְּרַח הַחֲטִיבֹת וְהַמַּעֲלוֹר כְּפִי מְדַרְגַת הַאֲנִטִים חֲרִיב
בַּהֲכַרַח טֵיִהֲמֶלֶךְ רָאוּי טֵיִהִיָּה יוֹתֵר טֵלֵס וְלִזְה יַחַס לּוֹ

לו היצחק שיהוא הטלמות אשר בתכלית כמו שבארנו
ויתם לטריס מה שיהוא למטה ממנו והוא המטיפט
והוא המספיק ואם תמיאנה להם מדות מה בלתי א
אמיציות לא יזיקו כמו אם היה נמיא זה הדבר במלך
כי אם יבא הזקמה מן הטריס יותר פחיתות מיצר קצת
מדותיה גבוה מעל גבוה שומר ואפטר שיתקן
המענות על ידי המלך ואפטר שיתהיה למד ולטריס
בלתי נוספת כמו שיחטיבו קצת המפרטיס ויהיה טעו
הפסוק כן הן המלך מן הראוי לו שיימלך ליצחק רל
טיהיה יצחק בכל הדברים וזה מה שראוי למלך
מה שמספיק לטריס הוא שישורו לעשות מטיפט לכל
אחד מבעלי הריב ואחר שבאר מן המשמרות מה
הוא הראוי למלך ולטריס ירד בהדרגה אל האנטיס
החשובים גדולי הארץ וקרא אותם איש כמו איש אתה
ואין כמוך בישראל כלם אנטיס ראטי לפי ישראל המה
ואמ' והיה איש רל כל אחד מנכברי הארץ במחבא רוח
כלומר טזה יצר משלמות הנהגת המדינה שיהיו בהם
גומלי חסדים ונדויבי עמים עד יהיו העטירי' למחסה
ולמסתור לעמים האביועס ולא יחוסו על יצרורות כס
כספיהם ואם בהרבה מן הדברים יחטאו הנה עליהם
המלך והטריס ישירו ארחות עקלקלות ויסקלו מכלת
ההנהגות מאבן אמנס מן ההכרח ליטוב העיר ולט
ולטוב הכולל שיתהיה להם תכונת הנדיבות והגמילות

חסד כי זה דבר בלתי נופל במצות המלך והשרי להיות
כל איש טורח בביתו ובקטעו בבית ובטרה ולזה אמר
טיהיה זה האיש מיצר טבעו בערך אל יוטיביה קצרי יד
במקום יוכל אדם להחבא בו משע הרוח ובסתור יוכל
תחתיו מזרס מים רבים ולהספיק להם מה טייכטורך עד
לא ידעבו ולא יכמאו ויהיו כפלגי מים טייטיבו נפטי ה
ההולכים בימות וארץ טוואה ומטוואה ויהיה להם כיכל
סלע כבר בארץ עיפה יומס הטימס לא יכס ושלט
ורבע העען בתבות מתחלפות למען יחייבו הערה נפ
נפלאה בלבות האנטי והוא מן הדרכים ההלטיי ואחר
זה ירד גכ בהדרגה ל דלת עם הארץ ואמ' ולא תטיעני
עיע רואים ואזע טומעים תקטבנה כלומר טההכרח ב
בערכס טיהיו להם עיעס לראות יראו ויקחו מוס' ואזעס
לשמוע לקול המלך והשרים ונכברי הארץ ויהיו כפופי
תחתיהם לטימור ולעטות ככל אשר יצוה אליה ובלעד'
לא ידימו את ראטיס ואת רגלם למען לא יפלו ברטית הפ
הפטיעים וחוייב להם מן העונטי כפי הדבר אשר יחטאו
עליו אחר כך ירד מדרגה אחרת ל הנמהידס אשר בח
בפחותם וסכלותם חטאו חטאה גדולה ואמ' טייתחייב
בערכס טילבס יבינו לרעת וטייטובו מדרכס היעה ולא
ילכו עוד אחרי ערירות לבס יחזיקו במוסר ולא ירפוהו
ויענדהו עטרות להם ויחרטו תכונה בלבס עד לא
יתחייב ממנה ללכת בררכי רטיע ואס היה החטא ברבור

ומיכר מה שהלעיגו באנטיים או דברו חרה הגיע עליהם
העונתי הראוי הוא מבואר שההכרח אליהם שייסכימו
למהר לדבר יחזות דל דברים יערבו לנפשות ותהיינה
אזעהם קטובות ועלגים מוריס על עשן ארד
כמו כבש כשב וזולתם והנה ספר כל מדרגות
אנטי המדינה דל המלך והשירים נכבדי הארץ דלת עה
הארץ והחטאים כי בכל דור ודור לא תניח המדינה
שלא יהיה בתוסה פטיע וחטאת ונתן לכל מדרגה חקה
ומשמרתה וזה משל מה שנעשה מזה היפוי בדברים
אמנם משל מה בערך אל פרטי מיוחד דל היאך תהיינה
משמרות האנטיים בערכו ובאי זו חזקה יחזיקוהו הוא
מה שאמ' אחר כן לא יקרא עוד לכבל נדיב דל סדאוי
להחזיק בכל אדם לפי מה שיהוא פן תחנף הארץ אם יע
יעשה זולת זה וזה היסוד לפי דעתנו בזאת הפרשה שיה
טיהנביא יעורר על הדברים הראויים להנהגת כל מדינ'
ומדינה ככתבה ועם ועם כלטונר אמנם טיהוא כוון ב
בזה בעבור יטיל וסמך אותה לעשן מלך אטור כי סב'
ההיכלה ליטיל מידו היתה בעבור זה למה טיהמלך
והשירים והגדולים ויתר העם היו במדרגה מן השל
השלמו עד שנעשה בעבורם הנס הגדול ההוא ממפלות
מלך אטור עם תעצומו אטור כמוהו לא נהיה מימים
רבים והנרצה בכילי ונדיב נבל ושיע והמזכון בפסוק
כבר פרשתיהו למעלה וזה היפוי הוא מעולה מאד בהר

בהררכת הדברים המריעים

פרק מט' פרק התוכחה

התוכחה היא מאמ' יבואו בו תופחות ראויות
מיצר האהבה לא מיצר איבה או לעג והיא נחלקת לשע
חלקי' למה שממנה עיומה ממנה קלה ואמ' שהתוכח'
בזה המקום היא הנעטית מן הארס בערך למי' סגדול
הימנ' מסול הא' התוכחה טעמיה יואב אל דוד בעעך
אבטלו' שאמ' הובטות היום את פע כל עבדיך הממלטי'
את נפטיך היום ואת נפטי בעך ובנותיך ונפטי נטיך ונפ'
ונפטי פלגטיך לאהבה את סונאיך ולטנא את אוהביך
כי הגדת היום אין לך טריס ועבדים כי ידעתי היום כי
לו אבטלוס חי וכלנו היו' מתים כי אז יסר בעיעך
ועתה קום נא ודבר על לב עבדיך כי ב' נשבעתי כי
איןך יוצא אס ילין איש אתך הלילה ורעה לך ואת מכל
הרעה אשר באה עליך מנעורך וער עתה והנה באו
בזאת התוכחה רברים המכעיסים אשר בתכלית והכינר
לזה המלייכים בספריהם תעלה ורפואה לטיכך חמתם ב
בזכור מעלתם חמתם ותבונתם וטאר מה שייצטרך
להטיב חרב ההמון אל תערה מסול הב' מעעך טאור
ברדפו אחריו בפעמים ואמ' לו בראשונה למה תטימע
את דברי ארס לאמר הנה דוד מבקש רעתך הנה היום
הזה ראו עיעך כו' ואבי ראה גס ראה את כנה מעילך
בידי כו' ויפוט יי' ביער וביעך ונקמע יי' ממך וידי לא

לא יהיה בך כאשר יאמ' מטל הקרמוע מרטיעי יכא רטיע
וידי לא יהיה בך אחרי מי יכא מלך יטדיל אחרי מי את'
רודף אחרי כלב מת אחרי פרעוש אחר והיה י' לדיין
וטפט ביע וביעך וירא וירב את ריבי ויטפטע מידך זו
תקרא תוכחה קלה אמנס מה שאמ' לו בפעס הטעת היה
בה מן הקלות יותר

פרק נ' פרק ההכנעה ההכנעה הוא מאמר

כאשר נפחית מן הטוב אשר נמכא בנו או במ
במטפחתנו או בסד' ל' מטמעתנו בין סיהיה טבעי אי
נקנה לברוח מההתנשאות והמטל ממה טיהטיב טאור
ל' טמויל באמרו למי כל חמדת יטדיל הלא לך ולבית אב
אביך טיהפחית מטפחתו וטכטו ואמ' הלא בן ימיע אנכי
מקטע טבטי יטדיל ומטפחתי היעעדה מכל מטפחות
טבטי בנימי ולמה רברת אלי כרבר הזה וכן מה טיהטי'
רוד ל' טאור בריכותו ליתן לו בתו לאטיה ואמ' מי אנכי
ומי חיי מטפחת אבי ביטדיל כי אהיה חתן למלך וכן
הטייב אכ' לעברי טאור הנקלה בעיעכס התחתן במלך
ואנכי אי רש' ונקלה וכן מה שאמ' רוד ל' טאור אחרי מי
יכא מלך יטדיל אחרי מי אתה רודף אחרי כלב מת אחרי
פרעוש אחר וכן מה שאמרה אביגיל לרוד אל נא יטית
ארע אל לבו אל איש הבליעל הזה אל נבל כי כטמו כן
הוא וכו' ואמרה אכ' יהי כנבל אויבין והמבצטי' אל ארע
רעה וזה היפוי רב התועלות להנצל מן הקנאה והאבה א

אוהב שלום ורודף שלום ויבוקש עענו בשפלה יותר

פרק נא פרקה התבוננות

ההתבוננות הוא מאמר כולל באופן יסודי וברור

מה שאפשר שימשך בעתיד מאשר עליו העצה והמשל
ממה שאמר פרעה הנה עם בע ישראל רב ועצים ממנו
הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונ
וכוסף גם הוא על טונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ
וכן אמרו שרי פלשתים אל אחיש מעען דוד השב את
האיש ויטב אל מקומו אשר הפקדתו שם ולא ירד עמנו
למלחמה ולא יהיה לנו לטטן במלחמה ובמה יתריסה
זה אל ארעו הלא בראשי האנטים ההם וכן מה שאמר
יהודה אל יוסף ועתה בבאי אל עברך אבי והנער איננו
אתנו ונפשו קשורה בנפשו והיה כראותו כי אין הנער
ומת והורידו עבדיך את טיבת עברך אבינו ביגון שאלה
כי עברך ערב את הנער מעס אבי לאמר אם לא אביאנו
אליך וחיאתי לאבי כל הימים כן מה שאמר משה
לה בעען המרגלים ושמעו מיכרים כי העלית בכוחך את
העם הזה מקרבנו ואמרו אל יטבי הארץ הזאת כן
והמתה את העם הזה כאיש אחד ואמרו הגרים אשר
שמעו את שמעך לאמר מבלתי יכולת להביא את העם
הזה אל הארץ אשר נטבעת להם ויטחטסו במדבר ועתה
יגדל נא כח כן וכן מה שכתבו רחום בעל טעם
ושימטי ספרה לאחת חטיבות מלכא כען ידוע ליהויז למ

למלכא די הן קריתא דך תתבני וטורייא ישתכללון
מנרא בלו והלך לא ינתנון ואפתוס מלכא תהנויך
ובסוף העטן מהודעין אנחנא למלכא די הן קריתא
דך תתבני וטורייא ישתכללון לקבל דנא חלק בעבר
נהרא לא איתו לך וזה היפוי אפטיה לו טיעורר כעס
גדול או רחמנות בהגידו מה שאפטיה סימטך בקמור
ובלסון ברור ויבוקט עענו בטיפל יותר

ברק נב' פתק החלוק

החלוק הוא מאמר יחלק בו הרבה אל חלקים
ירועים עם באור כל אחר מהם והמטל במלכים
מיטע המיטורעים טיהיו פתח השער שאמר מה אנחנו
יורבים פה עד מתנו אם אמרנו נבא בעיר והרעב בע
בעיר ומתנו סם ואם יטבנו פה ומתנו ועתה לכו
ונפלה אל מחנה ארם אם יחיונו נחיה ואם ימיתונו
ומתנו והנה בארו המיתה מיצר הרעב ואם היה זה
בעיר כל טיכך אם יטבו פתח השער וכך לכו נא
ונרכחה יאמר יי אם יהיו חטאיכם כטע' כטלג' ילבינו
ואם יאדימו כתרלע כיצמר יהיו אם תאבו ושימעתם
טוב הארץ תאכלו ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו כי
פי יי רבר והנה באר כל החלקים טיהבוא מיצר טיהט'
ית יערס אטור אין חליפות לו ובזה יברל מן החלוק
טיהוא אחר מחלקי המאמר ויבוקט עענו בטיפל
יותר

פרק נג' פרק המאסף

המאסף הוא מאמ' כאשרי הדברים המפורדים
והמפורדים בספור ארוך יהיו נכללים יחד יתלכרו ולא
יתפרדו והמטיל ממה שישיהו ישיהו שיכמעט כל מה
סדר מעונות ישראל ומפטיעיהם לכל חטאתם כלל
אותם בפסוק אחד ואמר הוי גוי חוטא עם כבר עון כו'
וכן כל הנאמר מהטורים בארוכה קבצם בפסוק אחד
ואמר טריך סודרים וחברי גנבי' כלו אוהב טוחד מרוד'
שלמועם יתום לא ישפוטו וריב אלמנה לא יבא אליהם
וכן מה שאמ' מיכה על הרע כפיס להטיב הטר טיאל
והטופט בשלום והגרור דובר הוות נפשו ויעבתיה
וזה היפוי גדול הסכנה לעורר הטומעים אל
הכעס והזיקה הגדו והוא טוב בכל סוגי הדבר ובחלק
המאמ' וביתר הראיות הסברתיות ויבוקש עענו בנטא
בבינוע יותר

פרק נד' פרק היצחות

היצחות הוא מאמר כאשר עען אחד יאמר
באופעיס מתחלפיס וזה נמיכא ממנו בישיעיה הרבה
המטי' נדרשתי ללא טיאלו נמיכאתי ללא בקטוע אמרתי
הנני הנני אל גוי לא קודא בטימי פרשתי ידי כל היום
אל עם סודר כו' וכן פחדו ביסיון חטאים רערה אחזה
חנפים מי יגור לנו אש אוכלה מי יגור לנו מוקדי עולם
וכן ביחוקל' ב' אמך את גועלת אשה ובעה

ואחות אחותך את אשר געלו אנשיהם ובעהם אמך
חתית ואביך אמורי וזה היפוי בערך ל הפתרו הוא
כיחם הכל ל החלק למה טוה בערך ל במאמרי והפתר
והפתרו בער ל התבות ויען בזה היפוי מן היחרו אשר
בתכלי נקר יחרו סתם ויבוק עענו בנש ובבינוע יותר
פדק נה פדק העכבה העכבה הוא

מאמ' כאשר נתעכב על דבר אחד קיים ומך
רב אשר כל כח המאמ' סובב עליו וכפילהו ונסנהו
פעמים רבות עד תטלוס הספור וטוליון מתנצל
לבלתי הביאו מסל לזה היפוי כי קטה להביאו מלטונס
ואע אביא לך בזה כמה מטלים נכברים ויקדים מדברי
הנביאים הקרוטים טיהם היו המליכים המפלגים
וראטונה ממה טאמר הט' לירמיהו וכי יטאלך העס הז
הזה או הנביא או כהן לאמר מה מטא יי ואמרת להם
את מה מטא ונטטתי אתכם נאם יי והנה כל זה המאמ'
עד תטלרמו סובב את מטא יי והוא הנסנה פעמים רב
רבות ובאו ברגס כן דברים נכפלים מקצתם בעיכמס
ומקצתם במלות טונות כאשר יתבאר למתבונן בזה
המאמר ונמסך זה המאמר עד יען אמרתם הדבר הזה
מטא יי ואטלח אליכם לאמר לא תאמרו מטא יי
עור ביחזקאל ואתה בן ארס טיים פעך אל בנו עמך כו'
ואח' כן אמר הוי למתפרות כסתות על כל איכילי ידים
ועושות המס'חות על ראש כל קומה ליכרדר נפשות

נפשות הנפשות תיכודרנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה
והנה כל זה המאמר כנוי על ענין הנפשות והעמידה
הנה וזה נטינה פעמים רבות עד אשר אתם מיכודרות
נפטיים לפורחות עוד ביחזקל בן ארס ארץ כי תחטא
לי למעורל מעל ונטיית ידי עליה וטיברתי לה מטה לחם
כר' ואכ' אמ' והיו שלטת האנטיים האלה בתוכ' נח רעיל
ואיוב המה ביצדקתם יניצלו נפטים נאום יי' לתי' והנה
ענין זה המאמר טיתמנע להם ההיכלה מן הענטיים ההם
ואפי' יהיו בתוכם היצדקיים הנזכ' ועל זה סובב כל המ
המאמר וזה מה טינטינה פעמים רבות עד סופן ונטינת
הכרת הארץ וטוממותה בעונטיים מתחלפים עוד
ביחזקל ואחותך הגדולה טומרון היא ובנחמיה היושבת
היושבת על טימילך ואחותך הקטנה ממך היושבת מי
מימינך סרוס ובנותיה והנה כל זה המאמר נבנה על
טיגדלה חטאתם מחטאת טומרון וסרוס והם הנכפלים
והנטיעם עד סוף המאמר ובהם העמידה תמיד וקצת
דברים גם כן נטיעם במלות טונות כאשר יתבאר למ
למעייין בהם וכאשר יכונן זה היפוי במליץ באופן
נאות יהיה בו מן הערת הרבבות והמטיכתם אל אשר
יחפיכהו טיעור רב ויברקטי עענר בנטיא בבינרע וטיפל
פ' ק' נר' פ' ק' ההגדה

ההגדה היא מאמר באשר יביא המגיד אחד
טעם או שלטה מדברים כל

וכל אחר כפי מה שיאות לו ההגדה והמשיל מטלמה
המולך בספר מטלי אשר יביא החכמה והתבונה מע
מעוררות האנשים אל השיגת הידיעות ההערה אשר
בתכלית ואמר הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה
בראשי מרומים עלי דרך בית נתיבות ניכבה ואמר
שהיא תרוך גם כן ליד טערים ומבא פתחים והנה
העיר בזה על תכונת הקול ההכרחי לפי מדריגת
הספור ולכן אמר תקרא ותתן קולה ותרוך רל
שהיתה נותנת הקול המיוחד לכמו זה הספור
והעיר גם כן על המקומות אשר ראוי לבחור
למי שיחפץ לעורר הלבבות אל הדרכים החשובים וה
הטובים למען עשותו כיום הנה להחיות עם רב
ואמר שבמקומות הקבוצים הגדולים שיש יתנו
יברקו יי במקלהות יברכו את יי והם מה שספר בכאן
רל ראשי מרומים בית נדיבות ויד טערים ומבא פתחי
והנה ראשי מרומים ובית נדיבות הם מקומות
האנשים בכלל ויד טערים ומבא פתחים הם מקומות
בעלי החכמה על דרך אל הסערה אל הזקעס
וכילן ריכה בזה החכמה והבינה להעיר
כל הלבבות פעם ככהן כנקלה כנכבר וזה
מה שאמר אחר כך גם כן אליכס איסיים אקרא וזה
המאמ' טב ל נטיאי הערה אנטיי הטיס וקולי ל בט
אדם המכוון בו יתר העם מקצהו

והנה אמ' לפתאים טיהם חסרי השיכל וערומי המדע
גם מטוללו ההנהגה טיבינו ערמה וטס הערמה יאמ'
על קצן התחבולות המיוחדות ברבר רבר וזה יהיה אם
בפילוסופיא המדינית בחכמת ההלכה ואם בפילוסופי'
העיונית בחכמת ההגוון וזה כי הפתאים הם הנעררי
הידיעה בכל ענין רל אשר להם הסכלות העדרי'
ולו ראוי שיתחילו באחד מן הנוכ' לפי הדרך אשר
יכונו אליו אמנם הכסילים אשר להם הסכלות קעע
רל טיודעים הרבר בחלוף מה טיהוא ראוי טיבינו לב
רל שיתנו בינה וחכמה בלבם עד ידעו הדרך ישכון
אור ולא יבטיחו כעורו קיר ואחר כך אמ' לבעלי הדעת
היוסבים לפע' יי טימעו כי נגידים ארבר ומפתח טיפתי
מטרים רל טיתרבר רבר נפלא הערך מראטית פרי'
ההשגות ראוי לנגידים ולטופטי הארץ ומפתח טיפתי
מטרים רל היוטר אשר במדות וברעות והנה
זה הספור ארוך מאד נמטך עד מטיחקת בתבל ארצו
וטעטועי את בע ארס ונמיטאו בזה המאמר הרבה מן
היפויים ההלכיים אם הפתרון הוא מאמ' טיאמ' ליד
טיערים ומבא פתחים טיהם רבר אחר
היחנות כי טובה חכמה מפעעס וכל חפצים לא יטוו
בה בטרים הרים הטבעו ולפע' גבעות חוללותי אם
המשיל מבלתי נתינת הסבה כלס נכוחים למבי' ויטרי'
למריטאי דעת . אם המשיל עס הסבה קחו מוסרי ואל

כסף ודעת מחרוץ נבחר כי טובה חכמה מפעעם
כו' אם הטובה טוב פריי מחרוץ ומפני ותבואתי מכסף
נבחר אם החזרה גאה וגאו ודרך כו' אם המתרמה
כלם נכוכים למבין ויטדים למויכאי דעת אם ההטובה
יראת יי' שנאת דע גאה וגאון ודרך רע ופי' תהפוכות
שנאתי ואחרי' וזולת ללה והמטיל עוד מזה היפוי חכמו'
בחוץ תרונה ברחובו' תתן קולה בראש הומיות תקרא
בפתחי טעמים וכו' עוד וטומע לי' יסכון בטח וטאנ'
מפחד רעה ויען אין הכונה ממע עתה לבאר ספר
מטילי עזבתי פי' כל הפסוקים למען לא איכא מכונת
הספר והספקתי במה שפרטתי מיכר מה טיהם מטיל לו
לזה היפוי ויבוקט עענו כבינוע ובטפל יותר

פרק כו' פירוק ההתנגדות

ההתנגדות הוא מאמר ימיכא בו ההפוך מיכ'
המאמרי' לא מיכר התבות והמטיל כי בס' ידן עמים
יתן אכל למכבוד המכון במאמ' הא' אינו המכו' כב' כו'
ריכה במאמ' הא' שיהי' ית' ידן עמים בגטמים אם מיכר
העצרים אם מיכר היותם לפעמים גטימי קולה והריכו'
בטיע שיהי' באמינעותם יתן אכל למכביר וזה בבואם
בטיעיר הראוי לורעים בעתו יורה ומלקיט אמנס אין
במאמרים האלה הפוך מיכר התבות ויבוקט עענו
בטפל וכינוע

פרק נח' פרק הערך

הערך הוא כאשר יתבאר הדמות טע דברים
מתחלפי בענין מן הענינים ותעשה לאחר מדי סבות
אם על יצר היצחות אם על יצר הבאור אם לפרסם יותר
אם לטוס הענין לנגד עינינו וכך יעשה באחר מדי פע'
אם מההפך אם מהסלילה אם מהקצור אם מהיחס אם
אחר מאלה הפעם יוחס אל אחת מהסבות הנזכרות
סבת היצחות תלקח מן ההפך והמטיל הכמכת מכהו
הכהו וכו' רל טלא היה עונש ישרל מכלי מדה וטעור
כמו טהיה העונש המגיע לאויביו אדרבה היה הענין
בהפך טענטס היה במדה וטעור כמו טאמ בסאסאה
בטלחה תריבנה והנה היה אפסדי טיאמ' אם לא מפע
היצחות טהטי ית' מגיע העונש לישרל במדה מזולת
טיעריך ענטס אל עונש האויבים וסבת הבאור תלקח
מן השלילה והמטיל כי לא אויב יחרפע ואטיא מטינאי
עלי הגדיל ואסתר ממנו התבאר הדבר מיצר טיכאטיר
אין ראוי טנחוט' אם מטינאנו עלינו הגדיל כן אין ר'
ראוי טנחוט' אם יחרפנו אלא טוה הדבר קטיה לסבור
מאנוט' כערכנו וזה מה טיאמ' אחר כן ואתה אנוט' כפ
כערכי סבת הפרסום יותר תלקח מ' הקצור כמו כעכ
כענבים במדבר מיצאתי את ישראל ככורה בתאנה
בראטייתה טיהוא מאמר יותר קצר ממה טהיה אומר
אע מיצאתי את ישראל במדבר וחטקתי בהם חטק

חטיק נפלא ולא היה כל כך מפירסם אמנם זה הדמיון
מפרסמו פרסום רב למה שיהו דבר נגלה להמון הפלג'
החטיק כענבים במדבר וכככורי התאנים סבת תשומת
העין לנגד עינינו תלקח מההתיחסות והמטיל הנה ב
בטחת על משענת הקנה הריוץ הזה על מיכרס אטור
יסמך איט עליו ובא בכפר ונקבה כן פרעה מלך מיכר'
לכל הבוטחים עליו וראוי שתדע שיתשומת נגד העין
הוא כאטור נביא מה שיהו קודם הדבר ומה שיהו במיכ
במיכאותו ומה שיהו אחר הדבר והנה ימצא כלם בזה
ההתיחסות למה שיהבטחון הוא הדבר הקודם
להשיען וההשיען הוא העען בעצמו ומה שימשך אחר
זה הוא יצער הבא מן הנקיב וכן היה רב טקה מעריך
הבטחון אל פרעה כבטחון על המשיצנת הקנה הריוץ
וכן אמר שיתחייב אליהם מהנזק בואת הכבה כאטור ה
העען בקנה והנה ההזק הוא לפענו ולזה יקרא זה
ההדמות יחס או ההתיחסות למה שייצטרך כאן יחס ג'
דברי כמו שבארנו והנה מה שיצריך למליץ בערכים
האלה שייסדרם באופן נפלא התקון אם על יצר היצחות
אם על יצר הבאור אם לפרסם יותר אם לשום העען
מפרסם לעינינו כאטור התבאר מהמטילים הנז' ויבוקס
עענו בנטיא בבינוע ובטיפל

פרק נט' מהדמיון הדמיון הוא מאמר כאטור
נביא מעשה או דבור על יצר ההדמות עם טס

האיש בעל המעשה או בעל הדבור ההוא וזהו יבדל
מהערך כמן ויעש הישר בעיני יי כדוד אביו וכן כאשר
עשו לי בע עשו כו' ואפסיר בערכו שיבארתך הסבר
בעינימך הכתובו בערך יעשו העטן יותר יח כאשר לא
ילקח מפע דבר אחר כי אם מפע היצחות יותר מפורסם
כאשר יטיב היותר נעלם לברור מבואר כאשר ילקח ה
הרמיו מהעע שיהוא יות נגלה ריטי נגר העיעס כאשר
יפוי סה כל הדברי ברקות שקודס העטן ועס מיציאותו
ואחריו כאשר התבאר ממה שקודס ויבוקט עענו בטיפל
יותר

פ ר ק ס מיצורה היצורה הוא מאמ' כאשר

נעריך תמונה לתמונה מיצר התיחסו והדמו
קרה לטיעהס במראה או בעע מה וזה אשטי שיעטיה אם
על יצר הטבח או על הגנות משיל הא ומראהו כמראה
מלאך הלץ נורא מאר משיל הב' רמיונו כאריה יכסוף
לטרוף ויבוקט עענו בבינוע וטיפל יותר

פ ר ק ס א מהסימן הסימן הוא מאמ' יתואר בו

איש מיהאנטי בסמע ג'פו למען יודע באמיניעו
והמשיל אדמוע עס יפה עיעס וטוב רואי ויאמר יבוא
ל המלך עור בן ליהונתן נכה דגלים וכן ותהי מלחמ'
בגת ויהי איס מרוך ואיכבעת ידיו ואיכבעו דגליו טיש
וטש עטרים ארבע במספר וזה היפוי אם יכוון בו ספר
סמע הגוף בקצור הנה בו מן היופי מה שילא יעלם

ויבוקש עענו בטפל יותר

פ' ק סב' מהתואר התואר הוא מאמ' יתבאר

מן האנשים מיצר מדותיו כמו והאיש קטה
ורע מעללים והוא כלבי וכן הורר טאול גאונך המיית
נבליך כו' ואתה אמרת בלבבך הסמים אעלה ממעל
לכוכבי ל' ארזים כסאי ואטב בהר מועד בירכתי יכפון
אעלה על במתי עב ארמה לעליון תאר בזה המאמר
נבוכד ניצר בגאווה והתנשאות וכן ביחזקל יען גבה
לבך ותאמר ל' אע מוסב ל' קים יטבתי ואמ' אח' כך גבה
לבך ביפיך טחת חכמתך על יפעתך מודיע חרס מלך
ניצר בגאווה וגאון וכן אמ' בפרעה התען הגדול הרובץ
בתוך יאוריו אסר אמר לי יאורי ואע עטיתיע ואמר
אח' כך אמור ל' פרעה מלך מיכיים ואל המונג אל מי דמ
דמית ביפיך עוד אמר יען אסר גבהת בקומה ויתן
יבחרתו אל בין עביתים ורס לבבו בגבהו ואמר בתחלת
עזרא כה אמר מלך שרס כל ממלכות הארץ נתן לי יי
אלהי הסמים תאר אותו בענוה ובמוסר וכן והאיש מ
מטיה ענו מאח מכל הארס אסר על פע הארמה ויבוקש
עענו בנסא בינוט וטפל

פ' ק סג' פ' ק הספור הספור הוא הגרת

דברי מה קרו עז הבאת עוטיי המעטה והזקבלי
מדברי' כל אחד לפי מה טיאות לפי תכונתם כמו הספור
מהמלאכי' עם אברהם ועס לוט וספור יעקב עם עטו

וספור עען המרגלים ועען פילגש בגבעה וזולתם רבי
אשר באו בשאלו ותשובו ותחנות ומאמרי כפי תכונת
המדברים כלו תאמר שבע סדום היו מדברים בגאווה
והתנצחות כמו האחד בא לגור וישפוט שפוט וכו'
ולוט היה מתחנן ומתנפל אל נא אחי תרעו וכו' וזה
המאמר היה נאות לטבע לוט גם כי היה מן הראוי לפי
העען כי במקום האכזריות ועוות המיטפט ראוייה התח
התחנה וכן בעען רבור יעקב והסלוחים היתה ראוייה
התחנה והרבור המוסרי כאשר העען בעברי המלך
בערך אל המלך אמנס עטו היה מדבר בגסות הרוח
כפי מה שהיה נאות לתכונתיו הרעו' אלא שהיה מראו'
אהבה וחבה בדבריו כדרך הישרי' אל אשר יאהבוהו
ובכלל כל הספורים יבאו בהם מעשים ודברי' מסכימים
לטבע העען ולתכונת האנשים אשר נקבו בשמות בס
בספורים ההם וזה העען ראוי שיטמרהו אשר יבדה
מלבו ספורים לא היו ולא נבראו ויבוקש עענו בספר
יותר

פרק סד' מההעברה

ההעברה בזה המקום הוא מאמ' תיורחם בו אחר
הפעלות לאשר תמנע בערכם הפעלה הזיא והמטיל גם
ברושים שמחו לך ארזי לבנון מאז שכבת לא יעלה הכ
הכורת עלינו וכן שאול מתחת רגזה לך לקראת בואך
עורר לך רפאים כל עתודי ארץ הקימו מכסאותם כל מל

מלכי גויים כו' וכן כי אבן מקור תוצק ויכשיל מיצץ יעננה
וכי הוי תחב ליה עבא אנה לו תשיצטי הרגיעי ודמי הר
הרגיעי ודמי וכן ויקאווהו כל עמי ערך אסר בגן אלקים
וכן ידברו אילי גבורי' מ' ע' ש' את עוזריו ידו' סכבו
הערלי' חללי' חרב וזה היצוי נפלא הערך כאשר תאות
ההרחה בלשון ויבוק' ע' ע' בנשא ובפינוש
פרק סה' פירז הנותר הנותר הוא כאשר
ישאר במזשבה רבר לא הושיס במאמר וזה
אס מפע התוספת אס מפע הספק אס מפע הנמטך אס
מפע ההפסקה אס מפע הרמיון מפע התוס' הו' כשיאמ'
יותר ממה שייס' כ'ס' ממנו עס האמת והג' ט'ל' ממה שיאמ'
י' להושיע קח לך א' את ונ' ע'ס' וילד' ונ' ע'ס' עורר אמר
קח לך א' את אהובת ריע ומנאפת נטאר במחשבה ט'זה
אינו כמשיצ' ושי' הוא מ'ל' מס'ל' הב' כא' א'ש' ט'יוב'נ'ר
מהע' רב' מ'תחל'פ' כ'מ' מה מ'ש'א' י' ט'אפ'ט'ר ט'יהיה
מל'ט'ר' מ'ש'א' מ'ר'פ'ר' י'ס' ט'ה'מ'כ'ו'ן' ב'ו' כ'ב'ו'א'ה' ו'א'פ'ט'ר' ג'כ'
ט'יהיה מ'ע'ע'ן' כ'י' ת'ר'א'ה' ת'מ'ר' ט'ו'נ'א'ך' ר'ו'ב'ץ' ת'ח'ת' מ'ש'א'ר'
והנה נלקח בעבור אחר מאלה ונשא'ר' ב'מ'ח'ש'ב'ה' ו'ז'
הס'פ'ק'ר'ל' מ'ה' ה'מ'כ'ו'ן' ב'ו' מ'א'ל'ה' ו'מ'ל' ה'ג' כ'א'ט'ר' י'א'מ'ר'
ה'ר'ב'ר'י' ה'נ'מ' ט'י' ל'ר'ב'ר' מ'ה' ה'ע'ע'ן' כ'ל'ו' י'ט'א' ב'מ'ח'ש'ב' כ'מ'
ט'ב'א' ב'ת'ו'ר'ה' מ'ע'ש'ית' ק'צ'ת' ה'ע'ע'ע'ס' א'ט'ר' א'י'נ'ר' נ'ר'א'ה'
ט'י'ק'ד'ס' א'ל'יה'ס' צ'י'ר'י' כ'א'ט'ר' ה'ע'ע'ן' כ'ן' ב'ש'ר'ט' ו'י'ה'י' ב'י'ו'ס'
ה'ט'מ'יע' ט'נ'א'מ' ו'י'א'מ'ר' א'ל' א'ה'ר'ן' ק'ח' ל'ך' ע'ג'ל' ב'ן' ב'ק'ר'

לחטאת ולא נמיכא טיכטוה על זה משה ויען עשית
כל אלה הדברים נמיכות אל היכורי טיכוה בהם הש' יתב'
ישאר העען כלו במחטבה רל היכורי והמעטיה מטל הר'
ממה טיכמי למעלה בנפס' שיטיאר דבר גרול במחטבה
מהספקת המאמ' מטל החמישי כאטי ילקח הדמיון
מבלתי הדבר אטי ידומה כמו טיכאמ' ביחוק'ל בנבואת
יכור ואכרך כרוב הסוכך מתוך אבע אט וזהו הדמיון
טיכמה בו חרס מלך יכור לכן ישאר במחטבה הדבר
כלו הדמיון והדבר אטי נרמה וכלו אמ' ואכרך חירס
טיכמה לכרוב ממטיח הסוכך מתוך אבע אט וזה
בוה היפוי מן הערבות ולפעמים מן הנאות בהודמך
מי טיאות לו לדבר בוה האופך וביחוק' עענו בנטא
בינוע וטיפל

פרק סו' פרק המספיק

המספיק הוא מאמ' איך בו יתר או פחות ממה
טיכריך כמו בע יתר גומר ומגוג ומדי ריון ותובל ומש
ומסך ותירס וכן ובע גומר אטיכנו וריפת ותוגרמה
וזה הרבה וראוי לעשות כטילא ניכטריך לה
להאריך או טיאיך לנו פנאי ואס היתה ההרחבה בלטון
תועלת ריבוק' עענו בטיפל

פרק סו' פרק נגד העין

נגד העין הוא מאמ' מטיס העען לנגד עיכנו
וזה בספרו מה טהיה קורס העען ועס מיכאותו ואחריו

באופן והמשל מסירת האזינו שהיא מספרת בלשון
יח עען ישרל כלו והתחיל מאז מקדמי ארץ והולר מ
מגדת ומספרת הדברים בכל דור ודור עד סוף הגלות
ואמ' הרענו גרים עמו כי דס עבדיו יקום כו' וכן סירת
דבורה תטית לנגד עינינו מלחמת סיסרא מתחלה ועד
סוף טנאמר כן יאברו אויביך וואוהביו כטאת הס
הטמט בגבורתו ועל זה הדרך הולכת פרשת הודע יר
ירושלם את תועביתיה הכתיבה ביחזקל כי תספר
עען יט' האמה והולכת ומגדת דרכיהם ופטיעיהם לכל
חטאתם עד זמן יחזקל וכל זה בלשון מדברת גדולות
ואמרות מוזקזות ויבוקט עענו בטגל ובבינוע ואל
תתמה על קצת השמות אשר לפי הנראה הם עען ארד
כמו הרמות דמות המיון וזולתם כי הוצטה מאד
לקרא כל יפוי בשמו המיוחד לו והנה טוליא מחזיר
הטס בעצמו פעמיים למה טבזה מן הקוטי

פרק סח פרק ההיזעה

ויען היו הנביאים בקאי ההלכה כמי שיהתפ
שהתפרסם מעענס טואין ערוך אליהם במל
במליכי האמות התחייב טכל דבריהם יהיו אמרות טה
טהורות מוזקזות והתחייב טואין בדבריהם זרות כלל
והדבר ההוא אשר יקרא זר איכל המדקדק הוא איכל המ
המליץ לעען נאות לשי העען ותמיס ההסגקה לטומעי

ולכן כאשר התבוננתי בספרי הקדש מיצאתי בהם ישרי
וזולת הנזכ ואולי הם מיוחדים בלשוננו והבאתי מהם
קצת בזה המקום אשר הכונה בו לרבר בעענס
פרק סט פרק הנוסף

הנוסף הוא מאמ' יבא בו אות תיבה או מאמר
נוסף במקום לא יצטרך ל' ההרחב' משל
הראשון אלה בע יבעון ואיה וענה עור ביטיעה
לבוה נפטי למתעב גוי לעבר מוסלים מלכיס יראו רזמו
שרים ויטתחוו היוו' בהם לזולת עען שימוטי וכן
בסוף התיבה היושבי בטימים חויכבי מרוס קברו משל
הטיע טיס פחרו פחר וכן ביחוקל כי עסק עוסק גזל
גזל אח בטיעהס הטיס אחר הפעל נוסף יחטיב משל
הד' יחי ראובן ואל ימות וכן ביחוקל וידאה ויעטי מ
מכל פטיעיו אשר עטיה חיה יחיה לא ימות מעט מוער
לא כביר ואמ' הפילוסוף טיהאריכות ואס הוא ממה ט
טתקטה בו הבנת העען יקובל בו תועלת בהליכה איסל
מה סיכוון ההליכיי הרבות המאמר

פרק ע' פרק החסר

החסר הוא מאמר יחסר בו אות תיבה או מאמר
וקרא הפילוסוף בג' מההליכה זה המאמר בלתי נקטר
ואמ' טיהוא ב' מיעס מין הערה אותיות הקטרים ומין
העדר הממוינעים אשר בין חלקי האמ' משל הראשו'

הראשון הנמצא בית יי כאן בבית יי טע טרי גרודים
היו בן שאול כאן לבן שאול משל הטע יאמר ליוסף
אם יחוש בבגדים בא' תחסר תיבה המורה על הפיעל
ובטע תחסר התבה המורה על הפועל ועל הנפעל
משל הג' חסך טושר כנסר על בית יי המכוון בזה המ
טיתקע בטופר כי האויב יבא מהר כנסר אל בית יי
והנה יחסר כל זה כי האויב יבא מהר וכן במיכה איך
ימוט לי לטובב טדנו יחלק רל כאטר אנו חושבי טיי
ירצה לט' בב טדנו או יחלק אותנו בין האויבים והנה
חסר זה המאמ' כאטר אנו חושבי טיי ירצה כו' ויבו
ויבוקט עענו בבינוע ונטעל

פרק עא' פרק המזקה

המזקה הוא מאמ' בו תיבה כוללת ומקפת תב
תיבות רבות כאן לא תלבט טעטנו רל טויע טורי נרו
וכן לאסוריס פתחקה המכוון בו פתיחת המאטר כי
הדיכון בזה מאטר למה טנל ז' יס טימ' האנטיס
ויבוקט עענו בבינוע ובטעל יותר

פרק עב' פרק המוקדס

המוקדס הוא מאמ' בו דבר היה אחר כמה
טעט כמו טנאאר במלכיס הנה בן נולד
לבן דוד יוטיהו טאו ונב' עליך את טהע הבמות כו'
וכן אל עין מטעט היא קרט

העמלקי

ועדין לא היה עמלק וכן וירק את העכיו ילדי ביתו
טימנה עשיר ושלט מאות וירדוק ער דן ורן לא נולד
עדין ויבוקט עענו
בטפל

פרק עג' פרח המגזס

המגזס הוא מאמר נאות בו דברים אשר בע
בעעעהם הם זולת מה שיכוון בהם האומר כמו טימח
בחור בילדותך טיהוא ירוי דרך גווס לא טיהכונה מן
האומ' תהיה טיהוא נכון לעשות כן כמו טימעיר על זה
סוק הפסוק טאמ' ורע כי על כל אלה כו' וכן עמדי
נא בחבריך וברוב כטיפיך כאטיר יגעט מנעוריך כו'
ויבוקט עענו בנטא בינוע

וטפל

פרק עד' פרח המקביל

המקביל הוא מאמר בו תיבה תורה על הפך
מה טיהונחה להורות כמו כי אטיה
כוטיית לקח תבה כוטיית תורה על היפוי
כמו טיאמר התרגוס וכן על דברי כוטי בן ימיע
כוטי רל יפה כי זה המזמור נאמ' על טיאול טיהיה איש
יפה מטכמו ומעלה גבוה מכל העס וכן תיבת
חסד הוא כי תיבת חסד תורה על היושר אשר בתכלית
ותורה הנה על דבר טיהוא בתכלית מה
טאפטיר מהבלתי נאות

נאות ויבוקש ענינו בשל ולפעמים בבינוע

פרק עה' פירוק המסתיר

המסתיר הוא מאמ' נאמר בו דבר רע בלטיף
נקה או שיתאמ' תחת התיבה המגבלת הבלתי מגבלת
אפי' לא תהיה הסונה להסתיר הרע כמו ומן הבהמה
אשר איננה טהורה היא ל' בעי' לא טובה השימועה
יתיכבו בדרך לא טוב ויאמר חותן משה אליו לא טוב
הדבר אשר אתה כו' מטיל הב' וחרב לא אדם תאכלנו
ולהכרית גויס לא מעט הן קנאווע בלא ל' והנהג מנה
מנהגס ואמר הפילוסוף בטליטי' מההליכה טיהמלות
טיהמלות המוסרות והטמות בלתי נטילמיס והדבור
בלתי טלס ובכלל הטלילות כלס והמלות המורות על
ההעדר הנה אמנס ראוי טיעשו ברוב איכל רמיות הה
ההעלמה ואיכל ריכוך העלמת הדבר והסתרתו והס
טייריסי יותר מאשר הס הליכייס ויבוקש ענינו בבינוע

פרק עו' פירוק הזרות

הזרות הוא מאמ' תבא בו תבה או תבות זרות
לפי הרקרוק לעורר על זרות העען להגדילו ולרוממו
כמו טיהתבאר מהפילוסוף והמטיל ביחזוקל ויהי
בהכותס וכאטואר אע והמה מטיתחיותס קרמה
לטימט ויו ניכסס על בגדי וכל מלבוטי' אגאלתי
והנה לקחנו ל' התבות הנה על סברת מי טיראה
טואין בהס הרכבה כאשר בארתי בלבנת הספיר

והנה התבאר שענין שראה יחזקל מההריגה העצומה
 עם היצלתו היה בתכלית הזרות וכן ענין השיתחנות
 האנטיים ההם אמנם אגלתי בא לרומם הענין ולהגדילו
 אשר לא היה נעשה אם ידבר בלשון המורגל והנה
 הזרות יחקה העצמם הזרים והרוממות הענין הנטווי
 ובאלל כל ענין ראוי שיאמ' בלשון תיחדס אליו ויבוקש
 ענינו בנטוא ובבינוע

פ'ק עז' פירק ההרכבה

ההרכבה היא מאמ' תעמו' בו תיבה אח' במהצ'
 תבות וזה נמיכא בלשוננו הרבה ואם הוא בלתי נמיכא
 בלשון הערב כי אם על המעט והם ממלות ההלכות
 כאשר התבאר מהג' מההלכה והמטיל ידוקה אויב
 נפטי' שיהוא במקום ידוקה שיהוא מן הקל וידוקה שיהוא
 מן פעל הדקוטי והמכוך במאמ' שיהאויב היה רודפו ה
 הוא בעצמו ומרדפו לאחרים וכן מבליגיתי עלי יגין
 מרכב ממבליג ומבלגת כמו שיבארנו בלבנת הספיר
 וכן תמיד היוס שמי' מנואץ מרכב מן פעל והתפעל כ
 כלומר שיי' היה מסבב שיהיה שמו נואץ בקוים בער
 חטאות ישראל ויבוקש

ענינו בנטוא

ובבינוע

נשלים הקדש

הקורס

פ'ק עז' פירק הקדש

הקודם . הוא מאמ' אשר בו הכנוי טרם היריעה
כמו ותפתח ותראהו את הילד אשר לא יעברו את נבוכ'
נצר וזולתם רבים ויבוקש עענו בטיפל יותר

פ ר ק עט' פרק ההגדלה ההגדלה היא כאשר תבוא
בתיבה יחידה אות מורה על ההגדלה והמטל
אין יסועתה לו באלק' סלה וולך ליסועתה לנו אל יי
ביצרתה לי תבאתה לראש יוסף ויבוקש עענו בבינוע

פ ר ק פ' פרק הנסנה הנסנה הוא מאמ' יבוא
בו הכפל הכנוי או הכפל מלות הטעם המורות
על עען אחד כמו וסיתלתי אע המבלי אין קברים

הרק אך במטה וזולתם ויבוקש עענו בנטיא ובספל
ובינוע **פ ר ק** פא' מההתעוררות

ההתעוררות הוא מאמ' תבוא בו אוהרה על העלם
הדבר ברברי הנורעי לעיר העיכבו כמו אל תגידו בגת
ואל תבשרו בחיכו אטיקלו כו' וכן במיכה בגת ל תגידו
כו' וזה היפוי הוא נפלא לעורר העיכבו והקינה ויבוקש
עענו בנטיא ובבינוע

פ ר ק פב' פרק הנסמך הנסמך הוא מאמר
אשר הסמוך והנסמך אליו מורים על עען אחד
כמו אדמת עפר שיט היון וזולתם רבים ויבוקש עענו
בטיפל יותר וימיכאו בלטיוננו יפוייס זולת לו טהבאנו
והספקני על מה שאמרתי בזה כי לא יקטיה עס מה
שהעירתי הנה לעמוד עליהם ובכלל כל הנמצא בכת'

מדברי הנבואה והמדברים ברוח הקדש אין בהם נפתל
ועקש לא גמגום כבדות או זרות על דרך האמת כי אין
ידבר ארון הלכות ותפארתו בתבות ומאמרים כברים
בלתי מוזקקים זה לא יפול ברשות הדמיון כל שכ' טיהטכה
ראוי שירחיק אותן והסבת הכללית בכל מה שאמרונו
מאלה הישויים למען יעברו הלכות המורגל מההמון כי
בזה העען יהיו תמימי ההספקה ויעוררו הלבבות כי לא
לא יתפעל האדם מהדבר שהוא רגיל בו ואם הפילוסוף
בג' מההליכה כי כמו זה יקרה לבע העיר שיפלאו מהנכ
מהנכרים הבאים עליהם ויכעעו להם נפשותיהם וככה
העען במלות הנכריות איכל באם לטימע ארון

פרק פג' הדברי שיכרי להתרח מהם או להתקח אליה
אמר אריסטו בג' מההליכ שיכרי למלי טיעטה
מהשנוי מה שיהא מתיחס ומתדמי לעצ אש' בו ההספק
לא פחו ולא ית' וזה לפי מה שיכור ההגדל והבזוי בער'
לדבר אחר שאם נריכה להגדי' עע' הגנב בתכלית מה
שאפטי' נאמ' בגנב שיהא נלחם ואם נריכה לבזותו נאמ'
נאמ' שיהא לקח או הונה את עמיתו והנה כלם טביים ל'
לקיחת הממון מבלי ריכו' חבירו לא שיהמלחמו מגדלתה
והאונאה מפחית רעם כל זה אי' ראוי שייכ' מסו' המאמ'
לא יגנה אותו או ייפהו בדברי' שיהם תחת הסוג ההוא
והמטי' ער' כי הבקש' והתחנ' הס' תח' סו' אח' והו' השאלה
והתחנ' פחות מהבקש' וזה שיהתחנ' תהי' ממי' שיהו' למטי'

והבקשה מן השוה וכטור סינון ולפנות התחנה ולהגילה
נקראה בקשה וכטור סינון לגנות הבקשה נקראה תחנה
והנה הסינויים הנאוי והמשלוי הם מהעניני טיהס אחרים
במין כמו שידומה הארס בארס המתיחס לו כל שידומה
היפה כיוסקוואס לא יהיו אחרים במין הנה יהיו אחרים
בסוג הקרוב כגון שידומה האסיה הנעימה ל היסביה
ואס אי אפשר יהיו אחרים בסוג הרחוק כמו אמרנו בא
באשה התמימה שיהיא ברה כחמה ואס לא יעלו אל סו'
אחר ואס היה רחוק הנה הוא פחות וראוי שיהי הדבר
הכתוב מה שיתקל הבנת עעעו איכל קריאתו והנאמר
פעס בפעס מה שיתקל פריטיתו והדבור הנקרא אמנס
תקל הבנת עעעו בעת קריאתו כשתהיינה בו אותיות
מהרבקות וההפרדה ויכריך שייסתכל בהנחת אותיות
הקטרים במקומות אשר יחוייב שתהיינה בו וראוי
שישמר מהסמיות הקרים והס אשר מהס תקטיה הבנת
העני ומיהס הרמו העני ל מקרה רחוק או בלתי מפורס'
כאו שיקרא החלב חלבן שחלבן הוא רב והכללות ויקט'
לשער ריכונו בזה ומיהס עשיית הסמו הנכריי המפלגי
הזרות הנמצאים בלשון האמה

והנה נטלס הנרצה ממנו

בזה החלק

אמר אברהם קטן המטפיעים ותלמיד הרופאים
הנשמך ועירא דמן חברייא בכמר שלמה כונת

וזוהי הכתוב בכמה קלמוסים בלא מעשה נסים
 גנת אגרו השלמות ירדתי וראיתי ספר מגיד אמרי ספר
 כיספר ספירים כספירים מפעעס יקרים נחלק לה' שערי'
 כוללים כללים גדולים בשיפה ברורה לא יערס זהב
 וזכוכית ואבן יקרה וכמהו לא נמיכא ביענו בחכמת
 ההליכה אשר מישר למדבר דבורו ויפק ריכון האנשים
 במאמרו ומי לא יחפוץ ביקרו וגדלת התפארת
 הנותן בפטימי התורה והנבואה בכללה ועטרת גדולה
 גדברי הצבלה כאשר תראה בשיער הראטון פרק יג'
 פרק הזכירה אחר אשר למד אותנו איכות הזכירה המ
 המלאכותיות ומהותה ועטיית המקומות והיכורות גם
 בשיער הד' בפרק לג' פרק ההמטיכה ובשיאר המקומות
 פטיים נפלאים אין להם ערך בטובם על כן אחזתיו
 אף חבקותיו והבאתיו אל חררי משיכיתי ושלחתי ידי
 בקלמוסי וכתבתיו לזכות בו את הרבים והיה ביאת זה
 הספר בבית הקונה אותו לתוספת ברכה והיכלתה וחי'
 לו ולבעו אחריו לתכלית הנמטך ממנו שיגדיל תורה

ויאדיר

וישא משלר עליו ויאמר

אחרי רואי ספי מכריו	נפת יופים אטיביעך
אחזתי בו חבקותיו כי	בו אמרי יזשיר אורך
כטצו ריטוריקא כן הוא	ולך ל עולם אורך
כי המיכאת זאת ליהודה	מיסר ליאון ואברכך

וישא משלר עליו ויאמר
 אחרי רואי ספי מכריו
 אחזתי בו חבקותיו כי
 כטצו ריטוריקא כן הוא
 כי המיכאת זאת ליהודה

163

